

CONSTRUÏM UNA MIRADA COMPARTIDA DE LES PLANES - BLOCS FLORIDA

PLA DE REGENERACIÓ URBANA INTEGRAL LES PLANES – BLOCS FLORIDA
AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET

Crèdits Monografia Comunitària

Coneixement compartit. Barri Les Planes-Blocs Florida
Projecte de Participació social i desenvolupament comunitari impulsat per:
Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat
Obra Social "la Caixa"
Associació Educativa Itaca

Elaboració:

Verónica Cano Moreno, Tècnica Comunitària de l'Associació Educativa Itaca

Assessorament:

Pla de Regeneració Urbana Integral Les Planes – Blocs Florida
Àrea d'Equitat, Drets Socials i Recursos Humans, Ajuntament de Llobregat
Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural de Collblanc – la Torrassa, Associació Educativa Itaca

Fotografia: Ariadna Gómez Jarque

L'Hospitalet de Llobregat, novembre de 2019.

La responsabilitat de les opinions emeses en els documents correspon exclusivament als seus autors. La Fundació Bancària "la Caixa" no s'identifica necessàriament amb les seves opinions.

Índex

1. PRÒLEGS	1
1.1 AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET	1
1.2. PLA INTEGRAL DE REGENERACIÓ URBANÍSTICA I ASSOCIACIÓ EDUCATIVA ITACA	2
2.INTRODUCCIÓ	3
3.AGRAÏMENTS I PARTICIPANTS	4
4. CARACTERÍSTIQUES DEL TERRITORI	6
4.1. DESCRIPCIÓ DEL TERRITORI	6
4.2. EVOLUCIÓ HISTÒRICA I SOCIAL	9
4.3. POBLACIÓ	18
4.3.1. MOVIMENTS MIGRATORIS	24
4.3.2. PROCESSOS D'ARRELAMENT SOCIAL I REAGRUPAMENT FAMILIAR	30
4.4. ADMINISTRACIÓ LOCAL	35
5. PRINCIPALS ÀMBITS DE LA VIDA AL TERRITORI	37
5.1. EDUCACIÓ	37
5.1.1. EDUCACIÓ FORMAL	37
5.1.1.1. EDUCACIÓ INFANTIL DE 0 A 3 ANYS	41
5.1.1.2. EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA DE 3 A 12 ANYS	43
5.1.1.3. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA DE 12 A 16 ANYS	45
5.1.1.4. NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS	48
5.1.1.5. EDUCACIÓ D'ADULTS	48
5.1.1.6. ALTRES PROGRAMES I SERVEIS EDUCATIUS	49
5.1.2. EDUCACIÓ NO FORMAL	50
5.1.3. RECURSOS PER IMPULSAR L'EDUCACIÓ I EL SUPORT EDUCATIU	53
5.1.3.1. PLA EDUCATIU D'ENTORN	53
5.1.3.2. PROGRAMA D'ORIENTACIÓ I ACOMPANYAMENT	56
5.1.4. ALTRES PROGRAMES I SERVEIS EDUCATIUS	56
5.1.4.1. PROJECTES D'APRENENTATGE I SERVEI	56
5.1.4.2. CONSELL DE NOIS I NOIES	57
5.1.4.3. CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS	58
5.2. SALUT	59
5.2.1. ESPERANÇA DE VIDA I MORTALITAT	63
5.2.2. MALALTIES CRÒNIQUES	64
5.2.3. CONSUM DE DROGUES	67
5.2.4. SALUT MENTAL	69
5.2.5. INTERVENCIÓ EN SALUT, RECURSOS	72
5.2.6. ACCIONS DE PROMOCIÓ DE LA SALUT COMUNITÀRIA AL DISTRICTE IV	72

5.3. ATENCIÓ SOCIAL	78
5.3.1. FACTORS DE CONTEXT	78
5.3.2. PERFIL POBLACIÓ ATESA	80
5.3.3. IMPACTE SOCIAL DE LES RENDES BAIXES	91
5.3.4. IMPACTE SOCIAL DE L'HABITATGE	95
5.3.5. ALTRES PRESTACIONS	97
5.4. ECONOMIA I OCUPACIÓ	99
5.4.1. MERCAT DE TREBALL	105
5.4.2. CONTRACTACIÓ LABORAL I AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL	111
5.5. URBANISME, HABITATGE I ESPAI PÚBLIC	113
5.5.1. EVOLUCIÓ URBANÍSTICA	113
5.5.2. EDIFICACIÓ I HABITATGE	116
5.5.3. ESPAI PÚBLIC I ZONES VERDES	123
5.6. CONVIVÈNCIA, CIVISME, PREVENCIÓ I SEGURETAT	126
5.6.1. CONVIVÈNCIA	128
5.6.2. CIVISME	134
5.6.3. PREVENCIÓ	136
5.6.3.1. EL PLA DE PREVENCIÓ DE LA RADICALITZACIÓ VIOLENTA	137
5.6.3.2. LA XARXA PER LA CONVIVÈNCIA	137
5.6.4. SEGURETAT	138
5.7. PARTICIPACIÓ CIUTADANA	141
5.7.1. EL SECTOR ASSOCIATIU	142
5.7.1.1. BREU EVOLUCIÓ HISTÒRICA DE LES ASSOCIACIONS VEÏNALS	142
5.7.1.2. ASSOCIACIONISME I MOVIMENT SOCIALS/VEÏNALS EN L'ACTUALITAT	144
5.7.2. EL PLA INTEGRAL DE REGENERACIÓ URBANA LES PLANES-BLOCS FLORIDA	149
5.8. CULTURA I ESPORT	153
5.8.1. CULTURA	153
5.8.1.1. EQUIPAMENTS CULTURALS	153
5.8.1.2. FESTIVITATS	155
5.8.2. ESPORT	156
5.9. EXPRESSIONS RELIGIOSES	157
6. ACRÒNIMS	160
7. LLISTAT MAPES, GRÀFICS, TAULES I IMATGES	163
8. BIBLIOGRAFIA I FONS DOCUMENTAL	169

1. PRÒLEGS

1.1 AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET

Encara no fa tres anys, totes les àrees del Govern municipal van redactar una diagnosi de Les Planes i de Blocs Florida que mostrava els índexs de vulnerabilitat, la debilitat del seu teixit associatiu i, també, les potencialitats d'aquest barri de la zona nord de la nostra ciutat.

Les demandes d'alguns veïns i veïnes, la consciència dels serveis municipals de què la greu i llarga crisi econòmica havia colpit durament el barri i els resultats d'aquesta diagnosi, van evidenciar la necessitat d'una aposta institucional per situar Les Planes i els Blocs Florida en el nivell d'oportunitats i de recursos que es mereixen els seus ciutadans i les seves ciutadanes.

Aquest reconeixement municipal es va concretar l'estiu del 2017 en l'impuls d'un Pla de Regeneració Urbana Integral, en clau d'intervenció comunitària, i basat en un procés participatiu que té com a objectiu dotar el barri dels recursos necessaris, enfortir el seu teixit associatiu, millorar la convivència i la cohesió social i superar les vulnerabilitats actuals.

En aquests dos anys de feina, l'equip de l'Oficina del Pla Integral i totes les àrees municipals han impulsat de forma coordinada més d'una trentena de nous projectes i programes educatius, socials, culturals, esportius, urbanístics, econòmics i de convivència i seguretat que han començat a transformar la realitat del barri.

Som conscients que queda moltíssima feina per fer, que tenim pendent prendre importants decisions col·lectives com a barri i que, en un futur no gaire llunyà, hi haurà grans projectes urbanístics que afectaran Les Planes i Blocs Florida, com el soterrament de les vies del tren de Vilafranca, la construcció de la nova estació central de rodalies o la transformació de l'avinguda de Catalunya.

La diagnosi comunitària que presentem en aquest llibre —fruit del conveni signat amb la Fundació Bancària “la Caixa” i l'Associació Educativa Itaca, i de l'aportació d'un gran nombre de veïns i veïnes de Les Planes, d'entitats, tècnics i professionals— serà clau per a la redacció del pla de treball comunitari 2020-30 del pla integral que tot just ara començarem.

Amb aquest horitzó d'una dècada, treballarem amb força per fer realitat les propostes i els somnis de millora de la majoria dels veïns i de les veïnes del barri. Necessitarem el concurs i la implicació de tothom, del veïnat i del teixit associatiu, però també de la resta d'institucions públiques del país.

Moltes gràcies a tots i totes els que esteu treballant per aconseguir un barri de Les Planes molt millor.

Núria Marín i Martínez

Alcaldeessa de la ciutat

1.2. PLA INTEGRAL DE REGENERACIÓ URBANÍSTICA I ASSOCIACIÓ EDUCATIVA ITACA

La diagnosi comunitària “**Construïm una mirada compartida de Les Planes-Blocs Florida**” que teniu a les vostres mans és el resultat d’una construcció col·lectiva iniciada el novembre del 2018 i realitzada gràcies a la col·laboració entre el Pla de Regeneració Urbana Integral de Les Planes-Blocs Florida de l’Ajuntament de L’Hospitalet de Llobregat i l’Associació Educativa Itaca, amb el finançament de la Fundació Bancària “La Caixa”.

Per escriure el document hem impulsat un procés participatiu que, en primer lloc, va recollir les dades quantitatives que descriuen de manera objectiva el barri. Aquestes dades han estat facilitades per les diverses àrees municipals i per moltes de les entitats que treballen a Les Planes.

Donat que les dades numèriques no sempre descriuen la realitat sentida i viscuda, hem relacionat aquestes dades amb les percepcions, les experiències i, en definitiva, les maneres diverses d’entendre, viure i sentir el barri de Les Planes.

El procés que hem seguit ha volgut tenir un caràcter plural i participatiu. Així, 58 entitats, recursos i serveis i més de 150 persones que viuen i/o treballen a Les Planes han fet arribar la seva veu i, amb enorme generositat, han compartit la seva mirada sobre el barri a través d’entrevistes individuals i trobades grupals en forma de col·loquis.

El resultat és aquest document en format de Monografia Comunitària, que, a partir d’ara, posem a disposició del barri. També el podeu consultar en aquest enllaç: <https://www.l-h.cat/diagnosi-comunitaria>.

Es tracta d’una fotografia del barri, feta aquí i ara, que caldrà actualitzar de manera continuada, incorporant les perspectives de nous participants i estant sempre atents a les expectatives, interessos i necessitats emergents.

Compartir una mirada sobre la realitat del barri, identificant tant les seves dificultats com les potencialitats, és el pas previ per transformar-lo i millorar-lo. El coneixement compartit ens pot conduir a una nova fase d’identificació dels reptes i a la priorització consensuada de les respostes col·lectives que abordin les necessitats detectades.

En aquest repte tots i totes som corresponsables i podem formar-ne part! A tothom que ha fet possible aquesta diagnosi, moltes gràcies i endavant!!

Lluís Esteve Garnés
Coordinador
Pla de Regeneració Urbana Integral

Felipe Campos Rubio
Director general
Associació Educativa Itaca

2. INTRODUCCIÓ

La Monografia Comunitària que presentem del barri Les Planes té la finalitat de crear col·lectivament un nou abordatge de la intervenció comunitària que estableix els fonaments per a una societat cohesionada i una bona convivència intercultural en un districte on viuen i conviuen persones de 93 països diferents.

Aquest enfocament de la intervenció comunitària està basat en una concepció que atorga a les persones que conformen el barri plenes capacitats per a la transformació de la seva pròpia realitat. En aquest sentit, els objectius de la intervenció es co-creen integrant els punts de vista de les persones que hi viuen i hi treballen tot identificant conjuntament aquells aspectes considerats com a fortaleeses i oportunitats i valorant aquells altres que suposen un repte o punts de millora.

En aquest context, cal assenyalar que el Procés Comunitari és un procés viu, dinàmic, participatiu, de desenvolupament social i de promoció de la convivència, que no acaba amb aquest document que teniu entre les mans. El seu valor rau en la promoció i en la suma de complicitats del nombre més elevat possible d'actors per contribuir a la millora del barri, és a dir, els veïns i veïnes, les entitats, els recursos tècnics i professionals i els i les representants institucionals.

Aquest procés s'inicia mitjançant el que dins de la terminologia del projecte es denomina Coneixement Compartit. Aquesta forma de coneixement es genera, a través d'una investigació participativa que intenta establir un diàleg entre la part objectiva (dades quantitatives) i la part subjectiva (percepcions, punts de vista dels protagonistes de la comunitat). Aquesta recerca participativa recull, doncs, la multiplicitat d'opinions sobre fortaleeses, necessitats i propostes que es perceben al barri, la qual cosa possibilita posteriorment construir-ne una visió consensuada.

Per arribar a aquesta construcció s'utilitza el mètode de l'audició. Aquest mètode consisteix, bàsicament, a escoltar activament les opinions que tenen de Les Planes els protagonistes, de forma oberta i evitant desvirtuar les seves percepcions. Saber què opinen sobre el barri, què els motiva o preocupa de Les Planes actual. Amb aquesta finalitat s'organitzen col·loquis, individuals o grupals, amb aquelles persones interessades que el seu punt de vista sigui incorporat. Tot plegat, ens facilita una millor comprensió de la realitat del barri de Les Planes.

Aquest projecte, a més de promoure un coneixement ric nascut dels protagonistes del barri, impulsa les relacions col·laboratives i pretén dur a terme algunes pràctiques participatives que involucrin un gran nombre de persones en la transformació del barri.

3. AGRAÏMENTS I PARTICIPANTS

Volem expressar el nostre agraïment a totes les persones que amb el teu temps i generositat han contribuït a teixir aquest procés comunitari. La vostra col·laboració ens ha permès conèixer i recollir una diversitat d'opinions i percepcions de la realitat de Les Planes.

Sense la vostra participació no hauria estat possible.

MOLTES GRÀCIES A TOTS I TOTES!!!

Entitats, recursos i serveis que han participat en el procés comunitari:

A.C.R. Capgrossos La Florida • AEMA SCCL • AMPA Escola Joaquim Ruyra • AMPA Escola Pau Casals • Àrea Bàsica de Salut de La Florida • Àrea Bàsica de Serveis Socials Districte IV • Àrea d'Alcaldia i presidència- Oficina del Pla de Regeneració Urbana Integral Les Planes –Blocs Florida • Àrea de Coordinació, Planificació, Desenvolupament Econòmic i Ocupació • Arxiu de L'Hospitalet • Associació de Veïns i Veïnes La Florida • Biblioteca La Florida • Casal de Gent Gran L'Hospitalet-La Florida • Centre d'Estudis de L'Hospitalet • Centre de Normalització Lingüística • Centre de Recursos per l'Ocupació • Centre Municipal Ana Díaz Rico • Centre Salut Mental Adults L'Hospitalet-ICS • Comissió de Festes La Florida 1983 • Comunidad Siervas de San José • Creu Roja • Diables i diableses La Florida • Escola Balaguer • Escola Bressol Municipal La Casa de les Flors • Escola Joaquim Ruyra • Escola Pau Casals • Escola Pau Vila • Església Mare de Déu de la Llum • Espai Brotes SCCL • Espai Familiar Estel Blau • Espai Jove Sidecar AEMA • Àrea d'Espai Públic, Habitatge i Sostenibilitat • Esplai La Florida • Fòrum de L'Hospitalet • Fundació AEC-GRIS • Fundació Contorno Urbano • Fundació Pere Closa • Guardia Urbana • Institut Eduard Fontserè • JAPI • La Fundació SCCL • La Llumeneta • Negociat de Salut Comunitària • Observatori Socioeconòmic, Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació • Oficina municipal d'escolarització • Oficina de Ciutadania i Integració • Oficina de Gestió d'incidències • Oficina de l'Habitatge • Oficina Jove d'emancipació • Pla Educatiu d'Entorn • Programa d'Acompanyament Educatiu a les Famílies • Àrea d'Educació, Esports i Joventut • Regidoria d'Equitat, Drets Socials i Recursos Humans • Regidoria del Districte IV-V • Servei d'Acollida i d'Integració • Servei de Mediació Comunitària • Servei de Participació ciutadana • Servei de Salut pública de l'Ajuntament de l'Hospitalet • Servei Municipal de Suport a les Comunitats de Veïns i Veïnes •

Veïns, veïnes i professionals que han compartit la seva visió en els espais de diàleg proposats:

Adamina Cuevas • Aitor Remirez Antuña • Alae El Haddad • Albert Porras • Alberto López • Almudena González • Amaya Cazorla • Amelia Núñez Muñoz • Amparo Morales Jodar • Amparo Peláez Sandoval • Ángeles Mauero Gran • Angustias Villegas • Anna Cardona • Anna Descalzi • Anter Figueroa • Antonio Sánchez Bernal • Aurora Flórez Jiménez • Ayoub El Haddad • Beatriz Martínez Rodríguez • Berta Badia Padial • Carlos Manuel Domínguez Galán • Carmen Gómez Marquez • Clara Díaz • Carmen González Díaz • Carmen Rosa Montilla de Sarmiento • Concepción Calcatierra • Consol Correal • Crismeisy Ferreras • Cristina Amatryan • Damiana Contreras Fernández • Dolores del Valle • Dolors Fernández • Domingo Aused Buil • Dorotea Díaz García • Emma Blázquez Díaz • Emma de la Haba • Encarna Jaraba León • Enric Balaguer • Enric Roldán Bermejo • Esther Mosteirín Conde • Estrella Arranz Gutierrez • Eugenia Curto • Eva Alba Ivernot • Fahad Malik • Fahad Rizwan Malik Malik • Félix Díez Fernández • Florencio Ortega Rábano • Francisca Fernández Blanca • Gabriel Torres Contreras • Gloria López Sánchez • Helena García • Herminia Martínez García • Inés Jaraiz

Corrales • Inma García • Inma Mesa • Inmaculada Martos López • Isabel Pérez Contreras • Isabel Trujillo Aguilera • Israe Rabil • Jesús Bautista • Joana Domènech Sampere • Jordi Ballart Macabich • José González Gandara • José Manuel Reinoso Cano • José Romero Redondo • Josefa Alcarra Niella • Josefa Rastrojo Jarque • Josep Antón Tovar Garcerán • Josep Maria Almaselles • Juan Antúnez Barrantes • Karla Montenegro Quintana • Kiara Arteaga • Laia González • Laura Castell • Laura Crespo Mera • Lluís Esteve • Lola Soler Quintana • Lorenzo Monge • Lourdes Soler • Lucas Stratta • Luís Fernández • Maite De la Concha García • Manuel Ferrer Archilla • María del Socorro Lumbreras Rubio • María José Torrijos • María Luisa Daniel Luengo • María Luisa López Rubiño • María Luisa Moreno • Marta Roda Moruno • Meritxell Font Villarreal • Mireia Cano • Miriem Soler • Mónica Caballero Garcia • Montse Beà • Montse Vives Cabello • Nadín Sarghini • Natividad Gutiérrez Bello • Núria González • Núria Mingote • Omayna Fariss • Oriol Pérez Ibáñez • Paquita Sirva Bautista • Pedro Jesús Cabello Ávalos • Pedro Lozano Arroyo • Pepe Murillo • Perla Cesarina • Pilar Jiménez • Pilar Martínez • Rafael Ruiz Naranjo • Randolf Díaz Ruiz • Raquel García • Raúl Rubio Calvo • Rebeca Arguedas Martínez • Roberta Vasallo • Rocío Ramírez Pérez • Rosa Muertos Mendoza • Rosario García Serrano • Rosario Ruiz Carmona • Samara Cortés • Sandra Mas • Silvia Catalán Guerra • Silvia Copetti • Soledad Rocamora • Teodora Moreno Tostado • Vanessa Balada • Verónica Cano • Victoria Morales Sánchez • Wissal Naim • Yahaira Morales Crespata • Yolanda Marco Sanz •

4. CARACTERÍSTIQUES DEL TERRITORI

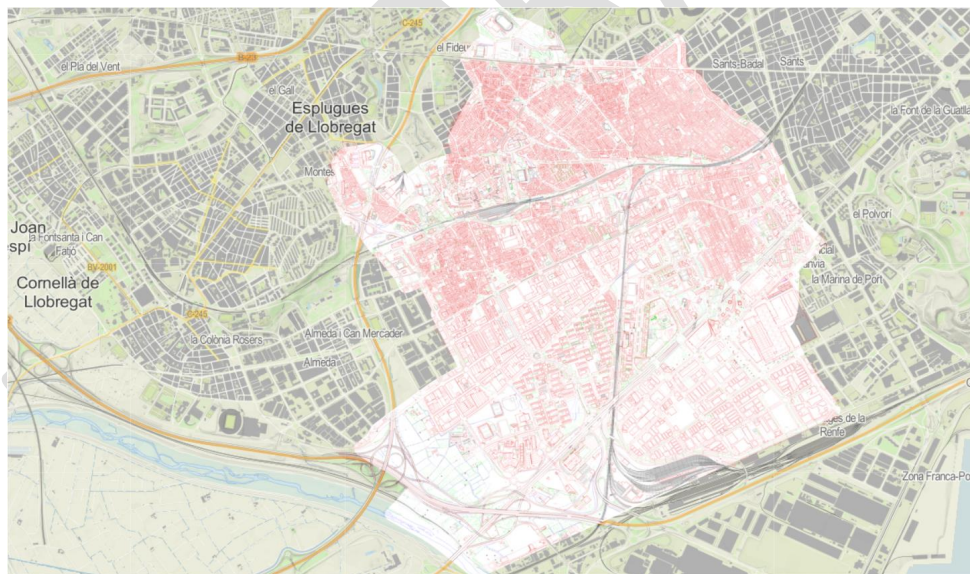
4.1. DESCRIPCIÓ DEL TERRITORI

El terme municipal de L'Hospitalet de Llobregat, en el qual es troba el barri Les Planes, s'ubica a la comarca del Barcelonès, forma part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i està situat a la plana litoral, al marge esquerre del riu Llobregat.

Limita al nord amb Esplugues i Barcelona pel carrer Collblanc, a l'oest amb els municipis d'Esplugues i Cornellà de Llobregat, amb l'eix de la ronda de Dalt; a l'est limita amb Barcelona, pel carrer Riera Blanca, i al sud amb la ronda del Litoral, el Prat de Llobregat i, de nou, amb Barcelona.

És el segon municipi de Catalunya en nombre d'habitants, 269.903 habitants l'any 2018, i és un dels municipis amb més densitat d'Espanya i d'Europa¹. Segons el Padró Municipal d'habitants a data 31/12/2018, tenia una densitat poblacional de 21.610 habitants/km².

MAPA 1: UBICACIÓ DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

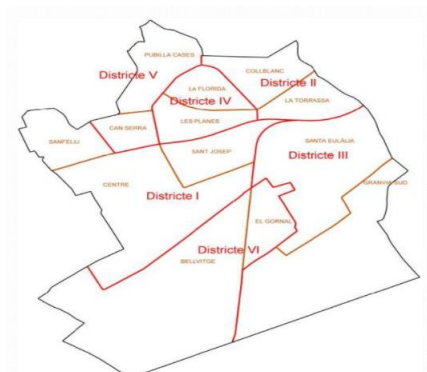
Font: Geoportal Cartogràfic de l'Ajuntament de L'Hospitalet²

En el pla administratiu, des de desembre del 2013, la ciutat està configurada en sis districtes que, alhora, conformen 13 barris.

¹L'Hospitalet ocupa el número 16 en nombre d'habitants. Font: https://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Municipios_de_Espa%C3%B1a_por_poblaci%C3%B3n. Per a més informació sobre els municipis més densos d'Europa, consultar: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_European_Union_cities_proper_by_population_density

² Més informació a: <https://geoportal.l-h.cat/cartografia/cartografia.html#?lang=ca>

MAPA 2: DISTRICTES I BARRIS DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Les Planes, al Districte IV, es troba a la zona nord de la ciutat. Limita amb el barri de La Florida del mateix districte al nord, a l'est amb la Torrassa, al sud amb Sant Josep i a l'oest amb Can Serra i Pubilla Cases.

Font: Ajuntament de L'Hospitalet

Els barris de Les Planes i de La Florida estan fortament relacionats i sovint la ciutadania sent que les barreres entre ells són difuses. De fet, el veïnatge que viu a Les Planes expressa obertament la seva identificació amb el barri de La Florida³.

“La parada de metro se llama La Florida, los Bloques son Florida... ¿Por qué iba a sentirme de Les Planes? Soy de la Florida”

“La Florida (en referència a Les Planes) és com un poble, tot peatonal. No té molta comparació amb altres barris”

IMATGE 1: PLÀNOL DE LES PLANES

Font: Servei de Sistemes d'Informació Territorial

³ A l'Enquesta de barris de la ciutat (impulsada per l'Ajuntament el 2017) i que compta amb una mostra representativa de la població de cada barri, es va detectar que un gruix destacat dels veïns de La Florida i Les Planes esmenten com a llocs emblemàtics dels seus barris espais que realment s'ubiquen en l'altre territori. Alguns exemples: el Parc de les Planes, el Parc dels Ocellets o l'Av. Miraflores, etc.

La ciutat de L'Hospitalet té una extensió de 12,49 km². El Districte IV és el que té l'extensió més petita de tot el municipi (0,80 km²), dels quals 0,42 km² corresponen a Les Planes. En termes geogràfics, L'Hospitalet està dividida en dues meitats: la part nord i la part sud. Aquesta divisió es veu accentuada per la via fèrria que travessa tota la ciutat. Aquest fet té una correspondència amb característiques morfològiques i sociològiques diferenciades. Els barris considerats de la zona nord són Collblanc, La Torrassa, La Florida, Les Planes, Pubilla Cases, Can Serra i Sant Feliu. Quan es parla dels barris que es consideren zona nord, cal diferenciar des d'un punt de vista morfològic del terreny, de la divisió demogràfica i sociològica. En aquest sentit, Can Serra i Sanfeliu, tot i trobar-se per sobre de les vies del tren, no entrarien en el mateix grup que els barris del Districte II, IV i Pubilla Cases.

MAPA 3: DIVISIÓ GEOLÒGICA DE L'HOSPITALET

D'una banda, el Samontà, situada al nord, es caracteritza per turons suaus i dificultats d'accessibilitat. En aquesta zona s'ubiquen els barris esmentats a dalt. De l'altra, la Marina, amb una morfologia més plana, correspondria a la zona sud i hi trobem els barris de Sant Josep, Santa Eulàlia, Centre, Bellvitge, Gornal i Granvia Sud. Així, els dos barris del Districte IV, Les Planes i La Florida, es localitzen a la part nord de la ciutat. Tot i això, no tota la zona nord és homogènia en termes poblacionals ni sociològics, ni tampoc no ho és tota la zona sud. A tall d'exemple, Can Serra i Les Planes (part nord) s'ubiquen al Samontà i presenten característiques diferenciades. I, d'altra banda, Bellvitge i Santa Eulàlia (part sud de la ciutat), tampoc no mostren les mateixes pautes sociodemogràfiques ni sociològiques. Entre les principals diferències, la zona nord té una densitat de població i una diversitat cultural molt superior a la zona sud, tal com es veurà a l'apartat 4.3 on es descriu la Població⁴.

Font: Wikipedia⁵

El relleu de Les Planes determina la configuració del barri donat que ocupa una posició elevada sobre el delta del riu Llobregat i es caracteritza per petits turons que s'aixequen uns pocs metres sobre el nivell del mar. El pentàgon irregular que conforma el barri s'ubica a la part més meridional del Samontà de la ciutat i queda delimitat per quatre vies que proporcionen al territori unes característiques específiques:

- Al nord, les avingudes del Masnou i Ponent enllacen amb el barri de La Florida.
- A l'est, el Torrent Gornal, amb l'avinguda homònima, limita amb el Districte II, que correspon als barris de Collblanc i La Torrassa.
- A l'oest, l'avinguda Isabel la Catòlica fa de límit amb els barris de Can Serra i Pubilla Cases.
- Al sud, l'última via que limita el barri és una barrera amb una significació important: la via fèrria, que separa clarament el barri de Les Planes dels barris de Sant Josep i Centre.

⁴ Consultar l'apartat 4.3. per més informació.

⁵ Font: https://ca.wikipedia.org/wiki/L%27Hospitalet_de_Llobregat#/media/Fitxer:Spain.Hospitalet.Mapa.Geologic.svg

Amb tot, malgrat que Les Planes es localitza a una zona central de la ciutat, **la construcció de les vies del tren, el relleu diferenciat i la fragmentació nord-sud del municipi condiciona la seva estructura urbanística i dificulta les connexions amb altres barris de la ciutat.** L'accessibilitat i comunicació més fàcil és, principalment, amb el barri de La Florida.

“És un barri molt tancat en si mateix. I aquest tancament és un dels problemes del barri. Hi ha un percentatge de nens i joves que no surten mai del barri”

“L'encaixament del barri físicament també contribueix a la sensació de gueto. Molta gent veu les vies com una barrera, també el parc i el cementiri, i encara que no sigui física, la sensació hi és”

“Me gustaría que no fuera tan gueto, que estuviera más abierto. Si empieza a haber más mezcla de gente, hay más posibilidades de ir mejorando”

“La gent no es mou, no necessita res de fora, i es queda aquí estancada”

4.2. EVOLUCIÓ HISTÒRICA I SOCIAL

Els orígens de L'Hospitalet actual es remunten al segle X, anomenat en aquell moment Provençana. L'assentament original s'estructurava al llarg del camí que unia Barcelona amb Cornellà, on vivia una petita comunitat pagesa que envoltava l'església de Santa Eulàlia i les primeres cases es construïren al llarg d'aquest traçat. Així doncs, els barris Centre i Santa Eulàlia, situats al sud, són la part més antiga de la ciutat.

Progressivament, al voltant d'aquell nucli van sorgir petits assentaments dins el mateix terme que anava guanyant habitants. Ja al segle XII s'acollien viatgers o pelegrins que es dirigien a Barcelona. Molts d'aquests, en fer-se de nit, s'arreceraven a l'hospital que, a manera d'hostal, s'havia construït al voltant de l'església de Santa Eulàlia. En aquell moment, substituï l'antic nom pel nom actual de la ciutat⁶.

Durant el segle XVII, amb 500 habitants, la població que hi habitava era petita i formada en gran part per immigrants procedents d'Occitània i camperols. Va ser una vila agrícola fins al segle XVIII. Cap a l'any 1787 s'especula que la població s'havia triplicat com a resultat de l'augment de l'esperança de vida. En arribar el segle XIX, la inauguració del Canal de la Infanta (1819) va possibilitar el creixement agrícola, principalment basat en el cultiu de regadiu, la manufactura i la petita indústria. Posteriorment, el desenvolupament de les activitats industrials de la vila ocasionà l'arribada de nous habitants: obrers i obreres de les primeres indústries.

La zona on se situa avui dia el barri de Les Planes estava gairebé deshabitada i no s'hi ubicava cap masia perquè era un terra amb poques possibilitats de conreu. Només es connecta amb el barri Centre i Sant Josep gràcies a un pont anomenat Matacavalls⁷. La qualitat del terra era tan poc valorada que la primera construcció del barri va ser el cementiri municipal, construït el 1852. L'any 1854 va arribar el tren a la ciutat i, amb ell, la construcció de les vies que fins avui la divideixen.

⁶ Història de L'Hospitalet: una síntesi del passat com a eina de futur, de Joan Camós i Cabeceran, publicat per Ajuntament de L'Hospitalet: Centre d'Estudis de L'Hospitalet (1997).

⁷ Bloc <http://localmundial.blogspot.com/search/label/Centre%20Social%20La%20Florida>

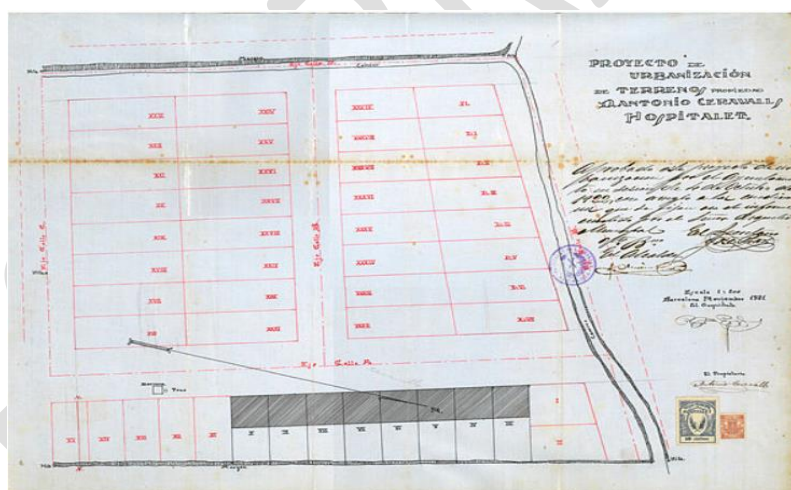
Més tard, el creixement industrial continua i van començar la instal·lació de les primeres fàbriques tèxtils així com les obres d'urbanització de Barcelona; en concret la construcció del Ferrocarril Metropolità Transversal i de l'Exposició Internacional que Barcelona va acollir el 1929⁸. És, a partir de la dècada dels anys 20, que L'Hospitalet es forjà definitivament com a **ciutat acollidora** dels treballadors que emigraven d'altres indrets de l'Estat espanyol, principalment de Múrcia.

“Siempre ha sido un barrio de gente trabajadora e inmigrante”

Així doncs, L'Hospitalet passà a acollir part de la immigració obrera que arribava a Barcelona seduïda per la forta demanda de treball que va generar l'Exposició Universal de Barcelona el 1929. Així, entre els anys 20 i 30, L'Hospitalet veurà triplicada la seva població, malgrat que el seu territori es veu minvat en cedir part de la zona de la marina a Barcelona i la zona nord-est de la ciutat (entre Collblanc i fins a Sant Pere Màrtir). Fins a aquell moment, L'Hospitalet comptava amb una àrea total de 21,5 km², però aquesta reducció va suposar la pèrdua de l'accés directe a la costa i es va reduir la superfície de la ciutat als actuals 12,49 km².

Durant les primeres dècades del segle XX el **moviment migratori provocat per l'auge de treball a la capital comença a incrementar la població dels barris del nord de la localitat**. Durant aquesta dècada, es construïren una desena de bòbiles que donen feina a una part de la població migrada.

IMATGE 2: PLÀNOL DEL PROJECTE D'URBANITZACIÓ DEL TERRITORI DE LES PLANES (1921)

Font: Arxiu Municipal⁹

El 1926, un any després de rebre el títol de ciutat, s'encarregà el plànol urbanístic com a ciutat jardí obrera. Llavors van començar a aparèixer els primers habitatges a Les Planes, que corresponen als actuals carrers Renclusa i Subur. Durant aquesta època, els tres barris que reben més població

⁸ En la dècada de 1920-30 la població de L'Hospitalet es triplica a conseqüència de l'establiment de mà d'obra forana. Font: Gran Enciclopèdia Catalana.

⁹ Plànol que forma part de l'expedient d'urbanització d'uns terrenys dins de Les Planes instat per Antonio Ceravall. Més informació a: <https://portalimatges.l-h.cat/>

migrada eren Centre, Santa Eulàlia i La Torrassa. Aquest últim fou el que va experimentar un creixement més important.

Durant els anys 30, en plena guerra, fugint de la repressió i la misèria, moltes famílies abandonaren els seus pobles d'origen per venir a l'àrea de Barcelona i intentar construir una vida millor. En arribar, moltes persones van haver d'instal·lar-se en coves, antics refugis aeris. Al barri n'hi havia un per sota del carrer Teide, a banda i banda del Pont de Matacavalls.

Així, durant aquella dècada dels anys 30, la zona que avui dia correspondria al barri de Les Planes començava a estar habitada per una trentena de cases. Es va construir la barriada de Ceravalls: casetes senzilles de planta baixa, pati i hort. Possiblement es tractava d'habitatges per a obrers de les indústries emergents, situades a l'actual Parc de Les Planes, on s'hi van començar a instal·lar bòbiles i alguns artesans¹⁰. A les fàbriques existents s'hi van sumar una de pells, situada on ara hi és el metro de La Torrassa, i La Cardoner, indústria química, a l'actual Parc de Les Planes.

IMATGE 3: FÀBRICA QUÍMICA LA CARDONER

Font: Arxiu Municipal. Autor: Josep Bonastre Bacardit (1954)

Durant aquest període, el conjunt de la localitat experimentava un gran desenvolupament industrial i es calcula que en aquell moment **el municipi triplica la seva població** fins a arribar als 37.650 habitants.

El 1940 la població del municipi ja es calcula en 51.249 veïns i veïnes, que augmenten moderadament fins al 1950, moment en què l'arribada de persones procedents d'altres regions disparà les xifres fins a arribar als 71.000 habitants a la ciutat.

¹⁰ També s'anomenà barriada dels boters, ja que es feia bótes de pell pel vi: <https://lhospitaletdellobregat.wordpress.com/category/1-municipis-barris/les-planes/>

“Cuando yo llegué al barrio de Les Planes vivían como mucho 8.000 habitantes. De la noche a la mañana se convirtió en un barrio de 50.000 habitantes”

La història del barri de Les Planes està lligada al reallotjament d'una part de la població que vivia als assentaments de barraques entorn de l'àrea metropolitana, en concret, del Somorrostro, situat als actuals districtes de Sant Martí i a Ciutat Vella, a Montjuïc i la Barceloneta. Per tant, no fou fins a aquesta dècada que el barri comença a tenir entitat com a tal.

“Al principio, la mayoría de los que vinieron aquí eran de las barracas del Somorrostro. Ya se conocían y convivían. Eran gitanos y payos, pero todos eran como una familia”

La inactivitat del règim franquista envers el repte de l'habitatge que suposa l'arribada de nous veïns i veïnes va experimentar un canvi el 1954, quan es va promoure el Plan Sindical de la Vivienda que preveia la construcció de polígons de pisos, a Barcelona i L'Hospitalet. Durant els anys 50, període en què torna a produir-se l'arribada de nous habitants, l'Obra Sindical del Hogar y Arquitectura (OSHA), organisme de l'Estat espanyol constituït per fomentar i administrar els habitatges de construcció pública, edificà el primer polígon de blocs al barri, els Bloques Onésimo Redondo, els actuals Blocs Florida. L'Institut Nacional de Vivienda (INV) avançava el 90% del cost de l'habitatge i elabora plans de devolució amb les famílies, que retornaven l'import en un termini de 40 anys.

IMATGE 4: CONSTRUCCIÓ DELS HABITATGES ONÉSIMO REDONDO (1955)

Font: Arxiu Municipal. Autor desconegut

Els anys 50 i 60 van caracteritzar-se per l'especulació del sòl i la manca de planificació urbanística. El nou polígon fou aixecat en un lloc aïllat, sense botigues, serveis, comunicacions ni equipaments. Els pisos tenen entre 25 i 40 m² i la rapidesa amb què es va construir fou possible gràcies a la utilització de materials de mala qualitat.

“Les cases tenen poca privacitat, els veïns estan porta per porta. Per això, baixen al carrer, fan soroll”

“Están hechos de papel y cartón. No hay espacio”

“Los pisos son muy antiguos y las paredes son muy finas, se escucha todo”

Per tant, el barri es planifica i s'erigí en un context en què, durant la dictadura franquista, es prometia una millora de les condicions de vida de la mà de les concessions d'habitatges i d'un barri equipat de serveis bàsics.

“Antes no había nada, hubo que luchar mucho. No había ni escuelas, ni asfalto. Todo era tierra y barro”

Entre el 1954 i el 1955 es construïren 20 blocs de 816 habitatges que donen cabuda a unes 4.500 persones. Un any més tard, es construïren 99 habitatges més, situats a l'illa dels actuals carrers Llorer, Teide i Illes Canàries. El 1957 s'aprova el Pla Parcial de les Planes amb la voluntat d'establir els equipaments bàsics i d'ordenar el ràpid urbanisme, donant allotjament a la segona onada immigratòria que arribà al barri en aquella època i tenint en compte les línies d'alta tensió que s'havien construït a l'avinguda Electricitat (actual avinguda Catalunya)¹¹.

Amb el procés descrit, les cases unifamiliars se substituïren pel barraquisme vertical; el resultat és que, segons les dades disponibles, abans del 1950 no constaven més de 30 persones vivint al barri, però el 1960 es calcula que ja hi vivien més de 27.000 habitants¹².

“En el año 66 – 67, al llegar aquí, me encontré con un barrio totalmente lleno de inmigración, del Sur, sobre todo de Andalucía”

“Hi ha gent que viu en el barri des dels 50 que estan molt decebuts. En el passat es van haver d'espavilar, van lluitar molt i anaven fent. I poc a poc, i a partir de la crisi de forma accelerada, el barri ha anat de capa caiguda”

“Era un barrio obrero, por hacer, falta de colegios, de servicios médicos. En aquel entonces, la parroquia suplía algunas carencias”

IMATGE 5: HORTS URBANS ENMIG DE LÍNIES D'ALTA TENSIÓ (1965)¹³

¹¹ Murillo Tejada, Mn. José i Santolino, Montse “50 anys compartint i acollint: història de la Parròquia de la Mare de Déu de la Llum (1966-2006).

¹² Fins al 1986 la població de Les Planes es comptava agregada amb la de La Florida.

¹³ Imatge de l'actual av. Catalunya. En primer terme, estructures fetes de diversos materials que formaven petites barraques per guardar eines de l'hort.

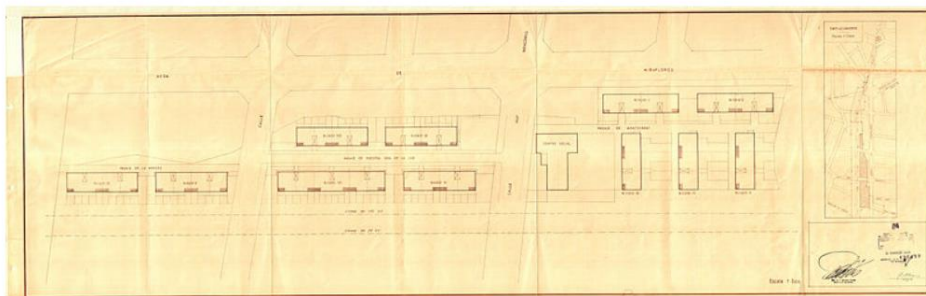
Font: Arxiu Municipal. Autora: Adela Sendra Ferrer

Davant la greu manca d'habitatges per a la classe treballadora, una solució al problema va ser el relloguer, que va permetre que famílies senceres visquessin a una única habitació. Això va propiciar que algunes empreses promocionessin habitatges per als seus empleats, com ara els blocs de la FECSA de l'avinguda Primavera, al barri de La Florida.

“Antes también había mucha gente, y en muchos pisos vivían varias familias, igual que ahora”

L'edificació de pisos des de finals dels 50 va créixer al barri de forma vertiginosa. El 1958 es creen uns barracons situats al mig dels Blocs Florida que serveixen com a escola i església i així cobrir algunes de les necessitats bàsiques de la població d'aquell moment. Tanmateix, comencen a construir-se incipients serveis per a la població, com ara el Mercat municipal de La Florida, que obrí les seves portes el 1959.

IMATGE 6: PLÀNOL D'URBANITZACIÓ D'HABITATGES FECSA (1955)¹⁴

Font: Arxiu Municipal. Plànol que forma part de l'expedient d'urbanització instat per FECSA

Durant els mateixos anys, FECSA també va finançar, parcialment, alguns equipaments com ara la construcció de l'església Mare de Déu de la Llum, inaugurada el 1960, amb un petit centre d'assistència sanitària. Alhora va impulsar la construcció del Centre Social de La Florida, que va contribuir a aconseguir millores al barri durant aquells anys. El Centre Social va ser una de les primeres entitats al barri i a l'Estat espanyol, creada en un context en què la llibertat d'expressió i d'associacionisme estaven prohibides. Com a motor social i veïnal reunia les persones disposades a canviar la situació precària en què vivien, tot lluitant pels primers serveis indispensables¹⁵.

Va ser en les dècades dels 60 i 70 quan la ciutat va experimentar un augment espectacular de la seva població i se situa entre les primeres ciutats de Catalunya en nombre d'habitants¹⁶ gràcies a la migració de persones procedents d'altres comunitats autònomes.

¹⁴ Amb aquest plànol se sol·licita construir un grup de 104 habitatges, 8 comerços i un centre Religios-Social-Docent al barri de La Florida (Blocs FECSA).

¹⁵ Murillo Tejada, Mn. José i Santolino, Montse "50 anys compartint i acollint: història de la Parròquia de la Mare de Déu de la Llum (1966-2006).

¹⁶ El màxim poblacional de L'Hospitalet es produí l'any 1981, amb 295.073 habitants.

“La població del barri quan vaig néixer era obrera, amb una immigració espectacular, amb un bon nivell de convivència compartida entre tots, i es mantenia encara que es generaven alguns problemes. Recordo que sortíem i fèiem festes al carrer”.

“El barrio antes estaba muy unido, porque las personas compartían las mismas necesidades. Ahora es un barrio nuevo, diverso, y por tanto, la unidad ha ido desapareciendo. Antes había lazos familiares y todos eran más iguales. Era más fácil convivir”

En aquests anys, la manca d'equipaments i serveis al barri va impulsar que sorgissin els primers moviments veïnals en clau política que demanaven la millora de les condicions del barri. Aquestes protestes es materialitzen en la creació de l'Associació de Veïns de la Florida, situada a un baix dels Blocs, que aglutina el veïnatge d'ambdós barris del Districte IV, i que va impulsar accions de protesta, entre d'altres, pel pagament de les contribucions municipals.

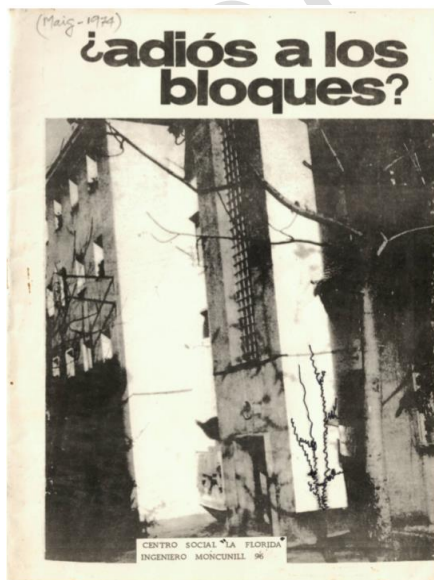
“Aquest era un barri molt *abandonadet*. Recordo quan van asfaltar els carrers. Després de mica en mica, va haver-hi uns anys de renovació (...) Un cop que es va asfaltar tot, jo no vaig veure més cura. (...) cap zona verda, tots blocs i asfalt...”

El 1974 es va proposar, per primera vegada, enderrocar els Blocs tot evidenciant les mancances de les edificacions i les condicions d'infrabitabilitat en la que vivia la població. La necessària transformació urbanística de Les Planes i, en concret, dels Blocs es feia molt més palesa.

“Los Bloques en los 70 se caían a trozos.”

“Durant els 70 i 80 es va lluitar molt pel barri. Es va fer molta feina, ara caldria tornar-la a fer”

IMATGE 7: BUTLLETÍ INFORMATIU DEL CENTRE SOCIAL LA FLORIDA (1974)

Font: Arxiu municipal.

IMATGE 8: VISTA PARCIAL FAÇANA D'UN BLOC ONÉSIMO REDONDO (1978)

Font: Arxiu Municipal. Autor: Esteve Lucerón Navarro

No va ser fins als anys 80, després de les primeres eleccions democràtiques, que el municipi de L'Hospitalet comença la seva transformació urbanística, dotant-se de les infraestructures necessàries per donar resposta a les necessitats de la població (escoles, parcs, mercats, centres culturals, poliesportius, etc.).

“El barri ha passat per èpoques molt complicades. Als anys 80’s passàvem pel pont de Matacavalls, i quan passaves pels Blocs al matí, donava la sensació que alguna cosa no funcionava”

“Eran años duros en los Bloques, había mucha droga y peleas en las calles”

“Es va anar fent coses, millorant de mica en mica, perquè la gent lluitava, però van ser anys molt durs, va ser un dels barris més castigats de la ciutat, i ara, també ho és”

“És un barri que està molt estigmatitzat i, sempre ha tingut moltes mancances, de tota mena ”

A Les Planes, ADIGSA, empresa pública de la Generalitat, va assumir la propietat dels Blocs i la seva gestió. En aquest període, s'inicia el projecte de construcció del parc de Les Planes, el més extens de la ciutat, amb 80.000 m² de terreny, situat en una zona abandonada en aquell moment i ocupada anteriorment per indústries dels sectors tèxtil i químic. Aquest parc, inaugurat el 1986¹⁷, va suposar l'homogeneïtzació del territori i no només va crear un pulmó verd per a la ciutat, sinó també un espai de comunicació i trobada amb els altres barris densament poblats i situats al voltant. En aquests anys va arribar també el metro al barri, amb les parades de la Torrassa i la Florida.

IMATGE 9: OBRES DEL PARC DE LES PLANES (1979)¹⁸

Font: Arxiu Municipal. Autor: Valentín Rodríguez Marín

Durant els 90, L'Hospitalet inicià una nova transformació com a segona ciutat més important de l'àrea metropolitana després de Barcelona. Al barri es van soterrar les línies d'alta tensió situades al

¹⁷ El parc de Les Planes es va projectar en tres fases, l'any 1992 i 1995 va haver-hi ampliacions.

¹⁸ Vista del solar on hi havia la fàbrica La Cardoner i on es veuen les obres per a la construcció del Parc de Les Planes.

carrer Primavera i a l'avinguda Catalunya, que condicionaven significativament el traçat i la vida del barri.

A inicis de l'any 2000, L'Hospitalet en general, i el Districte IV en particular, van viure una tercera transformació. En aquesta ocasió, els canvis van donar-se de la mà de l'arribada de persones procedents de països de fora de la Unió Europea, majoritàriament de l'Amèrica del Sud¹⁹.

“En general el barrio ha evolucionado positivamente a pesar de que ha habido etapas muy difíciles. Había muchas necesidades, pero los que veníamos, teníamos trabajo (...) Ahora la inmigración es distinta, ha venido mucha gente de muchos sitios y no todos, tienen uno”

“Quan era petita els veïns de la comunitat eren de tota la vida. Ara és un xoc fort, sobretot, per la gent gran. Potser ja no se'n recorden que una vegada també van ser immigrants”

“A mí lo de las razas me da igual, sólo quiero que se comporten como nos comportábamos nosotros cuando llegamos. Vinimos a trabajar. Todo el mundo tiene derecho a trabajar para mejorar”

El 2003 s'inicià el Pla de Desenvolupament Comunitari (PDC) als barris d'habitatge social d'ADIGSA. El PDC²⁰ de la Florida va ser impulsat per l'AViV de La Florida amb la voluntat de crear un espai de trobada per millorar la qualitat de vida del conjunt de la ciutadania oferint respostes integrals a les principals necessitats de la comunitat. Aquest projecte, però, morí per manca de finançament de la Generalitat l'any 2016.

Tres anys més tard, el 2006, s'engega el Pla Integral de Pubilla-Cases - La Florida, amb la finalitat d'incorporar millores de caràcter social i urbanístic a aquests barris. Entre les seves propostes, va impulsar la construcció al mig de la zona dels Blocs del Centre Municipal Ana Díaz Rico (CMADR). Aquest Pla de reforma integral es va beneficiar de la Llei de Barris finançat per l'Ajuntament i la Generalitat. El projecte preveia actuacions concretes dins d'un pla de renovació urbanística (nous espais públics, construcció i renovació d'habitatges, equipaments i serveis per a les persones, etc.).

La forta onada migratòria i la greu crisi econòmica del 2008, van accentuar, encara més, la precarietat i la vulnerabilitat social del barri de Les Planes, circumstància aquesta que es va traduir en tensions en la convivència i en malestar per part de la ciutadania.

“Sempre ha estat un barri castigat, però des de la crisi, ha anat reculant i no hi hagut res que fes de contrafort. L'impacte ha sigut també en la convivència”

“És un barri amb una grandíssima complexitat, amb problemàtiques familiars molt dures. Un barri que ha patit molt amb la crisi i amb unes famílies amb una resiliència bestial, i que així i tot, hi ha un relatiu bon nivell de convivència”

“Tot i que el barri ha tingut les seves coses sempre, durant dècades anava cap avall. Crec que no es va estar prou atent”

¹⁹ Per més informació sobre dades de Població, veure l'Apartat 4.3.

²⁰

Consultar

:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/accio_comunitaria_i_voluntariat/accio_comunitaria/plans_des_envolupament_comunitari/ i <http://pdcflorida.blogspot.com/p/pdc-la-florida.html>

“La crisi del 2007 al 2011 va ser terrible i això va repercutir, evidentment, a la vida dels alumnes, potser tenies criatures que només menjaven una vegada al dia. Hi havia molt de malestar. Ara ha canviat una mica, tot i que encara es pateix molta necessitat”

El Centre Municipal Ana Díaz Rico (CMADR), inaugurat el 2013 i situat sobre una antiga pista de bàsquet en mig dels Blocs Florida, volia donar resposta a la manca d'espais de caràcter sociocultural del territori. Tot i que també va despertar veus contràries, concretava una gran reivindicació veïnal per impulsar la vida comunitària a Les Planes. Cal assenyalar que aquest espai, des dels seus inicis, aposta per activitats que promouen la interrelació, la participació activa i la millora de la convivència al barri.

“Al principio, los jóvenes cuestionaron el equipamiento, porque había una pista debajo que tienen mitificada como un espacio de encuentro del barrio. Seguimos trabajando en cómo dar respuesta a la demanda de los jóvenes”

“Ara, gràcies als tallers i activitats que es fan, està entrant gent (de fora) al barri. Això pot ajudar a obrir progressivament el barri a establir vincles”

“Algunos vecinos dicen que la pista era un lugar de conflicto”

“Mejoraremos la cohesión si apostamos por la interrelación vecinal”

En aquest període posterior a la crisi, Les Planes, com altres barris vulnerables, va veure com les seves dificultats s'agreujaven. Com a conseqüència, durant el 2016, veïns i veïnes es van organitzar per reivindicar una transformació urgent del barri i donar resposta a les problemàtiques socials existents. Aquestes peticions van ser adreçades, el gener del 2017, a l'Alcaldessa mitjançant una carta anomenada **El diagnòstic sobre el barri que compartim** on s'exposaven les principals problemàtiques del barri.

Com a resposta, el consistori va realitzar un prediagnòstic que analitzava l'evolució del barri des de l'any 2000 i dels possibles àmbits d'intervenció. El document es publicà el 2017²¹ i recollia la necessitat de mesures urgents per abordar els greus indicadors de vulnerabilitat de la població de Les Planes i, més concretament, dels Blocs Florida. El mateix any es reactiva l'Associació de veïns i veïnes de La Florida que, després d'uns anys sense activitat, començà a donar veu a les necessitats i peticions de la ciutadania del barri.

Arran d'aquestes reivindicacions veïnals i de la voluntat del govern municipal d'abordar aquesta situació, el 2017 endegà el Pla Integral de Regeneració Urbana Integral de Les Planes-Blocs Florida²², que ha impulsat diferents accions per superar les mancances i dificultats existents al barri.

4.3. POBLACIÓ

Tal com s'ha descrit a l'apartat anterior, la ciutat ha anat conformant-se gràcies a l'arribada de persones de diferents indrets que arribaven a L'Hospitalet cercant oportunitats que no oferien els

²¹ Prediagnosi Pla Integral de Les Planes-Blocs Florida (2017).

²² Per ampliar informació veure l'apartat 5.7.2 El Pla Integral de Regeneració Urbana Les Planes-Blocs Florida.

seus llocs d'origen. Així, en paral·lel a la configuració de la ciutat, la seva població ha experimentat un important creixement fins a convertir-se en el municipi amb més densitat de Catalunya.

Com s'ha dit, els barris de la zona nord són els més densament poblats de la ciutat. La densitat del Districte IV és de 57.638 hab./km². A Les Planes, el nivell d'ocupació de persones per habitatges és també el més elevat de la ciutat amb 2,97 persones per llar, seguit de La Florida (2,96), la Torrassa (2,86) i Pubilla Cases (2,88).

“La densidad de población y el poco espacio genera un montón de problemas”

“Les cases són llocs on no hi ha intimitat, on va passant molta gent”

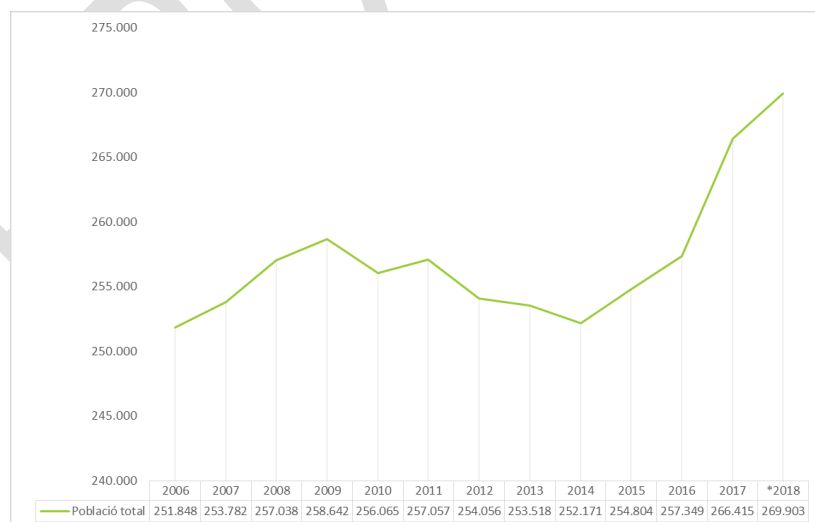
“El tema urbanístic condiona molt el barri. El tema dels Blocs condiona molt, amb pisos tan petits, pots acabar fart dels veïns, i més si tenen uns costums molt diferents dels teus”

“Quan analitzes el tipus d'habitatge dels infants i la quantitat de persones que viuen, penses que és normal que els nanos estiguin al carrer”

L'any 2018, el total de la **població** de L'Hospitalet era de 269.903 habitants²³. Al Districte IV, un territori inferior a 1 km², els seus veïns i veïnes representaven el 17,08% del total de la població del municipi. Les Planes és el 9è barri més poblat de la ciutat.

L'evolució demogràfica de L'Hospitalet ha experimentat en diferents moments de la seva història, increments o disminucions per motius diversos. Un exemple és que en els últims anys, a conseqüència de la forta crisi econòmica iniciada l'any 2008, l'evolució de la població a la ciutat registrà una davallada entre els anys 2009 i 2014. A partir del 2015, però, coincidint amb l'esperança de la recuperació dels indicadors econòmics previs a la crisi, la població de la ciutat va experimentar novament un increment progressiu.

GRÀFIC 1: EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE DRET A L'HOSPITALET, 2006-2018

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró Municipal d'habitants, 2018²⁴

²³ Padró municipal d'habitants (a data 31/12/2018).

²⁴ (*) Dada del 2018: Xifra municipal provisional pendent d'aprovació per l'INE.

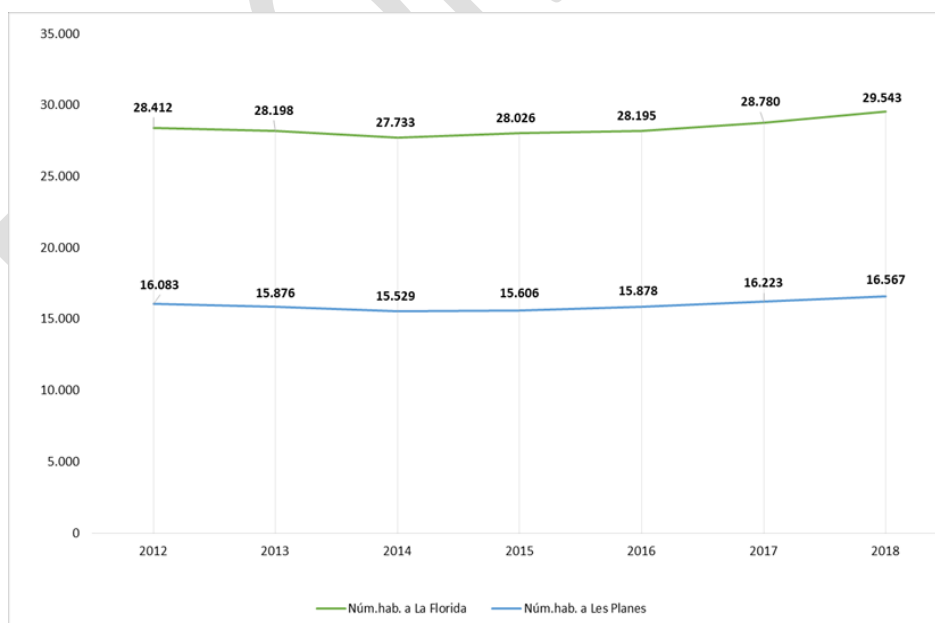
Les dades provisionals de 2018 apunten que la tendència de la població de la ciutat és a l'alça respecte als anys anteriors. Observant l'evolució de la població, es comprova que, des del 2015, els barris del Districte IV han seguit la tendència del conjunt del municipi.

GRÀFIC 2: EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER BARRIS A L'HOSPITALET, 2012-2018²⁵

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet 2018

GRÀFIC 3: EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ALS BARRIS LA FLORIDA I LES PLANES, 2012-2018

²⁵ Es tenen recomptes de la població del barri Granvia a partir del 2014. Les dades del 2018 són a 31/12/18 i són provisionals tant en el gràfic 2 com en el gràfic 3.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Portal Estadístic de la ciutat.

Malgrat no ser el districte amb major nombre d'habitants, el Districte IV té, com s'ha dit, la **densitat de població** més gran de la ciutat. A Les Planes aquesta és de 39.445 hab./km², xifra sensiblement superior a la mitjana del municipi (21.609 hab./km²) i significativament més alta que a Barcelona (15.987 hab./km²) i Catalunya (236 hab./km²)²⁶. Dins de Les Planes, es troba el conjunt d'edificacions conegut com a Blocs Florida²⁷ on el 2018 vivien 2.401 persones (0,89% respecte al percentatge de la ciutat), el que suposa una cinquena part del barri.

“El barrio está saturado. Y se nota en todo, en la suciedad, en la ocupación de pisos...”
"Cuando llegué aquí, me sorprendió mucho la cantidad de personas que hacen vida en la calle. He entendido lo que es compartir viviendas muy pequeñas”
“Las viviendas están muy saturadas de personas. Tenemos que entender que solo el espacio público les permite cierto oxígeno”

TAULA 1: HABITANTS I DENSITAT DE POBLACIÓ, 2017 I 2018²⁸

	Superfície (km ²)	2017		2018	
		Habitants	Densitat de població (hab./km ²)	Habitants	Densitat de població (hab./km ²)
La Florida	0,38	28.083	73.903	29.543	77.745
Les Planes	0,42	15.827	37.683	16.567	39.445
Districte IV	0,80	43.910	54.888	46.110	57.638
L'Hospitalet	12,49	261.068	20.902	269.903	21.609

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet 2018

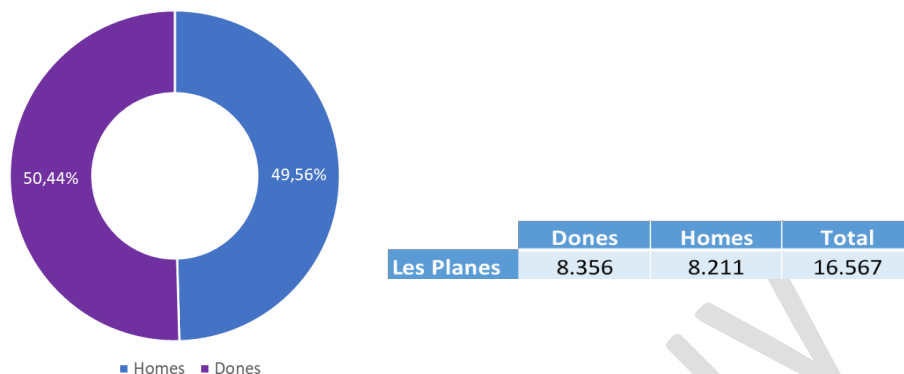
La distribució de la població actual per **gènere** a la ciutat és de 51,6% dones i 48,4% homes. De forma anàloga, al barri de Les Planes, la presència de la població femenina suposa també un percentatge lleugerament més elevat respecte el dels homes: el 50,44% de la seva població total són dones i el 49,56% són homes.

²⁶ Font: IDESCAT, consultar: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=249&lang=es>

²⁷ El que s'anomena els Blocs compren: illes 1320, 1440, 1450, 1460, 1470 i Carrer Teide 60-62, Carrer. Llorer 38, Carrer. Illes Canàries 1-3.

²⁸ Les dades de l'any 2017 corresponen a dades registrades per l'INE a 1 de gener de 2018. Les dades de l'any 2018 són provisionals i estan pendents de l'INE. Corresponen al padró continu a 31 de desembre de 2018.

GRÀFIC 4: DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER SEXE AL BARRI DE LES PLANES, 2018

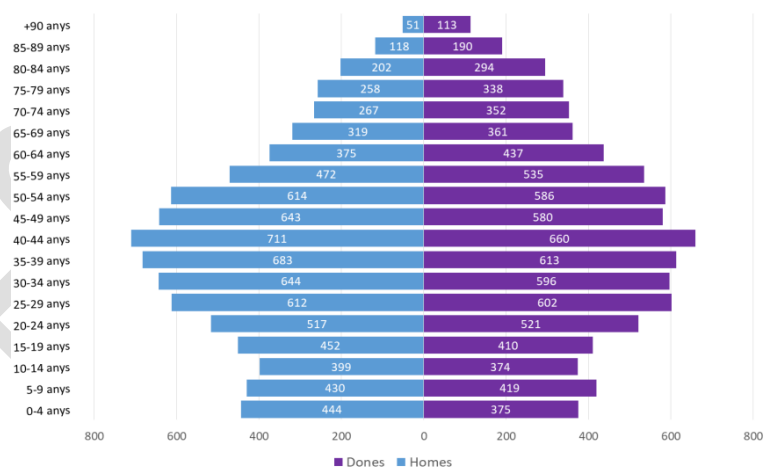

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet 2018

L'**edat mitjana** de la població de Les Planes el 2018 era de 40 anys, 2 anys menys que la mitja a la ciutat. En el cas de la població dels Blocs Florida, aquesta baixa a 38 anys.

En incorporar la variable edat, la **piràmide de població** de Les Planes mostra alguns aspectes que cal destacar. En conjunt, el gruix d'habitants del barri es troba entre els 20 i els 55 anys. A partir dels 55 anys el nombre total de dones és superior al dels homes degut, segurament, a una major esperança de vida.

GRÀFIC 5: PIRÀMIDE DE POBLACIÓ AL BARRI DE LES PLANES, 2018

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet 2018

Comparant la composició de la **població per edats**²⁹ del barri de Les Planes i de la ciutat, destaca el fet, com es pot comprovar a la Taula 4, que gairebé en totes les franges el barri supera en nombre a la mitjana de la ciutat. Només la població més gran de 65 anys és inferior a Les Planes. La població infantil als Blocs Florida (17,62%) és +2,89 punts superior a la dada del conjunt del barri i la població de 65 anys i més és tan sols d'un 13,37% (-3,91 punts).

“Hay muchos niños que van y vienen solos por el barrio, sobre todo, en los Bloques”

TAULA 2: PERCENTATGE DE POBLACIÓ PER FRANGES D'EDAT ALS BARRIS DE LES PLANES, LA FLORIDA I L'HOSPITALET, 2018

	% Població infantil (0-14 anys)	% Població jove (15-24 anys)	% Població adulta (25-64 anys)	% Població anciana (65 i + anys)
Les Planes	14,73%	11,47%	56,52%	17,28%
La Florida	14,33%	11,05%	56,10%	18,52%
L'Hospitalet	13,95%	10,06%	55,96%	20,03%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari estadístic de L'Hospitalet 2018

L'**índex d'envelliment**³⁰, és de 117% al barri de Les Planes i de 129% a La Florida. Això significa que, en el cas de Les Planes hi ha 117 persones majors de 65 anys per cada 100 menors de 15 anys. Aquesta xifra està per sota de la relativa al conjunt del municipi (que se situa en el 144%) i és similar al percentatge de Catalunya (119,3%)³¹.

Pel que fa a l'**índex de sobreenvelliment**³², aquest se situa en el 16% a Les Planes i en el 19% a La Florida. Aquesta xifra implica que 16 de cada 100 persones de 65 anys o més superen els 84 anys al barri de Les Planes. Creuant les dades extreïtes d'ambdós índexs, es dedueix que, malgrat que la població major de 65 anys és inferior al barri de Les Planes que a la ciutat, la que existeix té una edat més elevada que la mitjana de la ciutat. Així doncs, a Les Planes (i, especialment als Blocs Florida) hi ha un elevat percentatge de gent de més de 85 anys (sobreenvelliment)³³.

²⁹ La població als Blocs Florida el 2018 per franges d'edat era: població infantil 17,62%, població jove 10,66%, població adulta 58,35% i població gent gran 13,37%.

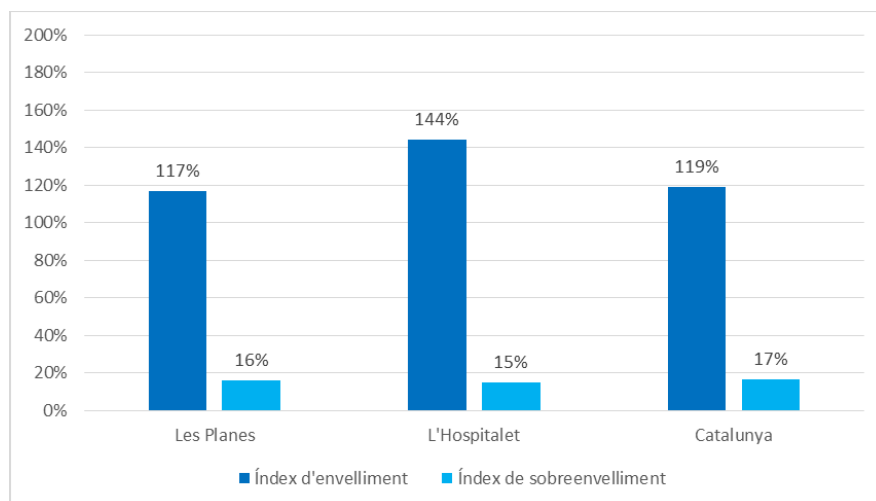
³⁰ Població major de 64 anys respecte a la població menor de 15 anys, expressada en 100 habitants.

³¹ Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) del 2018.

³² Percentatge de població major de 64 anys que superen els 84 anys.

³³ Les xifres són: Blocs Florida (321 persones de 65 anys i més, i 68 persones de 85 anys i més). A les Planes són 2.863 persones de 65 anys i més, i 472 persones de 85 anys i més.

GRÀFIC 6: COMPARATIVA DE L'ÍNDEX D'ENVELLIMENT I SOBREENVELLIMENT A LES PLANES, L'HOSPITALET I CATALUNYA, 2018

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT 2018

Respecte a l'ocupació dels habitatges en els quals viuen persones majors de 85 anys, l'any 2018, al barri de Les Planes el 15,55% vivien soles, mentre que al municipi aquesta dada és del 12,54%. Cal afegir que el percentatge de llars amb 1 persona d'entre 65 i 84 anys a Les Planes és del 36,85%, valor molt semblant al conjunt de la ciutat (36,51%), però que als Blocs Florida se situa quatre punts per sota (32,22%).

Una altra dada significativa és la **taxa de dependència demogràfica**³⁴, que relaciona la població potencialment activa amb la dependent. En 2018, a Les Planes era del 47%. Aquesta taxa és inferior a la mitjana de la ciutat (51%)³⁵ i de Catalunya (52,7%)³⁶.

4.3.1. MOVIMENTS MIGRATORIS

Els moviments migratoris a la ciutat de L'Hospitalet han estat un tret característic al llarg de la seva història, que ha tingut tres moments destacats³⁷. Aquests fluxos produïts a finals del segle XIX, a principis i mitjans del segle XX i a principis del segle XXI, han determinat la composició poblacional de la ciutat. A continuació es descriuen algunes dades sobre la diversitat d'orígens presents a Les Planes i al municipi que serveixen com a referència per dibuixar breument la composició de la població del barri.

La població nascuda a altres comunitats autònomes de Les Planes que va arribar a mitjans del segle XX, representa el 19,9% de la població del barri. Entre aquesta població, destaca el nombre de persones nascudes a Andalusia (48,6%), Extremadura (12,12%), Castella la Manxa (9,05%) i Galícia

³⁴ La taxa de dependència demogràfica o índex de dependència global relaciona els individus en edat no activa (menors de 15 anys i majors de 65) amb la població potencialment activa (entre 15 i 65 anys).

³⁵ Segons l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet.

³⁶ Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

³⁷ Veure apartat 4.2 Evolució històrica i social.

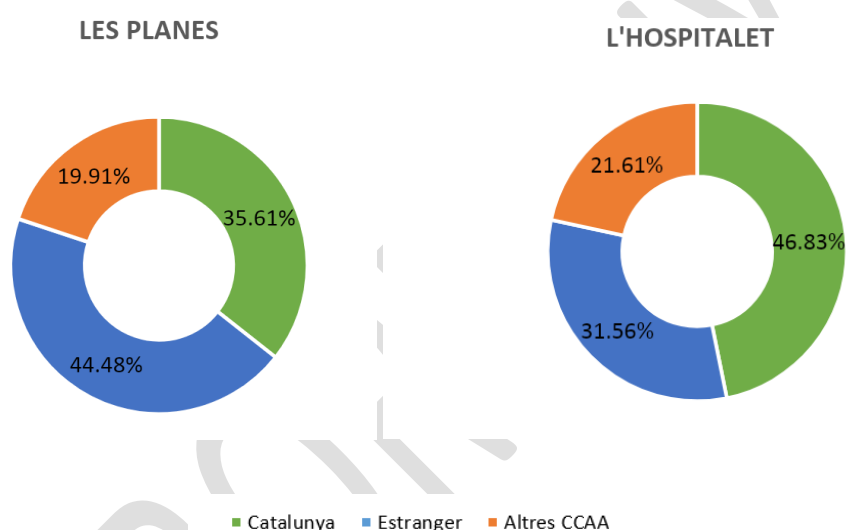
(8,42%). En canvi, els moviments migratoris de principis del segle XXI han estat protagonitzats per persones d'altres països, principalment procedents de Amèrica Llatina.

“Hi ha hagut una retirada. Molta gent que ha tancat i ha marxat, gent que s’ha tornat al poble, d’altres que els fills han marxat.”

“Somos nueve vecinos y de los antiguos solo quedamos tres, el resto son de fuera. Ha cambiado mucho la comunidad. Yo no conozco a nadie (...) Muchos no se relacionan, ni un hola ni un buenas tardes..., otros son muy educados”

“Mi escalera parece la ONU”

GRÀFIC 7: PERCENTATGE DE POBLACIÓ SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT A LES PLANES I A L'HOSPITALET, 2018

Font:Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Estadístic de la ciutat de L'Hospitalet 2018

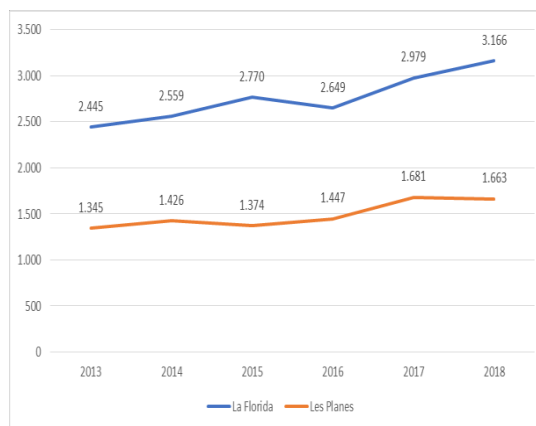
Les dades sobre els moviments migratoris per barris confirmen un alt moviment de població, tant en les altes com en les baixes en l'empadronament. Aquest és un element compartit pels barris de característiques semblants com són Pubilla Cases, La Florida, Les Planes, La Torrassa o Collblanc. Tot i això, alguns veïns i veïnes perceben que actualment la població és més estable i que ha disminuït el nombre de persones que marxen del territori.

“La gente del barrio se está yendo, aunque menos que después de la crisis”

“La gente de aquí, si puede, se va del barrio. Los que no se van, es porque no se lo pueden permitir”

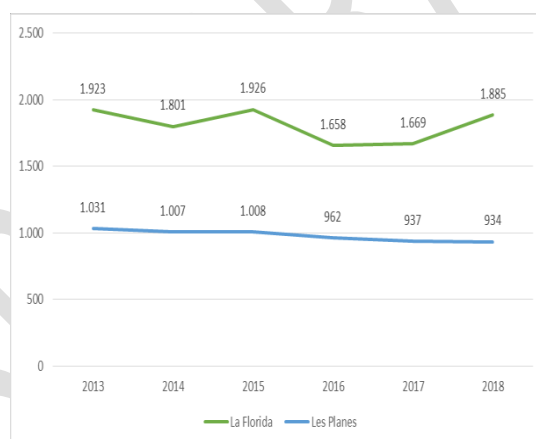
“Antes los Bloques eran pisos donde vivían muchos trabajadores de la SEAT, pero se fueron yendo porque las casas son pequeñas. Y de los que quedan, cuando pueden, se van. Ahora el 90% es de fuera”

GRÀFIC 8: EVOLUCIÓ DE LES ALTES PADRONALS ALS BARRIS DEL DISTRICTE IV, 2013-2018

Font: Elaboració pròpia en base a dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet, 2018

GRÀFIC 9: EVOLUCIÓ DE LES BAIXES PADRONALS ALS BARRIS DEL DISTRICTE IV, 2013-2018

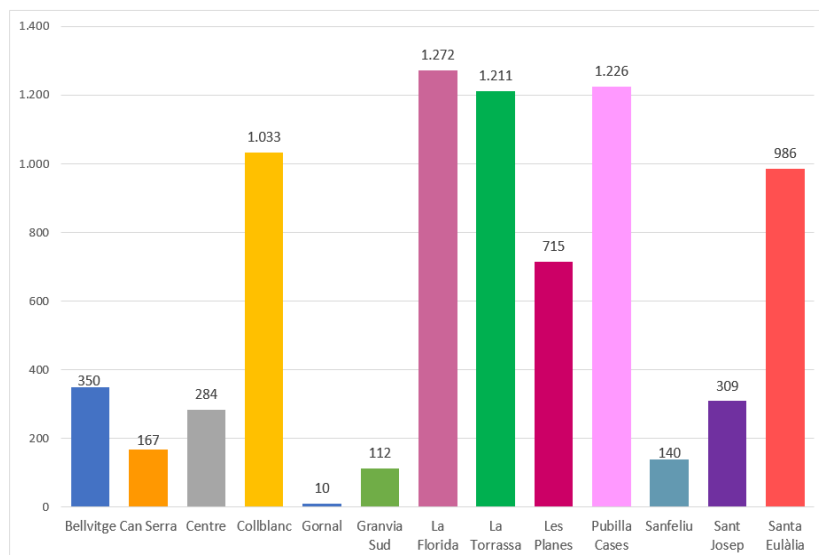

Font: Elaboració pròpia en base a dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet, 2018

El **saldo migratori**³⁸ de L'Hospitalet va ser, el 2018, de 7.815 persones. En concret, el saldo migratori a Les Planes va ser de 715 persones i a La Florida 1.272 persones. En el següent gràfic es pot comprovar que el saldo migratori a tots els barris de la ciutat ha estat positiu. Igualment s'observa com els barris de la zona nord tenen els saldos migratoris més elevats.

³⁸ Diferència entre el nombre de persones que emigren d'una població i el nombre d'immigrants que hi arriben. Quan el nombre d'immigrants supera al nombre d'emigrants, el saldo migratori té signe positiu; en cas contrari el saldo migratori és de caràcter negatiu.

GRÀFIC 10: SALDO MIGRATORI PER BARRIS A L'HOSPITALET, 2018

Font: Elaboració pròpia en base a dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet, 2018

L'arribada de població estrangera va afavorir el creixement poblacional al Districte IV i al conjunt de la ciutat que, fins llavors, anava a la baixa. Des del 2009, però, el context de forta crisi econòmica va implicar un decreixement de la població estrangera. Part de la població del barri d'altres indrets d'Espanya també van retornar a les seves ciutats o pobles d'origen. Els darrers anys, ha tornat a repuntar la població estrangera que ha arribat al barri.

"El segle XXI ha portat una gran transformació de les persones que viuen al barri. La gent de les primeres migracions és gent gran o gent que s'està morint. Molts fills i filles no viuen al barri; i s'ha convertit en un dels llocs que té més població migrada estrangera"

"Antes era un barrio como más familiar. La gente se conocía más, y también tú conocía más a la gente. En eso, ahora, se nota mucho la diferencia, ya no nos conocemos todos"

"Me gustaría que pudiéramos convivir todos bien y poder enriquecernos, porque hay muchas culturas y todas tienen cosas buenas"

Cal assenyalar la diferència entre població "nascuda a l'estranger" i aquella que té "nacionalitat estrangera". Per a la població nascuda a l'estranger, seguint els tràmits administratius i complint els requisits establerts, existeix la possibilitat d'obtenir la nacionalitat espanyola. En conseqüència, deixen de ser considerats com a estrangers en el còmput de persones de nacionalitat estrangera. D'altra banda, cal assenyalar que en el cas dels fills/es de persones de nacionalitat estrangera, el seu naixement a Espanya no els atorga automàticament la nacionalitat espanyola sinó que adquireixen la nacionalitat dels seus progenitors, i per tant, són considerats estrangers.

Així, el 2018 la **població amb nacionalitat estrangera** a Les Planes suposava un 31,80% i a La Florida un 33,30%. Als Blocs Florida aquest percentatge s'incrementava arribant al 39,53%. El mateix any a la ciutat, aquesta població representava el 22,24%.

“Me considero española 100% aunque me miren mal. Llevo ya 24 años en España (mujer de origen colombiano)”

TAULA 3: PERCENTATGE DE POBLACIÓ ESPANYOLA I ESTRANGERA PER BARRIS, 2018

	% Població de nacionalitat espanyola	% Població de nacionalitat estrangera
Les Planes	68,22%	31,80%
La Florida	66,70%	33,30%
L'Hospitalet	77,76%	22,24%

Font: Elaboració pròpia en base a dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet, 2018

Quant a la procedència de la població estrangera per continents, el més nombrós a Les Planes era el continent americà seguit d'Àsia, Àfrica i Europa. En conjunt, les dades mostren que el Districte IV té una **alta diversitat d'origens que implica la convivència de més de 93 nacionalitats diferents** durant l'any 2018.

“En el barri en general hi ha una bona convivència, cohesió i identitat. En canvi als Blocs és una zona de més conflictes, relacionats amb la marginació, amb la delinqüència, i amb la història dels Blocs on el col·lectiu gitano històricament havia tingut molt predomini”

“Conjuguen persones de diferents cultures amb diferents necessitats i l'engranatge no és fàcil. És una amalgama de realitats que complica la gestió de la convivència”

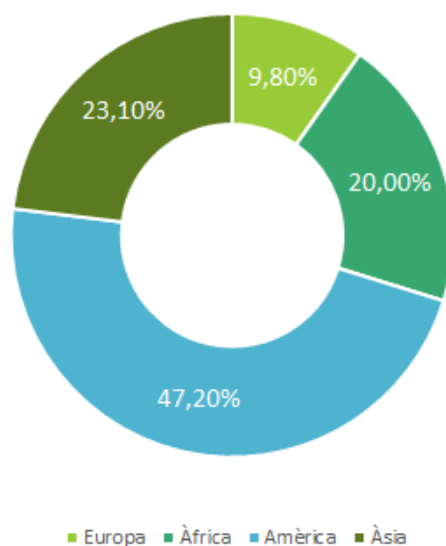
"Aterrizar en este barrio fue impactante, yo llevo dos años y medio aquí. Me sorprendió especialmente el alto índice de inmigrantes que hay"

“Els nens, tot i la seva multiculturalitat, es relacionen sense problema”

“El paper de la dona és molt important per afavorir la convivència al barri, perquè si deixes que els homes resolguin els conflictes encara s'embolica més”

“El mayor reto del barrio es la integración de los que no han nacido aquí, y que pudiéramos tener una convivencia estupenda. Ni pensar que nosotros somos mejores, ni que ellos son muy malos”

GRÀFIC 11: PERCENTATGE DE POBLACIÓ DE NACIONALITAT ESTRANGERA PER CONTINENTS A LES PLANES, 2018

Font: Elaboració pròpia segons dades del Portal Estadístic de L'Ajuntament de L'Hospitalet, 2018

Si s'analitza el percentatge de la població nascuda a l'estranger, la xifra augmenta fins al 44,45% a Les Planes i al 45,789% a La Florida³⁹. Ambdós valors són significativament superiors respecte a la ciutat que, el 2018, era del 31,56%. Pel que fa a la seva procedència per lloc de naixement, a Les Planes són més nombroses les persones nascudes al Marroc, Índia, Pakistan, Bolívia, República Dominicana i Equador.

³⁹ Segons dades facilitades pel Gabinet d'Alcaldia, el 2018 la població nascuda a l'estranger que vivien als Blocs Florida era del 50,31%.

TAULA 4: PERCENTATGE DE POBLACIÓ NASCUTA A L'ESTRANGER PER PAÏSOS ALS BARRIS DE LA FLORIDA, LES PLANES I L'HOSPITALET, 2018

	Les Planes	La Florida	L'Hospitalet
Argentina	1,0%	1,0%	1,4%
Bolívia	8,2%	12,3%	9,6%
Colòmbia	3,6%	4,6%	4,7%
Xina	3,2%	5,1%	5,4%
Equador	7,3%	7,8%	6,7%
Hondures	6,6%	7,9%	6,3%
Índia	9,6%	7,8%	6,7%
Itàlia	1,3%	1,1%	2,4%
Marroc	14,9%	9,3%	9,3%
Pakistan	7,6%	7,9%	6,7%
Paraguai	1,3%	2,0%	2,4%
Perú	6,0%	5,9%	6,1%
Rep.Dominicana	7,8%	7,2%	6,7%
Romania	3,8%	2,4%	3,4%
Veneçuela	1,9%	1,6%	2,5%
Altres	16%	16,2%	19,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de L'Ajuntament de L'Hospitalet, 2018

4.3.2. PROCESSOS D'ARRELAMENT SOCIAL I REAGRUPAMENT FAMILIAR

El procés migratori de la població estrangera està estretament lligat, en moltes ocasions, a processos d'arrelament social i de reagrupament familiar. El Servei de Ciutadania i Integració de l'Àrea d'Equitat, Drets Socials i Recursos Humans és l'organisme municipal encarregat d'iniciar els tràmits per als processos de:

- Adequació de l'habitatge per al reagrupament familiar.
- Arrelament social.
- Esforç d'integració.
- Adequació de l'habitatge per renovar autoritzacions de residència en virtut del reagrupament familiar.

En tots els casos, amb la recepció de la documentació necessària, l'Ajuntament emet els informes-proposta fent la seva valoració (favorable o desfavorable) per cada cas. Posteriorment, la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya té la competència en l'emissió dels informes definitius que serviran perquè, finalment, l'Oficina d'Estrangeria de la Subdelegació del Govern autoritzi la residència, la renovació d'aquesta o el reagrupament dels familiars. Els tràmits més freqüents són els d'adequació de l'habitatge per al reagrupament familiar i el d'arrelament social.

“Els infants i joves estan un any sencer que no connecten amb la realitat. Necessiten temps, i poden refer-se perquè tenen plasticitat i són adaptables”

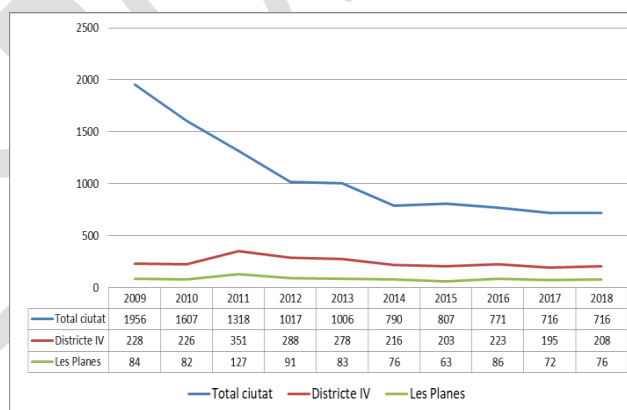
“Suposa una gestió emocional molt gran. S’ha de fer molt acompanyament a joves i infants. Tanta inestabilitat els hi genera molta angoixa”

El **reagrupament familiar** proporciona la possibilitat d’obtenir un permís de residència temporal per a la parella, fills/es o ascendents de la persona estrangera extracomunitària que resideix al municipi de manera regular. Per obtenir un informe positiu, la persona sol·licitant ha de ser la titular de la propietat o del contracte de lloguer i demostrar que disposa d’un habitatge adequat per a l’allotjament dels seus familiars. Per acreditar l’adequació de l’habitatge, un inspector fa una visita ocular en què es comproven les condicions d’habitabilitat tant per a la persona com per als familiars concrets que es volen reagrupar.

Per la seva banda, l’informe **d’adequació de l’habitatge per renovar autoritzacions de residència en virtut del reagrupament familiar** és necessari en els casos en què hi ha hagut un canvi de domicili de les persones que van ser reagrupades i que volen renovar la seva autorització de residència. Des del 2009, al Districte IV s’han realitzat 2.416 informes d’adequació de l’habitatge per al reagrupament familiar o per a la renovació autoritzacions de residència en virtut del reagrupament familiar. Aquests representen un 29% del conjunt de la ciutat. Del total de sol·licituds d’adequació de l’habitatge per al reagrupament familiar que es presenten del Districte IV, el 36,5% són de veïns del barri de Les Planes.

El nombre de sol·licituds per al reagrupament familiar va patir un descens significatiu en els pitjors anys de la recent crisi econòmica, que, malgrat la lleugera recuperació en els últims anys, no ha arribat a les xifres màximes del 2009 o 2010.

GRÀFIC 12: EVOLUCIÓ DE LES SOL·LICITUDS D’ADEQUACIÓ DE L’HABITATGE PER AL REAGRUPAMENT FAMILIAR I LA RENOVACIÓ D’AUTORITZACIONS DE RESIDÈNCIA A LA CIUTAT, AL DISTRICTE IV I AL BARRI DE LES PLANES, 2009 – 2018

Font: Servei de Ciutadania i integració

Les sol·licituds que el Servei de Ciutadania i Integració per a l’elaboració de l’informe d’adequació de l’habitatge són per reagrupar, en primer lloc, infants (fills i filles) menors de 18 anys; en segon lloc, cònjuges i, de manera molt residual, progenitors. Aquestes tendències es mantenen tant en el conjunt de la ciutat, com en el Districte IV i al barri de Les Planes. Si es desglossen les edats dels infants per trams d’edat, la tendència és que els reagrupaments familiars de fills i filles es fan,

majoritàriament, en les edats de l'adolescència (entre els 13 i els 17 anys): el 52% del total de menors de 18 anys.

“Sovint és molt fort el dol migratori, del que han deixat allà. Alguns han estat tota la vida amb la iaia, s’ha quedat allà, i ara aquí xoco i em reboto amb el que em diu la mare. Són situacions que les famílies moltes vegades no saben com enfocar, han de redescobrir-se. Els seus amics els han deixat allà”

“Molts joves viuen el conflicte intern de no saber d’on són, no saben situar-se. Molts no se senten d’aquí malgrat haver nascut aquí. Un símptoma és el català, no l’utilitzen”

“El sentiment de pertinença a Catalunya o a la ciutat, no existeix, però sí que hi ha un sentiment de pertinença al barri, en especial als Blocs”

TAULA 5: PERCENTATGE PER EDAT DE LES PERSONES QUE ES VOLEN REAGRUPAR AL DISTRICTE IV I AL BARRI LES PLANES, ANY 2018

Franges d’edat	Districte IV	Les Planes
0-5 anys	10,7%	1,0%
6-12 anys	13,7%	12,3%
13-17 anys	26,8%	4,6%
18-65 anys	47,8%	5,1%
>65 anys	1,0%	7,8%

Font: Servei de Ciutadania i integració

Per orígens, les dades de ciutat disponibles relatives a les sol·licituds per al reagrupament familiar fan preveure que les arribades de nous veïns i veïnes seran, durant els pròxims anys, de persones procedents principalment del continent asiàtic (44,3%), seguit d’Amèrica (29%) i Àfrica (14,3%).

Aquesta tendència es pot constatar analitzant les nacionalitats de les persones que presenten les seves sol·licituds d’adequació de l’habitatge a la ciutat. El 37% de les persones que volen reagrupar els seus familiars són del Pakistan (16,9%), l’Índia (14,9%) i la Xina (5,2%). El país americà que més sol·licituds presenta és Bolívia, tot ocupant, amb un 8,8% del total, la 4a posició.

“En Paquistán vivía con mi abuela, y sólo veíamos a mi padre una vez al año, pero después decidimos que íbamos a estar todos juntos”

“La ciudad y la cultura es diferente entre Hospitalet y Paquistán. Hay mucha diferencia en la vestimenta, la comida. Me gusta vivir en los dos lados”

Malgrat que la complexitat del reagrupament familiar fa que no totes les sol·licituds es tradueixin en l’arribada efectiva de les persones per a les quals es demana el reagrupament, les dades assenyalen un canvi de tendència respecte a anys anteriors amb un major assentament de les comunitats de països com ara el Pakistan i l’Índia i un augment significatiu de persones procedents d’aquests països que arribaran a la nostra ciutat per la via del reagrupament familiar en els mesos o anys vinents.

TAULA 6: PERCENTATGE DE LES NACIONALITATS MÉS NOMBROSES A LA CIUTAT DELS SOL·LICITANTS D'INFORME D'ADEQUACIÓ DE L'HABITATGE PER A REAGRUPAMENTS FAMILIARS, 2018

País	Percentatge
Bolívia	8,8%
Rep. Dominicana	6,3%
Equador	3,4%
Índia	14,9%
Marroc	11,5%
Pakistan	16,9%
Xina	5,2%

Font: Servei de Ciutadania i integració

“Las personas migradas cuando hacen las reagrupaciones se encuentran solas y perdidas para realizar las gestiones”

“En el tema burocrático es perden. Abans calia omplir un formulari i ara es troben amb que han de saber introducir la informació en internet. Moltes no tenen estudis, els hi costa, i també pel factor idiomàtic”

L'**arrelament social** és el tràmit mitjançant el qual una persona estrangera en situació administrativa irregular pot aconseguir una autorització de residència temporal per circumstàncies excepcionals. Les persones que vulguin acollir-se a l'arrelament social hauran de demostrar, almenys:

- Una residència continuada de, com a mínim, tres anys a Espanya.
- Uns ingressos no inferiors al salari mínim interprofessional.
- No tenir antecedents penals ni policials.
- Haver participat en cursos i/o xarxes de relació que demostrin el seu arrelament efectiu. Parlar castellà i català o haver fet un curs per a l'aprenentatge lingüístic de, com a mínim, 45 hores són requisits imprescindibles.

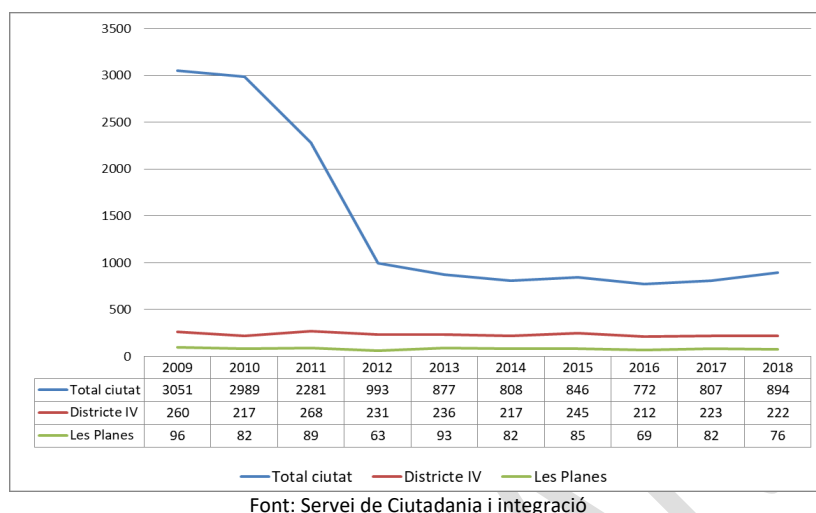
Les persones que, principalment per la pèrdua de la seva feina, no han pogut renovar les seves targetes de residència pateixen l'anomenada **irregularitat sobrevinguda**. En aquests casos, cal iniciar el procediment d'arrelament social des del seu inici, independentment dels anys que fa a Espanya. En alguns casos aquest fet suposa passar de disposar d'una targeta de llarga durada (amb una vigència de 5 anys) a una d'inicial (amb una vigència d'1 any), alhora que una pèrdua important de drets, com ara la possibilitat de reagrupar els ascendents.

L'**esforç d'integració** és un tràmit similar a l'anterior que requereix l'Oficina d'Estrangeria en les situacions en què no es compleixi algun dels requisits per a la renovació de l'autorització de residència.

Des del 2009, al Districte IV s'han realitzat un total de 2.331 informes d'arrelament social i d'esforç d'integració⁴⁰. Aquests representen el 24,8% del total al municipi. Del total d'informes del Districte, el 34,2% són sol·licitats per veïns o veïnes del barri de les Planes. Després d'un lleuger descens de les sol·licituds d'arrelament social i d'esforç d'integració durant els anys més durs de la crisi econòmica, des del 2017, el nombre torna a recuperar-se lleugerament tot apuntant a una tendència a l'alça per als pròxims anys.

⁴⁰ Dades proporcionades pel Servei de Ciutadania i Integració (SCI).

GRÀFICA 13: EVOLUCIÓ DE LES SOL·LICITUDS D'ARRELAMENT SOCIAL I D'ESFORÇ D'INTEGRACIÓ A LA CIUTAT, AL DISTRICTE IV I AL BARRI DE LES PLANES, 2009 – 2018

D'altra banda, l'Ajuntament disposa del **Servei d'Acollida** que ofereix sessions informatives sobre el coneixement de l'entorn (autonòmic, municipal i del districte) per a les persones que arriben a la ciutat.

Des del novembre del 2015 el Servei de Primera Acollida té una nova estructura que respon al que estableix la Llei d'Acollida 10/2010 de la Generalitat de Catalunya i el seu Reglament, que ofereixen un conjunt d'activitats formatives per donar resposta al dret bàsic d'informació de les persones nouvingudes. Aquesta formació inclou tres mòduls:

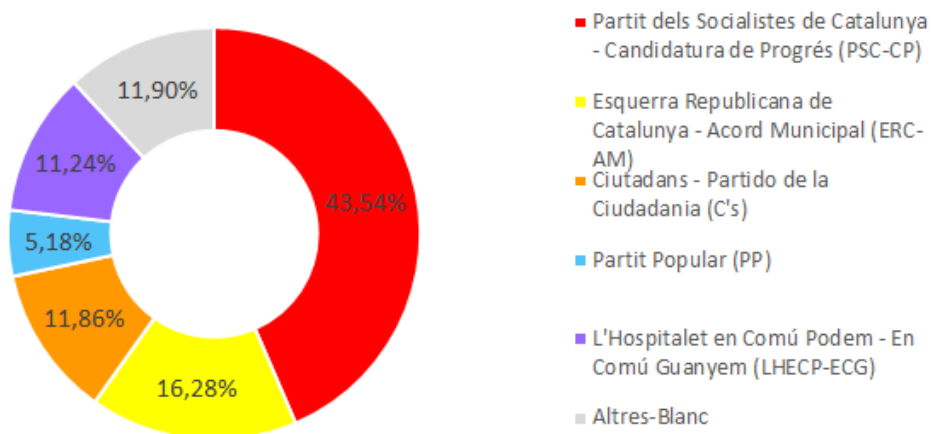
1. Mòdul A: aprenentatge lingüístic amb 90 hores de català i castellà.
2. Mòdul B: coneixements de l'àmbit laboral (15 hores)
3. Mòdul C: coneixements de la societat catalana i el seu marc jurídic (15 hores).

Des de novembre del 2011, any en què es va crear aquest servei, s'han atès més de 3000 persones. El 2018, un terç dels usuaris totals del Servei tenien la seva residència al Districte IV. La realització d'aquests mòduls formatius permeten l'obtenció del Certificat de Primera Acollida per realitzar tràmits d'estrangeria, com ara l'arrelament o l'esforç d'integració.

4.4. ADMINISTRACIÓ LOCAL

El Ple Municipal de l'Ajuntament de L'Hospitalet està format per 27 regidors i regidores. Com a resultat de les últimes eleccions municipals celebrades al mes de maig del 2019, i que comprendrà el mandat 2019-2023, es constitueix un govern municipal amb 17 regidors/res que revaliden l'acta i 10 regidors/res nous.

GRÀFIC 14: PERCENTATGE DE VOTS A LES ELECCIONS MUNICIPALS DE L'HOSPITALET 2019

Font: Elaboració pròpia segons les dades de la seu electrònica de l'Ajuntament de L'Hospitalet ⁴¹

⁴¹ Font: https://seuelectronica.l-h.cat/185517_1.aspx?id=1

TAULA 7: RESULTATS A LES ELECCIONS MUNICIPALS DE 2015 I 2019

Partit	PSC	ERC	CUP - Poble Actiu	C's	PP	L'H en comú pode m	Junts x CAT	Guayem	ICV- EUiA- Pirate s
Regidors 2015	11	2	1	4	3	-	1	2	3
Regidors 2019	14	5	0	4	1	3	0	-	-

Font: Elaboració pròpia segons les dades de la seu electrònica de l'Ajuntament de L'Hospitalet ⁴²

Els resultats de les últimes eleccions municipals van permetre formar govern al Partit Socialista de Catalunya (PSC) amb un 43,54% dels vots i 14 regidors. Recupera així la majoria absoluta que va perdre a les eleccions del 2011, obtenint un 10% més de vots.

Quant a la participació, aquesta ha estat del 57,48%, 4 punts per sobre de les eleccions municipals anteriors.

Segons la tipologia de les convocatòries electorals, s'observa en el quadre inferior com en les dues últimes eleccions municipals ha augmentat la diferència de la participació electoral a Les Planes i la participació general a la ciutat. El 2011 la diferència era de menys d'un punt percentual, mentre que el 2015 va incrementar-se en un 5,31% (al barri va votar un 48,04% mentre la mitjana de la ciutat va ser del 53,35%).

A les eleccions del 2019, s'ha incrementat la participació electoral en un 1,49% més respecte de la convocatòria anterior. Tot i que aquesta és una dada positiva, s'observa, però, que hi ha un distanciament important amb la mitjana de ciutat (57,48%), mentre que al barri de Les Planes va ser del 49,53%, xifra que suposa un 7,95% menys.

⁴² Idem anterior.

5. PRINCIPALS ÀMBITS DE LA VIDA AL TERRITORI

5.1. EDUCACIÓ

El Pla d'Acció Municipal (PAM) del període 2016-2019 inclou entre les seves línies d'actuació la promoció del que s'anomena la "tercera transformació de L'Hospitalet"⁴³. En aquest marc, garantir els drets socials bàsics de la ciutadania (entre ells el de l'educació) és fonamental per assegurar la igualtat d'oportunitats en el transcurs de la vida i afrontar els reptes futurs de la societat actual. Entre els seus objectius estratègics per garantir els drets bàsics està el de "promoure un model educatiu integrador i d'èxit". Per aconseguir-ho, el PAM es proposa "estimular la participació activa i compromesa de la comunitat educativa per aprofitar al màxim el seu potencial en el marc dels principis i els valors de la carta internacional de Ciutats Educadores"⁴⁴.

En aquest sentit, el govern local ha posat l'educació com a eix prioritari per a la ciutat i es va proposar elaborar un Pacte Local per l'Educació⁴⁵, construït i consensuat amb els agents del territori (Administració, professionals tècnics/es i ciutadania). En aquest Pacte es volen establir les línies vertebradores per al desenvolupament d'un model de ciutat educadora que abordi reptes com ara la igualtat d'oportunitats, l'èxit educatiu i la convivència.

"La llengua, el català, no és un tema d'integració, d'ideologia o d'identitats, sinó que és un tema social, estem apoderant persones perquè es posin al mateix nivell que la població autòctona, donant aquesta igualtat d'oportunitats, que no es vegin desplaçats per la llengua a l'hora de cercar feina o de participar en la comunitat"

5.1.1. EDUCACIÓ FORMAL

L'educació formal o reglada abasta tots aquells ensenyaments que oficialment són reconeguts i que es desenvolupen en organitzacions educatives formals. La superació del programa curricular suposa l'obtenció d'una certificació que capacita als/les alumnes en un determinat nivell, matèria i/o contingut.

L'Oficina Municipal d'Escolarització (OME) és el servei que l'Ajuntament de la ciutat, en col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, ofereix a les famílies per a acompanyar-les en el procés d'escolarització dels seus fills/es als centres públics de L'Hospitalet.

"Por la situación en que están las familias, el tema de la escolaridad creo que es el último escalón para ellas"

L'OME respon a les consultes sobre educació relatives a les etapes d'infantil, primària i secundària. A més, col·labora en els processos de preinscripció i matrícula, rep les sol·licituds d'escolarització durant tot el curs i col·labora en la gestió de les assignacions de places escolars de competència del Departament d'Educació de la Generalitat i vetlla perquè es distribueixi equilibradament l'alumnat

⁴³ PAM 2016-2019. Veure a: <https://www.l-h.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVw48XS7I4uxlSlS9s4IYMjh8EDqZ2WoCisdxqTYi3bilrRlm1EYDZN7q5hYP>

⁴⁴ PAM p.46.

⁴⁵ Pacte Local per l'Educació a L'Hospitalet, novembre 2016. Veure a: <http://www.l-h.cat/gdocs/d9781705.pdf>

amb necessitats educatives específiques. També orienta i assessora els joves i les seves famílies perquè coneguin tota l'oferta educativa.

Els centres educatius es reparteixen en sis zones educatives (ZE), definides per la Generalitat de Catalunya, que delimiten territorialment la ciutat per a l'etapa d'infantil i primària (dels 3 als 12 anys) i s'unifiquen en cinc zones per l'etapa d'ensenyament secundari (dels 12 als 16 anys).

El barri de Les Planes correspon a la zona E2 per les etapes d'infantil i primària i a la zona E per a l'etapa de secundària. El criteri zonal és tingut en compte en l'adjudicació de places a les escoles públiques de primària i secundària.

MAPA 4: ZONES EDUCATIVES DE L'HOSPITALET

Font: Guia de Centres Educatius 2019- 2020

A Les Planes es troben 6 centres que cobreixen el període del 0-16 anys: 5 públics i 1 concertat. A continuació es presenta un mapa amb dels recursos educatius de la zona E2, segons la ubicació i titularitat dels centres, que engloba les etapes dels 0 als 16 anys.

MAPA 5: CENTRES EDUCATIUS AL DISTRICTE IV

Font: Elaboració pròpia a partir del plànol disponible de l'Ajuntament de L'Hospitalet⁴⁶

⁴⁶ Per més informació: <http://www.l-h.cat/gdocs/d3869204.pdf>

L'educació dels infants i els joves és un dels àmbits de major interès per bona part de la comunitat del barri de Les Planes i és valorada per la seva contribució a la convivència, el desenvolupament i la millora del barri. Els centres educatius són un espai privilegiat de cohesió social on aprofundir en l'educació en valors i el treball cooperatiu. Així doncs, **els centres educatius del barri tenen un paper determinant com a espais de convivència i integració intercultural.**

“Los niños están muy acostumbrados a acoger a los que llegan. Lo viven con mucha naturalidad porque ellos mismos pueden haber pasado por eso”

“Està clar que l'educació és una bona estratègia per a la convivència”

“Los chavales se relacionan muy bien y sin diferencia, están muy mezclados”

“La convivencia es natural, fluida. Su realidad ha sido crecer así, es completamente diferente a la que yo he tenido. No hay racismo entre ellos”

“Hi ha grups tancats de joves d'un mateix origen (micro grups); però altres que construeixen les seves identitats com una "barreja" i una suma d'altres”

La comunitat educativa, mitjançant projectes i accions específiques, intenta millorar la convivència a l'aula, al centre i al barri a través de les diverses accions que es realitzen, tot afavorint la igualtat d'oportunitats en l'accés als recursos educatius que s'ofereixen als centres. Es tracta, en definitiva, de **crear un espai de relació i inclusió social positiva.**

“El català com eina de cohesió és el que costa més”

“En comptes d'obrir l'escola al barri, es tracta de què l'escola surti al barri”

“Pels nanos la convivència i el mestissatge és la normalitat. Mestissatge en el sentit de compartir vivències, experiències, creences i maneres de sentir.”

“Hi ha llums al barri. Les escoles i instituts fan molt bona feina”

“L'escola està fent una tasca de contenció social. Les famílies estan tranquil·les, perquè els infants estan molt ben atesos, i això dona un cert clima de pau social”

“L'escola assumeix, en l'actualitat, gairebé tota la responsabilitat de l'educació dels infants”

“Entre els nens no hi ha races a l'escola. Quan s'insulten o es barallen és per conflictes interpersonals. La diversitat no és un element que ens distorsioni. En canvi, als seus pares sí. Aquí els nens al pati són solubles, homogenis, no es distingeixen”

En aquesta línia, entre les actuacions que els centres educatius impulsen per afavorir la igualtat d'oportunitats i la integració, destaquen tres projectes:

- El Pla Educatiu d'Entorn (PEE)⁴⁷ és un instrument poderós per desenvolupar el treball en xarxa.
- El projecte d'Aprenentatge Servei (ApS) anomenat Cicerone, vol crear una xarxa de joves voluntaris/es que acompanyen a joves nouvinguts/des en l'aprenentatge del català i el coneixement de l'entorn⁴⁸.
- Entrejoves LH, on alumnes dels instituts impulsen projectes que fomenten els valors de la participació i el compromís comunitari.

⁴⁷ El PEE es desenvoluparà àmpliament en l'apartat 5.1.3.1.

⁴⁸ Consultar també l'apartat 5.1.4.1. on es desenvolupa aquest projecte.

Les Associacions de Mares i Pares d'Alumnes (AMPAs) i/o Associacions de Famílies d'Alumnes (AFAs) són l'instrument que canalitza la participació de les famílies a les escoles. A més de fomentar la cohesió de la comunitat educativa, faciliten la integració de les famílies novingudes, faciliten l'obertura de l'escola al barri i ofereixen propostes educatives fora de l'horari escolar oficial.

A Les Planes quatre dels sis centres educatius tenen constituïda una. La percepció però és que, amb diferents trajectòries i nivells de consolidació, en general, es tracta d'**associacions fràgils, amb poca força al territori i amb escassa participació per part de les famílies.**

"Cal multiplicar els referents del barri, i no només que siguin tècnics. Cal que siguin també les famílies"

"Tenim un perfil de famílies a l'AMPA que no participen habitualment, però algunes quan les crides puntualment, sí que estan"

"Las familias no se dan cuenta que sin el AMPA no saldrían las cosas. Cuesta que se impliquen, no lo ven como algo relacionado con sus hijos, aunque sí lo es"

"La participación de padres y madres en el AMPA es mínima, da igual de dónde sean, de aquí y de allí"

"La no dedicació al AMPA per part de les famílies, autòctones i estrangeres, no és un problema de temps, és que per elles, no és prioritari"

"Nos reunimos poco con otras AMPAS, porque las pocas veces que nos hemos reunido no hemos sacado nada en claro"

D'altra banda, tot i ser un barri amb un alt percentatge de població migrada⁴⁹, la majoria de les famílies que hi participen són autòctones. En aquest sentit, segons les percepcions recollides d'alguns veïns/es i professionals, el repte és incloure i fer partícips de la realitat comunitària i educativa a les famílies d'origens diversos.

"Hi ha una barrera idiomàtica però algunes parlen perfectament l'idioma i no participen"

"Tenim un gruix de famílies que per temes culturals no es vinculen amb l'escola. No vénen d'una societat on les famílies es relacionen amb l'escola"

"Muchos no saben ni lo que es el AMPA ni por qué tienen que comprar libros. No lo entienden y hasta que lo empiezan a entender pasan unos años"

"Como AMPA, los conflictos más difíciles que he tenido con familias de la escuela, ha sido con gente de aquí"

"El tema de la no implicació de les famílies immigrants, no sé si és un fet cultural o de prioritats. Però, tant pel que fa a l'escola com a l'AMPA, ens deixen els nens i consideren que és la nostra feina, educar-los i cuidar-los"

Amb la voluntat d'enfortir i dinamitzar les AMPAs i les AFAs de la ciutat, la Regidoria d'Educació proposa un Programa d'Acompanyament Educatiu a les Famílies (PAEF). El seu objectiu és impulsar la creació de vincles entre les famílies i acompanyar-les en els processos de creixement i autonomia dels seus infants. Entre les seves propostes, destaca el programa Espais Socials de Debat Educatiu (ESDE's)⁵⁰ on, a través del diàleg i l'intercanvi, s'aborden temes d'interès sobre la criança i la relació de pares i mares amb els infants.

⁴⁹ Veure apartat 4.3. Població.

⁵⁰ Anualment es fa públic al web de l'Ajuntament un catàleg amb les sessions ESDE d'aquell curs escolar.

“Les famílies quan fas una reunió de pares, no es barregen, com si fossin l’aigua i l’oli. Hi ha fronteres idiomàtiques i culturals molt grans, difícils de tallar. Cadascú està amb els seus”

A més, la Regidoria d’Educació i el PAEF han impulsat la creació de les Xarxes de Criança i Educació per districtes. En 2016 es creà la Xarxa de Criança i Educació de L’Hospitalet, per coordinar el conjunt de xarxes a escala de la ciutat. Les Xarxes de Criança i Educació reuneixen a un conjunt de serveis, professionals i entitats que cooperen per acompanyar i donar suport a les famílies en la tasca de criança i educació dels seus infants⁵¹. Actualment a la ciutat hi ha quatre Xarxes per la franja d’edat 0-6, als Districtes II, III, V i VI. A partir del curs 2016-2017 s’impulsen les Xarxes als Districtes I i IV. Les percepcions d’alguns veïns i veïnes i professionals és que **cal reforçar el treball en xarxa del Districte IV en aquest àmbit**.

“Hi ha AMPES que són febles perquè no saben fins a on poden arribar. Intentem fer xarxa entre AMPES, però és difícil quadrar. Si intentéssim posar en comú les activitats i les dificultats que tenim això ens donaria força”

“Es necesario más tejido asociativo, y más participación. Pero hacer *xarxa* supone más reuniones y lo que falta es tiempo”

“Existe una fragilidad de la *xarxa* comunitaria del distrito. Se están poniendo las bases, pero nos va a costar. Primero hay que hacer todo el proceso educativo de la población e invertir también en profesionales que puedan hacer ese trabajo”

5.1.1.1. EDUCACIÓ INFANTIL DE 0 A 3 ANYS

El Districte IV compta amb l’Escola Bressol municipal La Casa de les Flors i amb la Llar d’infants La Florida de titularitat de la Generalitat i l’Escola Balaguer, concertada.

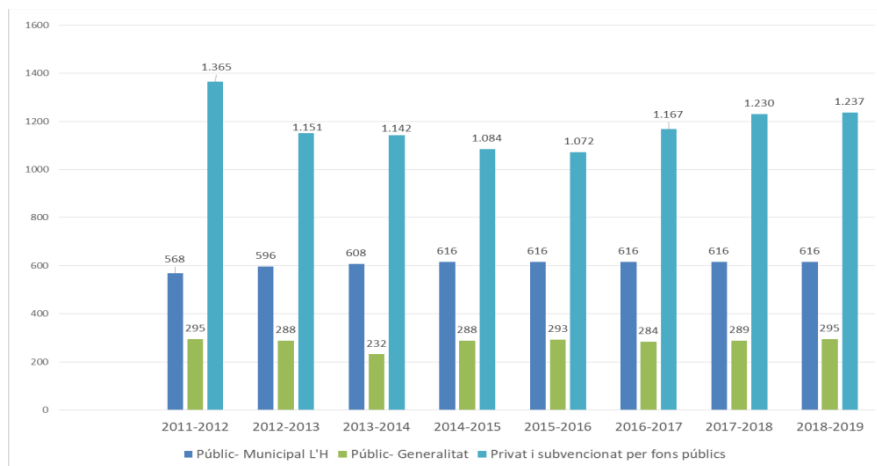
Al barri de Les Planes el curs 2018-2019, l’escola municipal La Casa de les Flors, disposava de 94 places i l’escola Balaguer, oferí 50 places el nivell educatiu de la primera infància. Al barri de La Florida l’escola bressol privada L’Espiga oferí 41 places i la Llar d’infants La Florida, de titularitat de la Generalitat, va acollir a 114 infants.

Pel que fa a l’escolarització, el següent gràfic mostra com en els darrers cursos s’ha produït la congelació de l’oferta pública municipal i de la Generalitat a la ciutat, mentre que les places que ofereixen els centres privats i subvencionats per fons públics de l’Ajuntament i de la Generalitat han augmentat lleugerament.

“Sería importante crear más espacios adaptados para que los niños puedan jugar tranquilamente en la etapa 0-3. En el barrio no hay o cuando hay, están con niños más grandes. La franja 0-3 es una franja que siempre se olvida, porque no está reglada, y es una etapa importantísima, donde todas las conexiones neuronales se están formando.”

⁵¹ Més informació a: http://www.l-h.cat/educacio/1245523_2.aspx

GRÀFIC 15: EVOLUCIÓ DE L'ESCOLARITZACIÓ AL PRIMER CICLE D'INFANTIL SEGONS TITULARITAT A L'HOSPITALET, 2011-2019

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet 2018 i dades facilitades per la Regidoria d'Educació

La matriculació a les escoles bressol municipals no es distribueix territorialment. Això significa que qualsevol família de la ciutat pot sol·licitar com a primera opció d'inscriure els seus fills/es a la única escola municipal del Districte IV. Així mateix, les famílies de Les Planes poden optar a qualsevol escola bressol municipal d'altres barris de la ciutat.

"Deberíamos trabajar para tener más guarderías públicas. Las pocas que hay son de muy difícil acceso y la gente no puede permitirse una escuela bressol privada, porque son carísimas."

Els **Espais Familiars** de la ciutat s'adrecen a infants de 0 a 3 anys no escolaritzats i a les seves famílies. El propòsit és oferir suport a les famílies envers la criança i l'educació dels seus fills i filles. Per una banda, fomenten la relació entre famílies i infants tot consolidant el paper de la família com a primer referent de l'infant. Així mateix, impulsen la **interrelació i l'intercanvi d'experiències entre les famílies participants en aquests espais**.

"El Espai familiar está muy bien, porque venimos de diferentes culturas y a través de los nenes, tenemos la oportunidad de conocernos"

"Ahora tengo más interés por saber qué recursos hay en el barrio con relación a los bebés y qué podemos utilizar"

"Hemos creado un grupo informal para mamis, nos encontramos en otros espacios y hacemos otras actividades relacionadas con los peques. Hay mamis de todas las culturas, y nos va superbien"

L'entitat Estel Blau gestiona el servei gratuït de l'Espai Familiar 0-3 anys, al Centre Municipal Ana Díaz Rico, que el Pla Integral va impulsar en la tardor del 2018. Obre les seves portes tres dies a la setmana. També l'Espai de La Florida ofereix un Espai familiar per fomentar la interrelació d'infants i nadons en aquesta franja d'edat al seu local del carrer Pedraforca.

"Había una autogestión para solucionar los problemas y generar conocimientos, impresionante. Era una escuela popular. Ellas necesitan hablar de sus cosas y hay confianza y apoyo, entonces no hace falta más"

5.1.1.2. EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA DE 3 A 12 ANYS

El Districte IV compta amb nou centres per les etapes de l'educació infantil i primària corresponent a les edats entre els 3 i els 12 anys. D'aquests, cinc són de titularitat municipal i quatre són concertats.

TAULA 8 ESCOLES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AL DISTRICTE IV SEGONS TITULARITAT⁵²

Centres públics de primària	Centres concertats
Joaquim Ruyra Pau Vila Pau Casals Menéndez Pidal Pere Lliscart	Escola Balaguer Escola La Florida Escola San Jaime Col·legi Sant Gervasi

Font Elaboració pròpia a partir de la Guia de Centres Educatius 2019-2020

“Les famílies necessiten un lloc de confiança on deixar els seus fills el màxim d'hores sense gastar-se un euro, perquè tenen feines molt precàries i necessiten estar tot el dia fora”

“Per donar una resposta ajustada vam obrir finestres i portes per veure que estava passant al barri i què es necessitava.”

“Al Pau Vila treballem molt la part afectiva i conductual, conjuntament amb els aprenentatges. Ens importa que siguin feliços i bones persones més que tinguin unes competències bàsiques excel·lents, això és el que retorna a la ciutadania”

“Se senten acollits i estimats aquí. Són molts durs les vides d'algunes criatures. Si no fem la construcció emocional aquí, aquests nens peten a l'institut. Els hi donem eines per poder resoldre els conflictes”

Segons alguns professionals, cal desenvolupar una **estratègia comunitària amb les famílies** per prendre consciència de quina és la situació actual i transformar, entre tots i totes, la realitat del barri.

“Tot el món de les famílies està dintre del barri. Moltes han fet milers de quilòmetres, sortint del seu entorn petit. Aterren aquí i tornen a tenir un entorn petit. Hi ha un alt percentatge de nens i famílies que no surten del barri”

“Hem d'implicar a les famílies, que vegin com funciona l'aula en el dia a dia. Aquest és el camí. Amb els nens només no és suficient per modificar el barri”

“L'objectiu és que l'acció sigui comunitària (...) Jo tinc com escola una implicació a nivell de barri que va més enllà que les “meves” famílies matriculades. Al Ruyra som molt conscients de tota la casuística del barri i les famílies, perquè el contacte és freqüent”

El curs 2018-2019, dels 20.641 alumnes escolaritzats d'entre 3 i 12 anys del municipi, el 58% es va matricular a escoles públiques mentre que el 42% ho va fer a escoles concertades. Les

⁵² Les escoles situades en el barri de Les Planes són: Joaquim Ruyra, Pau Vila, Pau Casals i l'Escola Balaguer.

matriculacions del curs 2018-2019 en aquesta etapa a la zona educativa que correspon a Les Planes i La Florida (zona E2) es mostren a la taula següent.

TAULA 9: MATRICULACIONS EN LES ETAPES D'INFANTIL I PRIMÀRIA A LA ZONA EDUCATIVA E2 I PERCENTATGE DE LES MATRÍCULES RESPECTE A LA CIUTAT SEGONS TITULARITAT DE CENTRE, 2018-2019

	P3	P4	P5	1r	2n	3r	4r	5è	6è	Total
Escoles públiques E2	182	186	188	202	200	226	203	200	204	1.791
Escoles concertades E2	102	104	105	109	106	101	106	101	109	943
Total zona E2	284	290	293	311	306	327	309	301	313	2.734
Total ciutat	2.189	2.175	2.246	2.313	2.321	2.318	2.339	2.467	2.364	20.732
% matrícules zona E2 respecte matriculació ciutat	12,97%	13,33%	13,05%	13,45%	13,18%	14,11%	13,21%	12,20%	13,24%	13,19%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

L'alumnat dels centres mostra una **significativa diversitat cultural, lingüística i religiosa**, a conseqüència de la varietat de famílies migrades procedents d'altres països.

"Por lo menos hay 5 o 6 nacionalidades distintas en mi clase"

"Hay mucha riqueza cultural en las aulas, hay niños que hablan hasta 4 o 5 idiomas"

"Entre els nens no hi ha races, quan s'insulten o es barallen és per conflictes interpersonals. La diversitat no és un element que ens distorsioni. En canvi als seus pares sí. Aquí els nens al pati són solubles, homogenis, no es distingeixen"

"L'escola es converteix en una cassola amb molts ingredients, amb totes les tradicions culturals, gastronòmiques, musicals. lingüístiques dels infants"

La gran **mobilitat poblacional** és també un dels temes clau que expressen els centres educatius de Les Planes, que s'esforcen per adaptar-se als freqüents moviments del seu alumnat durant el curs escolar.

"Aquest curs hem tingut 50 famílies que marxen de viatge durant l'any escolar"

"Hay mucha movilidad. Ahora tenemos a varios niños que han llegado y que no están escolarizados, pero sus padres necesitan que estén en el colegio para empezar a buscar trabajo"

"Aquesta gent que va venir a buscar una vida millor, quan milloren es van del barri. Els infants es troben perduts, perquè alguns canvien de residència sovint"

"L'escola s'adapta al nen o la nena, a cada situació, a cada necessitat. La realitat de la mateixa escola ha canviat radicalment"

Una de les qüestions de major complexitat per a les escoles és la **gestió de la matrícula viva** en totes les etapes d'escolarització obligatòria. La matrícula viva és aquella preinscripció que permet incorporar a infants o joves al sistema educatiu en qualsevol moment del curs escolar, fora del període ordinari de matriculació.

"Ara tenim molt poca estabilitat, molta fluctuació, molta migració constant.

"Constantment estem fent altes i baixes d'infants. Això respon a la mobilitat del barri i genera unes característiques i unes necessitats determinades. La gent no està arrelada com feia 18 anys, perquè és un lloc de pas"

"Tenim del 30 al 35% de mobilitat anual a l'escola, baixes i altes. Som 250 nens a l'escola"

Com a exemple de la complexitat que suposa la gestió d'aquesta, durant el 2018-2019, a la zona E2 s'han matriculat 369 infants fora del període ordinari, el que suposa un 24,18% (1.526 infants) del total de la ciutat.

TAULA 10: MATRÍCULA VIVA D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AL DISTRICTE IV, 2018-2019

	P3	P4	P5	1r	2n	3r	4r	5è	6è	Total
Escoles E2	49	50	49	42	51	27	36	34	31	369
Total ciutat	216	198	174	190	188	128	156	152	124	1.526
% matrícula viva zona E2 respecte a la ciutat	22,69%	25,25%	28,16%	22,11%	27,13%	21,09%	23,08%	22,37%	25,00%	24,18%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Oficina de Municipal d'Escolarització

5.1.1.3. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA DE 12 A 16 ANYS

En l'etapa secundària, la zona E2 aglutina els instituts dels barris de Collblanc, la Torrassa, La Florida i Les Planes, és a dir, els Districtes II i IV. Els centres educatius són:

TAULA 11: INSTITUTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA A LA ZONA E2 SEGONS TITULARITAT⁵³

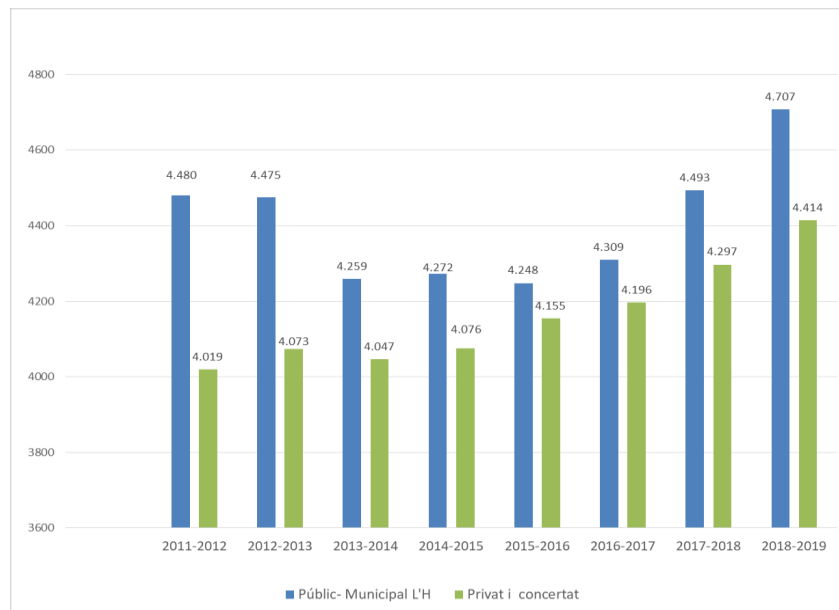
Centres públics	Centres concertats
Eduard Fontserè Pedraforca Eugeni d'Ors Margarida Xirgu	Escola Balaguer Cultura La Florida Montessori Sant Gervasi Sant Jaume de la Fep

Font: Elaboració pròpia a partir de la Guia de Centres Educatius 2019-2020

El curs 2018-2019, eren més de 9.000 alumnes d'entre 12-16 anys escolaritzats al municipi en l'etapa secundària, dels quals el 52% es va matricular a escoles públiques mentre que el 48% ho va fer a instituts privats i/o concertats. Així mateix, els alumnes matriculats a la zona E2 suposen gairebé el 25% d'alumnes que cursen secundària a la ciutat.

GRÀFIC 16: EVOLUCIÓ DE L'ESCOLARITZACIÓ A L'ESO SEGONS TITULARITAT DE CENTRE A L'HOSPITALET, 2011-2019

⁵³ Els instituts situats a Les Planes són: Eduard Fontserè i l'Escola Balaguer.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet 2018

TAULA 12: MATRICULACIONS EN L'ETAPA DE SECUNDÀRIA A LA ZONA E2 I PERCENTATGE DE LES MATRÍCULES RESPECTE A LA CIUTAT SEGONS TITULARITAT DE CENTRE, 2018-2019

	1r	2n	3r	4rt	Total
Escoles públiques E2	351	348	324	311	1.334
Escoles concertades E2	252	243	255	247	997
Total zona E2	603	591	579	558	2.331
Total ciutat	2.399	2.530	2.256	2.184	9.369
% matrícules zona E2 respecte matriculació ciutat	25,14%	23,36%	25,66%	25,55%	24,88%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

En relació a la matrícula viva en l'etapa de secundària, crida l'atenció les dades reflectides de la taula 13 on es constata que aquesta representa el 47% de la matrícula viva del conjunt del municipi.

“La mobilitat de la població dificulta i, en ocasions talla, processos de treball però no és un drama. Potser sí ho és per un institut... Les famílies no tenen consciència de les implicacions d'aquests talls”.

“Aquest any hem tingut molta sort perquè hem tingut molt poca matrícula viva (...) Comença a passar que alumnes que canvien de domicili no canvien d'institut”

TAULA 13: MATRÍCULA VIVA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA ZONA E2, 2018-2019

	1r	2n	3r	4rt	Total
Instituts zona E2	81	83	95	100	359
Total ciutat	180	177	202	202	761
% matrícules zona E2 respecte matriculació ciutat	45,00%	46,89%	47,03%	49,50%	47,17 %

Font: Elaboració pròpia en base a dades de l'Oficina Municipal d'Escolarització

Considerant que **la inclusió social és fonamental per a l'èxit educatiu**, destaca la necessitat d'un enfocament d'equitat i l'atenció a situacions de vulnerabilitat econòmica i social dels joves i de les famílies del barri.

"Explorem la part ocupacional, per arribar a un tipus de joves desencantats. En paral·lel, intentem arribar a altres joves més vulnerables que no tenen accés a altres recursos"

"En quant a la demanda, la resposta que es dona des de l'Administració, ha estat desigual. De vegades l'Ajuntament ha tirat molt del carro, de vegades el Departament d'Educació, no hi hagut mai un degoteig continu, que és la única fórmula per modificar situacions socials"

"Els joves necessiten ser estimats, escoltats, acompanyats, no jutjats... La majoria són d'origen immigrant i desconeixen el funcionament del nou entorn"

"Veo mucho potencial con los chicos jóvenes. Necesitan que los escuchen punto en que han tirado la toalla y se han acomodado, porque no tiene proyecto vital, les da igual todo."

"Lo que me ponen de manifiesto los jóvenes es la situación precaria en la que viven sus familias, o no tienen madre, o viven con sus abuelos... Situaciones difíciles que se van acarreando, generación tras generación"

Els joves surten poc del barri per varies raons. Una és la baixa autoestima. (...). Nosaltres volem trencar fronteres físiques i mentals, volem que surtin i ampliar horitzons. Només pots escollir això que coneixes"

Famílies i representants dels equips docents posen de manifest la necessitat d'augmentar els recursos per desenvolupar una atenció més específica en els joves del barri a partir dels 12 anys, però fer una tasca amb major intensitat amb joves a partir dels 16 anys.

"Con los jóvenes, mejorarían mucho las cosas si hubiera más recursos técnicos y más dinero"

"Els joves del barri amb qui jo he treballat, tenen itineraris formatius molt precaris, desconeixen què existeix al barri o la zona (es tradueix en dificultat per fer moltes coses p.ex. renovació del NIE)"

"Hay una franja entre los 14-15 años que si no están en el instituto, los perdemos, porque no tenemos recursos para esa edad"

"Hi ha molts joves que no tenen la possibilitat de desenvolupar un ofici ni continuar estudiant ni treballar. Si això perdura en el temps, pot petar. Aquell que té l'oportunitat, que ho faci. Si fem una foto a deu anys, tindrem una gent de 20 i pico, a prop dels 30, amb poc nivell formatiu, amb poca disciplina compromís i responsabilitat laboral."

5.1.1.4. NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS

El compromís vers la inclusió educativa queda recollit als reptes que aplega el Pacte Local de l'Educació. En ell, la ciutat manifesta la seva ferma posició en favor d'una **educació acollidora on la diversitat és entesa com un element enriquidor**.

Les opcions en l'ensenyament per a infants amb NEE fora de l'aula ordinària no estan segregades per territoris. La ciutat disposa de quinze aules d'educació especial per zones, més dos centres d'educació especial que donen cobertura a tota la ciutat. Aquests són: un de públic, al barri del Centre, L'Estel Can Bori, i un altre, concertat, al barri de Santa Eulàlia, anomenat L'Escorça. El primer acull a 116 infants i el segon a 31 infants. S'estima que 89 nens/es amb necessitats educatives especials estan escolaritzats fora de la ciutat.

L'Institut Pedraforca i l'escola Menéndez Pidal disposen d'aules especialitzades, anomenades Unitats de Suport Intensiu a l'Educació Inclusiva (SIEI, abans anomenades USEES), i compten professionals especialistes en l'atenció d'infants amb necessitats específiques d'audició i/o llenguatge. A més també hi ha una AIS i un IFE al Pedraforca, una FP adaptada a persones amb necessitats especials.

5.1.1.5. EDUCACIÓ D'ADULTS

Durant el curs 2018-2019, 2.865 adults (62% dones i 38% homes) es van inscriure en alguna de les escoles d'adults de la ciutat a fi de cursar estudis formals. L'Hospitalet disposa de set centres d'educació reglada per a adults però cap d'elles al Districte IV. El 2015, el Departament d'Educació de la Generalitat va tancar l'Aula d'Adults situada al barri de La Florida. Així, les persones interessades en rebre una formació per adults reglada del barri de Les Planes i La Florida, han d'anar al CFA del Districte II per estudiar.

Val a dir que aquesta escola acull a alumnes de barris de la zona nord amb densitats de població similars a la de Les Planes.

L'any 2019, per aquesta manca d'un Centre de Formació d'Adults al Districte IV i arran de les peticions de veïns i veïnes expressades a la Taula d'Educació que impulsa el Pla Integral Les Planes-Blocs Florida⁵⁴, s'ha iniciat un procés participatiu amb l'objectiu de recollir els interessos i necessitats formatives del veïnatge.

Aquest projecte, anomenat Escola de Vida Les Planes-La Florida, té la voluntat de crear un espai de formació per a persones majors de 16 anys que ofereixi formacions reglades i no reglades, tot promovent espais de relació intergeneracionals i interculturals. Ha obert les seves portes aquest setembre del 2019 en el marc de la Comunitat d'Aprenentatge de l'Escola Joaquim Ruyra.

A més, l'Escola de Vida Les Planes-La Florida té la vocació de **promoure, mitjançant l'educació, la convivència, el diàleg i la cohesió social al barri** de Les Planes.

"És contradictori que el barri que té més necessitats formatives no tingui una escola d'adults, aquí ha fallat flagrantment l'Administració. Cal fer una Escola popular que ofereixi una possibilitat per formar-se, per intercanviar coneixements entre els uns i els altres. Parlar de llibres, política, del barri, aprendre idiomes, etc."

⁵⁴ Per més informació consultar apartat 5.7. Participació ciutadana.

5.1.1.6. ALTRES PROGRAMES I SERVEIS EDUCATIUS

L'oferta formativa pública a la ciutat de L'Hospitalet es completa amb:

- **Escola de Música i Centre de les Arts (EMMCA):** a fi d'apropar l'aprenentatge musical als infants del districte, té seus repartides a diferents centres educatius de la ciutat. Així, l'estudi d'instruments, dansa o teatre, s'introdueix en el temps lectiu de l'alumnat.

Des del curs 2005-2006, l'Escola Pau Vila situada al barri de Les Planes, forma part de la xarxa d'escoles que fan Tàndem⁵⁵ amb l'EMMCA. El mateix centre ha organitzat L'Orquestra del meu barri, projecte d'orquestra de corda amb els seus alumnes i exalumnes. Altres projectes Tàndem de centres del barri són: Pau Casals i el Centre d'Art Tecla Sala sobre art contemporani, l'escola Joaquim Ruyra i Marinva sobre gamificació, l'Institut Fontserè i el Museu Marítim sobre el mar.

"El projecte de Tàndem amb l'orquestra és molt positiu. Ho fem des del 2005. Ens ha ajudat a prestigiar el centre. Contribuir a la formació de persones amb la música. Treball en equip, escoltar, disciplina, matemàtiques. La música en edat primigènia dona eines importants de creixement personal. En aquests moments de concerts, sí que hi ha interacció entre les famílies en petits grups"

- **Escola Oficial d'Idiomes (EOI):** situada al barri de Can Serra (Districte V), acull a alumnes de tota la ciutat i altres municipis. Es tracta d'un recurs de la Generalitat de Catalunya.

- **Consorti de Normalització Lingüística (CNL):** situat al barri de Sant Josep (Districte I), és un ens creat a partir de la voluntat comuna de la Generalitat de Catalunya i de nombrosos Ajuntaments, Consells Comarcals i Diputacions. El seu objectiu és facilitar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua catalana en tots els àmbits.

"En el marc lingüístic, veig el coneixement del català al barri. La impressió és que el coneixement de llengua oral, no és gaire alt, però sí que veig una comprensió del català alta, la gent l'entén bastant. L'ús social del català és molt, molt baix"

- **Torre Barrina:** Servei municipal a l'abast de la ciutadania, el teixit associatiu i empresarial i els agents públics amb projectes d'innovació social. Entre altres, participa del projecte Fem Tàndem amb quatre centres educatius de la ciutat, la ràdio EscolHarde en la que participen l'Institut Eduard Fontserè i el Pedraforca on la ràdio és l'instrument per afavorir l'aprenentatge del català com a llengua de cohesió social. Per últim, ofereixen, tallers a les AFA's i AMPA's per millorar la seva gestió d'eines digitals.

- **Escola restaurant El Repartidor/Tragaluz - El Llindar:** Espai de formació professional i treball adreçat a joves d'entre 16 i 21 anys que volen formar-se en restauració i que no han obtingut el Graduat d'Educació Secundària (GES). S'emmarca en el Centre Educatiu de noves oportunitats de la Fundació El Llindar. El jove pot especialitzar-se en cuina i serveis de restauració (cambrers de sala i *barman*). Col·laboren l'Ajuntament, la Diputació de Barcelona, l'Obra Social la "Caixa" i el Grupo Tragaluz.

⁵⁵ FEM TÀNDEM L'H és un projecte de singularització de les escoles públiques de L'Hospitalet mitjançant un element d'excel·lència del camp de les arts, la cultura i les ciències. Vol desenvolupar la funció educativa de la cultura enfortint els vincles i la col·laboració dels equipaments culturals amb les escoles públiques de L'Hospitalet.

- **Unitat d'Escolarització Compartida (UEC):** Ubicada al barri de Bellvitge (Districte VI), és un recurs per a qualsevol adolescent de la ciutat. Ofereix l'adaptació del currículum escolar a les necessitats del jovent i empra metodologies creatives i basades en l'aprenentatge manual.

- **Escola Superior d'Art i Disseny Serra i Abella:** Escola oficial, situada al barri de Santa Eulàlia, especialitzada en disseny gràfic, fotografia artística, il·lustració, animació audiovisual i gràfica publicitària.

5.1.2. EDUCACIÓ NO FORMAL

L'educació no formal aglutina aquelles activitats formatives situades fora de l'estructura educativa reglada i acostuma a succeir fora de l'àmbit escolar. Pot estar dirigida a grups d'adults o d'infants. En aquest sentit, cal assenyalar la tasca socioeducativa realitzada per les entitats i recursos al barri de Les Planes.

La **Fundació Pere Closa** desenvolupa el projecte *Siklavipen Savorença* (que significa Educació amb tothom, en romaní). El seu propòsit és donar suport al procés educatiu d'infants i joves d'ètnia gitana que cursen educació primària, secundària obligatòria, postobligatòria i estudis superiors reglats o d'altres estudis no reglats. Els alumnes poden reforçar els continguts acadèmics necessaris per superar els seus cursos i/o rebre acompanyament i assessorament en els seus processos. Ofereix també un acompanyament a famílies, docents i tècnics/ques de l'àmbit socioeducatiu, així com a altres persones vinculades als alumnes gitanos/es.

Els centres del districte que acullen més població gitana a Les Planes són l'escola Pau Vila i l'Institut Fontserè. De setembre a desembre del 2018, els destinataris van ser 163 persones (12 infants, 14 joves, 44 familiars, 56 professionals de centres educatius i 37 de l'àmbit socioeducatiu). Els objectius del projecte són: donar reforç escolar al Centre Ana Díaz Rico; impulsar la consecució de l'èxit escolar de l'alumnat gitano; potenciar la normalització educativa de l'alumnat gitano; promoure la interculturalitat i la igualtat d'oportunitats per evitar el risc d'exclusió social.

"El proyecto lleva aquí 18 años. La mayoría de los niños de las familias de los Bloques están en el proyecto, ya hay vínculo con la fundación"

"Hay muchas necesidades educativas en el barrio. Hay jóvenes, gitanos y no gitanos, que dejan de estudiar a mitad del curso y no pueden hacer nada más. Y el siguiente curso ya no se reenganchan (...) Cuando pasan a secundaria se vienen abajo ellos solos"

"Hay que romper los estereotipos hacia los gitanos"

Amb el suport de la Regidoria d'Educació i en el marc de les actuacions del Pla Educatiu d'Entorn, d'altres entitats, com **AEMA S.C.C.L.** o l'**Esplai La Florida** ofereixen tallers d'estudi assistit, és a dir, reforç educatiu adreçat a infants en horari extraescolar. A fi de proporcionar un acompanyament proper, els tallers es fan en grups reduïts.

Pel que fa al conjunt d'activitats socioeducatives i d'oci desenvolupades en el temps lliure d'infants i joves, l'educació en el lleure, també forma part de l'educació no formal. L'objectiu és promoure l'adquisició de competències i habilitats mitjançant el treball en valors a través del joc i altres activitats. Es vol complementar així el treball educatiu d'altres agents educatius, com ara la família o l'escola.

"L'Esplai treballa molt la cura dels nanos i la conciliació familiar – laboral"

"Per sort, no tot és negatiu, hi ha llums al barri, l'Esplai n'és una"

“El Esplai hace un gran trabajo a nivel de vinculación con el barrio y trabajo en *xarxa*. No es simplemente las actividades de *lleure* que se hacen, si no porque actúa como una entidad socio-educativa.”

“Tenim un 60 i pico % de nens d'origen estranger, de tots els colors i mai hem hagut de fer intervencions a nivell intercultural. El barri és així. La gent està acostumada a conviure. Treballem el respecte amb el del costat, és indiferent el color que té”

“Treballem el tema comunitari sortint al carrer, i treballem amb els adults que estan al voltant dels nanos. Cerquem les famílies i l'entorn a través de projectes que podem impulsar o en els que ens hi podem afegir com ara l'escola d'adults. La idea és anar seduïnt a les famílies”

L'accés als recursos de temps lliure és un reflex de la realitat social, econòmica i culturals d'una comunitat. Per tant, els factors de desigualtat que afecten la població condicionen l'accés a les opcions de lleure educatiu que existeixen al districte.

“La feina que fa l'esplai és fantàstica, però penso que es queda curt. El projecte Clau està col·lapsat, es necessiten més recursos”

A més, tot i els esforços per arribar a diferents perfils de famílies del barri, la prioritització dels casos en què existeix algun factor de risc social deixa un escenari on hi ha poc marge per a la participació per a aquelles famílies que provenen d'entorns menys vulnerables de Les Planes.

En l'àmbit del lleure educatiu infantil i juvenil, l'Esplai La Florida és un dels principals recursos del districte. Nascut a un petit local al barri de Les Planes l'any 1984, és una entitat sense afany de lucre que té com a missió l'educació en valors dels infants i joves en el seu temps lliure. Els seus eixos de treball són: l'acció social, l'acció educativa i la intervenció comunitària.

“Som un projecte de lleure que ha anat evolucionant, incorporant la mirada social i comunitària, ens hem ficat en tots els saraus i totes les festes. La tradició de lleure és molt potent a L'Hospitalet”

“Tenim un equip molt cohesionat i que tothom està en tot al servei dels nens, amb un nivell de treball molt intens”

“La nostra entitat fa 35 anys aquest any. Va néixer al carrer Llorer als Blocs. Té la clara vocació de donar resposta a la gent del barri i les seves necessitats”

Des de la seva creació, té entre els seus propòsits esdevenir un espai educatiu, social i preventiu, perquè infants i joves tinguin garantits la igualtat d'oportunitats. Les seves iniciatives més destacades són: el Punt Òmnia, la Jugateca ambiental, la Pequeteca, el Projecte Clau, el projecte Lèxhit, projecte Junts i Millor, etc.

“Había muchos niños que se estaban quedando un poco descolgados. Por eso creamos el proyecto Arrel y para hacer prevención con los niños, el proyecto Clau. Los detectamos por las escuelas y vienen a l'Esplai después de la escuela. “

Durant el curs 2018-2019, l'Esplai La Florida va acompanyar a 726 infants, 164 joves, 54 adults i 521 famílies a participar de les seves propostes socioeducatives. Van fer recollides escolars a 11 escoles, 7 públiques i 4 concertades. També han impulsat les activitats extraescolars a 4 escoles públiques i 2 instituts. A més, ofereixen mensualment 1.376 berenars als infants i joves que participen en les seves activitats.

El desenvolupament de les seves iniciatives és gràcies als 41 joves que fan funcions de monitors/es i un grup de 40 voluntaris/es. També cal mencionar que ha retornat l'activitat de lleure a l'espai que L'Esplai disposa al carrer Llorer.

"La gràcia del nostre projecte és que ve de sota, tenim un bon prestigi en el barri, som una entitat acollidora, sempre que podem no diem mai que no"

"Intentem tenir una mirada inclusiva, en tots els projectes que s'han engegat, sobretot els socioeducatius com ara el Centre Obert, on els nanos vénen d'una derivació. Hi ha un equip de Centre Obert que conjuntament amb Serveis Socials porta els casos individualitzats i s'encarrega del programa; però el nen quan entra per la porta, sigui qui sigui, ve a l'Esplai"

*"Aprofitem les oportunitats, recursos i opcions que ens dona el barri i l'entorn.
Sempre intentem treballar en xarxa"*

Pel que fa a la capacitat juvenil, l'entitat **JAPI**, vinculada a l'Esplai La Florida, va néixer el 2010 per donar resposta als joves que viuen situacions més vulnerables: aquells que no es troben dins de cap circuit formatiu i que tenen dificultats per a la seva incorporació al món laboral. Per a aquests joves, JAPI ofereix alternatives de capacitat perquè puguin incorporar-se al mercat laboral.

"JAPI sorgeix per donar resposta a aquells joves que quan arriba l'edat final d'estar a l'espai es queden despenjats. El naixement de l'entitat sorgeix en l'època del gran creixement de l'atur, de la bombolla immobiliària. Joves que tradicionalment s'anaven a la construcció, es queden sense res, i igual els hi passa a les seves famílies"

Així mateix, l'entitat es proposa fomentar la consciència social d'aquests joves tot vinculant-los a projectes de caràcter social com l'Aprentatge Servei (ApS), on es promou la participació i la corresponsabilitat amb la comunitat.

"En els projectes d'Aprentatge Servei hi ha una part de convivència que és important. El Cicerone és un projecte on hi ha nanos que fan de cicerone i acullen als que arriben ara. Hi ha formacions de coneixement de l'altra, d'entendre el seu punt de vista"

"Ens arriben joves del barri i de fora, amb molta desmotivació cap a l'estudi formal. Amb itineraris de molts canvis, o d'haver arribat fa molt poc i estar-se situant, de vegades amb una barrera de llengua. Estan com en situació de desbordament i desmotivació, perduts i amb molta necessitat d'orientació"

Finalment, les AMPAs i AFAs de les escoles i els clubs esportius⁵⁶ també ofereixen activitats extraescolars. Tot i que amb cost econòmic, totes les escoles de primària del barri de Les Planes ofereixen activitats educatives en el lleure destinades principalment als infants dels seus centres.

La percepció compartida dels veïns i veïnes i dels professionals és que els recursos de lleure del territori són insuficients i no arriben a tota la població.

"Totes les AMPAS fan activitats esportives. Si t'agrada més o menys el futbol o el bàsquet vas tirant. Si vols altres coses ja és una mica més difícil"

"Una de les coses que anava fantàstic i amb la crisi es va deixar de fer a l'escola concertada, és tot el tema de tallers d'estudis assistits. Hi ha barreres d'idiomes, però també hi ha barreres educatives. Algunes famílies no saben llegir o escriure"

⁵⁶ Veure apartat 5.7. Participació.

“Cal treballar el lleure, que a partir dels 14 anys els joves ja no participen tant, hem de buscar alternatives de lleure perquè trobin un espai per ocupar el seu temps”

5.1.3. RECURSOS PER IMPULSAR L'EDUCACIÓ I EL SUPORT EDUCATIU

5.1.3.1. PLA EDUCATIU D'ENTORN

L'any 1995, L'Hospitalet va iniciar el seu camí com a membre de la Xarxa Nacional i Internacional de Ciutats Educadores compartint la idea que la ciutat, en el seu conjunt, pot tenir una funció educadora. El Pla Educatiu d'Entorn (PEE) és una de les propostes més rellevants en aquest marc i una potent eina per estimular el treball en xarxa.

El PEE s'articula en 5 comissions territorials. Participen dels PEE els centres educatius (públics i concertats), els serveis municipals, les entitats socials i les associacions., i la intervenció es dona especialment a l'etapa de secundària. Als centres concertats la intervenció es treballa a demanda, i a l'etapa d'infantil es realitzen intervencions de caràcter preventiu. Els seus principals eixos d'intervenció són:

- La prevenció i atenció de l'absentisme escolar
- Els processos de transició; itineraris educatius acompanyats
- La participació i la implicació de les famílies
- La convivència i cohesió social de la ciutadania

En conjunt, el PEE ha representat a la ciutat una gran fita en l'àmbit educatiu tot impulsant **l'escola com un espai pròxim promotor d'activitats que posen en relació amb entitats, famílies, alumnes, professors i tècnics, en el marc d'una xarxa educativa i social.**

El repte del Pla Educatiu d'Entorn pel curs 2019-2020 als barris de La Florida i Les Planes⁵⁷serà, en una prova pilot, desenvolupar un PEE 0-20⁵⁸ ampliant la seva franja d'acció dels 0 als 20 anys. L'objectiu és lluitar contra l'abandonament escolar en les etapes postobligatòries i proposar mesures d'acompanyament, orientació i suport als alumnes que no graduen o tenen alt risc d'abandonament escolar.

El Districte IV té 11 centres educatius adscrits al PEE i una àmplia trajectòria respecte a la prevenció i atenció de l'absentisme. D'aquests centres, 2 són de secundària, 5 de primària i 4 escoles concertades. Segons la informació facilitada pel PEE en relació a aquest tema, el curs 2017-2018⁵⁹, a la zona educativa E2 de La Florida-Les Planes s'han derivat 39 casos. D'aquests 23 eren infants de centres d'infantil i primària. De l'etapa de secundària, han sigut 16 joves.

“La resposta que dona el Pla Educatiu d'Entorn és un impacte més real i immediat a aquestes famílies. Una solució de veritat molt encertada”

⁵⁷ Aquesta prova a escala de tot Catalunya es desenvoluparà a quatre municipis més.

⁵⁸ Més informació a: http://xtec.gencat.cat/web/.content/comunitat/entornpee/documents/1902_Doc_marc_PEE_0-20_XTEC.pdf

⁵⁹ Font: Memòria del PEE Curs 2017-2018.

“Tenim una tècnica d’absentisme que està fent un treballant molt bo amb el Pla Educatiu d’Entorn.”

Amb relació a aquest eix de **prevenció i atenció a l’absentisme escolar** els percentatges a La Florida - Les Planes són: un 31% de casos d’absentisme regular (es produeix quan es falten entre 6 i 15 dies al mes, o bé entre 30 i 89 sessions lectives al mes), un 28% d’absentisme crònic (es produeix quan els infants i/o joves falten a l’escola entre 16 i 20 dies al mes, o bé entre 90 i 120 sessions lectives al mes), un 13% moderat (quan es falten entre 1 i 5 dies al mes, o bé entre 6 i 29 sessions lectives al mes.) i un 18% classificats com a retards i un 10% d’absentisme puntual.

“Mayoritariamente se trata de absentismo relacionado con problemas socioeconómicos. No van al cole porque los padres están sobrepasados o enfermos, porque los hermanos mayores deben cuidar a los pequeños Hay algún caso en secundaria donde los padres no valoran la escolarización”

“Hay casos muy puntuales de absentismo crónico, pero muy complejos. Están muy avanzados”

“Existeixen molts factors per l’absentisme. Hi ha temes cultural, temes d’organització familiar, de desmotivació (...) No hi ha només un, hi ha de tot”

Segons les dades facilitades, s’observa una millora global en els casos d’absentisme de La Florida - Les Planes. La intervenció de l’equip referent ha permès que emergeixi una problemàtica a vegades desconeguda per la mateixa família i de vegades permesa davant la dificultat d’aquestes famílies per afrontar aquesta situació.

“A nivell educatiu hi ha una part de població jove que no ha acabat els estudis obligatoris, l’ESO, que presenten problemes d’absentisme escolar. Sorprè, passejant pels matins, que hi hagi grups de joves que no siguin a l’institut”

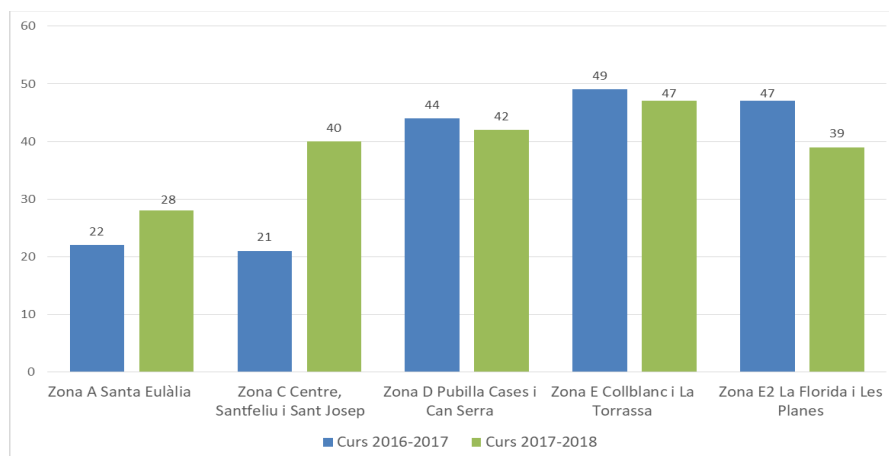
“Treballar per consolidar els hàbits i assistir a l’escola és molt més important que les regles d’accentuació”

“Hemos tenido casos de niños y jóvenes que la guardia urbana los han visto, nos informa y nosotras vamos con ese informe al centro”

“Con Serveis Socials y la EAIA trabajamos a la par, porque es importantísimo”

A escala de ciutat, el nombre de casos d’infants i joves que no assisteixen a les aules ha augmentat passant de 183 a 196 casos. A la zona educativa E2, es dona un descens respecte al nombre de derivacions d’absentisme.

GRÀFIC 17: COMPARATIVA CASOS D'ABSENTISME A LA CIUTAT PER ZONES EDUCATIVES, CURS 2016-2017 I CURS 2017-2018

Font: Dades de la Memòria PEE 2017-2018

Els/les professionals assenyalen que tant el compromís i la tasca dels centres com el fet de disposar d'instruments de suport i treball conjunt com el PEE han permès que el barri faci un gran salt qualitatiu en què a Educació es refereix. A finals del curs 2017-2018, dels 39 casos, es van tancar 17 i 22 han estat en seguiment aquest 2018-2019. Aquests últims, la millora produïda no és suficient i, per tant, es continua la tasca d'acompanyament i intervenció amb l'alumnat i les seves famílies.

“Hay familias que con una llamada mejoran y otras tienen que ir más detrás. Hay familias que responden y otras que no, porque no es su prioridad”

“Ara algunes famílies comencen a tenir remordiments amb això d'anar fora de vacances un mes o dos. Poc a poc hi ha canvis. Ara qui té previst marxar ve i t'ho diu”

“Retornos totales (al centro escolar) hay contados con los dedos, mejoras hay. Conseguimos que de 30 jóvenes, 15 mejoren”

“Hi ha famílies molt preocupades i implicades, però, en general costa. Hi ha molt la sensació de “jo ja no sé que fer amb el meu fill, no em fa cas, em desborda”...Manca l'acompanyament a la família per saber què fer amb el jove, sobretot per a mares soles. En la mesura que podem redirigim, perquè també hi hagi un acompanyament a la família”

5.1.3.2. PROGRAMA D'ORIENTACIÓ I ACOMPANYAMENT

El Programa d'Orientació i Acompanyament (POA) forma part dels programes per a l'èxit educatiu, la cohesió social i la relació de l'escola. El POA és un programa de la Regidoria d'Educació que, en el marc del PEE, respon a l'eix de processos de transició i itineraris educatius. Amb la voluntat d'ampliar el PEE al conjunt del municipi, a partir del setembre del 2015, el POA s'ha implementat a totes les zones educatives i instituts públics de la ciutat. Actualment el POA intervé a 13 instituts, dels 14 de la ciutat, i a les 6 zones educatives. Al barri de Les Planes el POA té presència en l'Institut Eduard Fontserè i en el barri de La Florida, el Pedraforca.

El col·lectiu prioritari dels POA són els/les joves d'entre 16 i 18 anys que es preveu finalitzin la seva etapa educativa obligatòria sense acreditar la titulació (Graduat Escolar en Secundària, GES). L'objectiu principal dels POA és orientar i acompanyar el procés de transició en l'elecció del seu itinerari formatiu cap a vies laborals o prelaborals.

També són destinataris del POA les famílies i els professionals d'orientació dels instituts, tutories i professorat. Per tant, es treballa tant amb els joves com amb els tutors/es per definir i adaptar un itinerari formatiu i/o professional. Dels 353 joves derivats de tota la ciutat, els POA han entrevistat finalment amb 327 alumnes. D'aquests, 54 eren de la zona E2 La Florida - Les Planes, 17 del Fontserè i 37 del Pedraforca, només 1 jove derivat no va ser entrevistat. Aquesta xifra suposa el 15% de joves derivats de la ciutat, sent Collblanc - La Torrassa, la zona amb més intervencions amb un 28% del total.

A més de l'objectiu esmentat, destaquen altres: acompanyar joves en el seu procés de transició a recursos de segona oportunitat, informar els alumnes de 4t d'ESO dels itineraris postobligatoris, recolzar l'orientació que es realitza en els instituts, informar i donar suport a les famílies per facilitar l'acompanyament dels seus fills/es en el procés de transició.

El POA s'han atès 18 famílies en el 2018 a La Florida -Les Planes, a escala de ciutat 93 famílies. **És fonamental comptar amb la família com aliada del procés d'orientació per oferir un bon suport al jove en aquest procés.**

"El POA está funcionando muy bien. Los TEA también. Los cinco colegios de Florida hacen TEA con l'Esplai de la Florida"

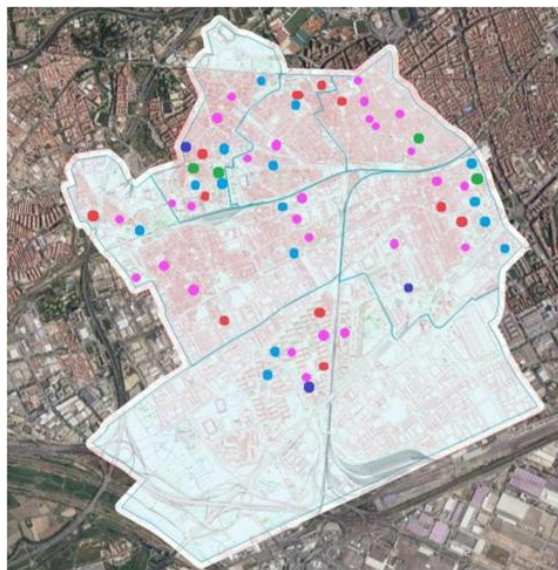
5.1.4. ALTRES PROGRAMES I SERVEIS EDUCATIUS

5.1.4.1. PROJECTES D'APRENTATGE I SERVEI

L'ApS⁶⁰ és una proposta educativa que integra el servei a la comunitat amb l'aprenentatge de continguts, competències, habilitats o valors. Tot estimulants en els participants la consciència de ser part de la comunitat, es tracta que facin una observació acurada del seu entorn per tal de detectar les necessitats que existeixen. L'objectiu és fomentar la implicació dels infants participants en una acció que millori la realitat observada. D'aquesta forma, l'ApS és un projecte educatiu amb utilitat social que uneix la intencionalitat pedagògica i la intencionalitat solidària. El PEE dona suport als centres i potencia el treball en xarxa per continuar amb el desenvolupament d'aquests projectes.

⁶⁰ Més informació a: <http://www.aprenentatgeservei.org/index.php?cm=03>

MAPA 6: PROJECTES APS A L'HOSPITALET CURS 2018-2019

Font: <http://www.l-h.cat/gdocs/d175903.pdf>

Durant el curs 2018-2019 s'han realitzat 109 projectes d'ApS, amb la participació de 1.301 joves de 36 centres educatius de la ciutat, 27 entitats i 7 Serveis municipals implicats. A escala de territori, s'ha desenvolupat el projecte "Joves pel barri", primer ApS de la ciutat, "El criquet uneix" a l'Institut Eduard Fontserè i l'ApS "Cicerone" als Instituts Eduard Fontserè i Pedraforca. Així també, en el Fontserè, aquest curs s'ha desenvolupat l'ApS anomenat Filmserè, que ha culminat en un Festival Internacional de Curtmetratges.

"Tots els projectes, a més dels serveis prestats, han afavorit el desenvolupament del sentiment de pertinença a la comunitat (barri/districte/ciutat). Han creat espais de relació entre col·lectius que, d'una altra manera, probablement no haurien tingut l'oportunitat de trobar-se i conèixer-se"

"Los institutos hacen bastante ApS y funcionan muy bien. A nivel de primaria, los ApS no son tan populares porque piensan que generan más trabajo"

"He vist que hi ha bastant bon ambient i bona convivència entre joves de diferents comunitats del Fontserè entre els alumnes que fan ApS"

"En els projectes d'ApS hi ha una part de convivència que és important. El Cicerone és un projecte on hi ha nanos que fan de cicerone i acullen als que arriben ara. Hi ha formacions de coneixement de l'altra, per entendre el seu punt de vista"

5.1.4.2. CONSELL DE NOIS I NOIES

El Consell de nois i noies és un projecte amb filosofia ApS que va ser creat al curs 1999/2000 per joves de l'educació secundària. El curs 2004/05 incorporà també infants de 5è i 6è de primària. El Consell és un projecte que promou la participació dels nois i noies en temes relacionats amb la ciutat

que els preocupen i/o els interessen⁶¹. Un cop identificats aquests, i després de la seva reflexió i debat, fan propostes per millorar la ciutat que posen a disposició del govern municipal per a la seva execució.

El Consell és format per un total de 91 consellers i conselleres de 28 centres del municipi en edats compreses entre els 10 i els 16 anys: 54 nois i noies de primària i 37 de secundària. La seva elecció es concreta als centres educatius municipals i concertats.

5.1.4.3. CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS⁶²

Forma part dels serveis educatius multiprofessionals que el Departament d'Educació de la Generalitat té per donar suport a la tasca docent en tots els nivells d'ensenyament no universitari. Les seves àrees d'actuació són:

- Formació dels equips docents i promoció d'espais formatius per a compartir i intercanviar projectes amb altres etapes educatives o altres centres.
- Facilitació de recursos pedagògics (maletes pedagògiques, kits EduCaixa, materials i jocs didàctics, préstec d'equipament tècnic, material on-line, etc.) i recursos temàtics (coeducació, interculturalitat, educació emocional, etc.).
- Dinamització i promoció d'accions educatives als centres i entre els centres de la zona.
- Actuacions específiques als centres per part dels equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica i/o d'Assessorament en Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social.

⁶¹ Més informació sobre els projectes del curs 2018-2019 a: <http://www.l-h.cat/gdocs/d2813627.pdf>

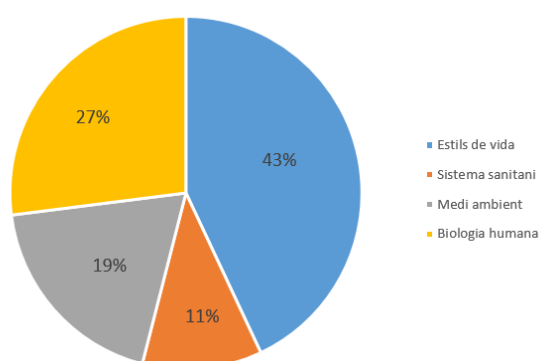
⁶² Per més informació veure: <https://sites.google.com/a/xtec.cat/crp-hospitalet/>

5.2. SALUT

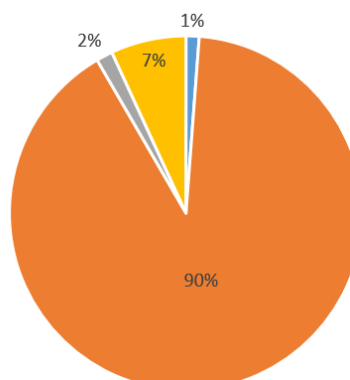
L'Informe Lalonde⁶³ (1974), un dels estudis més revolucionaris respecte de la salut pública, va introduir el concepte dels *determinants* en l'àmbit de la salut. L'informe, a més de transformar la definició de les polítiques públiques de salut de l'època als països desenvolupats distingint entre les polítiques de salut i les polítiques dels serveis sanitaris, va palesar que els determinants extrasanitaris tenen un impacte en la salut de la població. Així, va fer visible que la situació econòmica i social, el medi ambient i/o els estils de vida de les persones impacten en la salut i en l'esperança de vida de les persones. En aquest sentit, l'informe va posar damunt la taula la necessitat de la intersectorialitat en les polítiques de salut.

GRÀFIC 18: PERCENTATGES D'INCIDÈNCIA I PROPORCIÓ DE LA DESPESA PÚBLICA DESTINADA ALS DETERMINANTS DE LA SALUT

PERCENTATGES D'INCIDÈNCIA DELS DETERMINANTS SOCIALS DE LA SALUT

PERCENTATGES DESPESA PÚBLICA EN SALUT

Font: Lalonde, M.; 'A new perspective on the Health of Canadians' (1974)

Anys després, el 1986, a la Carta d'Ottawa presentada per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) durant la primera Conferència Internacional per a la Promoció de la Salut es va definir la salut com un dret de la ciutadania. Fins llavors la salut es definia com "un dret humà bàsic" i s'apuntava que "per assolir el més alt nivell de salut possible cal la intervenció d'altres sectors socials i econòmics"⁶⁴. Durant la conferència, es van establir un seguit de mesures i requisits adequats per aconseguir l'objectiu "Salut per a tots l'any 2000"⁶⁵. Aquests requisits eren: la pau, la llar, l'educació,

⁶³ Lalonde M (1974). A new perspective on the health of Canadians. Ottawa: Department of National Health and Welfare, 1974.

⁶⁴ Font: Organització Mundial de la Salut. <http://www1.paho.org/spanish/HPP/OttawaCharterSp.pdf>
<https://www.paho.org/hq/dmdocuments/2013/Carta-de-ottawa-para-la-apromocion-de-la-salud-1986-SP.pdf>

⁶⁵ Ídem anterior.

l'alimentació, els ingressos econòmics, un ecosistema estable, recursos sostenibles, justícia i equitat entre els individus⁶⁶.

FIGURA 1: CARTA D'OTTAWA PER A LA PROMOCIÓ DE LA SALUT⁶⁷

Font: Carta d'Ottawa

La Carta, a més, instava les institucions a apropar la salut a les comunitats a través de programes, eines i professionals, a enfortir la seva participació en la prevenció i la promoció de la salut i a una **col·laboració intersectorial** per a l'equitat social i l'atenció holística de la salut.

En la mateixa línia, els estudis de Dahlgren i Whitehead (1991) van posar de manifest, la necessitat d'introduir un concepte de salut més enllà del marc sanitari o biològic tot apuntant que les condicions socials i econòmiques podien tenir una forta influència en la salut de la societat. Són els anomenats **determinants socials de la salut** i s'estima que representen el 80% dels factors que afecten la salut de les persones⁶⁸. Així, malgrat que l'assistència i l'atenció mèdica són essencials per a la supervivència, és imprescindible tenir en compte aquests determinants a fi d'afavorir la salut de la societat.

⁶⁶ Ídem.

⁶⁷ Figura extreta de: <https://saludysolidaridad.com/2017/04/06/la-promocion-de-la-salud-concepto-y-caracteristicas-basicas/>

⁶⁸ Font: http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/promocio_salut/determinants_de_salut/

FIGURA 2: MODEL DELS DETERMINANTS SOCIALS DE LA SALUT DE DAHLGREN I WHITEHEAD, 1991

Font: Adaptació de l'Agència de Salut Pública de Barcelona. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya⁶⁹

La figura 2 exposa, en primer lloc, la influència en la salut dels factors propis de les persones (genètica, edat, sexe, etc.). A continuació, mostra l'impacte en la salut dels hàbits i estils de vida individuals, les xarxes de relació, les condicions de vida i de treball i l'accés a béns i serveis fonamentals, com ara l'educació o els serveis sanitaris. Finalment, les circumstàncies econòmiques, culturals i ambientals de les persones tenen un paper fonamental en la salut⁷⁰.

En conjunt, es podria concloure que la vulnerabilitat i la fragilitat socioeconòmica de la població afecten negativament en la salut. Per tant, millorar la salut comunitària implicaria⁷¹, entre altres aspectes, apoderar les persones i la comunitat en la seva responsabilitat en termes de salut i crear entorns favorables a la salut.

“És un barri amb moltes carències, molta immigració, pocs recursos, poc integrat i molt nòmada. Els problemes socials són la distinció d'aquest barri per sobre d'altres coses. La salut no és el tema prioritari de la gent del barri”

“Cal donar nous espais a la població, perquè pugui manifestar quines són les preocupacions relatives a la salut, mirar d'agrupar les problemàtiques i intentar buscar conjuntament sortides possibles. Cal invertir en donar eines a la població, perquè se situï en una posició més proactiva, i que cadascú aporti des de la seva banda”

“Hi ha la necessitat de prioritzar la supervivència abans que la salut de la família”

⁶⁹

Extret

de:

https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Materials/1753_ISO/ISO_1753_M01/web/html/WebContent/u1/a2/continguts.html

⁷⁰ Model de determinants de la salut de Dahlgren i Whitehead, 1991.

⁷¹ A partir de Kickbusch 2006 sobre Ottawa Charter 1986, extret de la ponència de la Dra. Carmen Cabezas, “Els Determinants Socials de la Salut” 2015.

Des d'aquesta perspectiva, a Catalunya, el Pla Interdepartamental i Intersectorial de Salut Pública (PINSAP)⁷² de la Generalitat de Catalunya, en consonància amb les directrius de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), vol reorientar del sistema sanitari cap a la promoció de la salut i la salut comunitària, així com en la lluita contra les desigualtats i la promoció de les polítiques públiques saludables en l'àmbit local⁷³.

A L'Hospitalet, el Pla de Salut Municipal 2016-2019⁷⁴ és el marc que vetlla perquè les accions municipals redueixin les desigualtats de la població més vulnerable en aquest àmbit. El Pla, fent seva la definició de salut com un "estat de complet benestar físic, mental i social, i no solament l'absència d'afeccions o malalties", s'enquadra dins de les estratègies de Salut 2020⁷⁵ proposades per l'OMS i la *Estrategia de Promoción de la Salud y Prevención de la Enfermedad del Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad* (MSSSI).

Val a dir que des de la definició de salut proposada per l'OMS, caldria fer una lectura d'aquest apartat posant-lo en relació amb el que s'exposa al conjunt d'aquest document.

El municipi de L'Hospitalet de Llobregat està dividit en tres Unitats de Gestió d'Equips d'Atenció Primària (UGEAP). D'aquestes, l'UGEAP de L'Hospitalet Nord engloba l'Àrea Bàsica de Salut (ABS) Florida Sud, a la qual correspon la població del barri de Les Planes. Totes són gestionades per l'Institut Català de la Salut (ICS).

L'ABS Florida acull els Equips d'Atenció Primària (EAP) Florida Nord (FN) i Florida Sud (FS) i dona cobertura a una població⁷⁶ de 44.654 persones (21.812 de Florida Nord i 22.842 de Florida Sud). El 2018, l'EAP de Florida Sud, format per 17 infermeres i 18 professionals mèdics, van atendre 176.835 visites. Durant el 2018, l'ABS del Districte IV van atendre 129.033 persones de la Florida Nord i 176.835 de la Florida Sud.

L'ABS FS té un percentatge de població assignada atesa del 85%, una xifra superior a la mitjana de l'ICS (77%)⁷⁷.

⁷² Establida per la Llei 18/2009 del 22 d'Octubre.

⁷³ Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT). Departament de Salut. Pla Interdepartamental de Salut Pública (PINSAP) 2014.

⁷⁴ Més informació a: <http://www.l-h.cat/utills/obreFitxer.aspx?Fw9EVw48XS7qazCLQJzfUrm6xAelkYyUwCnIE0FUAh36gqazB>

⁷⁵ L'any 2012 l'Oficina Regional d'Europa de l'OMS va aprovar una política sanitària per protegir i promoure la salut dels europeus, especialment dels grups més vulnerables. Aquesta estratègia de política sanitària global es va anomenar Salut 2020 (Health 2020). Entre els principals reptes a l'UE està resoldre l'augment de les desigualtats en l'atenció sanitària entre els diferents països, la reducció considerable dels serveis públics a causa de la crisi econòmica i l'augment significatiu de la prevalença de malalties cròniques no contagioses, trastorns de salut mental, el càncer, l'obesitat o les malalties cardiovasculars).

⁷⁶ Font: https://catsalut.gencat.cat/web/.content/minisite/catsalut/proveidors_professionals/registres_catalegs/documents/poblacio-referencia.pdf

⁷⁷ Dades del 2016 segons l'informe facilitat per l'ABS Florida Sud "L'Estat de Salut de la població de L'Hospitalet ABS Florida Sud. Informe diagnòstic: Projecte Salut Comunitària L'Hospitalet, Desembre 2018.

La població estrangera que acudeix a l'ABS de FS representa el 27,19% de la població total del barri. Comparativament, aquest percentatge duplica la xifra mitjana catalana, on la representació estrangera representa un 13,60% del total d'altres zones. A més a més si posem en relació aquesta amb el percentatge de població estrangera del barri de Les Planes (31,8%), s'observa que les persones que acudeixen a l'ABS és inferior del que els pertocaria per percentatge de població.

“Moltes persones migrades prioritzen treballar abans que la seva salut i només venen (a l'ABS) quan tenen una malaltia. No fan prevenció”

“Hi ha joves amb temes de salut mental que estan bastant sols. En altres casos la família està, però, té les seves preocupacions amb el tema laboral i econòmic, i no s'implica amb el problema del fill com una prioritat”

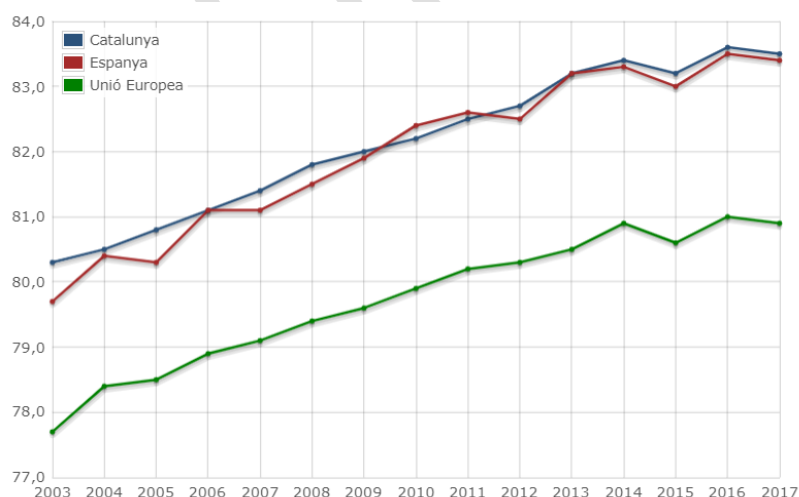
“Alguns col·lectius tenen poca consciència de les conseqüències d'algunes conductes (p.ex. promiscuïtat sexual, ús del preservatiu, etc). Això es corregeix generació darrera generació”

5.2.1. ESPERANÇA DE VIDA I MORTALITAT

Com s'ha apuntat, els determinants socials de la salut influeixen en l'esperança de vida de la població. En aquest sentit, és un fet que gràcies a la millora de les condicions de vida, des de finals del segle XX, aquest indicador ha evolucionat positivament a tot l'Estat. El 2018 l'esperança de vida se situava a Catalunya en 80,64 anys per als homes i en 86,14 per a les dones⁷⁸.

“A partir dels 75 anys les dones viuen més anys i estan soles”

GRÀFIC 19: MITJANA ESPERANÇA DE VIDA EN NÉIXER A CATALUNYA, ESPANYA I LA UNIÓ EUROPEA, 2003–2017

Font: IDESCAT; Departament de Salut. Font Espanya, zona euro i Unió Europea: Eurostat⁷⁹.

⁷⁸ Segons dades de l'Institut Nacional Estadística (INE).

⁷⁹ Font: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=10106>

Al conjunt de la ciutat, les principals causes de mortalitat de les dones són les malalties associades a l'aparell circulatori, els tumors i les malalties de l'aparell respiratori. Quant als homes, les principals malalties de mortalitat són els tumors, seguides per les malalties associades al sistema circulatori i respiratori⁸⁰.

“Hi ha molta gent a partir de 85 anys amb patologia crònica mal controlada”

5.2.2. MALALTIES CRÒNIQUES

Les malalties cròniques són les principals malalties de la població i, segons l'OMS, són produïdes per factors de risc comuns i modificables, com poden ser l'alimentació poc saludable, la inactivitat física o el consum de tabac. En les poblacions envellides com la nostra, és molt evident la prevalença de malalties cròniques.

Segons la Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut i el Consorci Sanitari Integral (CSI)⁸¹ la principal malaltia crònica, tant en homes com en dones de les persones ateses a l'ABS de Florida Sud, és l'alteració del metabolisme lipídic, com ara el colesterol. Segueixen la hipertensió arterial no complicada, l'obesitat i els trastorns d'ansietat o angixa.

“Las mujeres tienen muchas necesidades de hablar. Por un lado, en forma terapéutica de grupo de apoyo, pero también hablar sobre cosas que suceden en el barrio que tiene ver con los cuidados”

“Temas que hemos detectado en los que había una necesidad de profundizar son la alimentación, en toda su complejidad, la salud, las diferentes culturas culinarias, etc.”

Com es pot apreciar a la taula següent, per sexes, l'ordre de les patologies no és exactament el mateix en homes i dones.

⁸⁰ Font: Generalitat de Catalunya, Observatori del sistema de Salut a Catalunya. Indicadors bàsics de Salut per ABS 2018, http://observatorisalut.gencat.cat/ca/indicadors_i_publicacions/indicadors_comunitaria/

⁸¹ Entitat pública participada pel Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut, els ajuntaments de Sant Joan Despí i L'Hospitalet de Llobregat, el Consell Comarcal del Baix Llobregat i la Creu Roja.

TAULA 14: PERCENTATGE DE LES PATOLOGIES MÉS FREQUENTS PER SEXE A L'ABS FLORIDA SUD I A CATALUNYA, 2016

Prevalença principals malalties	ABS FS homes	ABS FS dones	ABS FS total	Catalunya homes	Catalunya dones	Catalunya total
Alteracions del metabolisme lipídic	23,2%	25,8%	24,5%	21,5%	24,2%	22,2%
Hipertensió arterial no complicada	19,9%	23,0%	21,5%	20,6%	22,7%	21,1%
Obesitat	13,0%	19,6%	16,4%	13,2%	17,8%	15,1%
Trastorn d'ansietat/angoixa/estat ansiós	8,8%	16,7%	12,8%	9,2%	18,0%	13,2%
Depressió	4,6%	13,3%	9,1%	5,7%	15,0%	10,1%
Rinitis al·lèrgica	8,2%	9,4%	8,8%	7,6%	8,9%	8,0%
Diabetis no insulino dependent	9,9%	8,9%	9,4%	8,7%	7,2%	7,7%
Varices de les cames	3,0%	10,5%	6,8%	3,0%	10,7%	6,7%
Altres artrosis	3,4%	8,4%	6,0%	3,6%	9,5%	6,4%
Hipotiroidisme/mixedema	2,3%	9,1%	5,8%	1,9%	9,4%	5,5%
Hipertrofia prostàtica benigna	10,2%	N/A	5,0%	288,2%	N/A	283,5%
Osteoporosi	0,7%	8,0%	4,4%	0,6%	7,7%	4,0%
Trastorns de la refracció	2,3%	3,1%	2,7%	3,2%	4,3%	3,7%

Font: Dades extretes dels Indicadors per ABS de l'Observatori Català de la Salut⁸²

Com s'apunta, tant entre la població de l'ABS Florida Sud com la del conjunt de Catalunya, les malalties amb més prevalença són les alteracions del metabolisme lipídic, com el colesterol no hereditari. Aquestes alteracions acostumen a relacionar-se amb els hàbits alimentaris poc saludables, principalment en una població amb recursos econòmics reduïts.

“En els casos de diabetis i colesterol, no sempre hi ha una consciència de malaltia i de la necessitat de tenir un bon control”

“Quan hi ha manca de recursos és més fàcil comprar hidrats. El més car són les fruites, les verdures i la carn. Hi ha molt gent que no menja carn”

“Moltes dones del barri d'origen llatinoamericà tenen diabetis gestacional degut a problemes de sobrepès o obesitat”

La segona malaltia amb més prevalença és la hipertensió arterial no complicada. Sobre aquesta, s'observa poca diferència entre les dades a l'ABS Florida Sud i el conjunt de Catalunya. Per sexes, la incidència en les dones és més alta que en els homes.

Pel que fa a l'obesitat, aquesta és més elevada entre les dones, si bé es registren dades similars entre la població assignada a l'ABS Florida Sud i Catalunya. Entre els homes, el percentatge de població més afectat es troba en la franja d'edat entre 45 i 64 anys, mentre que en les dones és més freqüent entre les de més de 65 anys.

Les característiques socioeconòmiques de la població del districte la fan més propensa a patir obesitat, a causa de les dificultats d'accés a una alimentació equilibrada i saludable i de la precarietat laboral que impossibilita la disposició de temps o de recursos per a l'activitat física, etc. L'obesitat i les pràctiques alimentàries poc saludables són unes de les preocupacions compartides entre els professionals del ABS Florida Sud, especialment pel que fa a la població d'origen estranger.

“Se'n van al seu país, tornen, i es descontrolen els tractaments, per exemple la glicèmia. No acabem de fer un bon seguiment”.

⁸² Font: Generalitat de Catalunya, Observatori del sistema de Salut a Catalunya. Indicadors bàsics de Salut per ABS 2018, http://observatorisalut.gencat.cat/ca/indicadors_i_publicacions/indicadors_comunitaria/

“Trobem molts pacients amb barrera idiomàtica. És un problema, perquè no sabem si entenen el que els hi estem dient. Dones acompanyades dels marits (perquè tenen dificultats amb l'idioma), això no ajuda a arribar a saber què els hi passa”

“Les persones llatinoamericanes joves sí fan més cas a les indicacions alimentàries que els hi donen a la consulta”

“No tenen la mentalitat de la prevenció, perquè als seus països no existeix. Apareixen quan tenen alguna cosa i tornen a desaparèixer”

Els trastorns d'ansietat i angixa són la quarta malaltia amb més prevalença a l'ABS Florida Sud, amb dades similars amb les de Catalunya. Les dones dupliquen la prevalença dels homes. Això és així tant entre la població de l'ABS Florida Sud com en la de Catalunya. La depressió ocupa la cinquena posició entre les malalties amb més prevalença. La relació és de 3:1 aproximadament de dones respecte dels homes que pateixen aquesta malaltia.

“Les dones presenten quadres depressius més freqüents que els homes”

“Al nostre recurs de Salut Mental ens arriba noies i nois joves, i també de mitja edat, principalment dones. De trastorns mentals severos tenim uns quants pacients de mitja alta, d'uns 50 i pico”

Finalment, la diabetis no insulíndependent ocupa la sisena posició entre les malalties amb més prevalença. Amb dos punts percentuals més, les dades són lleugerament superiors entre la població de Les Planes que en el conjunt de Catalunya. Per sexes, les xifres són superiors entre els homes respecte de les dones.

“La diabetis és l'estrella de les malalties”

“Les dietes d'alguns països dificulten que es produeixin canvis en l'alimentació per millorar situacions de diabetis. És, però, un problema generalitzat amb qualsevol persona amb diabetis”

En conjunt, les dones registren més prevalença en totes les patologies cròniques (excepte la diabetis), en especial pel que fa a les patologies de salut mental (trastorns d'ansietat i depressió).

“Hay una situación de salud de fatigas crónicas, insomnio, fibromialgias, de ansiedades; depresiones, dolores de espalda. Situaciones de estrés derivadas de la situación social y económica en la que estamos inmersas todas, y también sumado a las tareas de cuidados que hacen las mujeres, que es de sostén de toda la situación familiar y de la comunidad”.

Segons les dades disponibles, la població que pertany a l'ABS Florida Sud té una percepció de la seva salut menys positiva que el conjunt de la població catalana. Val a dir que, en general, els homes tenen una autopercepció de la seva salut més positiva que les dones.

TAULA 15: AUTOPERCEPCIÓ DE LA SALUT DE LA POBLACIÓ DE L'ABS FLORIDA SUD I DE CATALUNYA, 2016

Indicador	ABS FS homes	ABS FS dones	ABS FS total	Catalunya homes	Catalunya dones	Catalunya total
Població amb autopercepció positiva de la salut	85,92%	79,66%	82,71%	86,27%	80,72%	83,45%
Població amb autopercepció negativa de la salut	14,08%	20,34%	17,29%	13,73%	19,28%	16,55%

Font: Dades extretes dels Indicadors per ABS de l'Observatori Català de la Salut

5.2.3. CONSUM DE DROGUES

Segons els professionals de la salut de l'ABS Florida Sud, al Districte IV existeix un infradiagnòstic del consum d'alcohol, fàrmacs i drogues.

“Es un barrio complicado, pequeño, densamente poblado, diverso, y atribuimos cosas a los otros. Nos olvidamos de que somos una sociedad alcohólica y fumadora, de eso, no nos damos cuenta”

Segons els indicadors que es disposen, el 2016 el **consum de tabac** de la població assignada a l'ABS Florida Sud major de 15 anys era del 20,8% en homes i l'11,7% en dones⁸³. Segons les dades de l'IDESCAT del mateix any a la ciutat, les dades eren de 25,41% en homes i 10,81% en dones. Aquestes xifres són inferiors comparades amb la mitjana de Catalunya, que era d'un 28,96% en homes i d'un 21,11% en dones⁸⁴. El consum de tabac era més elevat en homes i dones d'edats compreses entre 25-54 anys. L'edat de més consum en homes era dels 25 als 34 anys i en les dones dels 44 als 54 anys.

Entre la població que pertany l'ABS Florida Sud s'observa que l'any 2016 el 6,9% feien un **consum crònic d'alcohol**. El nombre més elevat de persones afectades són els homes d'entre els 55 i 74 anys⁸⁵. Aquest consum crònic és més important en homes (12,1%) que en dones (2%) en la població de més de 15 anys. A Catalunya, en el període 2013-2016, el consum crònic d'alcohol afectava el 4,5% de la població de més de 15 anys⁸⁶: el 6,9% eren homes i el 2,2% dones.

“La prevalença d'alcoholisme crònic és el doble que la prevalença a Catalunya. Els problemes econòmics i socials poden ser les causes”

“Hi ha un major consum d'alcohol en homes que en dones i més alt a partir dels 30. En els joves hi ha un major consum d'estupefaents”

“Nos preocupa el deterioro de las relaciones familiares por el tema de género. Debido al consumo de tóxicos, los fines de semana existe mucha violencia de género en parejas. Nos preocupan algunos colectivos concretos y, especialmente, cómo afecta esta situación a la infancia”

⁸³ Generalitat de Catalunya. Observatori del sistema de salut a Catalunya. Indicadors de salut comunitària, 2018.

⁸⁴ Font: <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=820&lang=es>

⁸⁵ Segons l'informe facilitat per l'ABS Florida Sud “L'Estat de Salut de la població de L'Hospitalet ABS Florida Sud. Informe diagnòstic: Projecte Salut Comunitària L'Hospitalet, Desembre 2018.

⁸⁶ Generalitat de Catalunya. Observatori del sistema de Salut a Catalunya. Indicadors de salut comunitària, 2018.

En referència amb el **consum de fàrmacs**, en la població de l'ABS Florida Sud el 2016 s'observa un abús de fàrmacs sedants i hipnòtics entre la població femenina de 45 a 49 anys. Cal assenyalar també la utilització d'aquests fàrmacs en la població masculina entre 30 i 34 anys i els 40-49 anys.

TAULA 16: POBLACIÓ CONSUMIDORA DE FÀRMACS I PSICOFÀRMACS DE LA POBLACIÓ CORRESPONENT A L'ABS FLORIDA SUD I DE CATALUNYA, 2016

Indicador	ABS FS homes	ABS FS dones	ABS FS total	Catalunya homes	Catalunya dones	Catalunya total
Població consumidora de fàrmacs	63,33%	75,62%	69,60%	61,91%	71,31%	66,69%
Població consumidora de psicofàrmacs	16,11%	28,04%	22,19%	15,69%	26,76%	21,32%

Font: Dades extretes dels Indicadors per ABS de l'Observatori Català de la Salut

Segons l'informe facilitat per l'ABS Florida Sud, el consum de cànnabis entre la població de La Florida Sud és superior en les edats entre 25 i 29 anys i és més elevat en els homes que en les dones. Quant al consum de drogues, els/les professionals de l'àmbit sanitari expressen també la seva preocupació pel creixement de substàncies nocives al territori.

“Tengo amigos de mi edad que se meten coca. Te invitan y luego ya estás metida. Los dealers tienen 28 o 30 años, y para ellos todos somos unos pringados”

“Yo soy más de tabaco, los porros ya los he dejado”

“Quan passeges al matí veus bastants joves desocupats, amb falta d'interès en un projecte laboral, desorientació, desmotivació, sense expectatives. L'entorn no afavoreix, no és molt motivador. Hi ha un alt consum de cànnabis, però també d'altres substàncies”

“No m'he trobat joves molt penjats al consum o les drogues. El consum que detecto no em sembla preocupant o alarmant”

La preocupació expressada porta els ABS a fer un treball preventiu des de les consultes al servei d'infermeria, a fi de reflexionar amb els pacients sobre el consum d'alcohol, tabac i altres tòxics. Moltes vegades, però, l'elevat nombre de persones que requereixen atenció impedeix dur a terme aquesta tasca preventiva. Existeixen, però, altres dispositius que realitzen funcions preventives en aquest àmbit, com el punt d'informació de Salut Jove a l'Ajuntament⁸⁷, entre d'altres.

“Caldria treballar no tant a la consulta sinó més a la població, però falten recursos humans”

“Poder treballar per comunitats i de manera preventiva seria molt interessant per ajustar les explicacions mèdiques”

“Informem als ambulatoris per recordar-los que ens facin derivacions en estats incipients i també conscienciem a nivell comunitari a les entitats perquè ens derivin (a salut mental). Cal refrescar el nostre circuit i els recursos de ciutat dels que disposem”

⁸⁷ S'ofereix informació a adolescents i joves fins als 30 anys en temes de salut sexual i reproductiva, atenció psicològica, alimentació saludable, consum de substàncies tòxiques i hàbits saludables.

5.2.4. SALUT MENTAL

Els dispositius en l'àmbit de salut mental són el Centre de Salut Mental per a Adults (CSMA) i el Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) per a joves de menys de 18 anys).

El 2016 la principal dificultat en aquest àmbit al Districte IV entre la població adulta eren els trastorns d'ansietat i angouxa. Com s'ha assenyalat, les dones doblaven el nombre de casos dels homes (16,7% dones i 8,8% homes). A l'ABS Florida Sud les patologies mentals més freqüents són trastorns d'ansietat i angouxa, seguits per la depressió, l'epilèpsia, els trastorns hipercinètics, l'esquizofrènia i els trastorns de la personalitat.

“Ens coordinem també amb l'ambulatori i portem malalties coses més adaptatives, depressions lleus, coses ansioses, trastorns de personalitat, trastorn general de desenvolupament”

“Com a professionals observem que la vivència de les famílies és de molt moviment, de dol migratori, moltes són immigrades de Llatinoamèrica. També treballem per interès d'alguns professionals el tema del dol, de les pèrdues; i com afecta i l'aborden a diferents cultures”

Sovint els determinants socials de la salut impacten de manera desigual segons el gènere. Malgrat que les dones són més longeves que els homes, altres factors com les condicions socioeconòmiques, el rol social assignat de cuidadores, les dificultats en la participació social i cultural i els processos biològics femenins, etc. repercuteixen desfavorablement en el seu estat de salut i la seva percepció sobre aquest àmbit.

“Muchas familias dependen de que las mujeres tengan trabajo para sacar a la familia para adelante, sobre todo, las monoparentales. Tienen mucha presión por todos sitios”

“Les dones hem de buscar espais per desfogar-nos física i mentalment. Totes portem molta càrrega, i no sempre és fàcil tirar del carro”

“Se trata de la invisibilización de las mujeres de todo su trabajo de cuidado durante toda la vida, no reconocido. Hay estudios que así que lo demuestran, que hay un tipo de patologías determinadas de desequilibrios asociadas a este tipo de trabajo... problemas en el túnel carpiano, cervicales, vértebras, etc.”

“Muchas mujeres trabajan desde las 5 de la mañana hasta las 6 o las 7 de la tarde, tienen que dedicar todo su tiempo al trabajo. Muchas personas que vienen de fuera piensan que la educación es sólo de las madres, y estas mujeres no se pueden dividir”

TAULA 17: PREVALÈNCIA DELS PRINCIPALS PROBLEMES PSICOLÒGICS DE LES PERSONES ATESES A L'ABS FLORIDA SUD I CATALUNYA, 2016

Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA)	ABS FS homes	ABS FS dones	ABS FS total	Catalunya homes	Catalunya dones	Catalunya total
Persones ateses per depressió	16,67%	27,78%	23,33%	24,47%	41,61%	34,67%
Persones ateses per ansietat	12,50%	13,89%	13,33%	12,25%	15,59%	14,24%
Persones ateses per esquizofrènia	20,83%	19,44%	20,00%	17,78%	6,10%	10,83%
Persones ateses per altres psicosis	12,50%	8,33%	10,00%	11,47%	8,08%	9,45%
Persones ateses per trastorn bipolar	0,00%	5,56%	3,33%	6,85%	6,18%	6,45%
Persones ateses per demència	0,00%	2,78%	1,67%	1,25%	1,14%	1,19%
Centre de Salut Mental d'Infantil i Juvenil (CSMIJ)	ABS FS homes	ABS FS dones	ABS FS total	Catalunya homes	Catalunya dones	Catalunya total
Persones ateses per trastorn de déficit d'atenció i/o hiperactivitat (TDAH)	8,25%	5,00%	7,01%	34,73%	20,36%	29,58%
Persones ateses per trastorn adaptatiu	15,46%	26,67%	19,75%	16,59%	27,17%	20,38%
Persones ateses per trastorn de l'espectre autista (TEA)	23,71%	5,00%	16,56%	16,06%	5,64%	12,32%
Persones ateses per trastorn de conducta	6,19%	5,00%	5,73%	9,03%	6,58%	8,15%
Persones ateses per trastorn de conducta alimentària (TCA)	0,00%	8,33%	3,18%	0,83%	5,59%	2,54%

Font: Dades extretes dels Indicadors per ABS de l'Observatori Català de la Salut

La patologia mental té una distribució per edat i sexe diferent en la població de l'ABS Florida Sud i el conjunt de Catalunya. En la població adulta, la patologia de salut mental que més prevalença té és la depressió, la qual és inferior entre les dones de l'ABS Florida Sud (27,8%) que entre les catalanes (41,6%). En el cas dels homes, els de Florida Sud també presenten menys prevalença (16,7%) que els de tota Catalunya (24,5%)⁸⁸.

Per contra, existeix un nombre més alt de casos d'esquizofrènia i altres psicosis entre els homes que entre les dones, tant en la població adscrita a l'ABS Florida Sud com en la catalana.

“Una psicosi incipient és quan hi ha un debut de la psicosi, quan hi ha una crisi important amb afectació a la persona, no és un quadre transitori que potser no cal medicar. Caldria valorar la situació cas per cas. L'ús de medicaments és imprescindible si es tracta d'una persona que està en estat mental d'alt risc”

“El programa de trastorn psicòtic incipient l'hem començat fa poc. És un programa d'atenció a la psicosi de població jove de 14 a 35 anys. El trastorns mentals severos tenen diversos diagnòstics entre els quals està la psicosi”

“No sóc conscient d'un major nombre de trastorns psicòtics que a altres llocs”

Els professionals sanitaris expressen la seva preocupació sobre l'augment dels trastorns mentals al districte, sovint associats als problemes socials i econòmics. Atesa la complexitat de les situacions que viuen moltes persones i les tensions que aquestes impliquen els professionals, apunten la necessitat de desenvolupar un treball preventiu que redueixi les situacions d'angoixa de la població i freni l'augment dels trastorns mentals.

“Alguns pacients m'han transmès algun conflicte (gent de fora i gent gran), que afecten la salut mental en forma d'ansietat i depressions”

“La meva sensació és que hi ha més casos de salut mental que abans. O que han aflorat més”

“No veiem al jove a nivell grupal de barri, el veiem a nivell individual – familiar. Començarem un grup psicoterapèutic per a joves orientat a que puguin xerrar i compartir per a joves. Volem també

⁸⁸ Generalitat de Catalunya. Observatori del sistema de salut a Catalunya. Indicadors de salut comunitària, 2018.

fer tasca preventiva i vincular als joves amb altres serveis: l'Escola de Música, centres esportius, etc.”

“La política preventiva es la que introduce la mirada del cuidado y el autocuidado con mirada transversal para construir. Y a la vez generas confianza, convivencia”

Pel que fa a la població de menys de 18 anys atesa al CSMIJ, els trastorns de l'espectre autista (TEA), de la conducta i el dèficit d'atenció i/o hiperactivitat (TDAH) són superiors entre els nois que es visiten a l'ABS Florida Sud respecte de les noies. En canvi, en els trastorns adaptatius i en els de la conducta alimentària les noies superen els nois. Respecte d'aquest últim, les noies que pertanyen a l'ABS Florida Sud tenen una prevalença més elevada que les noies al conjunt de Catalunya.

Entre els professionals existeix una preocupació sobre l'augment de trastorns relacionats amb la salut mental en els joves, els quals, a més de gestionar les dificultats pròpies de l'adolescència, en molts casos han de conviure amb situacions serioses de precarietat i risc social (dificultats econòmiques, habitatge, llargues separacions dels progenitors i fills/es abans de poder fer un reagrupament familiar, atur, etc.). Aquestes poden facilitar el debut de la malaltia.

“Volem obrir un grup de pares i mares per orientar-los una mica a nivell d'informació per fer un pla de treball conjunt jove, família i professionals”

"Cada vegada hi ha més alumnes que presenten característiques psicològiques i psiquiàtriques que estan fora de la norma estadística i és molt preocupant, perquè no tens prou recursos públics per a què aquests nens puguin arribar a rebre l'atenció que necessiten"

"Part de la tasca és de contenció i acompanyament emocional. (Els joves) Tenen molt estrès acumulat"

“Hay padres con muchas dificultades para llevar el día a día con sus hijos (...) Familias o madres latinoamericanas que han estado aquí 5 años sin ver a sus hijos y cuando pueden hacen reagrupación familiar y llegan aquí adolescentes de 14 años que llevan viviendo 6 o 7 años con sus abuelos, sin relación con sus padres y eso es una bomba”.

“Hay algunos (adolescentes reagrupados) que volvieron a su país porque aquí no acaban de encajar. Ellos también tienen que poner de su parte, pero hay muchos que no acaban de encontrarse”

“AEMA fa un acompanyament molt especial a adolescents nouvinguts que deixen el seu país d'origen i els familiars de referència per venir a viure i adaptar-se a la convivència amb els pares naturals, sense tenir vincles teixits. És tot un trasbals i una experiència dura per a ells, tot això afecta en etapes evolutives molt sensibles a aquests canvis”

“Cal atendre la psicosi quan s'ha patit un brot causat per drogues, però, sobretot, cal atendre a la població en estats mentals d'alt risc, quan poden tenir simptomatologia prèvia conductual, emocional, cognitiva a un desencadenant de psicosi. El tema del consum de drogues està condicionat, sobretot, per la història familiar, desorientació amb poc suport, i també quan hi ha vivències de *bullying* en entorns educatius”

Entre els infants més petits s'observa que la malaltia mental s'avança en edat i els infants de 3 i 4 anys ja presenten tristeses i angoixes. En aquest sentit, l'escola esdevé un espai de confiança, tranquil·litat, acollida i confortabilitat.

“Els infants pateixen situacions de molt estrès. Els hi falta espai vital”

“Aquí no es tracta només de fer una classe (...) hi ha necessitats emocionals fortes i això requereix molta energia”

“Atenem uns nens que necessiten molta intervenció pedagògica, psicològica i afectiva”
“Muchas veces donde mejor están los niños es en la escuela, es un espacio de tranquilidad”
“Por la situación en que están las familias, el tema de saber si su hijo es feliz o no, creo que es la última preocupación para ellas”
“Penso, i això és un tema de ciutat, que els serveis psicològics i psiquiàtrics per a nens i adolescents estan absolutament col·lapsats, són molt deficitaris”

La salut mental també està relacionada amb els processos relacionals i el seu coneixement a la comunitat encara està vinculat a un fort estigma social. Els prejudicis i desconeixement generen desconfiança i dificulten en moltes vegades la convivència.

“Sovint també hi ha un fort rebuig a la idea de la malaltia mental”
“El conocimiento ayuda a quitar tabúes y barreras”

5.2.5. INTERVENCIÓ EN SALUT, RECURSOS

Al barri de Les Planes es troba la Unitat Polivalent de Salut Mental de L'Hospitalet, gestionada per les Germanes Hospitalàries, que engloba el Servei de Rehabilitació Comunitària de L'Hospitalet i la Residència Salut Mental-UIC.

Existeixen altres recursos de salut situats fora del Districte IV que donen cobertura a escala de ciutat, com ara:

- El Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA), gestionat per l'ICS. Dona cobertura a la població de la zona nord de la ciutat.
- El Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ).
- Servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR), ofereix atenció per al control i seguiment de l'embaràs i el postpart, la menopausa, la planificació i orientació familiar i l'educació en temes de relacions afectives i sexual orientades als joves.
- El Centre pel Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP) per a infants de 0 a 6 anys, gestionat per Baula, SCCL.
- El Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CASD), gestionat per les Germanes Hospitalàries.
- L'Hospital Sociosanitari de L'Hospitalet, depenent del CSI.
- El Punt d'Informació de Salut Jove de l'Ajuntament de L'Hospitalet.
- El Centre d'Atenció a Persones amb Discapacitat (CAD), amb seu a Barcelona però d'àmbit comarcal.
- El Servei de Valoració de la Dependència, situat dintre del recinte de l'Hospital General de L'Hospitalet i gestionat per l'ICS.

5.2.6. ACCIONS DE PROMOCIÓ DE LA SALUT COMUNITÀRIA AL DISTRICTE IV

El Servei de Salut de l'Ajuntament de L'Hospitalet va impulsar l'any 1988 l'adhesió del municipi a la *Red Española de Ciudades Saludables*⁸⁹ i des del Negociat de Salut Comunitària es realitzen accions

⁸⁹ Acció de l'OMS per a la promoció de la salut a nivell local. Per més informació, veure: http://recs.es/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

per a la promoció de la salut amb la comunitat. Alguns exemples dels projectes impulsats al districte són:

SEXUALITAT I AFECTIVITAT

Punt d'Informació Jove:

Servei específic per a la població jove fins als 30 anys que ofereix atenció individual i grupal en relació amb la salut sexual i reproductiva, alimentació saludable, consum de substàncies tòxiques i hàbits saludables. Pot oferir, també, atenció psicològica.

Durant el 2017-2018, va rebre 748 consultes: 649 formulades per dones i 99 per homes. Per franges d'edat, qui més ha visitat el recurs són els/les joves entre 18 i 20 anys. Del Districte IV La Florida - Les Planes es van rebre 116 consultes: 98 del barri de la Florida i 18 de les Planes.

El Punt d'informació jove ha desenvolupat a les escoles i instituts de la ciutat tallers sobre educació sexual i afectiva amb l'objectiu que els joves incorporin hàbits saludables en les seves relacions sexuals, evitin els riscos de contraure malalties de transmissió sexual i redueixin els embarassos no desitjats. Els joves dels instituts del Districte IV, l'Eduard Fontserè i el Pedraforca, hi van participar.

ACOMPANYAMENTS SOCIOEDUCATIUS

Davant del consum de substàncies tòxiques dels joves fins als trenta, el Punt d'Informació de Salut Jove va implementar l'any 2017-2018 un protocol per prevenir el consum i reduir-ne els danys. Hi participa un equip pluridisciplinari de tècnics i professionals de l'àmbit social.

Tallers de prevenció de drogues:

Tallers de promoció i prevenció de la salut en el consum de drogues adreçats a adolescents i joves de secundària, cicles formatius, cursos PQPI o altres dispositius educatius. L'objectiu és millorar les habilitats personals dels joves i promoure eines que els ajudin a afrontar situacions d'inici de consum d'alcohol, tabac, cànnabis, cocaïna, heroïna, drogues de síntesi, etc.

Durant el curs 2017-2018 van participar 558 alumnes a tota la ciutat. Al Districte de la Florida - Les Planes, 270 joves de l'Institut Pedraforca van rebre tallers en deu sessions.

L'Esplai la Florida també ha ofert aquests tallers als joves que participen en el seu espai amb una participació de 10 joves.

Exposició Tabac al Descobert:

Aquesta exposició té com a objectiu la prevenció del tabaquisme entre els nois i noies de 12 a 14 anys que cursen l'educació secundària obligatòria. L'any 2017-2018 es van realitzar 14 tallers i van participar 321 alumnes de la ciutat.

Programa d'Intercanvi de Xeringues (PIX) i Programa Sociosanitari:

El PIX gestionat per la fundació AEC GRIS és un programa enfocat a l'educació sanitària, la reducció de danys dels consumidors, el suport psicosocial i l'intercanvi de xeringues que va adreçat a persones consumidores de drogues per via intravenosa.

Aquest programa té també l'objectiu de reduir la presència de xeringues abandonades en llocs públics, prevenir les malalties transmissibles i contagioses, afavorir l'adquisició d'hàbits i conductes més saludables entre els usuaris i usuàries, facilitar informació i prevenció de conductes de risc i

orientar els centres de caràcter més específic a la necessitat. Participen en el programa PIX diferents farmàcies comunitàries i centres d'atenció primària dels diversos districtes. Segons la percepció d'alguns professionals d'aquesta fundació és:

“Sabemos que en esta zona se vende (drogas inyectables), que hay consumo, pero sólo controlamos el mundo de la calle. Otra cosa es lo que haga la gente en sus casas, nosotros no podemos entrar”

“El puente de Matacavalls era una zona frecuentada, hace unos meses se recogieron 17 jeringuillas. También hay zonas puntuales de consumo del tipo parkings, gente entre coches. Zonas de consumo abiertas donde van usuarios masivamente a consumir, no hay en este barrio”

“Vienen de vez en cuando a pillar (comprar drogas inyectables al barrio), pero de los usuarios que tenemos contactados, Les Planes no es de las zonas que vienen más a comprar. La zona es más hacia el Norte: Pubilla Casas, Collblanc, Florida, pero en las Planes poco”

“Aquí es más de grupos de chavales que salen a la plaza a fumar hachís. Aquí en la calle hay poca heroína. Se tendría que contactar con los vecinos, con las entidades, para hablar y disipar miedos y estigmas. Hacer un trabajo pedagógico con el vecindario”

Programa Esportmania:

Aquest programa vol facilitar informació sobre les conseqüències del consum de substàncies i promoure hàbits saludables a través de l'esport entre joves que tenen entre 16 i 29 anys. La iniciativa vol abordar possibles situacions de risc d'exclusió social entre el jovent.

El 2017-2018 van participar en aquest programa 765 joves de diferents instituts, espais educatius i/o dispositius esportius de L'Hospitalet. Del Districte IV van participar l'aula d'acollida de l'institut Pedraforca, el Centre Municipal Ana Díaz Rico, JAPI i el Centre Obert Annapurna.

Programa Som-hi:

Programa adreçat a joves entre 12 i 16 anys que vol promoure i educar en habilitats socials i personals i valors per a la vida. Les línies d'actuació són la relació amb un mateix, els altres i l'entorn, facilitant eines per la construcció d'entorns de convivència.

En aquest programa han participat un total de 729 alumnes de 8 centres. De la zona educativa E2 van participar un total de 331 joves procedents de l'Institut Eugeni d'Ors, l'Institut Margarida Xirgu i l'Institut Pedraforca.

ALIMENTACIÓ

Tallers: Esmorzem bé!!!

Tallers destinats a nens i nenes de 5è d'educació primària amb la finalitat de sensibilitzar i conscienciar sobre la importància d'una bona alimentació. En aquests tallers han col·laborat un total 1.238 infants del conjunt de la ciutat.

Tallers: Cuina sense pares:

Tallers promoguts pel Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona destinats a joves d'entre 14 i 18 anys que té l'objectiu de fomentar una alimentació saludable i engrescar els joves a cuinar receptes fàcils, econòmiques i saludables.

Durant l'any 2018 van participar en aquests tallers un total de 45 joves de l'Esplai Jove la Claqueta, l'Espai de Jove Carrilet i l'Esplai Pubilla Cases.

Taller estiu saludable:

Tallers dirigits a nens i nenes de 8 a 12 anys que vol fomentar l'adquisició d'hàbits saludables i estils de vida actius. Aquests tallers es realitzen en diferents dispositius com ara esplais, centres esportius, etc.

ESTILS DE VIDA ACTIUS

Programa: Camina, fes salut i descobreix els edificis de L'Hospitalet:

Programa de caminades mensuals adreçades a persones que tenen una malaltia crònica. Les rutes inclouen la visita a algun edifici de la ciutat. El programa ha rebut l'acèssit del premi PAAS 2018, de la categoria de salut comunitària i forma part del Banc de Bones Pràctiques de la Diputació de Barcelona i de la Federació de Municipis de Catalunya.

Programa: Fit Games L'H.

Adreçat als alumnes de 4t d'ESO, té la finalitat de prevenir la vinculació o el consum de substàncies tòxiques a través de l'activitat física. Consisteix en una lliga esportiva *on-line* en què han participat 915 alumnes de 12 centres de secundària de la ciutat. Aquest programa també forma part del Banc de Bones Pràctiques de la Diputació de Barcelona i de la Federació de Municipis de Catalunya.

XARXES TRANSVERSALS

Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables:

Com ja s'ha comentat en altres apartats, L'Hospitalet forma part de la "Red Española de Ciudades Saludables" (RECS), que té com a finalitat la promoció de la salut i prevenció de la malaltia al llarg del cicle de la vida. El passat mes d'octubre, el teatre Xesc Forteza, a Palma de Mallorca, va realitzar la inauguració de l'assemblea anual de la Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables, RECS 2018, amb la finalitat d'intercanviar experiències amb altres comunitats per a la millora de la vida en la ciutat.

Xarxa Europea de Ciutats Saludables:

L'Hospitalet forma part de la "Red Europea de Ciudades Saludables" que té com a objectiu la promoció d'estils de vida actius i saludables. La Cimera del 2018 de la Xarxa Europea de Ciutats Saludables de l'OMS es va realitzar a Copenhague el mes de febrer del 2018 i va reunir diferents líders polítics dels trenta-dos països que albergaven les setanta-nou ciutats membres de la xarxa. En la conferència es van plantejar les diferents línies d'actuacions per a la creació i millora de ciutats i comunitat saludables en les regions mundials de l'OMS.

TAULA DE SALUT COMUNITÀRIA

Com ja s'ha apuntat, l'any 2017 l'Ajuntament de L'Hospitalet va iniciar un Pla de Regeneració Urbana Integral al barri de Les Planes. Entre els espais de participació que es van crear es troba la Taula de salut comunitària.

La Taula de salut comunitària té l'objectiu de crear un barri saludable i inclúsiu tot implicant als agents comunitaris del barri vinculats a la salut entesa en un sentit ampli. Entre els propòsits de la Taula hi ha el de compartir el diagnòstic de la salut del barri realitzat per l'ICS, proposar i garantir accions per a la ciutadania vinculades a la salut i iniciar l'aplicació de la prescripció social.

DIES MUNDIALS

L'Ajuntament de la ciutat recolza i participa dels diferents actes i programes dels dies commemoratius que es realitzen a la ciutat com per exemple són: el Dia Mundial de la Salut i Activitat Física (7 d'Abril), Dia Mundial del Parkinson (11 d'Abril), Dia Mundial de la Salut Mental (10 d'Octubre), Dia Mundial sense Alcohol (15 de Novembre), Dia Mundial d'Acció contra la SIDA (1 de Desembre) per donar visibilització, conscienciar i sensibilitzar.

El Districte de La Florida participa en la Setmana Sense Fum (25 al 31 de Maig), que, juntament amb el Centre d'Atenció Primària, les farmàcies i el Mercat Municipal de la Florida, organitzen una programació d'activitats setmanals destinades a la ciutadania per informar sobre el tabaquisme i la promoció d'hàbits saludables.

Dins del programa "Entorns sense fum" es van impartir sessions informatives i de sensibilització a l'Institut Eduard Fontserè i Sant Josep Obrer.

El districte de Les Planes-La Florida també va participar activament en la Setmana del Cor del 2018 (del 26 al 29 de setembre), organitzada pel Consorci Sanitari Integral i l'Institut Català de la Salut amb la col·laboració del Servei de Salut de l'Ajuntament. Durant la setmana es van realitzar activitats en punts significatius dels diferents districtes. En el Mercat de la Florida es va portar a terme la Caminada cardiosaludable.

ALTRES

Exposició: "Cuida't les dents".

Exposició de la Diputació de Barcelona itinerant en els Districtes I i IV, amb l'objectiu de promocionar la importància de la salut bucodental en els nens i nenes incidint en el foment de l'autonomia de la cura de la seva salut bucodental.

En els 46 dels tallers impartits el 2018 van participar 1.154 alumnes. Al Districte IV van fer-ho 645 alumnes.

Tallers: D'autoprotecció i Suport Vital.

Són tallers facilitats per la Diputació de Barcelona amb l'objectiu de facilitar eines i recursos per detectar situacions d'emergència i saber prevenir i actuar. Són tallers que formen part del catàleg d'activitats d'educació per a la salut dirigits als alumnes del cicle superior de primària. S'han realitzat nou sessions en quatre instituts dels diferents districtes de la ciutat i han col·laborat 360 joves. Del Districte de La Florida han participat l'Institut Eugeni d'Ors i l'Institut Eduard Fontserè.

5.3. ATENCIÓ SOCIAL

El sistema públic de serveis socials a Catalunya és el conjunt de recursos, prestacions, activitats, programes, projectes i equipaments destinats a l'atenció social de la població. Aquest àmbit és competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya i està regulat pel marc normatiu que ofereix la Llei 12/2007, de Serveis Socials, i el Decret 142/2010⁹⁰ pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials vigent. Es gestiona directament des dels Serveis Socials Bàsics (SSB) de competència municipal i són de finançament compartit.

Els SSB formen el primer nivell del sistema públic de serveis socials i és la garantia de proximitat a l'usuari, té un caràcter polivalent, comunitari i preventiu i presta atenció social bàsica. Els equips multidisciplinaris de professionals anomenats Equips Bàsics d'Atenció Social i Primària (EBASP), amb competència en un territori de referència, tenen l'objectiu de detectar i prevenir situacions de risc o d'exclusió social, informar, orientar, assessorar, gestionar recursos socials i tramitar propostes de derivació als serveis socials especialitzats.

L'EBASP del Districte IV està format per un equip interdisciplinari de 8 treballadors/es socials, 7 educadors/es socials, un administratiu/ua, un informador/a i la cap d'Àrea. Elaboren plans d'actuació individual i familiar en relació amb les necessitats presentades, realitzen projectes i programes d'acció comunitària preventiva i col·laboren en els processos que generen accions per fomentar la igualtat d'oportunitats de reinserció i d'integració social comunitàries amb centres de salut, escoles, entitats, etc.

Totes les persones són destinatàries dels serveis socials, especialment, les persones que es troben en alguna necessitat d'atenció especial: discapacitat, malalties, drogodependències i altres addiccions, vulnerabilitat, risc o dificultat social per a la gent gran, la infància i l'adolescència, violència masclista o violència familiar, desestructuració familiar, exclusió i aïllament social, urgències i emergències socials, etc.

Existeix una distinció, d'una banda, entre prestacions garantides per l'Administració, que es configura com un dret subjectiu universal orientat a la inclusió i a la igualtat d'oportunitats, i de l'altra, per les prestacions no garantides subjectes a un pressupost limitat.

5.3.1. FACTORS DE CONTEXT

Els anys posteriors a la crisi econòmica del 2008 han quedat marcats per un increment de la vulnerabilitat social, l'extensió de la pobresa i la cronificació de sectors poblacionals en risc d'exclusió social, ja en desavantatge abans de la crisi.

“Abans de la crisi hi havia un terç de famílies a la nostra escola que necessitaven ajuda social permanent, i amb la crisi això ha augmentat a la meitat, l'altra meitat més o menys tira endavant”
Moltes d'aquestes persones han passat a una categoria permanent de pobresa i d'exclusió social. En aquest extrem es troben les persones aturades (principalment les de més de 45 anys), persones amb discapacitats i problemes de salut física i mental, i persones estrangeres en situació administrativa irregular. El mercat laboral també ha estat especialment dur amb les dones,

90

Font:

http://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/01departament/08publicacions/ambits_tematicos/serveis_socials/25_segona_cartera/cartera.pdf

principalment amb les de famílies monoparentals amb infants a càrrec, i amb els joves, principalment amb els que tenen un baix nivell d'estudis.

Les principals dificultats com a resultat de l'empobriment de la població són la conservació de l'habitatge, el pagament dels subministraments i les limitacions per garantir una bona alimentació.

“Ahora hay personas con ingresos, aunque tan bajos que están obligados a vivir en condiciones de ilegalidad. Pasamos de necesidades básicas a necesidades muy estructurales, muy difíciles de resolver”

“El gran repte és com millorar les condicions materials de la gent que viu aquí”

“La precarietat que tenen les famílies genera unes necessitats concretes al barri”

Un altre factor de context, que influeix en les condicions de vida és la densitat de la població del barri de Les Planes, ja que l'amuntegament poblacional és un factor de risc social⁹¹. La densitat de població i la sobreocupació als habitatges pot generar conflictes de convivència en l'àmbit familiar i comunitari. A tall d'exemple, la manca d'espais d'estudi són una dificultat pel bon seguiment escolar. La manca d'espais de lleure fa que les persones facin molta més vida al carrer⁹².

“Aquest barri té una memòria de fer vida al carrer. Hi ha gent que es recorda que es feia vida al carrer i no passava res”

“Si tu no tens un espai propi, és molt difícil que aquestes criatures facin vida a casa”

Un factor emergent és que la ciutat de L'Hospitalet és susceptible de ser afectada pel fenomen de la gentrificació⁹³. La ciutat, atesa la seva proximitat a Barcelona, atrau persones que no poden mantenir un habitatge a la capital. A manera de dominó, aquests nous veïns i veïnes generen el desplaçament de la població amb menys recursos de la nostra ciutat. A L'Hospitalet, aquests moviments de població impliquen un canvi de municipi o un canvi a barris més econòmics de la mateixa ciutat.

Aquest context de variables de risc econòmic, social i demogràfic són un factor determinant de la vulnerabilitat urbana i residencial del barri.

“A partir del 2008, a partir de la crisis, empezamos con un deterioro muy grande. Antes la gente, aunque fuera con trabajos esporádicos salía. Pero con la crisis la gente se quedó sin trabajo y aparecieron las demandas de necesidades básicas, como venir a pedir comida. Yo no lo había visto nunca en Servicios Sociales.”

En opinió dels equips tècnics, un sistema eficaç de generar xarxa social seria molt beneficiós pels seus beneficis en la població.

“El trabajo comunitario para nosotros es una espina clavada. El trabajo comunitario es necesario para poder salir: grupos de ayuda mutua, alternativas a la vivienda, todo esto se necesita de todo un trabajo que para nosotros es imposible, y que la propia comunidad pudiera encontrar junto a la administración, sus propias soluciones”.

“Fortalecer todo el tema de ayuda mutua. Las mamás monoparentales que se puedan organizar para las cenas en un bloque. Gent gran sola que necesita soporte”

⁹¹ Més informació als apartats 4.3. Població i 5.5. Urbanisme, habitatge i espai públic.

⁹² Les Planes presenta la mitjana més alta de la ciutat de persones per llar amb 2,97 persones.

⁹³ La gentrificació és un procés global on els ocupants més pobres de les ciutats estan sent substituïts per nova població que té més poder adquisitiu o pot pagar lloguers més alts.

“Con las farmacias se podría hacer un seguimiento de gent gran y también con los enfermos crónicos.”

5.3.2. PERFIL POBLACIÓ ATESA

L'any 2018, un 19,25% del conjunt de la població de la ciutat va ser atesa pels Serveis Socials. En la classificació per gènere de les persones ateses a escala de ciutat, hi ha més presència de dones (66%) que d'homes (34%).

TAULA 18: PERSONES ATESES PELS EQUIPS BÀSICS D'ATENCIÓ SOCIAL A L'HOSPITALET, 2018

Persones ateses pels EBAS a l'Hospitalet		Parcials	Total
Equips bàsics d'atenció social	Atenció	16.363	34.590
	Intervenció	18.227	
Equip bàsic d'informació, orientació i tramitació (SIOT)			4.323
Equips bàsics d'atenció a la dependència			13.062
Total			51.974

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

TAULA 19: NOMBRE PERSONES ATESES PER SEXE ALS SERVEIS SOCIALS BÀSICS SEGONS EL TIPUS D'ATENCIÓ, 2018

Persones ateses pels Serveis Socials Bàsics	Homes	Dones	Total
Informació, orientació i tramitació (SIOT)	1.476	2.846	4.322
Dependència	4.385	8.677	13.062
Equips territorials:informació general	4.909	11.454	16.363
Equips territorials:intervenció tècnica	6.952	11.275	18.227
Total	17.722	34.252	51.974

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

Durant el 2018, les **persones ateses** per l'EBASP del Districte IV van ser 3.085. En aquest període van treballar amb 2.275 unitats familiars. D'aquestes el 28,3% eren noves situacions i el 71,7% restant eren expedients ja oberts en anys anteriors. Aquesta dada assenyalava un alt volum del nivell de cronificació d'aquests expedients en el districte.

Les demandes més ateses el 2018, tant al conjunt de la ciutat com al Districte IV, van ser les econòmiques, que representaven el 51,33% i el 57,98%, respectivament. A continuació, se situaven les necessitats familiars i socials, com ara dificultats per assumir funcions parentals, conflictes familiars, processos d'inadaptació, manca d'autonomia, capacitació, i situacions de drogodependències, etc. Aquestes van representar el 16% de les atencions al municipi i el 16,44% al districte.

A escala de ciutat continuen les demandes relatives a temes de salut (15,97%), habitatge (7,68%) i altres com laborals, escolarització, etc. Al districte IV, segueixen a les anteriors les demandes d'habitatge (13,01%). A continuació se situen les relatives a temes d'escolarització d'infants (5,30%).

És important destacar que moltes de les persones que estan sent ateses als Serveis Socials presenten quadres de trastorns emocionals, tristesa, impotència, dol migratori, inseguretat i pèrdua de control sobre les seves vides, la qual cosa pot comportar problemes de salut mental, ja que segons les dades un 40% dels determinants socials de la salut són deguts a factors socioeconòmics.

“Las necesidades más fuertes de las familias son las necesidades económicas”

“La gente tiene situaciones muy intensas. Situaciones muy límites. Hay muchos factores que influyen en su estado de ánimo, pero principalmente son los problemas económicos lo que les hunde más”

TAULA 20: PRINCIPALS DEMANDES ALS SERVEIS SOCIALS DE L'HOSPITALET I EL DISTRICTE IV, 2016-2018

Tipologia de demandes	Districte IV						L'Hospitalet de Llobregat					
	Any 2016	% Demandes 2016	Any 2017	% Demandes 2017	Any 2018	% Demandes 2018	Any 2016	% Demandes 2016	Any 2017	% Demandes 2017	Any 2018	% Demandes 2018
Econòmiques	2.265	69,18%	1.903	64,71%	1.301	57,98%	12.031	59,47%	9.972	57,34%	8.099	51,33%
Laborals	61	1,86%	61	2,07%	67	2,99%	525	2,60%	572	3,29%	463	2,93%
Legals	42	1,28%	51	1,73%	36	1,60%	291	1,44%	292	1,68%	271	1,72%
Habitatge	227	6,93%	260	8,84%	292	13,01%	1.047	5,18%	1.121	6,45%	1.211	7,68%
Escolarització	121	3,70%	150	5,10%	119	5,30%	703	3,48%	745	4,28%	690	4,37%
Salut	59	1,80%	38	1,29%	60	2,67%	2.599	12,85%	2.112	12,14%	2.519	15,97%
Familiars i Socials	499	15,24%	478	16,25%	369	16,44%	3.033	14,99%	2.577	14,82%	2.524	16,00%
Total	3.274	100%	2.941	100%	2.244	100%	20.229	100%	17.391	100%	15.777	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

Sobre la **tipologia de les famílies** ateses pels Serveis Socials de la ciutat durant el 2018, el 25,53% es tractava de famílies nuclears. Seguien les famílies anomenades de convivència familiar⁹⁴ (20,31%), les famílies monoparentals (19,46%) i les de persones que viuen soles (11,86%).

Al Districte IV, el mateix any, el percentatge més alt de famílies ateses també van ser les nuclears (32,18%), seguides de les famílies monoparentals (23,57%), les de convivència familiar (18,31%) i les llars de persones que viuen soles (7,66%).

“El 31% es la población es inmigrante en el distrito. Principalmente son familias monoparentales, o nucleares, hay alguna extensa, pero son generalmente de pocos miembros. En familias autóctonas el soporte familiar también es muy pobre. “

TAULA 21: PERCENTATGE DE FAMÍLIES PER TIPOLOGIA ATESES PELS SERVEIS SOCIALS A LA CIUTAT I EL DISTRICTE IV, 2016-2018

Tipologia de famílies	Districte IV						L'Hospitalet de Llobregat					
	Any 2016	% Demandes 2016	Any 2017	% Demandes 2017	Any 2018	% Demandes 2018	Any 2016	% Demandes 2016	Any 2017	% Demandes 2017	Any 2018	% Demandes 2018
Viu sol/a	180	6,11%	180	7,53%	169	7,66%	1.915	11,76%	1.800	11,74%	1.837	11,86%
Parella	62	2,10%	64	2,68%	61	2,77%	1.109	6,81%	1.101	7,18%	1.208	7,80%
Família monoparental	605	20,52%	555	23,22%	520	23,57%	3.173	19,49%	3.061	19,96%	3.015	19,46%
Família nuclear	935	31,72%	810	33,89%	710	32,18%	4.525	27,79%	4.041	26,35%	3.955	25,53%
Família extensa	95	3,22%	102	4,27%	80	3,63%	774	4,75%	712	4,64%	654	4,22%
Família reconstituïda	160	5,43%	119	4,98%	111	5,03%	786	4,83%	697	4,54%	668	4,31%
Convivència grupal	75	2,54%	71	2,97%	93	4,22%	473	2,90%	478	3,12%	534	3,45%
Institucionalitzat	1	0,03%	1	0,04%	2	0,09%	149	0,92%	148	0,96%	141	0,91%
Pensió o relloguer	43	1,46%	50	2,09%	51	2,31%	254	1,56%	234	1,53%	254	1,64%
Transeünt	7	0,24%	4	0,17%	5	0,23%	89	0,55%	91	0,59%	80	0,52%
Convivència familiar	785	26,63%	434	18,16%	404	18,31%	3.036	18,65%	2.975	19,40%	3.146	20,31%
Total	2.948	100%	2.390	100%	2.206	100%	16.283	100%	15.338	100%	15.492	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

Pel que fa a la **tinença dels habitatges**, la població atesa per Serveis Socials a la ciutat viu majoritàriament de lloguer: el 44,80% segons les dades del conjunt de la ciutat i el 42,69% al Districte de La Florida-Les Planes. L'any 2018 només el 17,28% a la ciutat i el 10,24% al districte era

⁹⁴ Les unitats de convivència familiar es tracta de dos nuclis familiars diferents, però consanguinis. Per exemple, quan, per pèrdua d'habitatge, els fills i les seves famílies tornen a viure amb els pares.

propietària dels seus habitatges. El relloguer de l'habitatge registrat representa el 12,27% de les famílies ateses per Serveis Socials de la ciutat, mentre que al districte era el 17,26%.

De les persones del Districte IV ateses a Serveis Socials el 2018, les que viuen en un pis ocupat era molt superior a la xifra total del municipi: 14,40% i 8,28% respectivament. Les persones i/o famílies que viuen acollides a casa de parents o amics representa el 7,30% al conjunt de la ciutat i el 8,01% al Districte IV.

“Atendemos demandas que nos plantea la población que en estos momentos sobre todo son necesidades básicas. Lo que más nos preocupa como equipo técnico y a la población que nos pide ayuda, es el tema de vivienda”

“Ahora también crecen las familias que tienen un contrato de alquiler y que ya les están avisando que no les van a renovar. Y tal como está el mercado es muy difícil poder encontrar un piso para las familias que están aquí, con contratos de trabajo inestables. También hay personas que tienen deudas en el pago de alquiler. Y como recurso sólo tenemos la Oficina de Vivienda de L'Hospitalet”

“Cada día tenemos desahucios”

“Hay dos pisos ocupas en la escalera y les es igual, pasan de todo”

“Hay un tema fuerte con la vivienda y poder hacerte cargo de los suministros”

“Una mujer dijo que tienen un desahucio para el miércoles que viene.”

TAULA 22: PERCENTATGES I TIPOLOGIA DE Tinença d'Habitatges de Persones ateses pels Serveis Socials a la Ciutat i al Districte IV, 2018

Tinença d'habitatge	Districte IV		L'Hospitalet	
	2018	% població 2018	2018	% població 2018
Propietat	197	10,24%	2.217	17,28%
Lloguer	821	42,69%	5.747	44,80%
Relloguer	332	17,26%	1.574	12,27%
Acollit a casa parents o amics	154	8,01%	936	7,30%
Cessió d'ús	16	0,83%	142	1,11%
Ocupació	277	14,40%	1.062	8,28%
Residència	1	0,05%	46	0,36%
Pis tutelat	0	0,00%	13	0,10%
Pensió	0	0,00%	14	0,11%
Transeünt	6	0,31%	93	0,72%
Accés a la propietat	119	6,19%	967	7,54%
Barraquisme	0	0,00%	17	0,13%
Total	1.923	100%	12.828	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

Pel que fa a l'**origen de la població atesa**, cal assenyalar que, majoritàriament, és d'origen autòcton. Això és així tant en el cas de la ciutat com en el del Districte IV. Segueixen, en una proporció inferior, les persones procedents de països de l'Amèrica del Sud i, a continuació, les procedents del continent africà. Representen percentatges inferiors les persones d'altres continents com Àsia i d'altres.

“Tenemos muchas familias de India y Pakistán que ya podemos entendernos con el idioma porque llevan muchos años. Pero en aspectos culturales y de funcionamiento cuesta que nos entiendan, básicamente por un tema de valores culturales, ya que no acaban de entender cómo funcionamos nosotros. Sobre todo, en el tema de las gestiones y en especial las mujeres “.

Cal assenyalar que entre alguns veïns i veïnes existeix la percepció sobre el repartiment desigual dels recursos socials. De vegades es té la idea que la distribució i l'assignació d'aquests es fa per raons d'origen i que és la població migrada la beneficiària principal d'aquests recursos. En aquest sentit, existeixen nombrosos rumors relatius al fet que alguns col·lectius tenen més privilegis i són més beneficiats que altres.

“Hemos tenido algunos problemas con población autóctona en la recepción (de las personas extranjeras) por tema xenófobos contra los migrantes porque creen que se les da más ayudas. Los problemas son más con la profesional que con la comunidad”

“Desmontar mitos del tipo “los emigrantes se llevan el dinero de las ayudas sociales” cuesta un montón”

*“Una persona que s'incorpora a aquest món de suport sanitari, educatiu i social, pensa que això és **jauja** . Si no els impliques i els fas entendre que això costa esforç, no tens simbiosi sinó parasitisme. Hi ha famílies que es cronifiquen en les ajudes dels serveis socials que no fan ni un petit esforç per millorar la situació”*

“Hi ha un tema de necessitat de més treballadors i assistents socials. Hi ha moltes famílies amb moltes necessitats i no sempre econòmiques, però també són famílies que necessiten més seguiment per tal d'organitzar i adaptar-se a viure aquí. Cal treball social amb les famílies acurat i de fons”

TAULA 23: PERCENTATGES DE POBLACIÓ ATESA PER L'ABSS AL DISTRICTE IV I A LA CIUTAT SEGONS ORIGEN, 2018

Origen	Districte IV	L'Hospitalet
Espanya	72,60%	79,01%
Sudamèrica	18,13%	14,36%
Àfrica	7,81%	5,01%
Àsia	1,15%	1,03%
Europa no UE	0,25%	0,40%
Altres	0,06%	0,19%

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

Quant a les **famílies migrades**, aquestes viuen realitats familiars més complexes. Alguns exemples serien les famílies reconstituïdes o aquelles que han viscut molts anys separades fins que han pogut

fer el reagrupament familiar⁹⁵. Les dones migrades són més nombroses en la categoria de famílies monoparentals (amb més presència de mares joves i adolescents). En conjunt, totes elles compten amb xarxes de suport familiar i/o d'ajuda mútua molt febles. En conseqüència, dificultats o imprevistos quotidians (com ara la malaltia d'un fill/a) poden esdevenir dificultats limitadores i d'una complexitat important.

“No és només l'adaptació a una societat nova, a una escola nova. També hi ha criatures que no han vist als seus pares durant 6 o 7 anys i és una nova realitat familiar també. Hi ha moltes realitats, noves figures paternes- maternes, i moltes famílies no tenen prou xarxa”

“Molts infants i joves no volen venir del seu país o a molts ni els avisen. Molts ni s'han pogut acomiadar”

Així mateix, els tècnics/ques dels Serveis Socials perceben que el Districte IV és una de les destinacions principals de la població nouvinguda que arriba a la ciutat procedent del seu país d'origen. A més, constaten que la seva situació de pobresa i exclusió social és superior a la mitjana.

“Pasamos de necesidades básicas a necesidades muy estructurales, muy difíciles de resolver. Lo que hacemos es todo muy paliativo.”

“Estamos muy volcados en la atención individual porque la demanda nos ha arrastrado a eso. De enero a abril tuvimos casi 5000 entrevistas realizadas y no podemos hacer la atención como nos gustaría. ”

“No tenemos presencia en el distrito IV. No nos pueden visualizar fácilmente. Esto es una dificultad para una mejor intervención en el barrio”

Per edat, la població atesa el 2018 per al Districte IV va ser: el 21,96% de persones d'entre 35 i 44 anys. Segueixen les que tenen entre 25 i 34 anys 15,50%. Cal destacar l'alt percentatge d'infants d'entre 0 i 15 anys atesos, que representen el 25,49% del total.

⁹⁵ Veure apartat 4.3. de Població.

TAULA 24: PERCENTATGE DE PERSONES ATESES PER SERVEIS SOCIALS PER FRANGES D'EDAT AL DISTRICTE IV, 2018

Franges d'edat	Percentatge població atesa
Menys de 3 anys	4,15%
De 3 a 5 anys	4,89%
De 6 a 11 anys	10,49%
De 12 a 15 anys	5,96%
De 16 a 17 anys	2,80%
De 18 a 24 anys	7,61%
De 25 a 34 anys	18,50%
De 35 a 44 anys	21,96%
De 45 a 54 anys	12,91%
De 55 a 64 anys	7,07%
De 65 a 74 anys	2,06%
De 75 a 84 anys	1,11%
Més de 85 anys	0,49%

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

ACCIONS DIRIGIDES A INFANTS I ADOLESCENTS

Els infants i joves pateixen els efectes de la crisi econòmica tant com els adults. La manca de recursos a l'entorn familiar és un dels principals factors de risc pel seu desenvolupament i la seva salut mental. Sovint, l'estrès i l'ansietat dels progenitors deriva en una desatenció dels menors, fet que pot desencadenar problemes psicològics. L'increment d'atencions dels Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) així ho demostra⁹⁶.

En la mateixa línia, l'estat de salut condiona negativament les capacitats i oportunitats dels infants. La infantesa i l'adolescència són etapes fonamentals per al desenvolupament dels nens i nenes, ja que els permet construir la seva pròpia personalitat i afavorir la seva socialització. Es tracta, doncs, d'un moment clau a l'hora de construir el seu desenvolupament emocional. Els infants reben l'impacte de la pobresa, dels desnonaments, de la manca de recursos, i generen igualment patologies i trastorns associats a problemàtiques de salut mental. Aquesta situació té un impacte directe en el seu rendiment acadèmic i en els seus resultats escolars.

“Si no estiguéssim les escoles públiques i el CAP al barri això petaria. Fem tota la tasca de contenció i de derivació a tota la xarxa d'atenció social que hi ha. Som agents de pau social. Els nens no pateixen tota la violència que viuen en entorns familiars complicats. Quan tornen de vacances d'estiu, nadal, etc., notes que no tornen igual. Cada setembre hem de tornar a fer aquesta tasca d'educar-los en mediació, en resolució de conflictes de forma assertiva i no violenta”

⁹⁶ Veure apartat de 5.2. Salut.

Per valorar tècnicament la situació de risc i desemparament dels infants i adolescents, els Serveis Socials fan servir una eina de cribratge facilitada per la Generalitat⁹⁷. Aquesta eina ajuda a determinar el grau de risc social: desemparament greu, lleu moderat o sense risc.

A més dels Serveis Socials d'Atenció Primària, la Unitat Bàsica d'Atenció a la Infància (UBAI) i l'Equip d'Atenció a Infància i Adolescència (EAIA) detecten, atenen i intervenen en les situacions de risc que afecten els infants i les seves famílies. Els **Centres Oberts** realitzen una tasca de prevenció i atenció dels menors en situacions de risc fora de l'horari escolar.

A més de l'actuació individual i familiar, l'equip professional EBASP realitza un treball en xarxa amb altres serveis del districte així com amb les diferents entitats i associacions del barri incloent activitats preventives en els seus programes.

“Tenemos un porcentaje muy alto de una infancia con indicadores de riesgo importantes. Son estos niños que están en situación de irregularidad de vivienda, habitaciones de realquiler con una habitación de pocos metros cuadrados.”

Com s'ha exposat, l'any 2018 la població de 0 a 14 anys a Les Planes representava el 14,73% del total. Aquesta xifra arribava al 17,62% als Blocs Florida. Vist que aquesta és una edat clau en el desenvolupament cognitiu i pot ser determinant en el procés vital, els Serveis Socials del Districte IV posen un èmfasi especial en la reducció dels impactes de la pobresa en la infància i joventut. En aquest sentit, s'impulsen nombrosos projectes per atendre les necessitats de la població infantil del Districte IV. Els projectes més destacats són:

- Suport Socioeducatiu a la Petita infància: destinat a la població de 0 a 3 anys que presenten algun indicador de risc social. Aquest projecte implica l'Escola Bressol Casa de les Flors, la Llar d'infants La Florida, el servei de pediatria de l'ABS Florida, el Centre per al Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç⁹⁸ (CDIAP), BAULA i la Xarxa de Criança de 0-6 del Districte IV.
- Espai Familiar. Espai socioeducatiu per a les famílies i els seus infants de 0 a 3 anys. En aquest espai de trobada i de relació entre infants i adults de referència, els tècnics acompanyen i donen suport al procés de criança i educació dels infants.
- Comissió socioeducativa amb l'Escola Bressol Casa de les Flors per prevenir i atendre situacions de risc social.
- Projecte socioeducatiu de col·laboració entre els Serveis Socials i les escoles de primària i instituts del Districte IV. En són beneficiaris els/les infants/tes de 3 a 6 anys del districte que assisteixen a les escoles i joves d'instituts públics i concerts del districte.
- Assessorament i acompanyament socioeducatiu al centre Obert la Llumeneta destinat a infants de 4 a 14 anys del Districte IV que presenten indicadors de risc moderat o greu i tenen seguiment per part dels Serveis Socials i/o EAIA.
- Projecte d'assessorament i acompanyament socioeducatiu al Centre Obert per a joves Annapurna. Gestionat per l'entitat AEMA i amb el suport tècnic del Programa d'infància i de

⁹⁷ Més informació a: <https://www.diba.cat/es/web/benestar/llestabutlletins/-/newsletter/55553710/84/69343022/eina-de-cribratge-per-identificar-situacions-de-risc-i-desemparament>

⁹⁸ El CDIAP Baula és un recurs destinat a la prevenció, detecció precoç i atenció dels infants que presenten dèficits o trastorns en el seu desenvolupament o es troben en situació de risc de patir-ho. Els destinataris són infants de 0 a 6 anys i les seves famílies. A la ciutat hi ha dos equipaments. Un que cobreix la població dels barris Centre i Sant Josep del Districte I, el barri de La Torrassa del Districte II i els Districtes III i VI. L'altre equipament cobreix la població dels barris Sant Feliu del Districte I, el barri de Collblanc del Districte II i els Districtes IV i V.

Serveis Socials del Districte IV, atén adolescents i joves en seguiment en Serveis Socials amb indicadors de risc moderant o greu.

- Espai Jove Sidecar per joves d'entre 15 i 25 anys preferentment del Districte IV.
- Durant el temps de lleure es vol facilitar la inclusió dels infants en situació de risc a les activitats de lleure. La intervenció socioeducativa amb infants, adolescents i joves, i les seves famílies, durant aquest temps és cada vegada més important per afavorir la circulació social i socialització en el temps de lleure.
- Menjador Escolar a fi de garantir l'àpat de dinar als infants del districte amb més vulnerabilitat.
- Dispositius socioeducatius per a infants i joves per garantir la seva inclusió social:
 - ✓ Circus Times (activitats de circ)
 - ✓ Hoquei (activitat esportiva)
 - ✓ Clau (activitat de lleure)

“Un indicador assistencial clar són les famílies que tenen el 100% d'ajut de menjador. En les revisions bucodentals del CAP no baixem del 60 al 80% de nens amb càries. Mires la correcció visual a l'escola, quants nens tenen ulleres, hi ha un o dos a cada classe, a la resta de Catalunya t'hi trobes 6 o 7 per classe. Si el nen no s'hi veu bé, repercuteix directament en el rendiment acadèmic”

TAULA 25: TIPOLOGIA DE SERVEIS I NOMBRE D'INFANTS I JOVES ATEsos AL DISTRICTE IV, 2018

Serveis al Districte IV	Infants i joves atesos
EAIA	174
UBAI	237
Centre Obert Annapurna Centre Obert Associació Solidària La Llumeneta	81
Comissions socioeducatives a escoles i instituts	604
Projecte CLAU Esplai Florida	76
Total	1.172

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

Les principals **prestacions econòmiques** que ofereixen els Serveis Socials a les famílies amb infants estan destinades a garantir que els que tenen necessitats socioeducatives i/o es troben en situacions de risc social puguin assistir i participar en els diferents serveis i recursos al seu abast.

En l'etapa de 0 a 3 anys, les ajudes van destinar-se a l'educació i al servei de menjador de l'Escola Bressol Municipal La Casa de les Flors. De les 94 places de l'Escola Bressol, 48 infants que viuen situacions de risc social greu i moderat van assistir amb quota reduïda.

Les ajudes d'atenció socioeducativa al menjador escolar volen garantir que els infants entre 3 i 12 anys que viuen situacions de risc o exclusió social facin un àpat equilibrat al dia a les escoles. De les 2.085 sol·licituds rebudes de beques menjador per a infants i joves al Districte IV, l'any 2018 se'n van atorgar 1.762. En el 39,95% dels casos es tractava d'infants i/o joves amb situacions de baix risc, el 38,88% eren infants amb una situació de risc moderat i el 21,22% de les ajudes ofertes han estat a infants d'alt risc.

TAULA 26: NOMBRE D'AJUTS DE MENJADOR ESCOLAR DE LES ESCOLES DEL DISTRICTE IV, 2018

Tipologia situació de risc d'exclusió social	Infants i joves amb beques menjador
Infants amb alt risc	374
Infants amb risc moderat	684
Infants amb baix risc	704
Total	1.762

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

La cobertura d'ajudes municipals durant el temps de lleure dels infants i joves d'entre 3 i 17 anys que provenen de famílies amb situacions de risc i/o exclusió social va anar destinada a facilitar la seva inclusió. Durant l'any 2018, al Districte IV es van oferir 373 beques a infants i joves a fi de fer-los participants de la xarxa de lleure existent. Els espais educatius en què van participar oferien activitats que volien millorar les seves competències a fi de trencar el cercle d'exclusió social.

“Las perspectivas para los chicos jóvenes y además los chicos de familias inmigrantes es difícil, especialmente para los que no tienen documentación.”

Les beques de lleure d'estiu garanteixen també un àpat complet diari. L'estiu del 2018 es van beneficiar dels ajuts d'atenció social 700 infants i joves del Districte IV. D'aquests, el 52% viuen situacions d'alt risc, el 40% de risc moderat i el 8% de baix risc.

“En el barrio hay mucha pobreza. Debido al boom inmigratorio, hay mucha gente con grandes dificultades para llegar a fin de mes...Sobreviven. Hacen el esfuerzo para darles a sus hijos todo lo que pueden, pero aun así no llegan”

“Este verano, detectamos 600 niños y adolescentes con necesidad”

TAULA 27: NOMBRE D'AJUDES DE BEQUES DE LLEURE D'ESTIU AL DISTRICTE IV, 2018

Tipologia de risc d'exclusió social	Infants i joves amb beques de casal d'estiu
Infants de situació d'alt risc	366
Infants de risc moderat	280
Infants de baix risc	54
Total	700

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

ACCIONS DIRIGIDES A LA GENT GRAN

L'any 2018 la població de més de 65 anys representava el 17,28% dels habitants del barri de Les Planes. Aquesta xifra era del 13,37% als Blocs Florida, encara més lluny de la mitja de la ciutat

(20,04%). A més, al Districte IV hi ha una presència significativa de residents de més de 85 anys que viuen sols/es: mentre a la ciutat aquestes representen el 12,54%, al barri de Les Planes són el 15,55% i al de La Florida el 16,70%.

“Cuando nos llegan casos de gent gran es porque hay un deterioro muy grande. Casos de ponerse a intervenir en el momento. Nos gustaría conocer situaciones más a nivel preventivo. Quizá cuando se abra el comedor se pueda ir detectando estas situaciones.”

Les principals necessitats del col·lectiu de persones grans en relació amb la **dependència** són la promoció de l'autonomia personal i l'atenció en situació de dependència (ajuts domiciliaris, teleassistència, menjadors per a gent gran, àpats a domicili, etc.). En aquest sentit, la població amb algun grau de dependència al Districte IV representa el 18,75% del total de la ciutat.

TAULA 28: PERSONES AMB GRAU DE DEPENDÈNCIA⁹⁹ AL DISTRICTE IV I LA CIUTAT, 2018

Grau de Dependència	Districte IV	L'Hospitalet
Grau I	187	949
Grau II	96	529
Grau III	47	282
Total	330	1.760

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

En aquesta línia, el Programa individual d'equips dels Serveis Socials determina les modalitats d'intervenció més apropiades segons les necessitats de les persones amb algun grau de dependència.

El 2018 les persones amb PIA vigent al Districte IV representaven el 17,25% del total de beneficiaris del programa de la ciutat. D'aquests, el 66% eren dones i el 33% homes. El mateix any es van signar 234 nous PIAs al Districte IV i 1.223 a la ciutat. Per franges d'edat, els/les beneficiaris/es són principalment persones de més de 65 anys, la qual cosa suposa el 80% dels programes vigents.

⁹⁹ Grau I: Dependència moderada, considerada quan la persona dependent necessita ajuda per realitzar gran part de les activitats de la vida diària, com a mínim una vegada al dia o té necessitat d'ajuda intermitent o limitada per la seva autonomia personal. Grau II: Dependència severa, considerada quan la persona dependent necessita ajuda per realitzar gran part de les activitats de la vida diària dues o tres vegades al dia, però que no requereix la presència permanent d'un cuidador, o necessita una ajuda extensa per a la seva autonomia personal. Grau III: Gran dependència, considerada quan la persona dependent necessita ajuda per realitzar gran part de les activitats bàsiques de la vida diària diverses vegades al dia i, per la seva pèrdua total d'autonomia mental o física, necessita la presència continuada i necessària d'una altra persona.

TAULA 29: PERSONES AMB PROGRAMES INDIVIDUALS D'ATENCIÓ (PIA) PER SEXE AL DISTRICTE IV I A LA CIUTAT, 2018

Sexe	Districte IV	L'Hospitalet
Dones	989	5.773
Homes	508	2.904
Total	1.497	8.677

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

TAULA 30: PERSONES AMB PROGRAMES INDIVIDUALS D'ATENCIÓ PER FRANGES D'EDAT AL DISTRICTE IV I LA CIUTAT, 2018

Franges d'edat	Districte IV	L'Hospitalet
0 -17 anys	54	292
18 - 64 anys	226	1.360
> 65 anys	1.217	7.025
Total	1.497	8.677

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

El nombre de persones que van signar un PIA el 2018 que es van acollir al servei de cuidador no professional¹⁰⁰ van ser, al Districte IV, 107. D'aquestes, 97 eren del barri de Les Planes. La xifra del districte representa el 20% del conjunt de la ciutat.

Pel que fa a les prestacions relacionades amb la Llei de Dependència, el 2018 les persones ateses pels diversos Serveis Socials d'Atenció a la Dependència (SSAD) a la ciutat van ser 10.304 ciutadans/es, dels quals, 1.922 eren del Districte IV. Això suposa un 19,7%.

El servei de teleassistència¹⁰¹ pot ser sol·licitat per les persones empadronades que segons el seu grau de dependència així ho necessitin, persones de més de 80 anys que viuen soles permanentment o la major part del dia, persones de més de 65 anys sense xarxa social, familiar i/o amb dificultats de mobilitat. El 2018, 9.249 persones van ser usuàries a la ciutat i 1.761 al Districte IV (un 17% del total).

Les ajudes a domicili inclouen el conjunt d'ajudes relacionades amb l'atenció de la llar (neteja a fons, cuinar, rentar roba, etc.) o necessitats relacionades amb la cura personal (higiene, vestir-se, cosir roba, etc.). S'atorguen segons el grau de dependència. El 2018 es van beneficiar 2.108 persones a la ciutat, de les quals 397 eren del Districte IV (18,83% del total). Al barri de Les Planes 157 van ser usuàries d'aquestes ajudes.

Finalment, el mateix any es van oferir a la ciutat 762 àpats per a la gent gran. D'aquests, 341 es van oferir als menjadors dels Casals de la Gent Gran de la ciutat i 421 es van distribuir als domicilis. 97 d'aquests últims han estat destinats a veïnes/es del Districte IV.

¹⁰⁰ Reben una ajuda econòmica i l'assistència a la dependència la fa un familiar.

¹⁰¹ El servei de teleassistència és un servei d'atenció domiciliària que garanteix la seguretat i l'acompanyament a les persones que poden estar en situació de risc per factors d'edat, fragilitat, solitud o dependència. Ofereix una atenció les 24 hores del dia i els 365 dies a l'any.

També es treballen projectes i programes per pal·liar el risc de soledat i aïllament, així com per fomentar l'envelliment actiu.

"La soledat de la gent gran és un problema al barri que veiem bastant"

"En el barrio hay falta de apoyo para el colectivo de personas mayores "

5.3.3. IMPACTE SOCIAL DE LES RENDES BAIXES

Segons dades de l'INE de l'any 2016¹⁰², la **renda neta anual per habitant** de la ciutat de L'Hospitalet era de 10.455 €/any i la de Catalunya de 12.712 €/any. Segons la mateixa font, el 2016 la renda neta mitjana per habitant de Les Planes era de 8.379 €/any, és el barri amb la tercera renda més baixa de Catalunya.

TAULA 31: RENDA NETA PER HABITANT I LLAR DELS BARRIS DE L'HOSPITALET, 2016

Barris	Renda neta per habitant	Renda neta per llar
Centre	13.257 €	33.324 €
Sanfeliu	11.133 €	28.401 €
Sant Josep	11.647 €	29.806 €
Torrassa	8.514 €	23.574 €
Collblanc	9.679 €	25.725 €
Santa Eulàlia	12.391 €	31.472 €
Granvia Sud		
Florida	8.581 €	24.072 €
Les Planes	8.379 €	23.708 €
Can Serra	11.266 €	28.140 €
Pubilla Casas	8.460 €	23.411 €
Gornal	9.958 €	26.990 €
Bellvitge	11.298 €	29.213 €

Font: Instituto Nacional de Estadística (INE) Indicadors Urban Audit para Áreas Submunicipales (2016)¹⁰³

L'any 2016 L'Hospitalet se situava en la tercera posició de les ciutats més poblades d'Espanya amb les rendes més baixes. També es trobava entre les ciutats amb les rendes familiars més baixes a Catalunya.

"Es cierto que ahora a nivel de trabajo están encontrando más oportunidades, pero son trabajos con unos salarios ridículos. Por ejemplo, muchas mujeres que trabajan en la hostelería pero con salarios muy bajos.

"Ahora hay personas con ciertos ingresos, son muy bajos, pero con ingresos...Pese a esto no pueden acceder a los requisitos de un contrato de alquiler y están obligados a vivir en condiciones de ilegalidad"

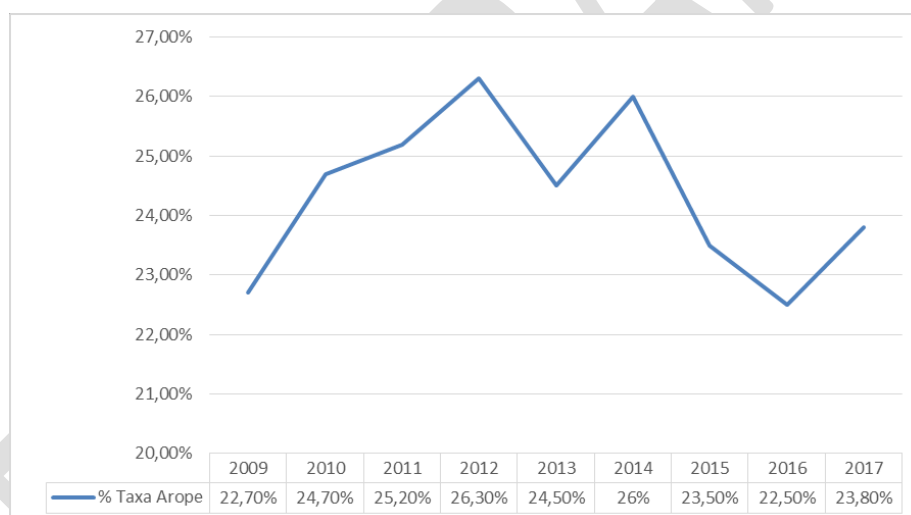
¹⁰² No es disposen de dades més actualitzades.

¹⁰³ Font: <http://www.ine.es/jaxiT3/Tabla.htm?t=28233>

Tal com s'observa a la taula anterior, la població de Les Planes és la que té menys poder adquisitiu de la ciutat, junt amb els barris de Pubilla Casas, La Torrassa i La Florida, tots ells situats a la zona nord de la ciutat.

El 2017, la **taxa de risc de pobresa o exclusió social** (taxa AROPE)¹⁰⁴ a Catalunya era del 23,8%. En la darrera dècada, la taxa AROPE s'ha mantingut entre el 22,7% de l'any 2009 i el 26,30% de l'any 2012. Això vol dir que gairebé una quarta part de la població catalana està en risc de pobresa o exclusió social, és a dir, existeix una cronificació de la pobresa d'un sector important de la població. A L'Hospitalet, l'any 2017, s'estima segons els mateixos criteris que la taxa AROPE, que estava al voltant del 22%, a Barcelona ciutat era del 24,4%. Malgrat que no es disposen de dades desglossades sobre el barri de Les Planes, podria deduir-se que, amb una de les rendes més baixes de la ciutat, el risc de pobresa seria més elevat.

GRÀFIC 20: PERCENTATGE PER A LA TAXA DE RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ SOCIAL (TAXA AROPE) A CATALUNYA, 2009-2017

Font: Idescat. A partir de dades de l'Enquesta de Condicions de Vida de l'INE

Les **prestacions d'urgència social** dels Serveis Socials municipals intenten esmorteir l'escassa cobertura de prestacions de protecció social oficials que han de garantir els recursos suficients per a la subsistència de les famílies.

En aquest sentit, la Renda Garantida de Ciutadania (RGC) és un dret subjectiu que va entrar en funcionament a mitjans de setembre del 2017. La RGC és una prestació social econòmica de

¹⁰⁴ Taxa AROPE: per tal de reflectir el caràcter multifactorial de la pobresa, la taxa AROPE (acrònim de l'anglès At Risk of Poverty and Exclusion) té en compte tres indicadors: la població que viu sota el llindar de la pobresa (llars amb una renda inferior al 60% de la mitjana de la renda nacional), la població afectada per una privació material severa (no poden permetre's el pagament de quatre dels ítems següents: hipoteca, lloguer o pagaments a termini; manteniment de l'habitatge a una temperatura adequada; una setmana de vacances l'any; un àpat amb carn, pollastre o peix cada dos dies; telèfon; televisió; rentadora; cotxe; despeses imprevistes), i la població amb baixa intensitat de treball per llar (nombre de mesos treballats durant l'any per part de tots els membres de la llar en edat laboral en relació amb els mesos que teòricament poden treballar; una intensitat de treball igual o inferior a 0,20 es considera baixa).

percepció periòdica atorgada per la Generalitat de Catalunya que té l'objectiu d'assegurar que les persones en situació de vulnerabilitat econòmica i/o social puguin fer-se càrrec de les despeses essencials per al manteniment propi i de les persones que integren la unitat familiar o de convivència. Les dades provisionals facilitades del 2018 mostren que es van tramitar 650 ajudes del tipus RGC, de les quals 112 eren del Districte IV.

L'actual RGC mostra forts dèficits, deixa fora alguns col·lectius vulnerables i, fins ara, només s'ha aprovat un 10% de les noves sol·licituds. Segons els tècnics/ques municipals cal accelerar el desplegament de la Llei 14/2017, reduir requisits d'accés, i ampliar els col·lectius amb necessitats socials que actualment estan exclosos.

La pobresa econòmica comporta, sovint, endeutament, dificultats per a l'accés i de manteniment de l'habitatge, pobresa energètica, dificultats d'alimentació, risc d'alteracions mentals i el risc de cronificació de la pobresa i la desigualtat social. El llindar de pobresa¹⁰⁵ del territori que inclouria el barri de Les Planes mostra que:

- Una de cada quatre persones es troba en risc de pobresa.
- Un de cada quatre infants i/o joves viu una situació de pobresa.
- Una de cada tres llars no poden fer front a despeses imprevistes.
- Una de cada tres famílies no pot anar de vacances almenys una setmana l'any.
- Una de cada dues llars arriba amb dificultats a fi de mes o té alguna privació material.
- Un de cada deu famílies endarrereix el pagament de factures del seu habitatge.

La situació general d'atur, l'atur de llarga durada, la feina precària i el baix nivell educatiu, representen una greu acumulació de factors de vulnerabilitat per a la població, que porta irremediablement a una insuficiència de recursos econòmics i a un empitjorament de les seves condicions de vida¹⁰⁶.

El retrocés de l'Estat del Benestar i de les prestacions socials de cobertura institucional, han empitjorat encara més les condicions de vida de les persones més pobres, que han quedat en una greu situació de desprotecció. Segons la taula següent, en la dècada compresa entre el 2007 i el 2017, l'atur va créixer un 66,26% a la ciutat, mentre que les prestacions econòmiques en aquest període només van augmentar un 21%.

¹⁰⁵ Aquest indicador il·lustra les condicions de vida de la població. Per a l'anàlisi de pobresa es fa servir l'indicador AROPE i també es va utilitzar la informació de l'IDESCAT (Enquesta de Condicions de Vida de l'INE 2017). Les dades de L'Hospitalet són una estimació.

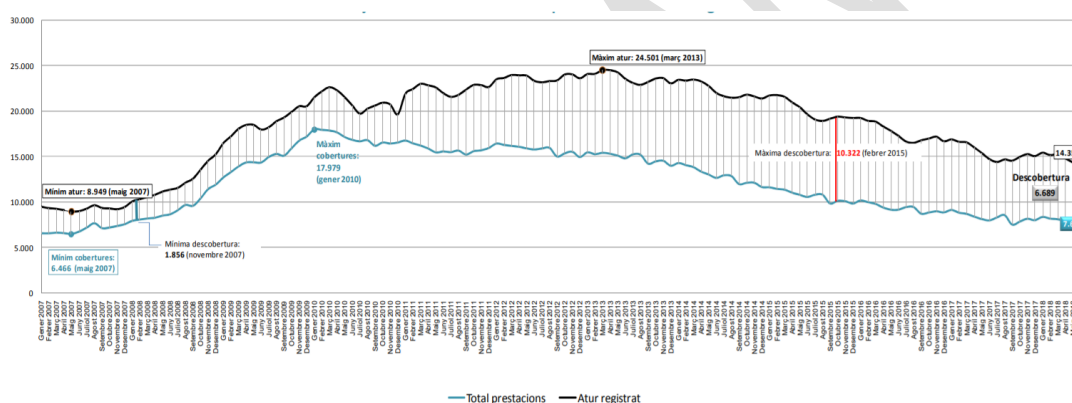
¹⁰⁶ Per ampliar la informació, consultar apartat 5.4. Economia i mercat de treball.

TAULA 32: COMPARATIVA DE L'ATUR REGISTRAT I DESCOBERTURA DE PRESTACIONS A L'HOSPITALET, 2007-2013-2017¹⁰⁷

Any	Atur registrat (persones)	Descobertura de prestacions	Percentatge Descobertura de prestacions
2007	9.272	2.320	25%
2013	23.693	8.790	37%
2017	15.416	7.144	46%

Font: Observatori socioeconòmic de L'Hospitalet¹⁰⁸

GRÀFIC 21: EVOLUCIÓ DE LA FRANJA DE DESCOBERTURA TOTAL DE PRESTACIONS A L'HOSPITALET, 2007-2018

Font: Observatori socioeconòmic de L'Hospitalet¹⁰⁹

Segons les fonts consultades, a mitjans del 2018, l'atur registrat era de 14.353 persones a la ciutat, i la cobertura de prestacions econòmiques en aquell període era de 7.664 prestacions. Això suposa que la franja de descoberta de les prestacions era del 46%, ja que el 6.689 persones no reben cap mena de prestacions econòmica.

¹⁰⁷ Les dades respecte al nombre de beneficiaris de prestacions a L'Hospitalet es una mitjana de les dades. Font: <http://www.l-h.cat/gdocs/d3882076.pdf>

¹⁰⁸ El 2013 va ser l'any de màxim atur registrat a la ciutat.

¹⁰⁹ Informe Beneficiari de prestacions Gener 2007-Maig 2018 de l'Observatori Socioeconòmic de L'Hospitalet, <http://www.l-h.cat/gdocs/d3882076.pdf>

TAULA 33: PRESTACIONS ECONÒMIQUES PER TIPUS I ATUR REGISTRAT A L'HOSPITALET¹¹⁰, 2018

Tipus de prestacions	Total prestacions
Prestacions contributives	4.142
Renda activa d'inserció	676
Programa activació per a l'ocupació	122
Prestacions assistencials	2.819
Total prestacions	7.759
Total persones aturades	14.353

Font: Observatori socioeconòmic de L'Hospitalet¹¹¹

5.3.4. IMPACTE SOCIAL DE L'HABITATGE

Els costos associats a l'habitatge que han d'assumir les llars estan habitualment molt relacionats amb el fet de patir alguna privació material. Quan aquesta situació se suma a la disminució de la renda familiar, les famílies han de destinar un percentatge dels seus ingressos cada cop més elevat a despeses de l'habitatge, sobrecarregant les despeses familiars generals.

Segons l'Enquesta de Condicions de Vida del 2017¹¹², més d'un terç de les llars de la corona metropolitana¹¹³ vivien en habitatges de lloguer (37,3%) i destinaven més del 40% dels seus ingressos i costos associats a l'habitatge¹¹⁴. A Les Planes, el 2018 es calcula que existien un total de 6.084 habitatges¹¹⁵. D'aquests, 2.265 eren de lloguer, la qual cosa representa que el 37% del total d'habitatges del barri.

La sobrecàrrega de despeses de l'habitatge s'ha incrementat significativament en un (27,2%) per a la població que té entre 16 i 34 anys. Des de l'any 2011 fins ara, la despesa mitjana en habitatge de les llars s'ha incrementat un 9%, principalment en els habitatges de lloguer i s'ha vist incrementada

¹¹⁰ Les dades presentades fan referència a maig del 2018.

¹¹¹ Idem anterior.

¹¹² L'Enquesta de Condicions de Vida mesura la incidència i composició de la pobresa mitjançant l'establiment d'un llistat de risc de pobresa. A més, ofereix informació sobre la distribució personal de la renda a partir dels ingressos anuals nets. D'altra banda, aporta dades sobre les privacions de les llars, les condicions dels habitatges i l'indicador de risc de pobresa o exclusió social harmonitzat. Font: IDESCAT.

Les carències materials més esteses entre la població de l'Àrea Metropolitana, excloent-ne Barcelona, són: el 33,2% no pot fer front a despeses imprevistes; el 31,3% no pot permetre's anar de vacances almenys una setmana l'any; un 11,9% manifesta tenir endarreriments en el pagament dels rebuts de l'habitatge o de compres ajornades; el 48,3% té dificultats per arribar a fi de mes; un 10% ha necessitat rebre ajuda per a béns bàsics en els darrers 12 mesos; un 6% no pot mantenir casa seva a una temperatura adequada.

¹¹³ L'AMB és Barcelona capital i corona metropolitana. I corona són tots els municipis al voltant de Barcelona (excloent-ne Barcelona). La nostra realitat és més semblant a corona.

¹¹⁴ Les recomanacions indiquen que idealment no s'hauria de superar el 30% de les despeses familiars.

¹¹⁵ Més informació a l'apartat 5.5 .Urbanisme, habitatge i espai públic.

en un 15%¹¹⁶. El 2017, el lloguer mitjà contractat a la ciutat era de 608 €/mes, import que va augmentar a 653,27 €/mes el 2018. Actualment continua a l'alça.

Com a resultat, una de les demandes més freqüents de la població del Districte IV als Serveis Socials està relacionada amb l'habitatge (13,01%) i la pobresa energètica (l'1% de les llars s'ha vist privada, per causes econòmiques, d'alguna font d'energia necessària diàriament).

Els Serveis Socials no tenen competències en matèria d'habitatge, però atenen les situacions d'emergència i risc social davant la possibilitat de pèrdua de l'habitatge. El gran nombre de demandes en matèria d'habitatge no troba respostes adients a causa de la manca de recursos disponibles i tensa enormement els serveis públics.

Segons els professionals dels Serveis Socials, la vulnerabilitat residencial detectada a Les Planes s'expressa amb els següents indicadors:

- Ocupació d'habitatges buits per situacions d'exclusió residencial.
- Inseguretat i dificultats de convivència.
- Inseguretat econòmica per mantenir l'habitatge, impagaments dels lloguers i possible risc de desnonaments.
- Descompensació entre els ingressos i l'augment del preu de lloguer.
- Increment de persones i famílies que viuen en pensions, habitacions de re lloguer, acollits amb familiars o amics.
- Sobreocupació dels habitatges.
- Risc d'infrahabitatge per manca de manteniment i conservació i sense condicions suficients d'habitabilitat.
- Dificultats d'accés a l'habitatge per col·lectius de risc: joves, famílies monoparentals, aturats de llarga durada.

“No podemos dar respuesta a las expectativas de población que viene con esta demanda de problemas de vivienda”

“Tenemos familias que ocupan viviendas. Ésto significa una inestabilidad altísima en lo que se refiere al tema habitacional”.

“Hay también realquileres de habitaciones. En los Bloques mismos, piden 400 euros por una habitación”

“Para que haya paz social sobre todo hay que crear puestos de trabajo, y facilitar el acceso a la vivienda”

L'informe dels Serveis Socials per acreditar el risc d'exclusió residencial¹¹⁷ el pot demanar qualsevol persona i/o família empadronada a la ciutat que es trobi en situació de pèrdua del seu habitatge i no disposi d'una alternativa habitacional.

La cobertura municipal durant el 2018 al Districte IV va suposar el 38,6% del total de sol·licituds a la ciutat. Altres ajuts relacionats amb l'habitatge són els ajuts SAE Càritas que permeten per fer front a entrades per s l'habitatge de lloguer, re lloguers, deutes de lloguer i despeses d'alimentació bàsica, escolarització, etc. Els poden demanar les persones i/o famílies en situació de vulnerabilitat econòmica i social. El 2018 es van donar 41 ajudes al Districte IV d'un total de 142 del municipi.

¹¹⁶ Segons l'Enquesta de Condicions de vida del 2017.

¹¹⁷

Veure:

<https://seuelectronica.l-h.cat/tramits/detalTramit.aspx?1mHOzqazCRM4k6fhdmq8wgqazAM1IAPNkWwW6fqazCnuCaTtOHNgMQqazB>

En relació amb la pèrdua d'habitatge, l'Oficina de Gestió d'Incidències (OGI) va tenir constància de 233 desnonaments totals a la ciutat el 2018. La xifra més alta de desnonaments al municipi durant l'any 2018 és la que va tenir el Districte IV, ja que el 37,76% del total es van produir en aquest districte. Al barri de Les Planes es va tenir constància de 47 desnonaments¹¹⁸.

Pel que fa a les mesures contra la pobresa energètica i els ajuts per evitar el tall de subministrament, l'any 2018 es van tramitar al Districte IV 683 ajuts amb diferents companyies de llum, gas i aigua (a la ciutat hi ha un total de 5.721 comptadors de llum, gas i aigua). Respecte de l'aigua, la Fundació AGBAR disposa d'un fons de solidaritat que ajuda en el pagament del consum de l'aigua. Les persones i famílies en situació de vulnerabilitat econòmica i social que han optat a aquesta ajuda han estat 616 a la ciutat i 99 al Districte IV (16% del conjunt de la ciutat).

"La gente mayor, no está acostumbrada a ir a una oficina para que le paguen la luz o para que le den alimentos. La gente mayor antes se queda sin comer, que sin pagar una factura de la vergüenza que le da"

"En el año 2010 comienza la pobreza energética y pobreza habitacional. Cuando las familias tienen que dejar las hipotecas y los pisos se subastan. (...) y se empezaron a quedar en la calle y fue cuando comenzaron a ocupar."

5.3.5. ALTRES PRESTACIONS

PRESTACIONS PER A ALIMENTACIÓ

De les peticions econòmiques, la principal demanda és la relacionada amb les ajudes destinades a l'alimentació. La Xarxa de distribució d'aliments tracta de donar resposta a la necessitat d'aliments bàsics a qui els necessita.

Durant la recent crisi econòmica, es va donar un augment d'aquestes demandes. L'any 2009, a les situacions de pobresa tradicionals es va sumar una nova pobresa que afecta famílies que, fins al moment, no havien necessitat el suport dels serveis d'atenció social.

El projecte Xarxa de distribució d'aliments de la ciutat es gestiona amb convenis amb Creu Roja i Càritas, entitats que ja ofereixen aquest servei. Posteriorment, es van incorporar altres entitats del territori que, amb persones voluntàries, sumaven la seva ajuda. L'any 2018, la Xarxa de distribució d'aliments va atendre a la ciutat 6.881 famílies (24.928 persones), 1.477 famílies eren del Districte IV, la qual cosa va permetre arribar a 5.360 persones (21,5% de les famílies ateses a la ciutat).

TAULA 34: DEMANDES D'AJUDES D'ALIMENTS A L'HOSPITALET PER GRUPS D'EDAT, 2013-2018

Xarxa de distribució d'aliments per grup d'edat	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Infants atesos per la xarxa de distribució d'aliments	7.566	8.277	8.800	9.599	9.602	9.401
Adults i gent gran atesos per la xarxa de distribució d'aliments	11.510	13.172	13.471	13.954	13.433	15.527
Persones ateses per la xarxa de distribució d'aliments	19.076	21.449	22.271	23.070	23.035	24.928

Font: Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet

¹¹⁸ Segons la Viquipèdia: Desnonament és l'avís de terminació de certs contractes de tracte successiu, com ara l'arrendament, així com la seva execució mitjançant el desallotjament prèvia sentència judicial.

Després de les demandes per cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació, segueixen els ajuts derivats de la dificultat amb el pagament de subministraments (1.314 beneficiaris). Continuen els ajuts en concepte de lleure durant el curs de nens i nenes (373 infants) i els ajuts relacionats amb l'habitatge (125 famílies). En total, els ajuts d'urgència social a la ciutat han arribat a 1.998 persones.

“Nos tuvimos que adaptar a una demanda que Serveis Socials había superado hacía muchísimos años y se creó la Xarxa d'Aliments”

“Desde hace años el Despacho Parroquial se ha convertido en un Despacho Social; hacemos un trabajo social. Las necesidades son muy fuertes. Vienen buscando alimento, trabajo, ayuda”

“En Cáritas tenemos reparto de alimentos. Vienen a pedir muchos latinos, con muchos hijos. También magrebíes. Ofrecemos alimentos, aunque lo que piden siempre es trabajo”

KITS SOCIALS

A la ciutat es duen a terme accions puntuals com ara el repartiment de kits de suport social (kits d'aliments, kits de bolquers, kits higiènics, etc.) que ajuden a alleugerir la situació econòmica de les persones que es troben en situació d'exclusió social. El 2018 es van repartir 3.217 kits, dels quals 563 van ser destinats al Districte IV (un 17,5% del total).

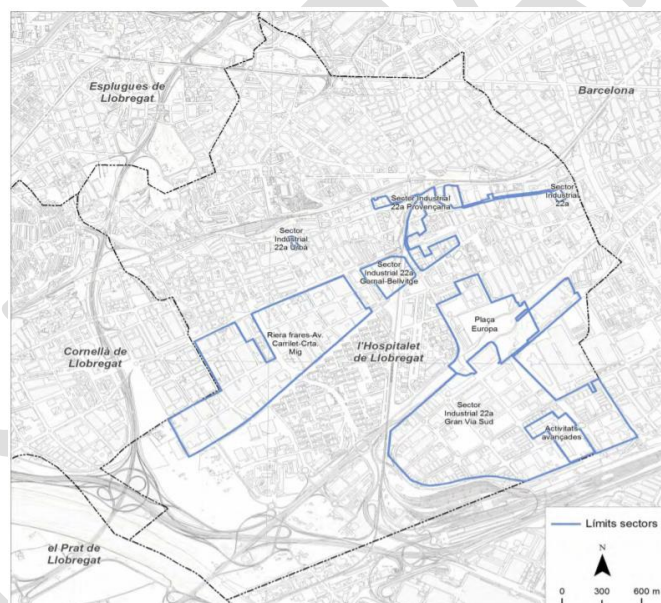
5.4. ECONOMIA I OCUPACIÓ

Segons els estudis consultats¹¹⁹ en relació amb les característiques de l'activitat econòmica, l'espai destinat a sòl industrial de la ciutat s'ha vist reduït des de finals dels 90 fins ara. En aquell moment el territori industrial era d'un 24% i, en l'actualitat, és d'un 13%, en concret, 163 Ha. El percentatge total de sòl destinat a l'activitat econòmica a la ciutat és d'un 14,8% del total.

La ubicació de la ciutat pot ser un criteri pel qual les grans empreses trien L'Hospitalet per instal·lar-s'hi. En aquesta línia, l'Ajuntament ha desenvolupat un seguit d'iniciatives que han intentat promoure l'establiment de noves companyies a la ciutat. Així, les grans empreses han anat guanyant espai a la ciutat en una tendència que es dona en un sentit contrari al de la Regió Metropolitana, la província de Barcelona o a Catalunya, on la seva presència ha anat perdent pes.

L'Hospitalet compta amb 8 àrees destinades a l'activitat econòmica industrial de la ciutat i que queden delimitades en el plànol inferior¹²⁰.

MAPA 7: UBICACIÓ DELS POLÍGONS INDUSTRIALS DE L'HOSPITALET

Font: Polígons d'activitat econòmica a l'AMB estudis territorials – direcció de serveis d'urbanisme, maig 2014.

¹¹⁹ En aquest apartat no es disposen de dades desagregades del territori de Les Planes, ni del Districte IV. Per aquest motiu, es realitza una anàlisi més àmplia i s'hi assenyalen les característiques del context econòmic de la ciutat. La font consultada és l'Informe Evolució recent de la indústria a L'Hospitalet. Indicadors de la indústria a L'Hospitalet. <http://www.l-h.cat/gdocs/d8190391.pdf>

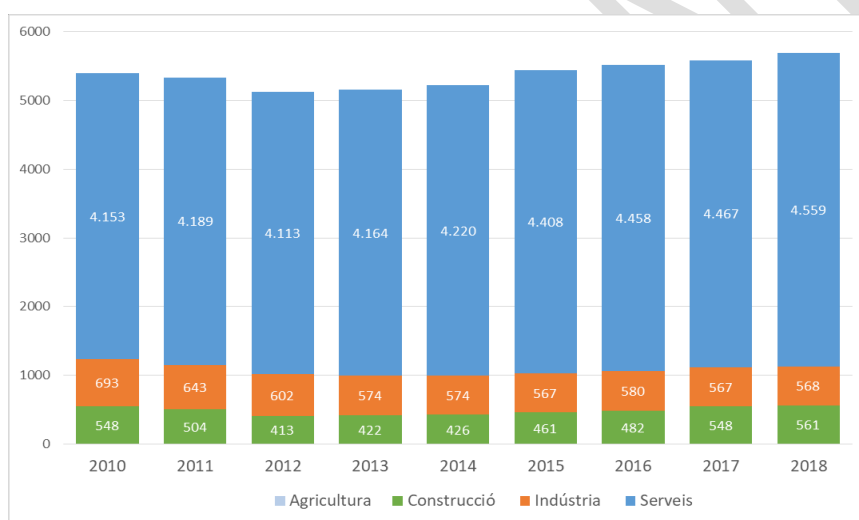
¹²⁰ Extret del document Polígons d'activitat econòmica a l'AMB estudis territorials – direcció de serveis d'urbanisme, maig 2014 <http://www3.amb.cat/repositori/Estudis%20territorials/Pol%C3%ADgons%20Activitat%20Econ%C3%B2mica.pdf>

Observant les dades sobre el teixit empresarial de la ciutat¹²¹, el primer trimestre de 2018 les empreses de L'Hospitalet distribuïdes per sectors són:

- Sector de serveis: 4.559 empreses
- Sector industrial: 568 empreses
- Sector construcció: 561 empreses
- Sector agricultura: 1 empresa.

Tot i la gradual recuperació econòmica, l'actual **nombre d'empreses** de la ciutat no ha assolit encara la xifra d'abans de la crisi econòmica del 2008, quan la ciutat comptava amb 515 empreses més.

GRÀFIC 22: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'EMPRESSES PER SECTORS ECONÒMICS A L'HOSPITALET, 2010-2018.

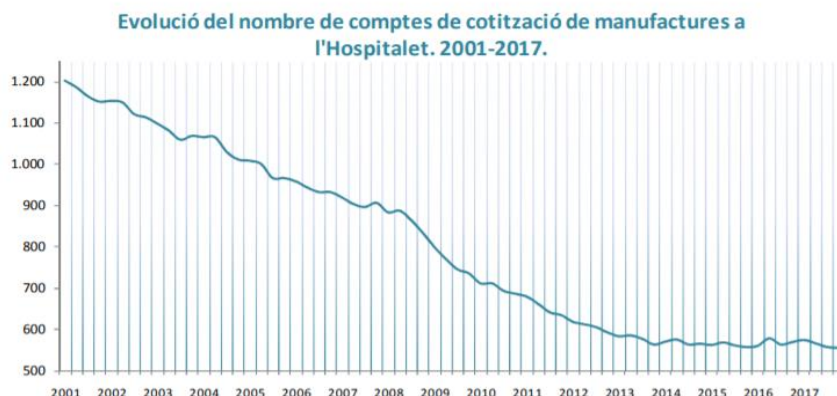
Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de l'Anuari estadístic 2017 i dades del I Informe Trimestral de l'activitat econòmica a L'Hospitalet 2018

A més de la construcció, el sector industrial va ser el que va perdre més empreses durant la crisi. Les empreses industrials suposen gairebé el 10% del total d'empreses a la ciutat i corresponen majoritàriament a empreses que transformen matèries primeres en productes i béns acabats per ser consumits o distribuïts pels/per als consumidors finals.

En el gràfic següent s'aprecia l'evolució d'aquesta tipologia d'empreses durant els últims anys. Es pot observar com a principis de l'any 2000 la ciutat comptava amb unes 1.200 empreses manufactureres. Tot i el descens progressiu entre el període 2001-2008, s'evidencia com els anys posteriors a la crisi econòmica aquest declivi va ser encara més acusat.

¹²¹ Font : Informe trimestral activitat econòmica de L'Hospitalet, 1r trimestre 2018. Font: <http://www.l-h.cat/gdocs/d1364507.pdf>

GRÀFIC 23: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'EMPRESSES MANUFACTURERES A L'HOSPITALET, 2017.

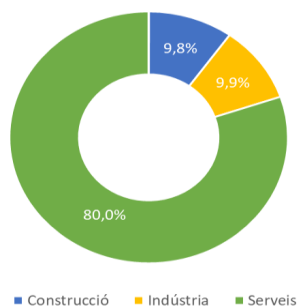
Font:

Evolució recent de la indústria a L'Hospitalet¹²².

Per **sectors d'activitat**, un 80% de les empreses es dediquen al sector de serveis, mentre que les empreses dels altres sectors (industrial i de construcció) tenen percentatges similars en la taxa de repartiment del nombre d'empreses: un 9,9% i un 9,8% respectivament.

L'agricultura, per la seva banda, només suposa un 0,02% de l'activitat empresarial. Vist que representa menys d'un punt percentual, no es recull en el gràfic inferior. La creixent especialització del tercer sector de desenvolupament estratègic i amb un alt valor afegit s'ubica principalment al barri de Gran Via Sud (Districte VI Bellvitge, Gornal). En conseqüència, els tres districtes de la zona nord (entre ells el Districte IV, La Florida- Les Planes) no formen part d'aquest nou impuls en el teixit productiu de la ciutat.

GRÀFIC 24: TAXA DE REPARTIMENT DEL NOMBRE D'EMPRESSES PER SECTORS A L'HOSPITALET, I TRIMESTRE 2018

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de l'Informe trimestral d'activitat econòmica del I Trimestre 2018¹²³

¹²² Document: <http://www.l-h.cat/gdocs/d8190391.pdf>

¹²³

Font:

<http://www.dinamitzaciocalh.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVw48XS5NeYoHQGbY6ngLOXvArt1AJEBRv4LoG0qFpJcDs50UbZqazC2cMCZQolm>

Respecte a les característiques del teixit productiu i la seva evolució, cal assenyalar la distribució quant al **nombre de treballadors**. A la taula següent s'observa com dominen els comptes de cotització industrial amb empreses de menys de 50 empleats, com passa a la resta de sectors. Destaca de la taula inferior la variació interanual, entre el 2014 i 2015, ja que es posen en marxa 209 empreses d'aquestes dimensions a la ciutat. També cal esmentar la diferència entre el 2017 i el 2018, quan apareixen 100 empreses noves de menys de 51 empleats.

TAULA 35: GRANDÀRIA DE LES EMPRESES A L'HOSPITALET SEGONS EL NOMBRE DE TREBALLADORS/RES, 2014-2018

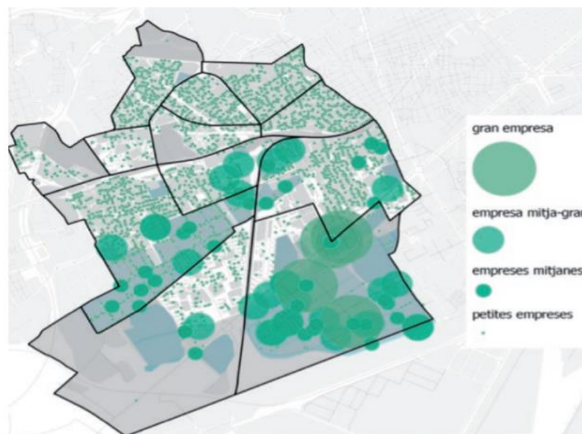
Any	2014		2015		2016		2017		2018	
Nombre treballadors	Núm. empreses	%	Núm. empreses	%	Núm. empreses	%	Núm. empreses	%	Núm. empreses	%
0-50	5.037	96,49%	5.246	96,50%	5.327	96,49%	5.383	96,40%	5.483	96,40%
51-250	138	2,64%	147	2,70%	148	2,68%	153	2,74%	161	2,83%
>251	45	0,86%	43	0,79%	46	0,83%	48	0,86%	44	0,77%
Total	5.220	100%	5.436	100%	5.521	100%	5.584	100%	5.688	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de l'Anuari estadístic 2017 i dades del I Informe trimestral d'activitat econòmica del 2018.

En relació amb les **dimensions de les empreses**, un 85,09% dels comptes de cotització són microempreses (d'un a deu treballadors), de les quals un 80,82% es dediquen al sector serveis, un 10,26% a la construcció i un 8,90% a la indústria. El 14,91% d'empreses restants segons grandària també segueixen aquesta tendència, en la qual el sector serveis és el que té un percentatge més alt. Així doncs, la majoria d'empreses a la ciutat són microempreses, tal com és habitual a l'entorn global metropolità (80,02%) i català (85,66%).

En el mapa inferior s'observa comparativament la polarització de la localització empresarial de la zona sud vers la zona nord de la ciutat. Com es pot apreciar, la presència d'empreses a la zona nord de la ciutat és inexistent. A la imatge destaquen el gran nombre dels petits comerços de barri distribuïts per tota la ciutat. Així doncs, la divisió nord-sud esmentada en l'àmbit econòmic suposa una clara ubicació de les oportunitats laborals de la ciutat.

MAPA 8: UBICACIÓ D'EMPRESES A L'HOSPITALET PER VOLUM DE FACTURACIÓ, 2011

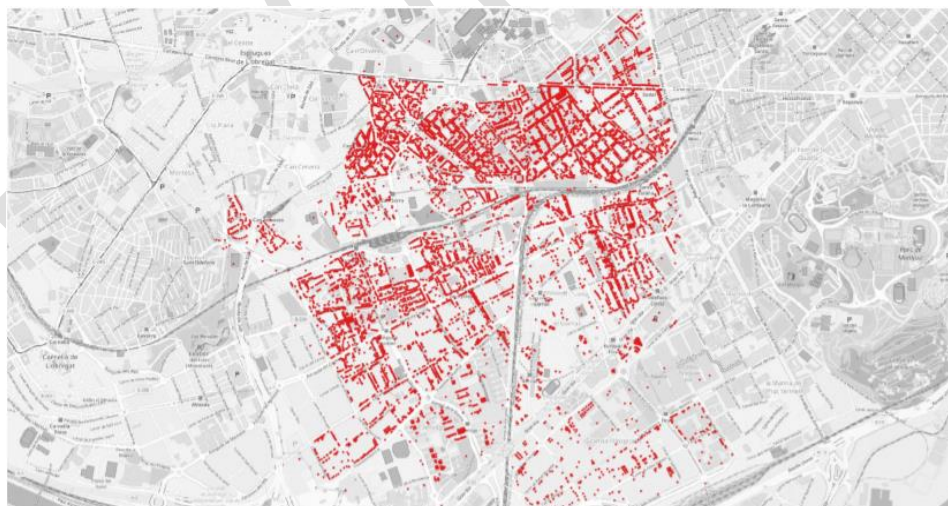

Font: Registre mercantil 2011 facilitat per l'Àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de L'Hospitalet.

D'altra banda, pel que fa a les activitats comercials desenvolupades a la ciutat, cal assenyalar l'existència de més de 8.000 comerços. D'aquests, destaquen els següents en nombre i serveis: 3.059 locals ofereixen serveis comercials, 1.365 estan dedicats a l'hostaleria i la restauració, 1.357 al comerç alimentari, 830 locals són equipaments per a la persona i 666 equipaments per a la llar.

L'eix principal d'atracció comercial de la ciutat és la zona de Collblanc, ja que dedica gairebé un 30% de la seva activitat a la comercialització de béns de compra, i en concret, al comerç al detall minorista de proximitat.

MAPA 9: UBICACIÓ DE LOCALS COMERCIALS A L'HOSPITALET, 2017

Font: Diagnosi de l'ecosistema comercial dels municipis de l'àrea metropolitana. AMB Desenvolupament Social i Econòmic. Desembre 2017¹²⁴.

¹²⁴ Extret del document: Diagnosi de l'ecosistema comercial dels municipis de l'àrea metropolitana. AMB Desenvolupament Social i Econòmic. Desembre 2017. http://www3.amb.cat/repositori/ESTUDIS%20METROPOLITANS/EIXOS_Informe_AMB_2017.pdf

El comerç de proximitat té un paper cabdal en la convivència als barris. El barri de Les Planes, però, es caracteritza per la feblesa del seu teixit comercial i per l'alt nombre de locals buits¹²⁵. Els motius de la pèrdua del teixit comercial de proximitat poden ser diversos, com ara la recent crisi econòmica, l'envelliment dels seus propietaris o altres. El veïnat percep aquesta profunda transformació, però la seva valoració no sempre és positiva. En molts casos, aquesta s'associa a pèrdua o degradació del teixit comercial i desperta la propagació d'opinions sobre diversos aspectes del nou teixit comercial com ara la procedència de les persones que posen en marxa els negocis nous.

“Abans el comerç era menys diversificat, eren comerciants de tota la vida (...) la botiga “normal” que passava de pares a fills habitualment. En aquests moments aquests locals acaben sent un basar, o carnisseries halals, o pastisseries o fleques centro-americanes i això és molt curiós”

“Apenas quedan comercios en la zona de los Bloques, no hay una tienda de golosinas para los niños”

“En aquest moment el barri és molt diferent del barri al qual jo vaig arribar. N'hi ha prou amb què mirar les botigues. El comerç és molt més variat. Hem fet una activitat de cuina amb els alumnes i hi ha de tot”

“Hay que empoderar a las personas, tienen que sentirse autosuficientes, que cubren sus necesidades, que se genere economía interna. Aquí quien “triunfa” es quien puede salir del barrio”

Entre les febleses relatives al comerç del barri de Les Planes cal assenyalar, a més de la baixa densitat comercial, la poca diversitat de productes en comparació amb altres zones de la ciutat i la necessitat d'adaptació i renovació pel que fa als productes, la imatge i els serveis que s'ofereixen. Com a resultat, sovint el veïnatge compra la majoria de béns en comerços situats al barri de La Florida, al voltant dels mercats municipals propers, com són el de la Florida i el de Torrent Gornal. També a l'eix de l'avinguda Masnou i l'avinguda Ponent, on hi ha una concentració més marcada de l'activitat comercial.

“No hay una economía digna, el barrio no ofrece posibilidades para trabajar aquí, no hay comercios”

“Passeges pel barri de la Florida i hi ha comerços, bars, a cada pam, productes de tot el món, etc., i vas caminant cap als Blocs i desapareixen els comerços”

“Aquí no hi ha comerços, tallers, serveis, en els que puguis entrar a treballar... has d'anar a l'Avinguda Masnou i passar-la per trobar un eix comercial, això també reflecteix una mica aquest sentiment d'estancament”

“M'agradaria més comerç de proximitat i més varietat; que hi hagués més moviment comercial al barri. Així també generaria feina, crearia més ambient d'estimació i de comunitat en el barri”

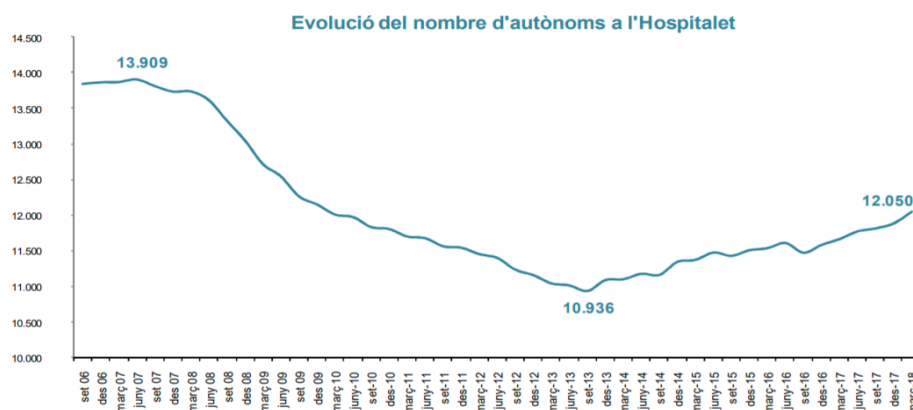
El treball per compte propi o autònom al conjunt de la ciutat es comptabilitzava l'any 2018 en 12.050 persones en actiu¹²⁶. La xifra més alta de treballadors autònoms dels últims anys es va registrar el

¹²⁵ S'estima que el 62% dels locals de Les Planes están buits.

¹²⁶ Dades extretes de: <http://www.dinamitzaciocalh.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVw48XS5NeYoHQGbY6ngLOXvArt1AJEBRv4LoG0qFpJcds50UbZqazC2cMCZQolm>

2007, que comptà amb 13.909 persones. La xifra més baixa dels últims dotze anys va ser el 2013 amb 10.936 treballadors autònoms.

GRÀFIC 25: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'AUTÒNOMS A L'HOSPITALET, 2006- 2018

Font: Extret del I Informe trimestral activitat econòmica a L'Hospitalet 2018¹²⁷

La distribució per sectors del treball autònom el primer trimestre del 2018 es calcula en un total de 12.050 persones a la ciutat. En la distribució per sectors s'observa que la principal concentració és en el sector serveis amb un 80,90% (9.748 persones), seguit d'un 12,91% (1.556 persones) dedicades a la construcció, un 6,02% (726 persones) dedicades a la indústria, i per últim, un 0,17% (20 persones) dedicades a l'agricultura. A la província el nombre de persones que treballen per compte propi és de 390.170 i en el total de Catalunya la xifra és de 551.015 persones. Les seccions amb més autònoms de la ciutat són el comerç a l'engròs i detall amb un 23,55%, el transport i emmagatzematge amb un 17,26%, la construcció amb un 12,91% i l'hostaleria amb un 12,41%¹²⁸.

5.4.1. MERCAT DE TREBALL

La **taxa d'atur** registrada a la ciutat de L'Hospitalet el mes de març del 2019 és del 10,99%, dada molt similar a la de la província de Barcelona (10,63%) i a la de Catalunya (10,97%)¹²⁹. En termes anuals, l'atur va disminuir amb més intensitat a L'Hospitalet (-5,5%) que al conjunt de Catalunya (-3,8%) i a la província (-4,4%) respecte de la dada interanual de la ciutat del mateix mes del 2018. En aquest període, 14.414 persones consten com a inscrites a les Oficines de Treball de la ciutat.

“Un lloc de treball afavoreix molt l'autoestima”

“La gente tiene mucha precariedad económica. Lo fundamental es generar empleo en este barrio, con gente del barrio.”

¹²⁷

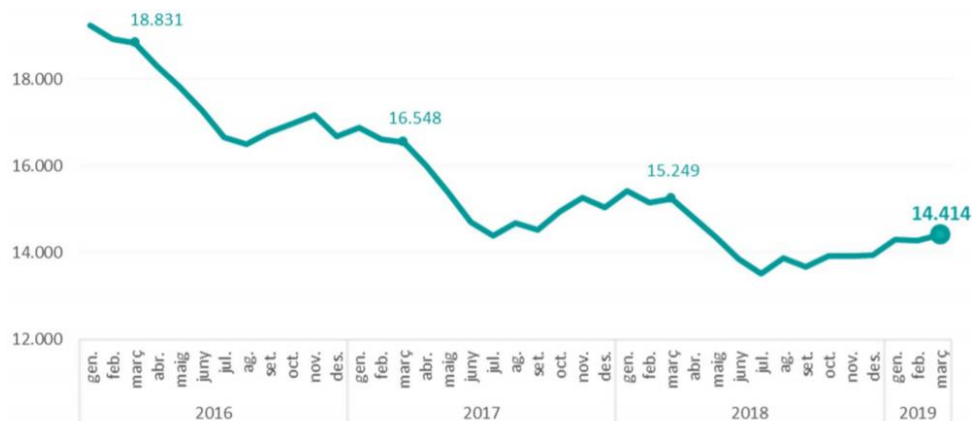
Font:

<http://www.dinamitzaciocalh.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVW48XS5NeYoHQGbY6ngLOXvArt1AJEBRv4LoG0qFpJcDs50UbZqazC2cMCZQolm>

¹²⁸ Ídem anterior.

¹²⁹ Font: Informe mensual d'atur i contractacions de L'Hospitalet, Març 2019. Observatori socioeconòmic de L'Hospitalet. <http://www.l-h.cat/gdocs/d3371593.pdf>

GRÀFIC 26: EVOLUCIÓ MENSUAL ATURATS A L'HOSPITALET, 2016-2019

Font: Informe mensual d'atur i contractacions de L'Hospitalet, Març 2019. Observatori socioeconòmic de L'Hospitalet

Per sexes, la taxa d'atur registral¹³⁰ masculina és d'un 9,93% i la femenina és d'un 12,04%. Destaca la variació entre sexes: les dones aturades superaven en 1.418 els homes. Comparativament, respecte del març de 2018, va disminuir el nombre d'aturats d'ambdós sexes, però ha estat més significativa la reducció entre els homes (-7,4%) que entre les dones (-3,9%). Com a resultat, el percentatge d'aturats sobre el total, els homes representen el 45,08% mentre que en les dones suposa el 54,92%.

"Aquí se mueve mucha economía sumergida, y sería necesario ver cómo dignificar esa economía sumergida. Por ejemplo, hay muchas mujeres en el barrio que trabajan en los cuidados, en la limpieza de casas, cocinando, etc. La mayoría de ellas trabajan en Barcelona, pero aquí también existen abuelos que necesitan cuidados. Se deberían buscar estas sinergias"

TAULA 36: COMPARATIVA NOMBRE D'ATURATS/DES I TAXA D'ATUR ESTIMADA A L'HOSPITALET I CATALUNYA, I TRIMESTRE 2019

	Atur registrat			% Taxa d'atur registral	
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
L'Hospitalet	6.498	7.916	14.414	9,93%	12,04%
Catalunya	170.840	224.900	395.740	8,85%	12,27%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Informe mensual d'atur i contractacions de L'Hospitalet¹³¹

Per **franges d'edat**, el grup més afectat per l'atur són les persones que se situen en una franja d'edat compresa entre els 55 i els 59 anys. Segueixen les persones de més de 60 anys i les que tenen entre 50 i 54 anys¹³². A L'Hospitalet també són les persones de més de 55 anys el grup més nombrós d'aturats, amb 1.996 persones.

TAULA 37: NOMBRE D'ATURATS/DES PER FRANJA D'EDAT, I TRIMESTRE 2019

¹³⁰ La taxa d'atur registral es calcula segons la següent fórmula: Població desocupada registrada mensual / Població activa local estimada trimestral * 100.

¹³¹ <http://www.l-h.cat/gdocs/d3371593.pdf>

¹³² <http://observatorideltreball.gencat.cat/ObservatoriDelTreball/servlet/mstrWeb>

	Menors 20 anys	20-24 anys	25-29 anys	30-34 anys	35-39 anys	40-44 anys	45-49 anys	50-54 anys	55-59 anys	Més de 60 anys	Total
L'Hospitalet	423	777	1.215	1.304	1.591	1.735	1.790	1.748	1.996	1.835	14.414
Catalunya	9.844	21.651	30.990	35.478	41.808	46.594	47.409	49.548	56.554	55.864	395.740
% d'atur registral respecte total de l'Hospitalet	2,93%	5,39%	8,43%	9,05%	11,04%	12,04%	12,42%	12,13%	13,85%	12,73%	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya¹³³

“Cuando ha faltado el trabajo, se han ido creando guetos. Actualmente, hay una densidad grande de personas de otros países que vienen a trabajar y no tienen trabajo. Ahí está el conflicto”

“Ajudaria molt a millorar el barri que les famílies tinguin feines i habitatge dignes, el barri no ho pot fer, són polítiques de més rerefons”

El programa europeu de Garantia Juvenil genera iniciatives de formació i inserció que pretenen reduir l'atur juvenil a la ciutat. La Garantia Juvenil estableix que la Generalitat de Catalunya ha de possibilitar una oferta de treball, pràctiques o formació als joves en situació de vulnerabilitat d'entre 16 i 29 anys en un termini de quatre mesos si compleixen els requisits establerts¹³⁴. En general, però, cal una reflexió sobre l'exclusió de joves de la ciutat que no compleixen aquests requisits, per raons d'edat o de documentació, etc.

Aquests programes pretenen facilitar i acompanyar la transició dels joves des del sistema educatiu al sistema laboral de la mà de diferents agents del territori. A tall d'exemple, alguns programes de Garantia Juvenil a la ciutat són: el Programa de formació i inserció (PFI) per a joves de 16 a 21 anys que no tenen el graduat de l'ESO; o bé, l'Escola de Bàrmans-Programa Singulars destinats a joves de 16 a 29 anys, que han abandonat el sistema d'educació formal i es pretén que els joves es vinculin amb el sector de l'Hostaleria.

Així mateix, entre altres iniciatives que s'impulsen a la ciutat, cal assenyalar el programa anomenat Treball als barris¹³⁵, que, des del 2006, desenvolupa actuacions ocupacionals a la zona nord. És un programa específic que té la voluntat d'afavorir la inserció sociolaboral de persones amb risc d'exclusió social (aturats de llarga durada, joves sense estudis, dones que volen reincorporar-se al mercat laboral, etc.).

Gràcies a aquestes iniciatives es promou la dinamització de l'ocupabilitat de persones en situació d'atur o de més vulnerabilitat de la ciutat. Diverses entitats del Districte IV, entre elles, l'Esplai La Florida, JAPI i AEMA S.C.C.L. col·laboren en alguns d'aquests programes.

En relació amb les iniciatives i recursos de perfil privat o públic-privat impulsades per entitats del territori que proposen millorar l'ocupabilitat i/o accions relacionades amb la formació i l'acompanyament de persones en situació de desocupació, cal assenyalar la iniciativa L'Avança +

¹³³ Ídem anterior.

¹³⁴ Els requisits d'accés al Sistema de Garantia Juvenil són: Tenir nacionalitat espanyola o ser ciutadans de la Unió Europea o dels Estats que formen part de l'Acord Econòmic Europeu o de Suïssa que es trobin a Espanya en exercici de la lliure circulació i residència. També podran inscriure's els estrangers titulars d'una autorització per residir en territori espanyol que habiliti per treballar; Estar empadronat a qualsevol municipi de Catalunya; Tenir més de 16 anys i menys de 30 anys en el moment de sol·licitar la inscripció en el Fitxer del Sistema Nacional de Garantia Juvenil.; No haver treballat en el dia natural anterior a la data de presentació de la sol·licitud.; No haver rebut accions educatives que comportin més de 40 hores mensuals en dia natural anterior a la data de presentació de la sol·licitud.; No haver rebut accions formatives que comportin més de 40 hores mensuals en el dia natural anterior a la data de presentació de la sol·licitud.; Presentar una declaració expressa de tenir interès a participar en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil, adquirint un compromís de participació activa en les actuacions que es desenvolupin en el marc de la Garantia Juvenil.

¹³⁵ Ja comentat a l'apartat 5.1 Educació.

Tastaoficis. Es tracta d'un projecte impulsat per l'entitat JAPI. Té l'objectiu de formar joves entre 16 i 21 anys que han abandonat els estudis formals sense aconseguir el Graduat en Educació Secundària Obligatoria (GESO) i vol capacitar de forma integral els joves per reincorporar-los al teixit formatiu i social. Combina l'orientació per a la inserció laboral amb l'aprenentatge i tastet de diferents oficis. Així mateix, se'ls acompanya per treballar la millora de la seva situació personal i social, tot entrenant competències transversals bàsiques i de l'ofici específic. L'acompanyament tutoritzat i individualitzat i l'orientació acadèmica i professional són un element cabdal per assegurar una bona resposta a les necessitats de cada jove. En conveni amb el Pla Integral, durant el 2019, s'ha obert un grup específic al barri.

Les Planes, però, compta amb un nombre reduït de recursos relacionats amb l'impuls o el suport a l'activitat econòmica, l'orientació i la formació laboral que es trobin ubicats al territori.

Segons el nivell d'estudis, el grup amb més persones desocupades, tant a L'Hospitalet com a Catalunya, és el de les persones que han completat els estudis secundaris, que suposa respectivament el 71,64% i el 63,10% del total. Respecte del primer trimestre de l'any 2018, tots els col·lectius han disminuït la xifra absoluta d'aturats, en total, -835 persones (-5,5%). Cal assenyalar que, respecte del març del 2018, el grup de persones universitàries és el col·lectiu que aquest any ha signat més contractes, la qual cosa ha suposat una disminució de la taxa d'atur en un 11,4%.

TAULA 38: NOMBRE D'ATURATS/DES SEGONS EL NIVELL D'ESTUDIS, I TRIMESTRE 2019¹³⁶

	Sense estudis	Estudis primaris incomplets	Estudis primaris acabats	Formació professional	Estudis secundaris	Estudis Tècnics Superiors	Estudis universitaris	Total
L'Hospitalet	93	359	967	1.210	10.326	785	674	14.414
Catalunya	6.895	19.511	27.890	35.646	249.714	24.507	31.577	395.740

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Per sectors d'activitat econòmica a L'Hospitalet, els serveis continuen sent els que presenten més aturats, amb 11.135 persones, el 77,25% del total. En relació amb el primer trimestre del 2018, tots els sectors van presentar una disminució de població aturada. En aquest sentit, el sector serveis és el que registra la baixada més important amb una disminució de 317 persones. El següent sector amb més persones aturades és el de la construcció, amb 1.207. Això representa un 8,4% del total, però 291 persones menys respecte del 1r trimestre del 2018. La indústria ocupa el tercer lloc en la classificació per sectors d'aturats/des, amb 1.149 persones, un 8% del total. Respecte del 1r trimestre del 2018 s'ha reduït en 139 persones.

¹³⁶ Estudis universitaris inclou: Universitaris primer cicle - Estudis postsecundaris, Universitaris segon i tercer cicle - Estudis postsecundaris i altres estudis postsecundaris.

TAULA 39: NOMBRE D'ATURATS/DES PER SECTORS, I TRIMESTRE 2019

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior	Total
L'Hospitalet	59	1.149	1.207	11.135	864	14.414
Catalunya	9.068	43.656	30.730	284.267	28.019	395.740

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

El 1r trimestre del 2019 l'atur registrat per la població estrangera a L'Hospitalet afecta 3.216 persones (el 22,31% del total de la població aturada). D'aquests, el 49,6% són homes i el 50,4%¹³⁷ són dones.

Les dades a Catalunya de l'atur estranger en el 1r trimestre del 2019 era de 82.635 persones i representava el 20,88% dels quals un 45,8% eren homes i un 54,20% eren dones. Malauradament, L'Hospitalet es trobava, a finals del 2018, en la segona posició del rànquing dels 36 municipis que conformen l'Àrea Metropolitana de Barcelona en nombre d'aturats estrangers, després de Santa Coloma de Gramenet¹³⁸.

Per franja d'edat, les persones d'origen estranger¹³⁹ entre els 35 i 39 anys se situen com la població amb més desocupació: són el 19% del total d'aturats estrangers de la ciutat. A Catalunya, aquesta franja d'edat és, també, la que registra més població en situació d'atur: un 16,59% del total. Totes les nacionalitats han reduït el nombre de persones registrades sense feina.

TAULA 40: NOMBRE D'ATURATS/DES D'ORIGEN ESTRANGER PER EDATS, I TRIMESTRE 2019

	Menors 20 anys	20-24 anys	25-29 anys	30-34 anys	35-39 anys	40-44 anys	45-49 anys	50-54 anys	55-59 anys	Més de 60 anys	Total
L'Hospitalet	57	154	333	473	611	512	395	299	224	158	3.216
Catalunya	1.254	4.006	7.253	11.151	13.710	13.132	10.938	8.984	7.068	5.139	82.635

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

A L'Hospitalet, de les persones aturades¹⁴⁰ segons grans regions geogràfiques, les que representen un percentatge més significatiu, amb un 45,17 %, són els nascuts a Amèrica Central i del Sud. Tot seguit se situarien les persones d'origen magribí, amb un 23,35%. Seguidament serien les persones nascudes a Europa (comunitaris no espanyols i no comunitaris) amb un 16,81%. Les persones nascudes a diferents països d'Àsia representa un 9,78% del total. Per últim, les persones nascudes a la resta de països d'Àfrica representa el 4,89% de la població aturada estrangera i un 0,19% de població procedent d'Austràlia i Oceania, no representat al gràfic per ser inferior a un punt percentual.

Si comparem les dades de ciutat amb el conjunt de Catalunya, s'observa a la gràfica següent que un 40,86%, són persones nascudes al Magreb, un 28,40% són nascuts a Europa extracomunitària i

¹³⁷ Dades obtingudes de l'Observatori de Treball i Model productiu de la Generalitat de Catalunya <http://observatorideltreball.gencat.cat/observatoriDelTreball/servlet/mstrWeb>

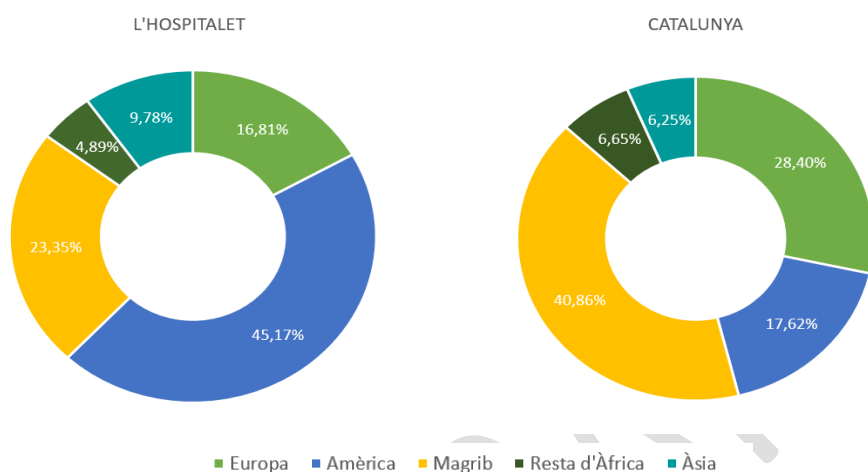
¹³⁸ Dada del I trimestre del 2018, font: <http://www3.amb.cat/repositori/Estudis%20territorials/Dossier%20atur%201r%20trimestre%202018.pdf>

¹³⁹ <http://observatorideltreball.gencat.cat/observatoriDelTreball/servlet/mstrWeb>

¹⁴⁰ La proporció d'atur estranger està calculada sobre el total d'aturats/des del municipi, atès que no es disposa de les xifres de població activa entre la població estrangera.

comunitaris no espanyols, un 17,62% a Amèrica, un 6,65% d'altres països d'Àfrica i finalment, 6,25% són procedents de diferents països d'Àsia. Per últim un 0,65% eren d'Austràlia i Oceania.

GRÀFIC 27: PERCENTATGE D'ATURATS/DES ESTRANGERS SEGONS NACIONALITAT A L'HOSPITALET I CATALUNYA, I TRIMESTRE 2019

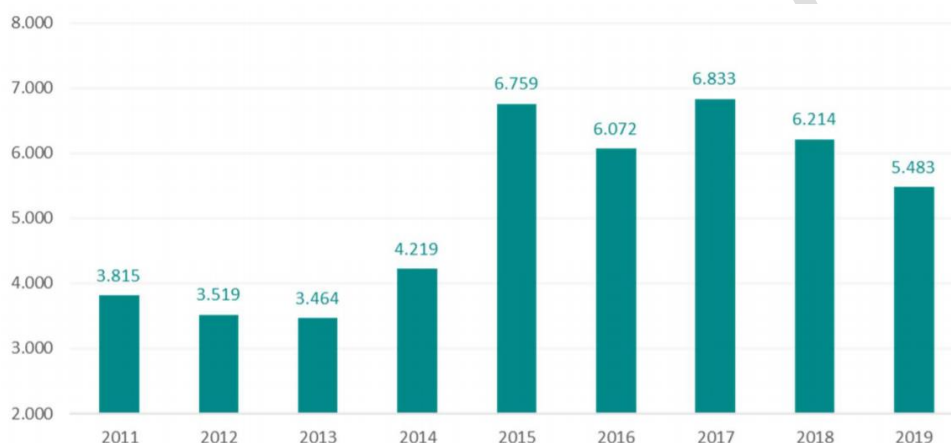

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

5.4.2. CONTRACTACIÓ LABORAL I AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL

En relació amb la contractació el març del 2019, es van signar a L'Hospitalet 5.483 contractes laborals, un 11,8% menys que al mateix període de l'any anterior (6.214 contractes). En termes interanuals, tant la província (-2,6%) com el conjunt de Catalunya (-3,9%) han registrat una disminució en el nombre de contractes, però de forma més lleu. Destaca l'alt nombre de contractes temporals a la ciutat, un 83%, mentre que els indefinits han estat només el 17% del total al municipi.

GRÀFIC 28: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE CONTRACTES SIGNATS A L'HOSPITALET, 2011-2019¹⁴¹

Font: Informe mensual d'atur i de contractacions de L'Hospitalet¹⁴²

La tendència és similar si s'analitza la tipologia de contractes per sexes. En el cas dels homes, el nombre de contractes indefinits és més alt, un 9,8% del total, que el de les dones, un 7,2%. En el mateix ordre de coses, els contractes temporals signats per homes suposa un 40,7% i els signats per dones representa el 42,3% al conjunt de la ciutat.

Respecte dels grups d'edat, el nombre més alt de contractacions s'han donat en el grup de persones d'entre 25 i 44 anys, la qual cosa representa un 56,6% del total de contractes. En el cas dels joves menors de 25 anys, la contractació a finals del 1r trimestre del 2019 ha estat d'un 22,1% i la dels majors de 44 anys ha estat d'un 21,2%.

Pel que fa als contractes temporals en la franja d'edat d'entre 25 i 44 anys, és la més elevada, ja que representa el 46,6%. En els joves de menys de 25 anys, els contractes temporals representen un 18,9% i en els majors de 44 anys és d'un 17,5%.

Per sectors, el 89,6% dels contractes s'han signat en l'àmbit dels serveis. D'aquests, el 74,8% eren temporals. Respecte de l'any anterior, s'aprecia una davallada interanual de la contractació pràcticament generalitzada, excepte a la construcció (gràcies a l'augment de contractes temporals) i a la contractació d'indefinitos a la indústria.

Per últim, per nivell de formació, les persones aturades que han estat més contractades han estat les que tenen un nivell de formació general o inferiors (65,5%), seguides de qui disposaven de

¹⁴¹ Dada del mes de març 2019.

¹⁴² Font: <http://www.l-h.cat/gdocs/d3371593.pdf>

titulació universitària, que ha estat d'un 18,5% i, per últim, els nivells professionals, amb un 15,7% del total.

“Hay que pensar en cómo crear puestos de trabajo para poder tener una convivencia en paz”

“Treball digne és el que més necessiten les persones del barri”

5.5. URBANISME, HABITATGE I ESPAI PÚBLIC

5.5.1 EVOLUCIÓ URBANÍSTICA

L'organització de L'Hospitalet del segle XIX va sorgir al voltant dels tres barris (Centre, Santa Eulàlia i Collblanc) i gairebé no havia variat fins als anys 20. El 1926, però, s'elaborà el Pla Municipal d'Eixample i Sanejament Interior amb l'objectiu d'ordenar tot el terme municipal ("aquesta seria la primera i l'última vegada que L'Hospitalet es planifica en tant que ciutat"¹⁴³). Així doncs, com altres barris de la ciutat, amb el rerefons de la gran immigració que arribava a les zones urbanes i industrials de Catalunya, el barri de Les Planes es va configurar sense unes directrius ni planificació urbanística concretes.

En el marc del Pla del 1926 es dissenya el Samontà com una futura Ciutat-Jardí. Tanmateix, aquest Pla no es va dur a terme i la realitat del barri va ser molt diferent, ja que L'Hospitalet es trobava en la zona d'influència de Barcelona i part del seu territori es veuria incorporat a aquesta mitjançant el Pla Comarcal (1953) i la Llei del Sòl (1956), que van permetre un gran creixement urbanístic a L'Hospitalet.

El desenvolupament urbanístic dels dos barris que configuren el Districte IV va ser molt similar. Els Plans parcials de La Florida i Les Planes (1956) indicaven què i com s'havia de construir en aquesta zona. L'any 1957 es construeix l'Avinguda Isabel la Catòlica, que connectava el centre amb La Florida i Pubilla Cases. Segons el Pla Metropolità del 1956 "totes les opcions són preses a partir de decisions no discutides: la centralitat i creixement de Barcelona"¹⁴⁴. Així, L'Hospitalet perd la seva autonomia com a municipi en l'àmbit urbanístic.

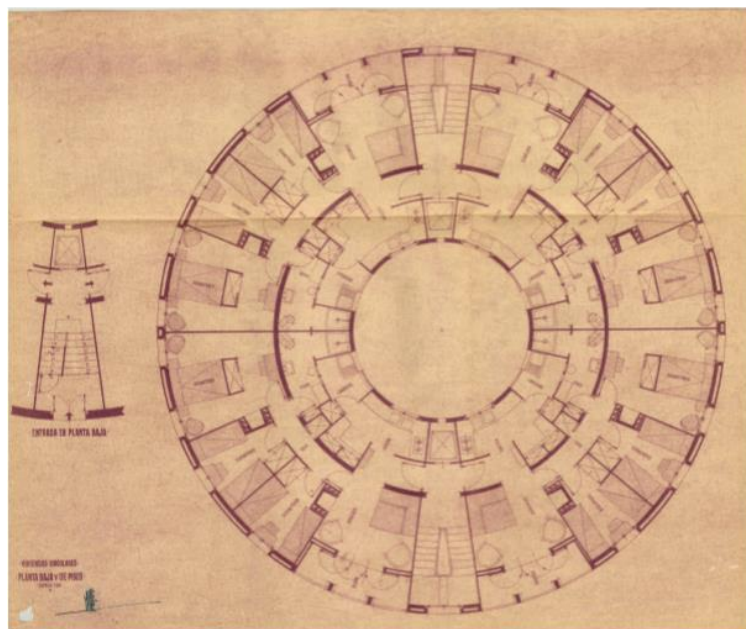
A partir d'aquell moment s'inicià un període vertiginós de construcció en el barri. Són anys de grans inversions públiques i d'una important demanda d'habitatge per cobrir les necessitats de les persones provinents d'altres comunitats que arribaven a la ciutat cercant noves oportunitats. Es comencen a obrir vies noves i a urbanitzar progressivament els espais agrícoles existents. Al Districte IV es construeixen les primeres promocions d'habitatges amb fins especulatiu, pisos econòmics sense els equipaments bàsics per al seu desenvolupament social.

Com ja s'assenyala en l'apartat 4.2 Evolució històrica i social, a mitjans d'aquesta dècada, la solució inicial per donar cabuda a l'allau migratòria de la població a Les Planes va ser la construcció dels Blocs Onésimo Redondo per l'OSHA.

¹⁴³ Navarro Acebes, Ferran "Els plans de L'Hospitalet", Quaderns d'Estudis, núm.8, 1988, Centre d'Estudis de L'Hospitalet, p.59.

¹⁴⁴ Ídem p.65.

IMATGE 10: PLÀNOL ALTERNATIU DE CONSTRUCCIÓ DELS BLOCS FLORIDA DE JOSEP ANTONI CODERCH I MANUEL VALLS, 1949

Font: Arxiu Municipal

Aquest polígon de pisos s'edificà en un lloc aïllat, sense botigues, serveis, clavegueram, comunicacions ni equipaments. Són pisos modestos d'entre 25 i 40 m². La rapidesa en ser construïts, la precarietat i la mala qualitat van ser les característiques compartides dels nous habitatges. Són illes d'edificis amb espais públics i carrers per als vianants entre els blocs. Els carrers entre els blocs són estrets i estan situats en una zona elevada i amb un petit desnivell que cau cap al sud amb les vies de tren i a l'oest cap el Parc de Les Planes i el cementiri municipal.

“Sempre ha estat un barri difícil, sobretot l'entorn dels Blocs. Quan les coses es fan d'entrada malament, - són pisos molt petis que no tenen ni 40 m² que els van fer als anys 50 -, ja condiciona la vida de les persones que viuen en aquests llocs, fa la vida difícil i complicada”

“Desde que los construyeron están mal hechos. Yo lo que haría es tirar los Bloques y volver a hacer con los materiales buenos, pero que no desaparecieran”

Les famílies d'aquests primers pisos eren persones migrades d'altres zones d'Espanya, treballadors de mutualitats laborals, famílies gitanes procedents de zones barraquistes de Barcelona, etc. El 1956 un dels primers serveis que va tenir el barri va ser un barracó situat al mig d'una plaça interior dels Blocs que es feia servir com a església i escola i que posteriorment fou aprofitat per acollir activitats diverses fins a finals dels 70.

En aquests anys la legislació va permetre que les empreses fessin promocions d'habitatges per als seus empleats. FECSA, per exemple, va promoure la construcció de blocs de pisos a La Florida per als seus treballadors. Així doncs, el boom migratori dels anys 50 i 60 va anar condicionant la configuració urbanística del barri de Les Planes i de la ciutat¹⁴⁵.

¹⁴⁵ Per més informació consultar l'apartat 4.2 Evolució històrica i social.

IMATGE 11: OBRES DE CONSTRUCCIÓ DEL MERCAT LA FLORIDA¹⁴⁶, 1956

Font: Arxiu Municipal. Autor desconegut.

IMATGE 12: BARRACONS DE L'ESCOLA ONÉSIMO REDONDO, 1960

Font: Arxiu Municipal. Autor desconegut. Donant:

Neus Juvillà

El Pla General Metropolità, del 1976, va ordenar el creixement urbanístic i la regulació de les alçades màximes dels edificis i del nombre de plantes segons l'amplada dels carrers. "A diferència dels dos plans anteriors, aquest Pla parteix del reconeixement dels edificis heretats, de la crisi del model de creixement que s'havia seguit, de la necessitat de corregir els desequilibris que la gestió urbana dels darrers 20 anys havia creat a la ciutat"¹⁴⁷.

Com en altres barris, durant els 70 i 80 molts veïns i veïnes reivindicaren els serveis públics bàsics per cobrir les necessitats del barri de Les Planes. Així doncs, des de mitjans dels 80, el municipi va anar transformant la seva fesomia amb la desaparició de zones industrials, la creació d'espais verds i la millora de les comunicacions i els serveis públics.

Durant la dècada dels 90 i durant la primera meitat del segle XX, moltes persones migrades de les zones rurals de les primeres onades tornen als seus pobles d'origen. La situació de l'habitatge, però, s'agreuja novament amb l'arribada de població estrangera dels moviments migratoris posteriors.

El Pla L'Hospitalet 2010 (Pla L'H 2010) plantejà un projecte de renovació urbana sorgit a partir d'una profunda reflexió sobre les condicions urbanístiques, econòmiques i socials de la ciutat i el seu context territorial. El Pla no suposava un document formal de planificació estratègica ni urbanística, sinó un recull de mètodes, concepcions i directrius de treball per a l'obtenció dels canvis desitjats per a la ciutat, mitjançant organismes municipals de desenvolupament com l'Agència de Desenvolupament Urbà¹⁴⁸.

¹⁴⁶ Vista de les obres inicials del Mercat de La Florida, el descampat que hi havia on avui està l'Avinguda Masnou i al fons de la fotografia, es pot veure els d'Onésimo Redondo (Blocs Florida).

¹⁴⁷ Navarro Acebes, Ferran "Els plans de L'Hospitalet", Quaderns d'Estudis, núm.8, 1988, Centre d'Estudis de L'Hospitalet, p.70.

¹⁴⁸ Per més informació consultar: <https://ddd.uab.cat/pub/prmb/18883621n33/18883621n33p35.pdf>

El deteriorament d'uns edificis antics que ja patien deficiències en la seva construcció, les dificultats d'accessibilitat (ascensors, rampes), les deficiències en l'àmbit de la mobilitat (trànsit i aparcament) i l'escassetat de zones de convivència són alguns dels assumptes que requerien una intervenció urbana integral i que van portar l'Ajuntament a declarar el 2016 la necessitat de realitzar un nou Pla amb la finalitat de realitzar accions urbanes i revitalitzar-ne el teixit social i econòmic¹⁴⁹.

“En el bloque cinco hay unos huecos y salen las ratas. En el segundo que vivo yo, veo que hay una rata y he puesto una queja”

“El barrio ha mejorado en estos años. La Avda. Masnou hace 25 años era una avenida fea. Ahora es una avenida nueva, pero las calles más pequeñas no están tan cuidadas”

“Antes se hablaba de que había que tirar los Bloques y hacerlos nuevos. Igual se tiene que hacer drásticamente”

“El barrio está plagado de cucarachas y ratas”

En resum, per les característiques històriques i socioeconòmiques de Les Planes, les qüestions relacionades amb l'urbanisme, l'habitatge i l'espai públic suposen un dels àmbits fonamentals a l'hora d'analitzar-ne realitat, ja que es troben vinculats a aspectes com la convivència i la inclusió social.

“Los Bloques si no se trabajan en ellos acabará en un gueto”

“Cada vez somos más y hay que ver cómo aprovechamos el poquito espacio que tenemos para poder hacer cosas y que todos formemos parte sin sentirnos excluidos”

En conseqüència, tenir en compte aquests orígens és fonamental per entendre la distribució actual dels espais, els seus usos, el tipus d'edificació i les dinàmiques de relació en el veïnat actual del barri.

“Si no se mejoran los pisos los que acabarán viviendo son los de menos posibilidades económicas como pasa siempre”

“Es muy importante hablar de necesidades en los usos del espacio público. Unos no se acuerdan de cuándo eran jóvenes, y los otros tampoco se ponen en la piel de una persona que tiene que trabajar, necesita descansar para estar bien”

“Cal continuar avançant en fer intervencions urbanístiques al barri. En el cas que els Blocs no es tiressin a terra, cal fer una intervenció importantíssima a l'entorn (soterrament de vies, etc.) per compensar una mica. S'ha de tornar a desenvolupar una xarxa de comerç”

5.5.2 EDIFICACIÓ I HABITATGE

Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), el 75% dels edificis de L'Hospitalet han estat construïts entre els anys 1951 i 1980¹⁵⁰. Un 12% serien anteriors a aquesta data i un 13% van ser construïts entre el 1981-2011¹⁵¹. Segons les dades facilitades per l'Àrea d'Espai Públic,

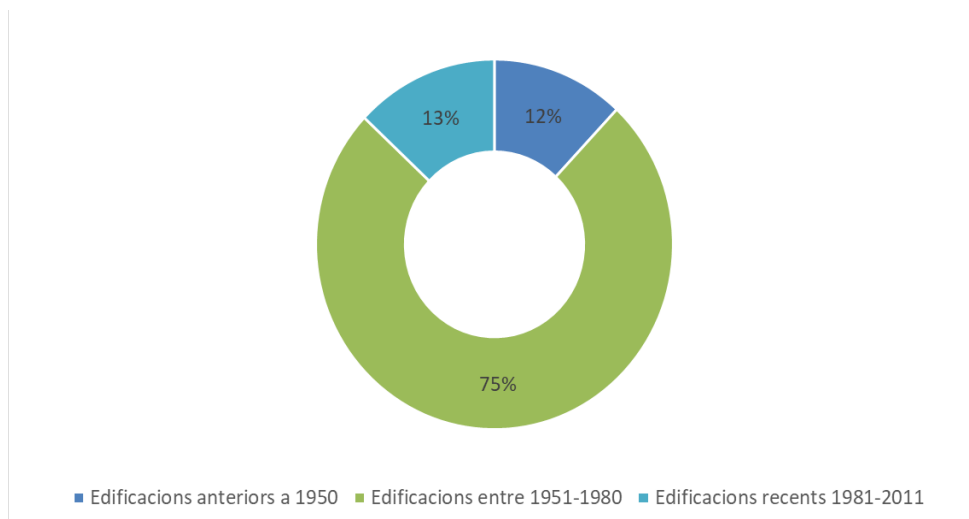
¹⁴⁹ Pla de Regeneració Urbana Integral Les Planes-Blocs Florida.

¹⁵⁰ IDESCAT. Edificis destinats principalment a habitatge. Per tipus i any de construcció. L'Hospitalet de Llobregat, any 2011. Per més informació veure: <http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=1&V1=08101&V3=1035&V4=6208&ALLINFO=TRUE&PARENT=25&CTX=B>

¹⁵¹ No es disposen de dades posteriors, ja que aquest indicador es fa públic cada 10 anys.

Urbanisme i Sostenibilitat, el percentatge d'habitatges d'edificis anteriors al 1956 en el districte és del 89,39% als Blocs Florida, en el barri de Les Planes d'un 14,92% i en el Districte IV un 9,44%.

GRÀFIC 29: PERCENTATGE D'HABITATGES A L'HOSPITALET SEGONS EL PERÍODE DE CONSTRUCCIÓ

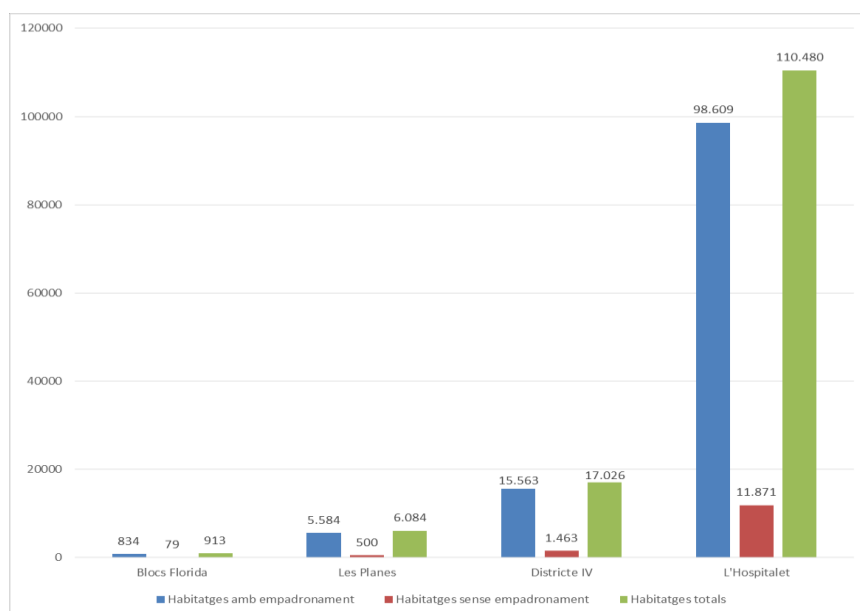
Font: Elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT 2011

El govern català va aprovar el Decret 141/2012 del 30 d'octubre que regula les condicions d'habitabilitat que han de reunir els habitatges i que rebaixa de 40 a 36 m² la superfície mínima que hauria de disposar qualsevol pis de nova construcció. La norma tenia com a objectiu flexibilitzar les exigències del disseny dels habitatges, adequar-les a la nova realitat socioeconòmica, volia impulsar la rehabilitació dels habitatges i evitar la sobreocupació als pisos, tot modificant el decret aprovat l'any 2009, que establia que els pisos de nova construcció havien de tenir una superfície mínima de 40 m².

El 2018 el barri de Les Planes disposa de 6.084 habitatges. Aquesta xifra suposa que en el 3,36% del sòl global del municipi es concentra el 5,5% del total d'habitatges de la ciutat. Segons les dades obtingudes del Registre del Servei d'Urbanisme, l'any 2016 hi havia 6.067 edificis a Les Planes. Per tant, durant, els anys 2017-2018 s'han creat 17 edificis nous al barri.

Pel que fa a l'empadronament dels habitatges, en el gràfic inferior es pot observar que el total d'immobles del 2018 a L'Hospitalet era de 110.480, dels quals 98.609 estan registrats en el Padró Municipal i 11.871 consten com a no empadronats. En el Districte IV el nombre d'habitatges total era de 17.026, dels quals un 91,41% són amb persones empadronades i en el 8,59% no consta cap registre d'empadronament.

GRÀFIC 30: COMPARATIVA D'HABITATGES SENSE EMPADRONAMENT I AMB EMPADRONAMENT EN ELS BLOCS FLORIDA, LES PLANES, DISTRICTE IV I L'HOSPITALET, 2018

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró Municipal 2018.

A Les Planes el 91,78% dels habitatges consten com que hi ha alguna persona empadronada- en el cas dels dels Blocs Florida la dada és similar (91,34%). Els habitatges que no consta cap persona empadronada, al barri de Les Planes representen el 8,21% del total i en els Blocs Florida el 8,65%. Tot i que són percentatges significatius, són xifres inferiors a la mitjana de la ciutat, que se situa en un 10,74%.

D'altra banda, segons la Generalitat de Catalunya hi ha 15.324 persones inscrites per sol·licitar Habitatge de Protecció Oficial (HPO) a la ciutat de L'Hospitalet¹⁵². Segons les dades subministrades per l'Àrea d'Espai Públic, Urbanisme i Sostenibilitat (EPHUS) es registra que el nombre de contractes signats a la borsa de mediació de lloguer social a la ciutat de L'Hospitalet el 2018 era de 55, dels quals només 6 s'han signat en el Districte IV i cap en els Blocs Florida ni Les Planes. El preu actual del lloguer social de la borsa de mediació del municipi és 570,67€ i al Districte IV és de 522,50€.

El Decret 141/2012 té la finalitat de determinar l'existència dels supòsits de sobreocupació que preveu la Llei del dret a l'habitatge. Per això estableix el nombre màxim d'ocupants per habitatge en funció del nombre d'habitacions i de la superfície d'aquestes. L'incompliment d'aquest estàndard té els efectes que es deriven de la Llei del dret a l'habitatge¹⁵³.

¹⁵² Dades facilitades per l'Àrea d'Espai Públic, Urbanisme i Sostenibilitat (EPHUS).

¹⁵³ Font: <http://www.habitabilidadcedula.es/Cedula-Habitabilidad-Decret-141-2012.html>

Un indicador per valorar la sobreocupació dels habitatges és la mitjana de **persones que viuen per habitatge**. En aquest sentit, el barri de Les Planes té l'ocupació més alta de la ciutat en habitatges de dimensions reduïdes. L'any 2009 eren 3,08 persones les que vivien en un pis i el 2018 era de 2,97 persones, per sobre de la mitjana de la ciutat (2,74 persones per habitatge)¹⁵⁴. Seguidament, el barri de La Florida és el que presenta també un alt nombre de persones per habitatge.

“Vive mucha gente y muy agolpada. Alquila uno y se meten ocho”

“Els pisos són molt petites i estan sobrepoblats”

“Hi ha famílies que ho estan passant magre, que els hi ha pujat el lloguer, i el que fan és posar més gent a casa. Famílies que viuen en habitacions amb varis fills”

Cal assenyalar també el nombre tant en empadronades per habitatge. El 2018 el barri de Les Planes tenia el percentatge més alt de la ciutat (10,37%)¹⁵⁵, seguit de La Florida (10,09%), mentre que la mitjana de la ciutat se situa quatre punts percentuals per sota (6,17%). Altres barris que es troben per sobre de la mitjana de la ciutat són la Torrassa (9,17%), Pubilla Cases (8,80%) i Collblanc (7,85%).

Així mateix, la **superfície** mitjana de què disposa cada habitant dins l'habitatge és una dada significativa per valorar l'amuntegament als pisos. Amb una superfície mitjana útil de 41,93 m² i una mitjana d'ocupació de 2,76 persones per habitatge, als Blocs cada habitant disposa de 15,16 m². És a dir, els habitants als Blocs disposen d'un 37,54% menys d'espai útil d'habitatge per habitant que a la resta de la ciutat.

“(En los pisos de los Bloques) al estar todo tan hermético, bajas a la plaza y no se considera que estás en la calle”

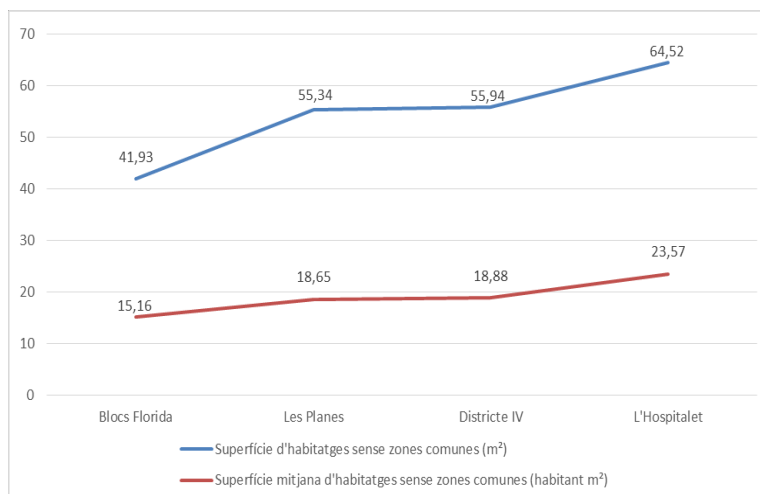
“Las escaleras de los Bloques son enormes. Están desaprovechadas y los pisos son como cajas de zapatos”

“No se si vull que enderroquin els blocs i posin pisos super xulos, perquè crearà especulació de l'habitatge perquè vinguin famílies de Barcelona amb més poder econòmic”

¹⁵⁴ Per a més informació consulteu l'Anuari Estadístic de la Ciutat de L'Hospitalet 2018, apartat d'Usos del sòl i habitatge.

¹⁵⁵ En els Blocs la Florida la mitjana també és molt elevada, en el 10,31% dels habitatges hi viuen 5 persones o més.

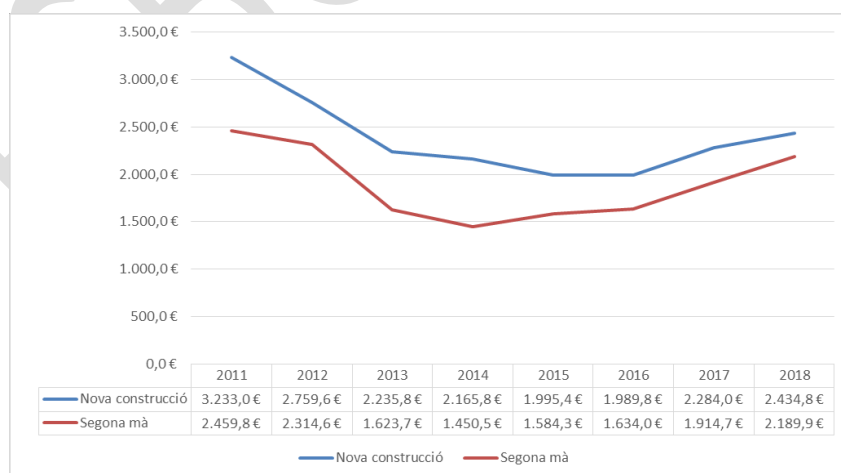
GRÀFIC 31: COMPARACIÓ SUPERFÍCIE D'HABITATGE ALS BLOCS FLORIDA, LES PLANES, DISTRICTE IV I CIUTAT, 2018

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'EPHUS

Malgrat no disposar de dades específiques del Districte IV, cal assenyalar l'evolució del **cost de l'habitatge** a escala de ciutat. El preu de l'habitatge, com es pot veure a la gràfica següent, va patir una davallada important, tant en habitatges de nova construcció com de segona mà, en els anys posteriors a la crisi econòmica del 2008, però torna a repuntar en ambdós casos a partir del 2016. Es pot extreure d'aquestes dades que en el cas concret del Districte IV les dades són, com a mínim, similars a la tendència descrita pel que fa al conjunt del municipi.

GRÀFIC 32: EVOLUCIÓ DEL PREU PER M² A L'HOSPITALET, 2011-2018

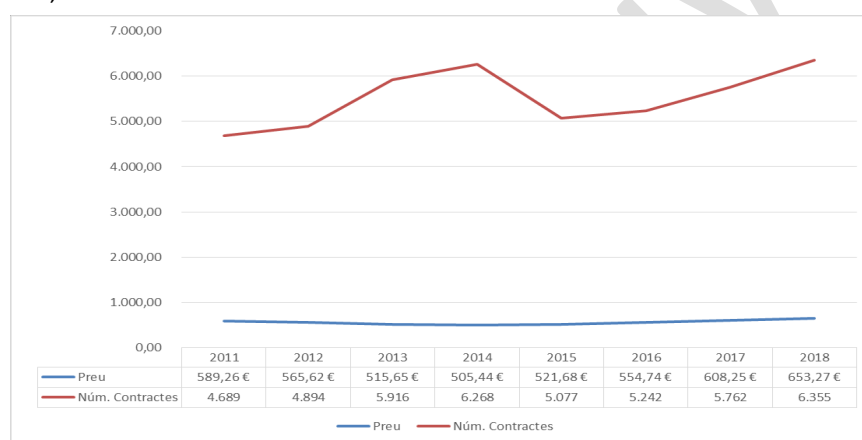

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Anuari Estadístic de la Ciutat de L'Hospitalet 2018

En relació amb l'evolució dels preus de lloguer, la davallada en el preu ha anat acompanyada d'un augment significatiu del nombre de contractes a la ciutat, principalment en el període comprès entre el 2011 i 2014.

Així, mentre el preu del lloguer de pisos s'anava reduint, el nombre de contractes de lloguers anava augmentant. En el 2014 s'assoleix el preu més baix d'aquest període (505,44€) i el nombre més elevat de contractes (6.268). Es produeix, però, un punt d'inflexió l'any 2015, quan es redueixen en 1.191 els contractes de lloguer de la ciutat i comença a incrementar-se novament el preu del lloguer. L'any 2018 el nombre de contractes (6.355) va superar els del 2014, però la diferència del preu del lloguer era superior a fa 4 anys. Vist que el preu mitjà de lloguer l'any 2018 era de 653,27€, l'augment respecte del preu del 2014 va ser de 147,83€.

GRÀFIC 33: EVOLUCIÓ DEL PREU DE LLOGUER I NOMBRE DE CONTRACTES DE LLOGUER A L'HOSPITALET, 2011-2018

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Anuari Estadístic de la Ciutat de L'Hospitalet 2018

Atrets pels preus dels habitatges més econòmics, els nous veïns i veïnes del districte provenen de nivells socioeconòmics més baixos i accepten viure en uns habitatges o en un barri que no sempre reuneixen les condicions mínimes d'habitabilitat.

“Muchos cables están colgando, tocan el suelo y si un niño toca eso, se queda pegado”

“Un día una rata subió por el bloque hasta la ventana de mi casa”

“Tengo a mi abuela imposibilitada y no puede salir a la calle, porque en el bloque no se puede poner ascensor”

“La gente se queja de todas las obras, todo lo nuevo pasa en el barrio Centro. Y aquí se corta la luz y pueden pasar 4 o 5 horas hasta que vuelva, y nos tenemos que aguantar, como si nada”

“En lugar de hacer un mural, primero se deben arreglar los cables, que son un peligro”

“Hi ha carrers molt foscos, pels que prefereixo no passar”

D'altra banda, en els anys anteriors a la crisi econòmica, l'elevat preu dels lloguers portava, en moltes ocasions, a la necessitat de compartir habitatge per diverses famílies. Més recentment, malgrat la disminució relativa dels preus, les dificultats econòmiques de moltes famílies mantenen la necessitat de viure amb d'altres per compartir despeses. Aquesta situació és un dels orígens de les dificultats de convivència en les comunitats de veïns/es.

“En verano en los pisos no se puede estar”

“La ocupación de pisos está a la orden del día. En mi bloque, ya casi he perdido la cuenta de cuántos pisos”

“La gente está de ocupa porque se quedaron sin trabajo y con una deuda. Yo creo que no es malo ser ocupa “

“Algunas familias no pueden pasar un piso para ellas solas. La única solución es compartir el alquiler”

A més, es generen altres dificultats en la convivència que, de vegades, traspassen les comunitats veïnals i tenen lloc a l'espai públic en forma d'ocupació intensiva d'aquest i/o de coincidència de diferents usos que són percebuts com a incompatibles.

“Alguno vecinos, como no encuentran espacios públicos acogedores, se pasan todo el día dentro de las viviendas, y se incrementan los problemas de ruidos, molestias, etc.”

“Hay mucha suciedad en la escalera, y no es porque no se limpie”

“La gran precarietat que viuen moltes persones dificulta la seva implicació a la comunitat”

“La mejor vivienda puede facilitar las interrelaciones entre comunidades. Si no hay espacio de calidad en la vivienda y cada uno va a lo suyo, no hay buena relación vecinal. Y hay dificultad por las diferentes culturas, lo que agrava la convivencia”

“Las viviendas están deterioradas y la diversidad cultural en las escaleras complica la convivencia”

Tot i això, hi ha algunes persones de comunitats que senten certa satisfacció en com s'organitzen o en la convivència interna de la seva comunitat.

“Yo llevo 20 años en esa comunidad y nunca he visto discutir. Es una comunidad ejemplar”

“En alguns blocs hi ha una identitat de bloc. Hi ha la percepció de “que bé que estem”, “que bé que estem organitzats”, “quin orgull de formar part d'aquesta comunitat, d'aquest bloc”... És molt positiu i no és una cosa aïllada”

Quant a la seguretat dels habitatges, en el període 2017-2018 s'han obert 729 expedients disciplinaris i d'habitabilitat a la ciutat de L'Hospitalet. En els Blocs Florida consta l'apertura de 3 expedients, amb un total de 35 en el barri de Les Planes. El Districte IV suposa el 13,17% del percentatge d'expedients d'edificis amb patologies de la ciutat, un fet remarcable tenint en compte que té el 5,5% del total d'habitatges de la ciutat. Aquestes patologies poden ser causades per humitats, aluminosis, fissures, deteriorament del formigó, risc de despreniments, etc. A més, segons les dades extretes del Servei d'Urbanisme als Blocs Florida on el 80% dels edificis no disposen d'ascensor¹⁵⁶.

“No creo que los Bloques tengan cédula de habitabilidad”

“Parece que el ayuntamiento está haciendo muchas cosas, pero aun así son insuficientes. Con tanta degradación falta mucho por hacer”

En relació amb la situació de pisos embargats, es disposen de dades només en relació amb els Blocs Florida. Dels 914 habitatges que comprenen els Blocs Florida, amb data de desembre del 2018, 164 pisos (18%) són de propietats jurídiques: 87 són propietat de diferents bancs, 50 són de titularitat de financers i inversors i 27 de titularitat pública.

¹⁵⁶ Segons el registre del Servei d'Urbanisme, 2018.

En l'àmbit de l'habitatge, el principal recurs a la ciutat és l'Oficina de l'Habitatge. S'encarrega de gestionar la bossa de lloguer social i tramita les subvencions destinades a la supressió de barreres arquitectòniques per a l'adequació d'espais comuns o per a la rehabilitació d'edificis d'ús residencial i habitatges als diferents barris del municipi. En aquest sentit, l'Ajuntament està cercant fórmules per pal·liar les necessitats d'habitatge social a través de la cessió de pisos buits per part dels bancs per al seu lloguer social.

5.5.3 ESPAI PÚBLIC I ZONES VERDES

Pel que fa als espais oberts dels quals disposa el barri de Les Planes, existeixen diverses places i parcs, alguns d'ells amb remodelacions recents¹⁵⁷. Els principals espais de relació i trobada al districte són: el parc de Les Planes, el parc de La Pau-Sepu, la plaça de la Granada i places més petites en determinats racons del barri com les places dels Blocs Florida i les zones limítrofs a les vies del tren. En aquests moments, s'està recuperant un nou espai al pont de Matacavalls amb un projecte comunitari.

La ubicació i els diferents usos d'aquests fan que sigui uns espais generadors de diferents opinions entre els veïns i veïnes sobre les conductes i activitats que s'hi desenvolupen.

“Los vecinos ocupan un aparcamiento poniendo una silla y entonces tú no puedes aparcar. Yo no lo respeto, pero la mayoría lo respeta. Ese es un tema que genera mucho conflicto”

“Hay niños solos en los parques y en las calles. A esas horas de la noche, los padres no están trabajando, es desinterés y dejadez también”

“Es un peligro que los coches entren dentro de los Bloques y hagan carreras. Nosotros salimos con los niños y es un peligro. Algún día pasará algo”

“Hemos de crear espacios públicos agradables donde la gente pueda estar, compartir y relacionarse”

“Llames cuando llames a la Guardia Urbana, ya sea de noche o de día, nunca tienen agentes para venir a ver qué pasa en las plazas del barrio”

“Queremos ver más Guardia Urbana a pie. Para multar sí que están.

“En invierno (el barrio) está muerto y en verano es un festival. Yo he pasado noches enteras afuera, jugando al parchís. (...) tú en un cuarto te mueres de calor. Muchas veces ponemos mesas y comemos ahí. Es que la plazoleta no se considera la calle para nosotros”

Respecte de la correspondència de zona verda per habitant, la ciutat té 8,32 m² per habitant; una dada molt baixa si es compara amb la mitjana de la comarca del Barcelonès (18,19 m²/hab.) i de l'àmbit territorial metropolità de Barcelona (53,21 m²/hab.).

Tot i que no es disposa de la dada exacta del Districte IV, es pot destacar que la combinació de menys espais oberts i l'alta densitat de població amb necessitats socials i vitals diferenciades porta, en moltes ocasions, a atribuir als joves i a la població d'origen estranger i d'altres comunitats la responsabilitat sobre les dificultats de convivència en l'espai públic.

“Per trencar la visió de l'altre com a competència per l'obtenció de recursos escassos,

¹⁵⁷ Com per exemple l'ampliació de la zona de jocs infantils del Parc de Les Planes duta a terme durant el 2018-2019.

calen espais de coneixement mutu i de relació”
 “S’ha d’educar a les famílies per la convivència en el barri”
 “Siempre ha sido super buen rollo, pero como ha venido mucha gente de fuera, ya no es lo mismo”
 “Las relaciones en el barrio antiguamente eran más solidarias y más respetuosas. Las generaciones de ahora han cambiado y es cuando chocan con los vecinos de aquí”
 “El conflicto es normal. La cuestión es cómo lo afrontamos”
 “Las generaciones que hay ahora son muy diferentes de antes, aunque sean de la misma familia”
 “El conflicto está en todas las franjas de edad. En jóvenes y adultos, incluso en las personas mayores”
 “No es racismo... Es más bien por persona. Si no te conozco y vienes nuevo, se genera esa tensión”
 “La convivencia se hace difícil, porque es un barrio muy territorial. Hay una plaza que es la plaza de los gitanos, otra que es la de los latinos. Entonces si los de aquí pasan a otra plaza, hay conflicto. Es un barrio dividido territorialmente por los propios vecinos”

El parc de Les Planes és un dels llocs més emblemàtics de la zona, un pulmó verd en un dels districtes més poblats. La seva construcció va ser fraccionada: l’inici va ser l’any 1986, les obres van continuar fins al 1992 i l’última fase va tenir lloc el 1995. L’organisme que s’encarrega de la gestió del parc és l’Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Fa uns mesos s’ha obert una nova zona de jocs infantils de més de 3.000 m² amb gran afluència i ús per part dels veïns i veïnes.

Malgrat la remodelació d’algunes zones, la seva orografia dificulta la realització d’algunes activitats de caràcter esportiu o d’oci a l’aire lliure. Sovint, les activitats diàries del parc tenen més a veure amb el fet de poder escurçar el camí cap a altres indrets o bé treure a passejar el gos. En el marc dels diversos processos participatius realitzats s’ha reivindicat la instal·lació d’escales mecàniques i/o ascensors.

“Per als joves calen parcs i oci alternatiu i esportiu, espais oberts on estar”
 “El parc de les Planes és gran, però és difícil, hi ha molts bancs, moltes escales”
 “Les planes fa quatre dies que és un parc passejable. Anys enrere allò era un barranc i feia por passar per allà”
 “Antes salía de jovencita y volvía sola y eso que pasaba por el Parque de las Planas, y ahora hago puerta a puerta, pero tampoco me han robado”
 “Hace unas semanas llamé a la urbana porque había perros sueltos sin bozal y sin correa en el Parque de Las Planas. Yo salí con mis dos perros pequeños y atados. Llamé a la Guardia Urbana y me dicen que para estas cosas no tienen personal”
 “Las zonas verdes no son zonas verdes, son zonas con la tierra fuera, los perros ... Hace falta vigilancia, una asquerosidad”

Com valora el Pla de Regeneració Urbana Integral Les Planes-Blocs Florida en el seu estudi, el parc és “un dels equipaments amb més extensió i amb més potencialitat, però és necessària una transformació del teixit urbà, social i comunitari de què, creant un parc amb identitat i amb una variació rica d’activitats diverses”¹⁵⁸.

¹⁵⁸ Prediagnòstic Pla de Regeneració Urbana Integral de Les Planes-Blocs Florida, gener 2017.

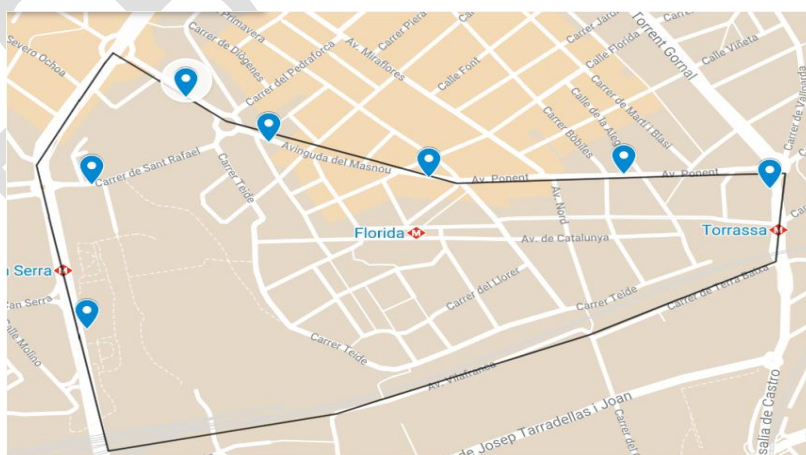
Segons les opinions d'alguns veïns i veïnes, l'aparença general del parc pateix mostres de brutícia, incivisme i delinqüència. Així mateix, presenta mancances d'aprovisionament, de falta de vegetació, escassa il·luminació i està limitat en els serveis de què disposa. El civisme i la neteja de tots dels espais públics en general són temes recurrents expressats pels veïns i veïnes del barri de Les Planes.

“La mejora del barrio es un proyecto de todos, de la administración, de las entidades y de los vecinos. Hay que trabajar para fomentar el sentimientos de orgullo y de pertenencia al barrio”

“El barrio está siempre sucio”

Per últim, el Districte IV compta amb parades de metro i autobús que el connecten amb altres barris de la ciutat, així com amb altres municipis.

“Trobo una diferència gran entre La Florida i Les Planes, sobretot la part del metro”

MAPA 10: PARADES DE METRO I D'AUTOBÚS DEL BARRI DE LES PLANES

159 Més informació a: <http://www.amb.cat/web/territori/actualitat/publicacions/detall/-/publicacio/enquestes-usuaris-dels-parcs-2015/4296593/11656>

5.6. CONVIVÈNCIA, CIVISME, PREVENCIÓ I SEGURETAT

D'acord amb el Baròmetre d'Opinió Pública de L'Hospitalet¹⁶⁰, l'any 2018 el principal problema de la ciutat era, segons les persones enquestades, la inseguretat ciutadana (amb el 29,3% de les opinions) seguit de prop per la neteja (24,2%), la immigració (21,8%), i l'incivisme (13,4%).

Per districtes, els veïns i veïnes de La Florida–Les Planes assenyalaven els mateixos problemes com els més importants al districte, però situant la immigració en el segon lloc entre les seves preocupacions, seguit de la neteja i l'incivisme (vegeu Taula 41). Val a dir que la comparació entre els principals problemes assenyalats entre el Districte IV i el conjunt de la ciutat, hi ha diferències significatives en el nombre de mencions a la inseguretat ciutadana, la immigració i l'incivisme, que destaquen en el Districte IV. Pel que fa a la neteja, en canvi, les mencions al Districte IV tenen un pes similar al del conjunt de L'Hospitalet.

“La Guardia Urbana debe velar en el barrio para garantizar los derechos y las obligaciones de todos”

“Los patinetes y las bicicletas van como locos por las aceras, y si no te das cuenta, te arrojan”

“Falta presencia policial”

“Necesitamos vigilancia y mecanismos sancionadores a quienes contravienen la normativa de civismo. Vigilancia policial disuasoria. Cámaras y que se sancione a quienes venden drogas, orinan, molestan...”

“Uno no les puede decir nada (a las personas incívicas) porque te amenazan hasta de muerte”

“Hay cierto desconocimiento de las normas, de las ordenanzas municipales. Como administración debemos comunicar mucho más, es el gran handicap de las administraciones, no siempre llegamos a todos”

“Aquí llamas (a la policía) y nadie viene”

“La sensación de que yo esté en un barrio seguro y que yo me sienta bien y confiada tiene que ver con que la gente tenga cubiertos los derechos básicos, no con instalar cámaras de seguridad”

TAULA 41: PERCENTATGE DELS PRINCIPALS PROBLEMES IDENTIFICATS PER DISTRICTE, 2018

	Districte I	Districte II	Districte III	Districte IV	Districte V	Districte VI
Inseguretat ciutadana	13,60%	24,30%	22,40%	44,60%	28,40%	14,80%
Neteja	24,20%	27,60%	26,20%	27,30%	25,50%	10,20%
Immigració	6,20%	25,60%	9,90%	28,70%	17,30%	7,80%
Incivisme	9,90%	25,70%	9,80%	23,20%	18,90%	6,80%
Aparcament	13,60%	3,30%	11,80%	3,50%	7,20%	5,10%

Font: Baròmetre d'Opinió Pública de L'Hospitalet 2018.

¹⁶⁰ Al Baròmetre no es demana una valoració de “les millores experimentades al barri”, si no quina és l'evolució percebuda pels residents (ha millorat, ha empitjorat o està igual). Els aspectes que poden portar una persona a valorar positivament o negativament l'evolució d'un barri poden ser diversos, molts d'ells externs a l'actuació de les administracions. Per més informació, consultar: Baròmetre d'opinió pública de L'Hospitalet 2018, Informe de Resultats, <http://www.l-h.cat/gdocs/d3141821.pdf>

Tot i que amb percentatges molt inferiors, altres problemes esmentats que al Districte IV registren dades significativament superiors que la resta de territoris són la convivència (9,7%), la manca de vigilància (8,2%), l'urbanisme (6,9%), les drogues (6,1%), el vandalisme (6,1%) o els excrements de gos (5,1%)¹⁶¹.

"Hay carreras de coches aquí en esta calle. A la una del mediodía hay muchos críos que salen del colegio. El otro día casi atropellan a uno y ni frenó (...) Hay muchas inseguridades"

"Siento miedo en los Bloques, después de las 8 de la noche, no bajo ni a tirar la basura"

"Un vecino que siempre orinaba y hacía popó en los containers, cuando yo le reñía, siempre me decía que yo era extranjera y que me callara"

"Cuando un verano, estaba la furgoneta de policía ahí afuera, fue un verano fantástico"

"Se están haciendo muchísimas cosas (...), pero tenemos que transformar a las personas de los colectivos que vienen a este país. Insisten en vivir de manera incívica. Y ese tema hay que abordarlo, porque son miles de personas cometiendo el incivismo y atropellando a sus vecinos."

"Si en el barrio hubiera menos pobreza habría menos delincuencia"

"El civismo se tiene que educar en los colegios. A base de multas tampoco"

"Yo entiendo que ensuciamos mucho. Pero con el calor que hace, las casas pequeñas y sales con los niños, les das la merienda y algo siempre se cae. Pero luego también limpiamos nosotros"

"La sensació d'inseguretat és tan elevada que dificulta qualsevol possibilitat d'establir diàlegs"

"La gente que va a las reuniones y habla, no es la que vive en los Bloques"

"Tengo claro que si alguna vez me pasa algo, yo voy a los vecinos de abajo. Si en la calle alguien me ataca, sé que yo grito sus nombres y ellos bajan. Tienen sus cosas (son gitanos)...pero es donde me he sentido más a gusto, viviendo en este edificio"

"Hay peleas en los Bloques entre los jóvenes del barrio"

"Ser dels Blocs no és un orgull de barri sinó que és per mantenir la distància i donar certa por"

"Tengo amigos en los Bloques, pero yo intento no"

juntarme mucho con los jóvenes de los Bloques que están en las plazas, porque hacen cosas que no me gustan; sí que me junto con ellos cuando hacemos actividades en el Casal, pero aparte no."

Sobre todo, voy con la gente de mi instituto"

Per contra, els problemes als quals s'atorga menor importància al Districte IV respecte de la resta de la ciutat són: la il·luminació (3,1%), els espais verds (2,6%), el preu i l'accessibilitat a l'habitatge (2,4%), el trànsit (1,6%), les obres (1,6%) o la recollida d'escombraries (1,9%)¹⁶².

"El incivismo que hay en el barrio no es por las culturas ni por las edades, es por determinadas personas"

"Caldria cobrir necessitats bàsiques i d'infraestructura (il·luminació, salubritat, ...)"

En aquesta línia, la valoració dels veïns i veïnes del Districte IV sobre les millores experimentades als seus barris era la més baixa de la ciutat. Mentre que al conjunt de la ciutat el 46,8% considerava que el seu barri havia millorat, només el 21,9% dels habitants de la Florida - Les Planes feien aquesta valoració. Aquesta percepció era similar pel que fa a les millores futures dels barris: mentre a la ciutat el 54,2% considerava que el seu barri continuaria millorant, només el 34% dels/es habitants del

¹⁶¹ Ídem anterior.

¹⁶² Ídem.

Districte IV compartien aquesta expectativa, la qual cosa el converteix en el percentatge més baix del municipi.

“El barrio ha estado muy abandonado, falta mucho por hacer en todos los sentidos”

“Hi ha moltíssims reptes, les condicions materials, la precarietat econòmica; el tema de l’ habitatge... La qüestió és com entomar això?”

“Mejorar el tema de la vivienda puede facilitar las interrelaciones entre las diferentes comunidades. Si no hay espacio de calidad en los pisos, la gente sale a la calle, y se agrava la convivencia”

“Cuando estaban los mayores en el barrio no había tanto conflicto, se entendían más los vecinos. A eso se suma que hay más gente de otras culturas y otros países, la gente está más alerta”

Finalment, a la mateixa enquesta els veïns i veïnes, el 56,8% dels residents del Districte IV estaven poc o gens satisfets de viure al seu barri (58%), mentre que el 42% d’aquests se sentia molt o bastant satisfet. Al Districte II, aquesta dada del grau de satisfacció positiva, era del 57,9%, al Districte V del 66% i, els veïns els més satisfets de la ciutat (94,8%) viuen al Districte VI.

“Hace años que vivimos en el peor barrio de L’Hospitalet. Se ha tardado mucho para hacer algo para solucionarlo, ya estamos llegando tarde”

“M’agrada el barri com és. Seria bo construir més consciència de veïnat i tenir més recursos però m’agrada molt el barri, és com el meu poble”

Més enllà de les percepcions, les dades de què es disposen sobre victimització¹⁶³ són del 2015 i assenyalen que aquest índex arribava a la ciutat fins al 23,4%. L’Hospitalet se situava amb aquesta xifra en tercera posició de les ciutats amb els índexs més alts: Barcelona (24,9%) i Badalona (24%)¹⁶⁴.

“Alguna gent pensa que el que passava abans era diferent del que passa ara... Crec que té a veure amb les condicions d’existència de la gent. Hi ha gent gran i gent molt diferent que reivindica aquell moment. Si abans també era així. Per què ara molesta? S’ha de trobar l’equilibri”

“És un barri molt masclista: llenguatge, estètica, com es veuen... Això té molt a veure de les cultures d’on venen (parlant de joves)”

5.6.1. CONVIVÈNCIA

Segons les dades facilitades per l’Àrea de Convivència i Seguretat, des del 2016, les incidències recollides per la Guàrdia Urbana i per l’Oficina de Gestió d’Incidències (OGI) relacionades amb la convivència al Districte IV havien augmentat lleugerament: a finals del 2018, al Districte IV s’havien produït un total de 3.382 incidències.

El paper de l’OGI en la promoció de la mediació com a eina per a la gestió positiva dels conflictes ha estat fonamental. Creada l’any 2007, l’OGI té com a objectiu centralitzar la informació de totes les incidències que arribin a qualsevol recurs municipal. Per aquest caràcter aglutinador, aquesta oficina està en disposició de facilitar informació sobre l’estat o el/s servei/s que intervenen en les incidències registrades a la ciutat de L’Hospitalet.

¹⁶³ Aquest índex assenyalava la proporció de persones que consideren que han patit un fet delictiu.

¹⁶⁴ Font: La metròpoli en 100 indicadors, 2018: <https://iermb.uab.cat/es/amb-en-xifres/la-metropoli-en-100-indicadors-lamb-en-xifres-2018-2/>

“Des de l'inici del Servei de Mediació ens arribava informació del barri com a molt problemàtic a nivell de convivència, però en canvi a nivell de dades, ens arribaven molt pocs casos tant de Blocs Florida com els carrers dels voltants”

Com es pot observar a la Taula 42, analitzant per separat les dades dels barris que conformen el Districte IV, en els anys de què es compta amb informació, a La Florida es registra un nombre d'incidències relacionades amb la convivència més alt que al barri de Les Planes. Val a dir, però, que les xifres s'han anat aproximant progressivament i, a finals del 2018, les diferències en el nombre total d'incidències entre els dos barris són pràcticament inexistents.

TAULA 42: EVOLUCIÓ DE LES INCIDÈNCIES DE CONVIVÈNCIA AL DISTRICTE IV, 2016-2018

	2016	2017	2018
Les Planes	1.079	1.398	1.693
La Florida	1.700	1.883	1.689
Total	2.779	3.281	3.382

Font: Dades facilitades per l'Àrea de Convivència i Seguretat.

Entre els principals serveis, per gestionar els conflictes de convivència, amb què compta la Secció de Prevenció, Convivència i Civisme de l'Àrea de Convivència i Seguretat està el Servei de Mediació Comunitària¹⁶⁵ (SMC), creat el 2006, aborda els conflictes de convivència proposant **el diàleg com l'eina per a la cerca conjunta de solucions satisfactòries** per les parts, amb el propòsit de transformar els conflictes que afecten la vida de les persones afectades i/o de la comunitat.

“La sensació d'abandonament i desconfiança de la població pot ser potenciada per la discontinuïtat de l'actuació de l'administració. Per això, possiblement, tenim pocs casos”

“Existeix cert esgotament de la població per la generació d'expectatives que no es complien”

“Hi ha veïns que davant d'un conflicte a l'espai públic trucaven a la policia, però aquesta no anava. M'imagino que això també deu crear una sensació de desprotecció o de no ser ciutadans "tan importants" o amb tan dret com altres”

“La diferència entre les famílies de la Florida (fent referència però a Les Planes) i dels Blocs és gran. Dona la sensació que els Blocs és el barri baix d'aquest, que aquí és viu millor i allà es viu pitjor. Aquesta sensació sempre ha estat”

“L'abandonament de l'administració fa que es radicalitzin les postures en les demandes i l'oferta: posicionament en el rol de queixa (clientelar) davant de la manca de respostes per part de l'administració”

“Posar serveis al barri ha implicat obertura i dinamització. L'ús de l'espai va més enllà d'aquest ús intensiu i extensiu”

El seu objectiu, doncs, és contribuir a la millora de la convivència mitjançant el diàleg. El SMC té dos eixos principals per a desenvolupar la seva tasca: la prevenció del conflicte i la intervenció en aquelles situacions que ja s'hagi produït.

Pel que fa a la prevenció del conflicte, les accions es dirigeixen a la difusió d'una cultura de la pau així com a mostrar formes alternatives perquè les persones puguin resoldre els seus conflictes de manera

¹⁶⁵ Actualment l'equip del Servei de Mediació està conformat per cinc mediadores a jornada completa i dos amb reducció d'1/3 de jornada cadascuna.

positiva. A hores d'ara, les intervencions en els conflictes individuals i/o col·lectius s'han prioritzat davant de les accions preventives. Aquest fet és degut l'increment progressiu de la demanda del SMC com a via no violenta per resoldre les diferències i també per la reducció de l'equip de persones que desenvolupen aquesta tasca¹⁶⁶.

“El conflicte és descrit com un problema intercultural. Hi ha una visió de l'altre molt negativa i s'assenyala a col·lectius com els causants d'algunes dificultats”

“És difícil saber qui és l'altre; a qui es fa responsable de les dificultats i es generalitza en determinats col·lectius. Així és molt difícil poder aproximar-se i treballar-ho.

El 2018 el Servei de Mediació va atendre 394 casos nous i 94 reoberts¹⁶⁷. En aquest període, 1.394 persones de la ciutat van participar en un procés de mediació i 5.415 persones van estar implicades en accions de prevenció. La repercussió global de les accions desenvolupades per l'equip de mediació va arribar a 9.070 persones¹⁶⁸ de la ciutat.

En els últims tres anys, aquest servei ha augmentat el nombre total de casos atesos, tant a la ciutat com al Districte IV. Del 2016 al 2018 el Servei de Mediació Comunitària ha registrat un augment del 46% en el nombre de casos atesos als barris de la Florida i Les Planes. Aquestes dades podrien mostrar una tendència positiva, davant de les dificultats de convivència, un nombre cada vegada més elevat de veïns i veïnes aposten per la mediació.

TAULA 43: DISTRIBUCIÓ NOMBRE DE CASOS TREBALLATS PEL SERVEI DE MEDIACIÓ PER DISTRICTES, 2018

	Districte I	Districte II	Districte III	Districte IV	Districte V	Districte VI
Núm. de casos atesos	76	79	52	98	69	20

Font: Anuari Estadístic de L'Hospitalet, 2018

Per barris, La Florida supera Les Planes en nombre d'intervencions per part del Servei de Mediació Comunitària: 57,1% i 42,9% respectivament.

“Hay personas amenazadas, no pueden abrir la boca....Si hablan, cuando tienden la ropa se la queman”

“En muchos bloques se vende droga. La policía ya lo sabe.”

“Hay plantaciones de marihuana y cuando pasa la policía por delante la puede oler”

TAULA 44: EVOLUCIÓ DELS CASOS ATESOS AL SERVEI DE MEDIACIÓ COMUNITÀRIA AL DISTRICTE IV I CIUTAT, 2016-2018

	2016	2017	2018
Les Planes	8,68%	6,69%	10,66%
La Florida	11,32%	13,06%	14,21%
Districte IV	20,00%	19,75%	24,87%

Font: Dades facilitades per l'Àrea de Convivència i Seguretat.

¹⁶⁶ L'equip del Servei de Mediació estava format anteriorment per deu persones.

¹⁶⁷ Dada extreta de l'Anuari Estadístic de L'Hospitalet, 2018.

¹⁶⁸ Ídem anterior.

Sobre els principals conflictes, la majoria de les dificultats es donaven en l'àmbit de la convivència veïnal. Així, en una tendència similar a la que es dona al conjunt del Districte IV i de la ciutat, al barri de les Planes la majoria de les molèsties (el 15,48%) eren causades per sorolls de convivència i infants. Seguien els sorolls de crits i veus (10,24%) i l'arrossegament de mobiliari (9,19%).

“En mi época no se arrastraban las sillas de arriba y abajo. Se pensaba más en los vecinos”

“Tenemos un bar abajo que abren de madrugada, con música hasta las tantas. Invaden la calle de mesas, que no se puede ni pasar, y no tienen ni permiso ni nada para mesas”.

“Les principals dificultats expressades per les comunitats són: concentracions de persones amb música forta, consum d'alcohol, consum de drogues, celebracions particulars... Després, gossos perillosos, manca de presència policial, robatoris, cadires als llocs d'aparcament, vehicles circulant entre els blocs... Al final la sensació és d'abandonament per part de l'administració pública i, sobretot, la manca de presència policial”

“No sé si hi ha una sensació de certa competència pels recursos tan precaris que tenim. Paral·lelament això genera un sentiment de pertinença als Blocs, però és una identitat creada en base a la precarietat i a la por que puc generar, perquè sóc d'un espai on la convivència és complexa i la policia no entra”

“No te dejan dormir la gente en la calles y en los bares. En mi bloque ya se han ido varios inquilinos por los ruidos”

TAULA 45: PERCENTATGE DELS PRINCIPALS CONFLICTES ATEsos PEL SERVEI DE MEDIACIÓ COMUNITÀRIA, 2018

	Sorolls de convivència i infants	Sorolls de crits i veus	Arrossegament de mobiliari	Dificultats de relació i comunicació	Sorolls per música
Les Planes	15,48%	10,24%	8,19%	1,37%	7,12%
La Florida	17,95%	16,16%	10,04%	1,75%	14,63%
Districte IV	17,02%	12,38%	8,33%	1,43%	11,9%
Ciutat	21,5%	13,6%	11%	9,9%	9,7%

Font: Dades facilitades per l'Àrea de Convivència i Seguretat.

El Servei de Suport a les Comunitats de Veïns i Veïnes¹⁶⁹ aborda les dificultats que poden afectar la convivència i que afecten el conjunt de les comunitats de veïns i veïnes que comparteixen un edifici, com poden ser: la manca d'estructura organitzativa, situacions d'impagaments, etc. Aquest servei va atendre el 2018 un total de 314 comunitats, de les quals el 24,8% pertanyien al Districte IV. Per barris, el 74% de les intervencions d'aquest servei al districte es van donar a La Florida i el 26% a Les Planes.

“A les comunitats de veïns hi ha un problema amb els pisos que eren multipropietaris i que estan deixant a molta gent sense pis. Els que són propietat de les entitats bancàries no paguen ni les quotes de les comunitats”

¹⁶⁹ Actualment està format per tres professionals.

“Hay de todo, pero hay gente que no colabora para nada en la comunidad”

“ Cuando en un bloque no se hacen las cosas bien, una temporada pequeña no se ve, pero después de 12 años salen todo los marrulleos...”

Així també existeixen comunitats de veïns i veïnes que valoren positivament les seves comunitats d'escala.

“Em sorprèn que malgrat la percepció de conflictivitat, les comunitats de veïns estan molt netes, estan molt organitzades, es reuneixen, etc. Un barri conflictiu no és així! Crec que amb una mínima voluntat política en seguretat, socioeducativa, interculturalitat, mediació, etc, hi hauria moltes millores”

“El presidente de mi comunidad es ecuatoriano y muy bien”

“En el bloque 12 hay un presidente, que los lleva a todos a rajatabla. Allá no hay ninguna plantación. Es un presidente que cuando hay algo, actúa rápido y persiste. Lo respetan”

TAULA 46: DISTRIBUCIÓ NOMBRE DE CASOS TREBALLATS PEL SERVEI DE SUPORT A LES COMUNITATS PER DISTRICTES-2018

	Districte I	Districte II	Districte III	Districte IV	Districte V	Districte VI
Núm. comunitats ateses	30	63	27	62	45	23

Font: Anuari Estadístic de L'Hospitalet, 2018

Així mateix, el Pla Integral de Les Planes-Blocs Florida va impulsar la creació de la Taula de Convivència al barri. Es tracta de reunions periòdiques obertes als veïns/nes, tècnics/ques i entitats per reflexionar conjuntament sobre les inquietuds i interessos del veïnatge relatius a la cura del barri des del marc de la bona convivència.

“Un gran problema del barri és la confiança, els veïns no poden parlar amb claredat”

“La sensació d'inseguretat és tan elevada que dificulta qualsevol possibilitat d'establir diàlegs”

“Dentro del barrio no siento inseguridad, porque estoy refugiada entre los míos. Pero si es una persona que está de paso entiendo que no se sienta segura”

Malgrat que els veïns/es comparteixen espais que podrien ser de relació -com ara l'espai públic, les comunitats de veïns/es, les escoles o els comerços del barri, etc.- ho fan de manera separada i són escassos els vincles que s'estableixen. Així doncs, es podria parlar d'una situació de coexistència entre persones d'orígens culturals diferents.

“Hi ha una nena que va amb vel, és catalana i parla català però tothom li pregunta d'on és i si diu que és d'aquí insisteixen amb l'origen: però d'on ets?”

“Hoy estamos en un momento difícil laboral, hay una densidad poblacional fuerte, aunque ha bajado un poco. Hay una gran diversidad de lenguas, de culturas. Se han creado guetos, no hay mezcla. Esto hace que la convivencia a veces se haga dura, es difícil para todos, para los nuevos y los de siempre”

“La convivència ara és molt difícil. Dels que han arribat, molta gent s'ha integrat, però la minoria dels que no s'han integrat fan molt de soroll i provoquen que la resta ens oblidem de la convivència que teníem”

“Hay poca interacción entre las diferentes comunidades que configuran el barrio. Aunque las comunidades en sí mismas, sí que están unidas, como los dominicanos, paquistaneses, etc”

“Las generaciones más jóvenes entienden la diversidad cultural de una forma más natural, lo viven en su día a día, en el cole, en las extraescolares, en el parque. Es necesario trabajar más con las familias y los vecinos”

Una part dels veïns i les veïnes del barri es refereixen als moviments migratoris¹⁷⁰ dels últims anys i l'arribada de persones d'altres països com una qüestió que dificulta la convivència en el barri. Malgrat això, no tots els veïns i veïnes tenen la mateixa percepció al voltant de la immigració.

“La situació és complicada. La convivència cada dia és més difícil. Les situacions de risc són constants”

“Normalmente cuando vienen es porque ya tienen un familiar. Funciona como en los sesenta como cuando vinieron mis padres. Entonces el familiar te hace de puente lingüístico”

“El ambiente de pueblo de que todos nos conocemos ha cambiado muchísimo sobre todo por el efecto de la inmigración. Era un barrio de inmigrantes, pero se constituía en plan pueblo. Todos nos conocemos, todos nos ayudamos. Ahora hay mucha gente de fuera y ya no es igual”

“El mestizaje cultural que existe es una gran riqueza y puede ser muy positivo para el barrio”

Les diferents formes d'entendre l'oci al carrer, els horaris nocturns no respectats, la brutícia de carrers i places, etc. són qüestions que es posen com a exemples del deteriorament del barri.

“En los Bloques no se puede vivir...Por el ruido, por las peleas, por la suciedad, porque no se respetan las normas”

“El parque tiene su parte buena y su parte mala. Ha habido mucha gente que se ha ido a trabajar sin dormir”

“El conflicto por el espacio está. Por la mañana es muy tranquilo, pero el problema es por la noche. Sobre todo, en primavera y verano, hay mucho ruido y muchos conflictos son por ese motivo, porque la gente no puede descansar”

“Hay un señor que le da de comer a las palomas y ensucian todo”

“La gente tira los papeles en las calles”

Cal assenyalar en aquesta línia, que algunes d'aquestes situacions s'atribueixen, de vegades, a persones d'origen estranger. I, com a conseqüència, una percepció de recel i desconfiança vers alguns col·lectius d'origen estranger. Així, tot admetent que es tracta de generalitzacions, es fan comentaris sobre la incompatibilitat de convivència entre els col·lectius d'origen llatinoamericà i els d'origen magrebí o asiàtic, o bé entre la comunitat gitana i la llatinoamericana.

“Als Blocs hi ha guetos i més conflictes. Al voltant de bars vinculats a una o altra comunitat. Però té a veure amb la manca d'espais oberts, la manca de dignitat dels habitatges”

“Lo que pasa por las noches son conflictos entre guetos. El conflicto viene de las familias gitanas de toda la vida y los dominicanos que han venido”

“En los Bloques los gitanos ya estaban, pero empezaron a entrar sudamericanos, marroquíes, etc. Con la gente mayor del barrio tenían problemas. Se peleaban entre ellos, de noche siempre hay

¹⁷⁰ Segons el Baròmetre d'Opinió Pública de L'Hospitalet 2018, el 28,7% del veïnatge considera la immigració un dels principals problemes.

jaleos. O gente que no tiene trabajo y estaban en la calle. También tienen problemas con la gente mayor, siempre hay bastante follón y la gente se ha ido”

“Yo vivo en un bloque que hay gente de fuera pero que se comportan muy bien y no tenemos problemas de nada, se comportan de maravilla”

“Hay gente de todo como en todos sitios, el que es bueno es bueno y el que es malo es malo”

“Un día tuve un ataque de bajada de tensión y me asistió un muchacho africano que se portó divinamente”

“Ahora han entrado unas personas africanas que lo habrán pasado muy mal en su tierra porque son muy agradecidos”

“Hay muchos extranjeros que vienen a trabajar, y cotizan, y vienen a darle una buena educación a sus hijos”

“Hay jóvenes extranjeros que ocupan los bancos y no nos podemos sentar”

Igualment els problemes de relació a les comunitats de veïns/es o que sorgeixen arran de l'ús que es fa de l'espai públic són les causants d'una bona part del malestar que es dona al barri.

“Com a veí crec que els grans conflictes de convivència al carrer són per baralles, sorolls, alcoholisme de matinada i són amb gent d'aquí”

“Viene mucha gente a sentarse (en los parques) que no son vecinos del barrio. Algunos puede que sí y no los conozco”

“Si hi ha mobles al carrer i no es treuen immediatament, anem a més i més”

“Necessitem treballar per la convivència en les places públiques, i demanar més zones verdes, i equipaments adequats”

“Encara que hi ha gent que continuarà destrossant coses, anirem conquerint l'espai de convivència. Els espais d'alt risc social requereixen la millor oferta pública per compensar”

“En mi escalera había problemas, dejaban muebles y ahora pusimos carteles y tenemos hasta 6 pisos ocupas. Y ahora hasta ellos tienen que seguir el ritmo de la limpieza”

5.6.2. CIVISME

L'Hospitalet disposa de l'Ordenança municipal del civisme i la convivència ciutadana¹⁷¹. En aquest document es recullen els elements que reguladors del civisme a la ciutat i les possibles sancions, en cas d'incompliment. Va ser elaborada el 2005 i revisada el 2009. La norma es basa en valors universals com ara “la tolerància, el respecte, la solidaritat i la igualtat”¹⁷². El seu objectiu és promoure una cultura cívica, entenent el diàleg com l'eina clau per promoure la convivència ciutadana.

És a dir, aquest document regula els comportaments i les conductes ciutadanes així com la protecció dels bens públics, la tinença d'animals, i la protecció de l'entorn urbà des de la perspectiva mediambiental incloent contaminació visual, acústica i per residus i neteja. Igualment, recull el tipus d'infraccions, lleus, greus i molt greus, així com les sancions previstes. A més a més, regula que algunes de les sancions lleus per actuacions incíviques puguin ser restauratives, és a dir, que en

¹⁷¹ Es pot consultar el document sencer en: <http://www.l-h.cat/utills/obreFitxer.aspx?Fw9EVw48XS5xmgBi5gJP7a7eI6HOQ8%2BeHnLjevu7eOg%3D>

¹⁷² Apartat II. de l'exposició de motius de l'Ordenança del Civisme i la Convivència Ciutadana de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

comptes de pagar una multa, siguin reemplaçades per alternatives destinades a la reparació del dany causat, sempre que es doni el reconeixement voluntari de la persona sobre el dany.

Per últim, durant el 2018 es va fomentar a la ciutat una campanya anomenada “Ser cívic és guai!” impulsada per la Secció Prevenció, Convivència i Civisme municipal. Aquesta iniciativa pretenia promoure el civisme en més de 1.500 nens i nenes d’entre 8 i 14 anys escolaritzats. Mitjançant xerrades i un joc de cartes s’intentà que l’alumnat prengués consciència de la importància de determinats valors com són la convivència, el civisme i el respecte als espais públics.

Aquesta iniciativa va comptar amb la implicació del Consell de Nois i Noies de L’Hospitalet¹⁷³, òrgan de participació d’infants i joves de la ciutat. Així mateix, els/les Agents Cívics, que treballen a peu de carrer per difondre valors i actituds cíviques entre la ciutadania, junt amb els infants i joves van ajudar a difondre aquesta campanya de conscienciació cívica a les escoles i instituts de la ciutat.

Pel que fa a les percepcions dels veïns i veïnes del barri en relació amb el civisme, es pot afirmar que existeix una gran preocupació sobre la manca de cura en el manteniment de la neteja a l’espai públic. Tot i que les percepcions de veïns i veïnes afirmen que s’ha millorat una mica en el darrer període, expressen la necessitat d’una major consciència i responsabilitat ciutadana¹⁷⁴.

“A lo mejor se limpia suficiente pero el problema aquí es que se hace tanta vida en la calle y como no se cumplen las normas, entonces el resultado es insuficiente”

“Los agentes cívicos no pisan el barrio nadie enseña a las personas de fuera cómo funcionamos. Primero que les expliquen y después de avisarles, que pongan las sanciones”

“El barrio se ha dejado degradar”

“También una señora catalana del barrio de toda la vida, pone siempre la basura en la papelera”

“Hay una aplicación del móvil y funciona. Mandas la foto, viene una brigada y te mandan la foto limpia y a veces ni 20 minutos tarda”

“No es que no se limpie, es que no hay educación. No es que es solo el vecindario, sino la gente que rebusca en las basuras. Habría que poner un poco de cuidado. Multas potentes, ya no te queda otro remedio porque campañas se han hecho”

“Las papeleras son como containers. Civismo no hay”

“Con el tema de muebles es lo mismo. Tenemos un teléfono en todos los containers, y están todos llenos”

“Es necesario transformar el barrio a nivel urbanístico, pero también a nivel humano, sobre todo mediante la educación, desde la infancia y poco a poco irá subiendo”

“Se limpia más, pasan con el camión con la desinfección, pero al rato está igual... A los guarros no les importa cómo está el barrio”

“Yo vivo en una comunidad que parece la ONU. Pero nadie deja la basura fuera ni los muebles en los containers. Hemos puesto los carteles con los números de teléfono que te vienen a recoger las cosas. Y si tienen que tirar algo, lo ponen en un rincón con un papel que vendrán a recogerlos mañana, perdonen las molestias. ¿Por qué si mis vecinos lo hacen, los demás que también son de fuera, no?”

¹⁷³ Està integrat per 91 alumnes de primària i de secundària de centres públics i concertats de la ciutat. Per més informació, consultar apartat 5.1.4.2

¹⁷⁴ Segons el Baròmetre del 2018, la neteja és el tercer problema del barri segons el 28,7% dels veïns.

“Hay que enseñar a los niños desde pequeños que las cosas no se pueden tirar por ahí. Se podrían hacer cursos, uno al mes, de circulación, de civismo”
“En el barrio centro llamas y vienen enseguida a limpiar. Aquí no”

Tot i això, les opinions sobre l'obediència que els mereixerien algunes prohibicions van des de la necessitat de ser respectades fins a la seva ignorància per ser considerades poc vàlides.

“Cuando hacían las pintadas los chiquillos el ayuntamiento decidió no sancionar y así estamos ahora (...) Es lamentable ponerle la sanción a un padre que va justo de dinero, pero ante males mayores hay que hacer algo”

“Ya sé que la idea es educar, pero creo que tendríamos que tener más sanciones, porque la sensación es que no pasa nada. Mientras no hay consecuencias la gente dice... total para qué lo vamos a hacer bien, si no hay castigo”

La manca de responsabilitat en la recollida dels excrements d'animals domèstics és una preocupació majoritària entre els veïns i veïnes del barri. Així també, assenyalen alguns comportaments incívics en l'espai públic i la falta de respecte sobre els indrets on dipositar la brossa. Sovint s'apunta a col·lectius determinats com els autors de les accions incíviques. En aquest sentit, una part del veïnatge creu que els/les veïns/nes d'origen estranger coneixen només els seus drets i no les responsabilitats que suposa ser ciutadà del municipi.

“Yo tengo dos perros y voy con mi botellita para el pis y las bolsas de las cacas y recojo todo”
“ Hombres y jovencitos que no quieren recoger las cacas. La mayoría de las veces son los jóvenes, no la gente mayor”
“No tiene que ver con el idioma (...).Ellos van a lo suyo. Saben sus derechos pero sus obligaciones no existen”

“La pobreza trae problemas de higiene”
“Somos muy sucios, tanto españoles como de fuera”
“Las cacas de los perros no se recogen”

“Muchas veces cuando vienen hacen sus guetos y no siguen las normas y ahí vienen los problemas con los vecinos. Después de pasar tantas penurias y hacer un viaje tan largo ¿por qué no se adaptan a nuestras normas de convivencia?”

5.6.3.PREVENCIÓ

Havent estat la gestió dels conflictes entre la ciutadania i el foment del civisme, dos dels principals àmbits d'actuació de la Secció de Prevenció, Convivència i Civisme, s'ha potenciat, la participació i el treball coordinat amb les xarxes territorials i sectorials amb diferents agents de la ciutat involucrats, dels àmbits: educatius, socials, i de la seguretat. Això ha permès promoure conjuntament accions encaminades a l'enfortiment dels valors i vincles comunitaris, avançant cap a una major cohesió i transformació social, i contribuint a una ciutadania més activa i corresponsable.

"Hem de passar a la resolució dialògica de conflictes. Hem de parlar més, per entendre'ns els uns als altres"

Queda així definit un marc d'actuació que té com a eixos vertebradors la prevenció i la cohesió social, i s'han posat en marxa diferents projectes impulsats de manera transversal i coordinada amb la participació activa dels departaments de: Equitat i Drets Socials, Joventut i Educació.

Alguns dels projectes més rellevants han estat:

5.6.3.1. EL PLA DE PREVENCIÓ DE LA RADICALITZACIÓ VIOLENTA

Gràcies a la tasca conjunta del teixit social de la ciutat i diferents serveis municipals, s'ha dissenyat i està pràcticament a punt per començar a implementar-se, un pla o dispositiu estable de prevenció de totes les tipologies de radicalització violenta a l'Hospitalet.

Per disposar d'aquest dispositiu, ha estat necessari treballar amb tots aquells actors presents a la ciutat que tenen relació amb població susceptible de patir un procés de radicalització. En aquest sentit s'ha format i implicat a entitats ciutadanes, famílies, i tècnics de diferents àmbits (social, educatiu, joventut, salut, esport, entitats religioses i policial) en col·laboració amb diferents administracions.

5.6.3.2. LA XARXA PER LA CONVIVÈNCIA

La Xarxa per la Convivència ha estat el resultat d'un procés de reflexió conjunt entre tècnics municipals i entitats ciutadanes, per tal de millorar i reformular les accions de sensibilització i formació de l'anterior projecte "L'H antirumors". En aquest sentit s'ha redissenyat un nou projecte, amb un enfocament participatiu en xarxa i que a més permet la possibilitat de vincular-se de diferents maneres a uns determinats compromisos compartits.

Aquest procés de configuració del projecte Xarxa per la Convivència es va desenvolupar al llarg de l'any 2018 i es va iniciar al març de 2019. La Xarxa per la Convivència de L'H reuneix persones a títol individual, entitats ciutadanes, comerços i centres educatius, que assumeixen un compromís amb la nostra ciutat per promocionar i garantir un clima positiu de convivència.

Dues de les propostes impulsades per la Xarxa a tota la ciutat i que han permès l'execució d'activitats amb implicació directa de veïns i veïnes del Districte IV han estat:

1. Catàleg d'activitats per la Convivència.

El catàleg¹⁷⁵ recull un conjunt d'experiències i bones pràctiques acumulades per les entitats i professionals. Té la finalitat de reforçar el treball de sensibilització i conscienciació mitjançant la promoció d'un clima de convivència en positiu que realitzen les entitats, centres educatius i comerços adherits a la Xarxa per la Convivència de L'Hospitalet.

2. L'exposició itinerant pels centres educatius "Diversitats. L'Hospitalet 40 anys plural i diversa".

L'exposició vol promoure el debat i sensibilitzar els alumnes sobre els valors de la convivència en una ciutat inclusiva de totes les diversitats i potenciar la visió dels centres educatius com a espais promotors de la convivència.

¹⁷⁵ Les accions del catàleg es poden consultar i sol·licitar des de la pàgina web de la Xarxa per la convivència: <https://xarxaconvivencia.l-h.cat/catalog.aspx?id=1>

L'exposició va acompanyada de diversos recursos a disposició del professorat dels centres com ara: fitxes amb recursos pedagògics i activitats, com debats o jocs.

Donat el públic jove al qui s'adreça aquest projecte, s'ha buscat que l'exposició sigui atractiva visualment i amb contingut pensat per generar impacte, promovent un debat positiu i la transformació entre el seu públic objectiu. Donat el seu format itinerant, un cop fet el recorregut pels centres educatius, aquesta es podrà traslladar a biblioteques, centres culturals o altres espais.

5.6.4. SEGURETAT

Tal com s'apuntava a l'inici d'aquest apartat, segons el Baròmetre d'Opinió Pública de L'Hospitalet, la inseguretat ciutadana és la primera preocupació dels veïns i veïnes del barri de Les Planes.

En relació amb les percepcions sobre la seguretat i la manca de vigilància en el barri, tots els grups d'edat manifesten la seva preocupació sobre la falta d'aquesta. Així també, sovint expressen opinions de malestar i intranquil·litat sobre determinats col·lectius de cultures diverses, considerats com als responsables de la inseguretat en el barri.

"El espacio público lo ocupan y tú no puedes pasar por el parque"

"Hi ha una impunitat de certs grups que no deixen viure els altres"

"En los Bloques vivían los gitanos de toda la vida, y nunca me ha pasado nada"

"Hi ha una certa permissivitat amb la nova immigració, la gent de tota la vida també s'ha relaxat i passen de tot. Ningú té por de sancions ni por de les denúncies"

"Hi ha un sentiment de ciutadans de segona, perquè mai els van tractar com a ciutadans de primera"

Segons les opinions expressades, els motius que generen més sensació d'inseguretat en la zona dels Blocs La Florida són la venda de droga, la impunitat d'altres accions delictives, els grups de persones al carrer fins altes hores de la nit i la manca d'il·luminació per tot el barri.

"En la casa de los okupas pican cada rato. No hay que ser muy listo para saber qué venden, y si hay trapicheo"

"Un altre aspecte és el tema de seguretat. Quan entra la delinqüència en un entorn és difícil objectivar-la. Diuen que és perquè hi ha immigrants. Imagino que les xarxes de delinqüència s'aprofiten d'aquests entorns, de què hi ha pisos buits"

"A veces me he quedado a dormir en la casa de una amiga en Barcelona, porque me daba miedo volver a la Flori (en referencia a Les Planes) de noche"

"Em sobte que el carrer sempre està ple de gent, amb un tipus de persones de dia i un altre de nit"

"No somnio el barri com un Pedralbes o barri Centre. M'agrada que sigui el que és, però amb un sentiment més de dignitat"

"Durant la tarda es produeix un canvi. Només veus les persones que estan acostumades a voltar pel carrer als seus països d'origen. Es converteix en un barri més masculí"

"És molt trist que les forces de seguretat no ens defensin dels problemes. Hi ha impunitat"

"Hay que poner un botellodromo, sambódromo, merendero, en el barrio pero fuera. Y todo lo que hacen aquí, que se ponga allí (...) las gamberradas allí y si no quieres, pues sanciones"

“Los equipos cívicos que enseñen a la gente que no sabe o que no quiere. Que se ponga gente al lado de los containers. Tiene que ser la autoridad la que se encargue de esto”

“La gent d’aquí que fuma marihuana va a comprar-la a allà (als Blocs)”

“Hay mucha gente fumando marihuana... los niños eso lo ven, lo naturalizan. (...) En el parque hay niños que y se juntan con los mayores y por eso son más guays”

“En la zona de los Bloques hubo mucho tráfico de drogas y delincuencia. Aunque todavía existe, me gustaría pensar que ahora se están empezando a hacer iniciativas para que esta juventud que está creciendo en ese ambiente no vaya hacia allí, sino que se les pueda dar otra visión del mundo, porque no es todo negativo como lo pintan”.

Contràriament, alguns veïns/nes també afirmen que és un barri relativament segur, perquè les persones que cometen actes delictius ho fan en altres barris de la ciutat amb més poder adquisitiu i/o a altres ciutats com Barcelona. Així mateix, hi ha altres percepcions del veïnatge que expressen que qui cometen els actes delictius no són veïns de La Florida, sinó que, són persones que vénen de fora, d’altres barris o municipis.

“No tengo la percepción de que hay dos barrios dentro de les Planes. Tengo la percepción de que hay diferentes zonas dentro de les Planes y la Florida”

“A mí me da la sensación que no es la gente del barrio. No sabes si vienen de otros barrios a hacer gamberradillas aquí”

“Los chicos que van mucho por la calle, beben y fuman porros. No los he visto antes”

També és necessari comentar que les inquietuds expressades pel veïnatge envers la inseguretat en el barri són vivències pròpies, però d’altres, estan construïdes sobre comentaris que han escoltat d’altres persones.

“Hay delincuencia, robos, drogas... (Las mujeres) nos sentimos inseguras. A mí me entraron a robar a casa, estando nosotros dentro vaciaron toda la habitación del terrado”.

“Una vecina me dijo que un chico amenazó a otra vecina con un patinete.”

“A partir de las 21 pm no salgo a la calle. Se ve gente muy rara. Esto antes no pasaba, era un barrio que daba gusto”

“En el Casal me explicaron que un matrimonio estaba durmiendo y entraron en su casa”

“Un chaval me pegó un tirón y se llevó la bolsa de pan y el monedero”

“En casa me han robado dos veces. Por el patio de luces entraron”

“Me han contado que entraron a robar hace un mes en la tienda de abajo en plena tarde”

“Por la noche, si vas sola, por los corrillos y a partir de las 6 de la tarde, pasa con cuidado. No los mires... Y los niños tienen que pasar por ahí para ir al colegio. Mi hija me dice que le da miedo, según por dónde pasa le dicen cosas, ¿te parece normal que a una niña de 12 años le tengan que decir cosas?”

Per últim, segons les professionals del Servei de Mediació, el risc que suposen els estereotips, la construcció de rumors i les generalitzacions poden conduir a prejudicis i discriminació intencional o no intencional de determinats col·lectius de la població. D’una banda, aquest fet suposa que no es té en compte les diferències individuals, i per l’altra, els prejudicis i les generalitzacions interfereixen negativament en l’apropament i el coneixement entre les diferents cultures del barri.

“A nivell de carrer no t’ho puc dir; si que se sent dir, els dominicans es barallen amb els romanesos,
o amb els gitanos; però jo tampoc ho he vist això”

“Que las plazas no sean tan territoriales”

“Los ecuatorianos, los más educados del mundo”

ESBORRANY

5.7. PARTICIPACIÓ CIUTADANA

El Reglament de Participació Ciutadana¹⁷⁶, signat l'any 2000, neix de la voluntat de reconèixer els drets de la ciutadania a la informació i a la participació en les qüestions públiques de competència municipal.

Igualment la "Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat", a la qual també es va adherir l'Ajuntament de L'Hospitalet l'any 2000, reconeix el dret a la participació política, el dret d'associació, de reunió, de manifestació, i el dret a la informació per als veïns i veïnes de la ciutat. En aquest sentit, proposa el respecte i la garantia de l'eficàcia dels serveis públics municipals i el principi de transparència com a drets ciutadans.

A partir del 2013, d'una banda, el Consell Social de Ciutat, màxim òrgan de participació ciutadana reflexiona i assessora de manera consultiva en temes relatius a les grans línies de la política econòmica, social i cultural de la ciutat. D'altra banda, també es va mantenir el treball dels Consells sectorials de participació com són el Consell Municipal de Serveis Socials, el Consell Educatiu de L'Hospitalet de Llobregat i el Consell Consultiu i Assessor dels Serveis de Comunicació Municipals. Aquests òrgans ofereixen noves ocasions, individuals i col·lectives, per exercir el dret de participació en els assumptes locals.

El Consell del Districte IV és l'òrgan consultiu i participatiu dels barris de Les Planes i La Florida. Està format per representants de l'administració local, entitats i veïns i veïnes dels barris esmentats. Es reuneixen periòdicament en sessions ordinàries o extraordinàries. Algunes de les seves competències són: realitzar el seguiment i gestió de les accions municipals a Les Planes i La Florida, promoure l'associacionisme per potenciar les col·laboracions entre entitats i organismes del districte, informar sobre possibles problemes de seguretat i convivència, etc.

El 2013 s'aprovà el Reglament de Participació Ciutadana¹⁷⁷ de L'Hospitalet de Llobregat que suposava algunes modificacions respecte al del 2005. L'objectiu era completar i concretar, entre d'altres, la regulació del dret a la informació individual i col·lectiva, així com la regulació dels Consells de Districte, el Consell Social de la Ciutat, i els drets i els deures de les entitats ciutadanes dins del municipi.

Cal assenyalar també que la gran evolució dels canals de comunicació i informació digital -xarxes socials, pàgines webs, blogs, etc.- faciliten noves formes de participació social dins del municipi i, per tant, una major interrelació entre ciutadania i administració.

"L'H on. El futur per endavant" es caracteritza per ser un projecte viu i obert a la ciutadania a través del Consell de Ciutat de L'Hospitalet, òrgan constituït l'octubre del 2013 i integrat per més de 100 persones. El Projecte L'H on va ser el resultat d'un procés participatiu de més de sis mesos, durant els quals van participar al voltant de sis mil persones.

Així doncs, amb la voluntat d'**implicar la ciutadania en el disseny i millora del barri**, es van proposar, d'una banda, uns itineraris per l'Avinguda Catalunya i Parc de la Pau¹⁷⁸, en què van participar 205

¹⁷⁶ Es pot consultar el text a: https://dibaaps.diba.cat/scripts/ftpisa.aspx?fnew?cido&bopb/2000/06/20000622/BOPB_20000622_054_059.pdf

¹⁷⁷ Butlletí Oficial de la Província de Barcelona (BOPB): <https://www.lhon-participa.cat/assets/reglament-899a4b464031a1c3912dead5924c398843824829bb4b356b276c70feed410935.pdf>

¹⁷⁸ Els itineraris es van realitzar del 1 al 15 de desembre del 2018. Per ampliar informació, consultar el document:

persones i, de l'altra, l'espai del carrer Teide, la zona del pont de Matacavalls-Espai Verd i els accessos al parc de Les Planes¹⁷⁹, que va comptar amb la presència de 200 assistents. A més, es van recollir 432 qüestionaris addicionals amb les aportacions del veïnatge. En definitiva, es van dur a terme processos consultius amplis destinats a la reforma urbana del barri.

5.7.1. EL SECTOR ASSOCIATIU

5.7.1.1. BREU EVOLUCIÓ HISTÒRICA DE LES ASSOCIACIONS VEÏNALS

Tal com s'exposa en l'apartat 4.2. Evolució històrica i social¹⁸⁰, bona part de la població del barri de Les Planes, al llarg dels anys, va prendre consciència que mitjançant la lluita col·lectiva podia millorar la seva situació en determinats àmbits, facilitant amb aquesta pugna la reivindicació envers la democràcia.

"Aquest és un barri amb un històric de lluita, on mai ha estat fàcil tenir totes les necessitats cobertes. Això implica un rol/relació amb l'administració d'exigència"

El moviment veïnal de la ciutat de la dècada dels 70 fou la punta de llança de la reivindicació social i antifranquista, llavor de partits d'esquerres clandestins. Així, grups amb voluntat de compromís social i polític es van anar organitzant i lluitant, en tota la ciutat, pels drets dels barris tot posant en evidència la precària situació urbanística i social dels barris.

Els moviments veïnals de l'època també van impulsar la lluita feminista: "les dones es van incorporar amb més facilitat al moviment veïnal que a altres moviments socials o expressions de la vida pública"¹⁸¹. En el cas de Les Planes, l'Ana Díaz Rico, va ser una històrica lluitadora veïnal, compromesa amb el barri i les reivindicacions de la seva població.

Una de les primeres associacions de la ciutat va ser El Centre Social La Florida de Càritas (1961), que a partir de mitjans dels 60 va prendre un caràcter més reivindicatiu, organitzant mobilitzacions per reclamar escoles públiques al barri. Encara en plena dictadura es van constituir legalment les primeres associacions de veïns de la ciutat. El 1975 es va fundar l'Associació de Veïns de La Florida sorgida, entre altres motius, per denunciar el deteriorament dels blocs.

"La lluita veïnal va millorar la vida de la població hospitalenca: va aturar les edificacions salvatges, va intentar dignificar els habitatges, va fer brollar zones verdes, va conquerir escoles, equipaments mèdics i esportius, mercats, línies d'autobús, biblioteques... Gràcies a la lluita veïnal, diverses generacions hem tingut escoles i instituts, tenim millor salut, hem practicat esport o hem tocat un instrument musical. I ara gaudim de serveis i espais que no hi serien si no fos per la lluita veïnal"¹⁸².

"Antes los vecinos participábamos más, ahora es todo muy individualizado"

https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/decidim-hospitalet/uploads/decidim/attachment/file/576/Av_Cat_I_Parc_de_la_Pau_Informe_de_s%C3%ADntesi_final_v23.01.2018.pdf

¹⁷⁹ Els recorreguts es van desenvolupar entre maig i juny del 2018. Síntesi del procés: https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/decidim-hospitalet/uploads/decidim/attachment/file/508/Proces_Teide_Informe_Sintesi_Integrat.pdf

¹⁸⁰ Consultar l'apartat 4.2. Evolució històrica i social.

¹⁸¹ Bloc escrit per l'historiador i veí de la ciutat Manuel Domínguez López <http://localmundial.blogspot.com/2016/01/les-associacions-de-veins-de.html>

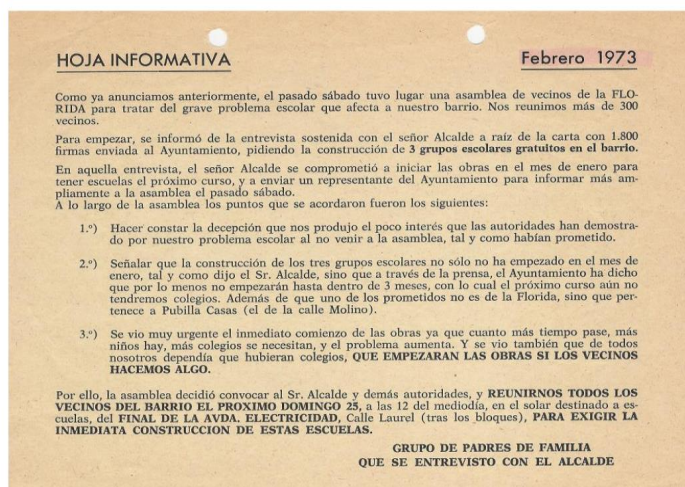
¹⁸² Ídem anterior.

IMATGE 13: REIVINDICACIONS PROMOGUDES PEL CENTRE SOCIAL LA FLORIDA, 1978

Font: Fotografia extreta del setmanari L'Estaca¹⁸³

IMATGE 14: FULL INFORMATIU DELS VEÏNS/NES DE LA FLORIDA REIVINDICANT ESCOLES

GRATUITES, 1973

Font: Fotografia extreta del Fons del Centre d'Estudis de L'Hospitalet

Amb l'arribada de la democràcia, però, les Associacions de Veïns van anar perdent força i es va produir una crisi profunda del moviment veïnal "a la majoria de les AV de l'Hospitalet el 1977 comença una certa decadència, lleugera o profunda, fins a portar a la seva desaparició, en algun cas.

¹⁸³ Setmanari de L'Hospitalet. Publicació local independent dirigida per Lluís Bassets. L'Arxiu Municipal conserva la col·lecció sencera. Foto extreta del núm. 11 del article que explica la creació i evolució del Centro Social La Florida., pàg 10 i 11. https://portalimatges.l-h.cat/fotoweb/archives/5004-Hemeroteca/Hemeroteca/HEMEROTECA%20FOTOSTATION/AMHL_907_0241/1978/197806/AMHL_907_0241_19780601_008.pdf.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5004-Hemeroteca%2F3Fq%3Dn%25C3%25BAmero%25208%2520del%2520setmanari%2520L%25E2%2580%2599Estaca

Aquesta crisi ve donada perquè els i les militants dels partits, que havien estat un dels principals creadors i activistes de les AV a partir d'aquell any, van començar a fer la lluita social, si més no en bona part, des del partit"¹⁸⁴.

5.7.1.2. ASSOCIACIONISME I MOVIMENT SOCIALS/VEÏNALS EN L'ACTUALITAT

Segons el Registre Municipal d'Entitats (RME) de L'Hospitalet, el juliol del 2018¹⁸⁵, es comptabilitzen 656 entitats actives a la ciutat. Els barris de Santa Eulàlia, Centre i Bellvitge concentren el 47,9% del total d'entitats de la ciutat. Per contra, els barris amb un percentatge més baix d'entitats són Granvia sud i Can Serra.

L'evolució del sector associatiu a la ciutat ha anat augmentant progressivament. En els últims deu anys s'ha incrementat en 100 les entitats actives a la ciutat¹⁸⁶.

El 2018 al Districte IV hi ha 63 entitats actives, 32 a Les Planes i 31 a La Florida. Pel que fa a la distribució d'entitats en relació amb el nombre d'habitants, en aquest període, a Les Planes hi havia una entitat per cada 507 habitants i a La Florida la ràtio era d'una entitat per cada 899 habitants. En canvi, al barri Gornal, per exemple, és d'una entitat per cada 231 habitants i al barri Centre hi ha una entitat per cada 269 habitants.

Per tant, la diferència nord-sud de la ciutat també es reflecteix en la ràtio entitat per habitant. Així doncs, als districtes nord (Districte II, IV i V) hi ha menys entitats que en el sud de la ciutat (Districte I, III, VI). Aquest fet pot ser un reflex de diferents factors que conflueixen, com l'existència o no d'equipaments que faciliten la dinàmica associativa, l'evolució del moviment associatiu dins del mateix barri, les prioritats i necessitats de la població que hi viuen, etc.

"Con los proyectos que ya hay en marcha me gustaría que la gente se implique en el barrio"

"La precarietat de moltes persones requereix molta cura i seducció perquè participin d'espais de relació i coneixement"

"Per crear espais comunitaris, primer s'ha de preguntar a la gent del barri què volen. Des de les institucions sabem que hem de donar educació en valors democràtics de convivència, de respecte als béns comuns; però amb un tríptic - xerrada no funciona. Ho hem de fer des dels seus interessos, per simbiosi, en ajuda mútua"

"Las formas organizativas del asociacionismo clásico, como sucede en otros barrios, aquí son diferentes, pero existe gente con ganas de hacer cosas"

"Encara que hi hagi baixa participació, hi ha gent potent al barri. Hi ha vidilla, hi ha gent creativa, amb ganes de fer coses, amb maneres diferents de funcionar, respectuosa, hi ha un cultiu xulo que hem de saber activar més"

¹⁸⁴ Extret del bloc Local-mundial <http://localmundial.blogspot.com/2016/01/les-associacions-de-veins-de.html>

¹⁸⁵ Dada extreta a 30/07/2018 . Font: El sector associatiu a L'Hospitalet de Llobregat, Estat de la qüestió -1er Congrés d'entitats de L'Hospitalet de Llobregat, 17 de Novembre 2018: https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/decidim-hospitalet/uploads/decidim/attachment/file/525/El_sector_associatiu_a_LH_Estat_de_la_q%C3%Bcestio_1r_Congres_Entitats_LH_17.11.2018.pdf

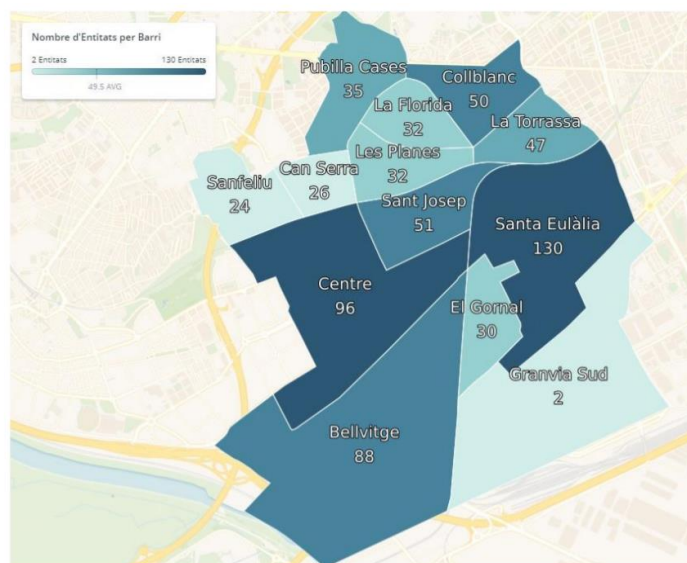
¹⁸⁶ En el 2008, la ciutat comptava amb 556 entitats en funcionament.

“Es tracta de construir un apoderament comunitari. Partim de què hi ha condicions estructurals super dures que afecten la vida de gent”

TAULA 47: PERCENTATGES DE LES ENTITATS PER BARRIS DE L'HOSPITALET, 2018

Barris	Percentatge territorial d'entitats
Bellvitge	13,40%
Can Serra	4%
Centre	14,70%
Collblanc	7,60%
Gornal	4,60%
Granvia sud	0,30%
La Florida	4,90%
La Torrassa	7,20%
Les Planes	4,90%
Pubilla Cases	5,30%
Sant Josep	7,80%
Santa Eulàlia	19,80%
Santfeliu	3,70%

GRÀFIC 34: DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL PER NOMBRE ABSOLUT D'ENTITATS SEGONS BARRI, 2018

Font: Servei de Participació Ciutadana¹⁸⁷

L'associacionisme progressivament s'ha anat focalitzant en interessos específics. Per aquest motiu, gran part de les associacions ciutadanes de Les Planes responen temàtiques concretes relacionades amb el folklore, l'esport, la solidaritat, etc.

“Echo en falta asociaciones que no existen que nos podrían ayudar en muchas cosas que hacemos para generar intercambios desde la diversidad. A día de hoy no están”

Entre les entitats més actives a Les Planes, es troben les associacions culturals (13), que representen el 20,51%, en nombre de persones associades, seguides per les vinculades a l'àmbit educatiu (6) que en tenen un 16,72%. Les de caràcter esportiu (4) són el 6,57% en nombre de socis, així com les de gent gran (1) que té un 5,99%. La resta d'entitats representen percentatges inferiors al 5% de persones associades del barri.

Tal com s'exposa a l'apartat 4.2. Evolució històrica i social, l'AV La Florida històricament va ser impulsora de les reivindicacions i lluites veïnals per dotar el barri dels serveis i recursos necessaris per a la seva població. L'Antonio García, històric dirigent veïnal, va ser el president de l'associació

¹⁸⁷ Ídem anterior.

des de l'any 1982 fins a 2013. Els darrers anys, l'associació estava aturada i tenia una junta envellida. Després d'un període de tancament, es va tornar a reactivar fa dos anys a partir de les reunions proposades per parlar del barri que foren promogudes per veïns/nes activistes del 15-M i per entitats socioculturals.

“Hemos estado un tiempo sin AVV, pero ahora hay cosas que con ello ya se pueden encarrilar “

“Hay que moverse...ha de haber más unión entre los vecinos.. Está claro que hemos de participar”

“La gente no participa porque no tiene fe”

Arran d'aquest moment, es va fer càrrec de l'associació una junta de veïns i veïnes més jove. En l'actualitat, a la junta en formen part majoritàriament dones. També hi participen persones nascudes a altres països. Entre els seus objectius està apoderar el veïnatge i promoure la participació en el barri facilitant diferents activitats. Així també, sota el seu paraigua, es troben regularment un grup de dones anomenades *Mujeres Brillantes* que mitjançant un espai de trobada fan manualitats i dinamitzen algunes activitats en el barri.

Tot i que va ser durant la dècada dels anys 80 als 90 quan més entitats es van crear a la ciutat¹⁸⁸, a partir del 2009, la tendència a constituir entitats s'ha incrementat progressivament al municipi. Tot i això aquesta tendència no es reflecteix en les entitats de Les Planes, ja que una bona part són entitats prèvies als 2009.

Algunes entitats del Districte IV funcionen com a element dinamitzador de les festes de Les Planes, tals com la **Comissió de Festes de La Florida 1984**, l'**Associació Cultural Recreativa Capgrossos de la Florida** i l'**Associació de Diables i Diablesses de la Florida**¹⁸⁹. Altres entitats amb la seva presència als espais de treball comunitaris, intenten incidir en la millora de les condicions de col·lectius que formen part del barri. Així també promouen espais interculturals i intergeneracionals, fan tasca socioeducativa i dinamitzen espais col·lectius, entitats d'altres barris, com són, entre d'altres, **La Fundició SCCL**, **Brotos SCCL**, **Contorno Urbano**, **L'Estel Blau**, etc.

“Hemos trabajado bastante con público familiar pero mucho con mujeres, abordamos el tema que envuelve a la situación de los cuidados, no sólo de los cuerpos y de la salud, sino de todas las relaciones que hay implicadas en las tareas de cuidados de la vida y de la sociedad y el papel de la mujer aquí.”

“Si sostenemos la interrelación de personas de colectivos distintos diariamente, creo que puede impactar positivamente en la convivencia (...) Aprovechemos esta diversidad para que la gente, en la medida de lo posible, conviva”.

“Nuestra apuesta como entidad es por generar espacios heterogéneos y transitar el conflicto no pacificándolo, sino afrontarlo (...) mirarlo a la cara. Decir está pasando esto. Hay que tener cintura, ser flexible, no poner presiones. Hay que aguantar la violencia que sucede cuando hay un conflicto. Sostenerlo y hablarlo y luego volver”

¹⁸⁸ L'evolució en nombre absolut d'entitats creades per cada dècada ha estat: fins els 80 existien 104 entitats a la ciutat, del 1981-1990 es crearen 147, del 1991-2000 119 entitats, del 2001-2010 142 entitats.

¹⁸⁹ Veure Apartat 5.8.1.2 Festivitats

“Treballem molt amb la informalitat, perquè pensem que hi ha moltes maneres de fer les coses. La nostra intenció mai és intervenir. No venim a imposar res”

“Es un espacio de encuentro de salud comunitaria, espacio de encuentro corporal y emocional donde se liberan tensiones corporales. Lo pasamos bien, nos relajamos y compartimos como estamos, con muy buenos resultados y beneficios”

També es percep com des de les entitats es reclama més participació i implicació en els assumptes comunitaris i el desig que les noves generacions prenguin el lideratge en les entitats envellides.

“En nuestra entidad casi todas somos de mediana edad, hay poca gente joven”

TAULA 48: ENTITATS REGISTRADES SEGONS LA SEVA TIPOLOGIA ALS BARRIS DE LES PLANES I LA FLORIDA, 2018

Tipus d'entitat	Les Planes		La Florida		Totals	
	Entitats	Socis/es	Entitats	Socis/es	Entitats	Socis/es
AA.VV	1	300	0	0	1	300
Comissions de festes	1	25	0	0	1	25
Cooperació i solidaritat	3	229	2	998	5	1.227
Culturals	13	1.385	12	480	26	1.865
Diversitat funcional	1	135	0	0	1	135
Dones	0	0	0	0	0	0
Socials	0	0	3	3.066	3	3.066
Salut	0	0	0	0	0	0
Educació	6	1.129	2	492	8	1.621
Lleure i socioeducatives	1	3	3	1.066	4	1.069
Gremis/comerciants	0	0	8	706	8	706
Polítiques i sindicals	0	0	0	0	0	0
Gent gran	1	399	0	0	1	399
Juvenils	0	0	1	5	1	5
Medi Ambient i ecologistes	1	80	0	0	1	80
Esportives	4	444	0	0	4	444
Religioses	0	0	0	0	0	0
Total	32	4.129	31	6.753	63	10.942

Font: Àrea de Participació i Relacions Ciutadanes

Així també, el veïnatge que forma part de les entitats del barri senten que seria convenient tenir una major interrelació entre les entitats del Districte IV, més treball en xarxa i la necessitat de promoure un major reconeixement social.

“Es mejor que se hagan pocas reuniones y de utilidad. La necesidad es conocernos entre las entidades y poder derivarnos”

“El tejido asociativo del barrio es débil. El asociacionismo es algo muy importante que se está perdiendo, quizá por el ritmo de vida que llevamos y los trabajos precarios que la mayoría de gente del barrio tiene. Pero también quizá porque las asociaciones no hemos sabido transmitir a la gente que ha llegado (de otros países), la importancia que tiene. En aquesta línia, veïnes i veïnes

del barri proposen generar més espais dirigits al foment de la participació, de la cohesió social i de la convivència”

També, pel que fa a aquest àmbit, es considera necessari potenciar la difusió de les iniciatives per afavorir la participació de tota la ciutadania, especialment de les comunitats culturalment diverses.

“Sólo hay dos mujeres de fuera. Una colombiana y una que no sé de dónde es y todo bien.
Catalanes en la entidad, sólo es ella. Somos todas de familia andaluzas”

“Es paradójico porque no hay asociacionismo, pero sí que veo comunidad, o mini comunidades. Las mujeres marroquíes son muy piña, por ejemplo, los gitanos también, los dominicanos también. No es auto organización vecinal como lo tenemos entendido, pero sí es comunidad, y tienen sus prácticas y sus redes, lo deseable es que conviviera toda la gente que vive en un mismo territorio, no sólo por etnia nacional, porque ahí está la riqueza. Eso es lo que estamos haciendo con los espacios de encuentro”

“La Escuela de Vida me parece muy interesante para compartir el espacio, las experiencias, que no sea solo académico. Principalmente para que las mujeres de fuera tengan un espacio en el que puedan compartir, hablar, decir lo que les gustaría. Que ellas puedan coger ciertas riendas para ser más autónomas”

“Val a dir que, malgrat que en algunes associacions participen persones d’origen estranger, es detecten dificultats d’implicació de persones d’origens culturals diversos a les entitats que no es dediquen específicament a fer difusió cultural i folklòrica”

“La gente participa poco. Los inmigrantes se relacionan poco con nosotros y nosotros con ellos”

També altres associacions com les AMPAs i AFAs d’escoles i instituts, tot i la necessitat d’esforços per fomentar l’afiliació de les famílies, suposen un potencial molt interessant per treballar la convivència intercultural en el barri. Dins d’aquest marc, cal assenyalar també la xarxa de voluntaris/es que participa activament dins de la Comunitat d’Aprenentatge de l’escola Joaquim Ruyra.

“Calen més espais de petit format perquè les famílies puguin interaccionar entre elles. El difícil és que aquestes iniciatives sorgeixin de baix cap a dalt; però les llavors no sorgeixen espontàniament, algú les ha de plantar, s’ha d’impulsar, i després deixar que creixi naturalment. La gent va molt a la seva”

“Super importante que las familias se sientan parte de la escuela. La clave es que la comunidad entre a la escuela y la escuela salga a la comunidad.”

“La escuela es como una casa, tiene que ser transparente .Es importante para el niño ver a la familia dentro”

“Además si la familia entra en la escuela, entiende lo que se está haciendo y lo importante que es”

Igualment cal assenyalar que altres moviments socials tenen força a la ciutat vinculats a la ciutadania compromesa amb drets i valors socials, com són la lluita per evitar desnonaments i per l’habitatge digne com són les diverses plataformes al voltant d’aquest àmbit. A Les Planes, aquest moviment i la solidaritat veïnal amb la col·laboració de serveis municipals ha aconseguit aturar desnonaments de veïns/nes del barri. També es crida a la mobilització i alguns veïns/nes de Les Planes participen en la lluita per la defensa de la sanitat pública amb especial incidència al barri de Bellvitge.

“Tenemos el mito de las asociaciones constituidas como personas jurídicas y los movimientos sociales no son así. No se sabe por dónde va a salir. En el barrio vive una población muy híbrida, muy mixta, muy diversa, no sabemos si la manera de auto organizarse va a ser con relación a su origen cultural, o en función a la reivindicación que haya del barrio, o en función del género”

5.7.2. EL PLA INTEGRAL DE REGENERACIÓ URBANA LES PLANES-BLOCS FLORIDA

Com ja s’ha mencionat en altres apartats, l’any 2016 un col·lectiu de veïns i veïnes del barri va manifestar, mitjançant un document que van presentar a l’Alcaldessa, la seva preocupació i disconformitat davant el manteniment i l’estat general del barri així com les condicions de vida dels seus habitants.

Com a resposta, l’Ajuntament va posar a disposició del territori un equip tècnic a fi de dur a terme un prediagnòstic¹⁹⁰ sobre la situació del barri en diverses dimensions (habitatge, convivència, educació, etc.). Aquest estudi va permetre posar en evidència, amb dades objectives, els elevats índexs de vulnerabilitat de bona part de la població de Les Planes. Aquestes assenyalaven els Blocs Florida, zona compresa entre els carrers Av. Catalunya, Mimoses, Llorer, Illes Canàries i Pins, com una de les zones que registra un major nombre de situacions de pobresa i necessitats socials de la ciutat.

El Pla Integral de Regeneració Urbana de Les Planes-Blocs Florida neix amb la voluntat de transformar la realitat del barri i les dinàmiques de conflicte social existents. Per reforçar aquest compromís, en l’estructura del Pla s’inclou una taula política, formada per l’Alcaldessa i els/les Regidors/res de totes les àrees municipals, i els responsables de l’Oficina del Pla Integral que es reuneix bimensualment. Els membres d’aquesta taula fan seguiment dels reptes del barri, de les iniciatives que es desenvolupen i el grau de compliment dels objectius marcats.

La missió del Pla és *garantir la millora de la qualitat de vida i de la convivència dels residents del barri, afavorint la integració, l’equitat i la cohesió social, reduint els factors de vulnerabilitat, potenciant les seves fortaleses i revitalitzant el teixit urbà, social i econòmic, amb el màxim de consens, participació i cooperació comunitària*¹⁹¹. D’altra banda, la seva visió és *aconseguir articular programes i actuacions mitjançant un Pla que sigui el motor de transformació i desenvolupament del barri, amb objectius integrals, sostenibles i participatius que inclogui la perspectiva de gènere, la mirada dels col·lectius joves, migrants i de la gent gran*¹⁹².

Entre els seus propòsits està l’elaboració conjunta amb els agents del territori d’un pla d’actuació emmarcat en el període 2020-2030. Prenent com a principal metodologia l’acció comunitària, el Pla d’actuació aposta per un debat col·lectiu que ajudi a identificar les principals necessitats del territori i permeti dissenyar col·lectivament les iniciatives que han de respondre a allò que s’ha detectat com a mancances i/o debilitats. Per fer-ho, esdevé clau la participació del conjunt de protagonistes (Administració, teixit associatiu i ciutadania).

Durant el 2018 s’han implementat ja algunes accions necessàries per al barri com són: la creació d’un espai familiar, obertura d’un equipament per a joves, el retorn de les activitats de lleure, un

¹⁹⁰ Document Prediagnosi Pla integral Les Planes-Blocs Florida.

¹⁹¹ Document marc Pla Integral de Regeneració urbana integral de Les Planes-Blocs Florida.

¹⁹² Ídem anterior.

programa d'activitats per a gent gran, la recuperació de Matacavalls com a espai comunitari o la recent creació d'una Escola de Vida que ofereix formació per a adults, entre d'altres.

“Les escoles estan fent molta feina. Es treballa super bé en xarxa en el barri. Reconeixement mutu de les xarxes formals i informals. Des de l'Ajuntament, s'està fent un bon nivell de feina. Però tot això no encara no és suficient en els Blocs”

“Me gusta venir al Sidecar (nou espai jove). Nos ha permitido conocernos mejor, pero es pequeño. Lo malo es compartirlo con los “grandes””

“Hi ha certa dificultat de l'administració per establir vincles i treballar tant amb la població com amb el teixit associatiu que hi ha”

“Si amb el Pla es reactiva l'activitat associativa i es rebaixa la sensació d'inseguretat, ja serà un pas molt important. Igualment serà beneficiós si a nivell de barri es poden millorar i eliminar algunes barreres arquitectòniques”

Des de novembre del 2017, s'han desenvolupat diferents espais participatius en els quals es convida la ciutadania, els professionals d'entitats i recursos tècnics a prendre partit en el procés comunitari que camina per a la transformació integral del barri. Les dimensions sobre les quals pivota el Pla són: l'educació, la salut comunitària, l'espai públic, l'habitatge, el comerç, la convivència i la cohesió social. Aquests eixos es van materialitzar proposant diferents espais de participació periòdics i taules per analitzar, reflexionar i proposar noves mesures conjuntes per facilitar aquesta transformació del barri:

-Taules comunitàries: és un espai d'intercanvi i participació on s'elaboren i es recullen accions, propostes, i suggeriments dels veïns i veïnes, dels/les professionals de les entitats i dels serveis que intervenen al barri. La finalitat principal és teixir xarxes i impulsar projectes que afavoreixin l'enfortiment de la comunitat. En l'actualitat existeixen tres taules¹⁹³:

- Taula de convivència, espai públic i salut comunitària
- Taula d'educació
- Taula d'urbanisme i habitatge

-Grup Motor: constituït per representants del teixit associatiu present al barri, per veïns/nes i per l'equip del Pla. S'encarrega de recollir, revisar i consensuar les actuacions, garanteix la transversalitat dels projectes, elabora el pla d'actuació 2020-2030. També és un espai informatiu entre l'Oficina del Pla i els membres del grup motor.

-El Fòrum del Pla és un espai de trobada i intercanvi entre totes les persones participants, organitzat amb una periodicitat semestral aproximadament. Aquest espai té l'objectiu de compartir i retornar a tota la comunitat les accions que s'estan duent a terme en aquell període i quins són els següents reptes.

“Se ha de compartir información de cuánto hemos invertido en esto, quién está trabajando aquí, cuánto cobra la gente, que dinero hay, que se lleva cada entidad. Para mí la participación pasa por la información, que no sea tabú. Si quieres empoderar, pues va de eso, eso es un proceso participativo, si no estamos mareando la perdiz”

¹⁹³ Inicialment eren quatre taules que es van fusionar en tres.

“Amb el Pla Integral és bo el treball que s'està fent per la creació de xarxes, malgrat que estigui "tutelat"

“En las reuniones de les taules sale muchísimo la sensación generalizada de impotencia de los vecinos”

“Parece que el ayuntamiento está haciendo muchas cosas”

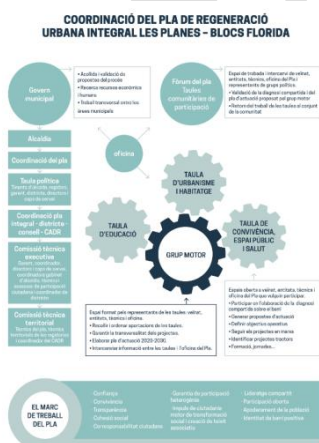
“Calen més recursos econòmics i tècnics per millorar les coses al barri”

“Creo que es una labor de los vecinos es exigir transparencia a la administración. Si hay unos recursos que vienen de nuestros impuestos, hay que hacer un ejercicio de transparencia y una devolución”

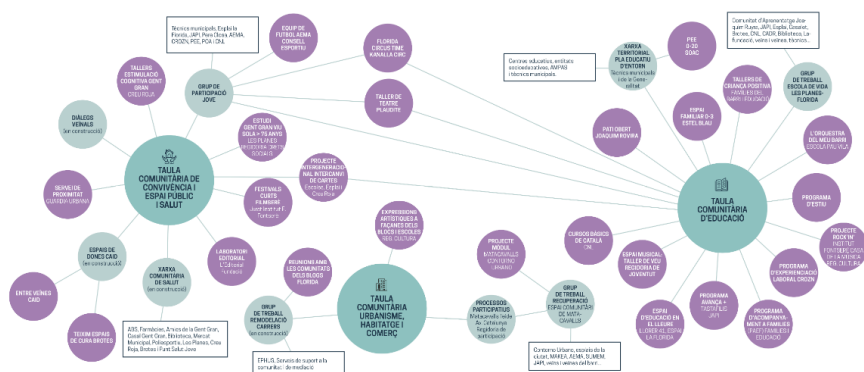
“Ahora están surgiendo bastante iniciativas a raíz del Plan Integral en la zona de Bloques que quizá quedaba a un poco desamparada antes y es muy necesario el trabajo a nivel social para la cohesión social”

“La reactivació associativa i que es rebaixi la sensació d'inseguretat serà un pas molt important al barri”

IMATGE 15: INFOGRAFIA ESPAIS PARTICIPATIUS PROPOSATS PEL PLA INTEGRAL,2019

IMATGE 16: INFOGRAFIA ESPAIS PARTICIPATIUS PROPOSATS PEL PLA INTEGRAL,2019

5.8. CULTURA I ESPORT

5.8.1. CULTURA

En el marc del Pla d'Actuació Municipal (PAM) 2016/2019, la cultura es troba dintre dels eixos estratègics proposats per l'Ajuntament. Segons el PAM *"es necesario concertación pública y privada para disponer de una plataforma activa y dinámica que genere sinergias entre los ámbitos de la cultura, el comercio, la restauración y el turismo. La finalidad es dar a conocer la ciudad mediante su patrimonio artístico para que se convierta en un destino de turismo cultural"*¹⁹⁴. S'entén, doncs, que la tercera transformació de la ciutat consisteix a millorar, entre altres àmbits¹⁹⁵, la cultura i convertir L'Hospitalet en la ciutat central de la cultura de l'àrea metropolitana. Per fer-ho possible, el PAM estableix L'Hospitalet com una ciutat central de la cultura a l'àrea metropolitana.

L'Àrea de Cultura té l'objectiu de fomentar i divulgar una oferta cultural variada i de qualitat que doni suport a les arts visuals i escèniques en tots els equipaments del municipi, fent de la cultura un element de promoció de l'educació, l'esperit crític i la reflexió. La cultura entesa com a element transformador de la societat, com a eina de cohesió social i com a aposta per la igualtat d'oportunitats en l'accés al coneixement. L'Hospitalet disposa de 32 equipaments culturals: un teatre, un auditori, un centre d'art, una fundació d'art, un centre cultural de ciutat, vuit biblioteques, un museu, un centre de memòria, un arxiu, sis centres culturals adscrits a les regidories de Districte i deu equipaments de lleure educatiu. Segons la Memòria de l'Àrea de Cultura, el total de públic i usuaris/es de les diferents propostes culturals de la ciutat durant el 2018 va ser d'1.242.829 persones.

5.8.1.1. EQUIPAMENTS CULTURALS

El Districte IV compta amb dos equipaments culturals públics que ofereixen propostes i activitats culturals per a la ciutadania:

- Biblioteca La Florida¹⁹⁶.
- Centre Municipal La Florida - Ana Díaz Rico

La Biblioteca La Florida forma part de Biblioteques de L'Hospitalet i la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona. Després d'una remodelació i ampliació, tornà a funcionar en 2001. Ubicada al barri de Les Planes, és la biblioteca de referència del Districte IV. L'equipament ocupa l'espai en el qual abans estava situada l'aula de cultura, disposa d'uns 680 m² i l'edifici és compartit amb el Casal d'Avis de la Florida. La superfície de la biblioteca, d'una sola planta, es distribueix en quatre espais diferenciats: una zona d'accés, sala d'adults, sala infantil i zona de treball intern.

És un espai on es pot participar en activitats culturals, de formació (tallers d'escriptura creativa, informàtica, clubs de conversa en castellà i anglès, etc.) i altres propostes. Una de les seves línies

¹⁹⁴ Extret del Pla d'Acció Municipal 2016/2019, p.34, enllaç: <https://www.l-h.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVw48XS7I4uxlSlS9s4lYMjh8EDqZ2WoCisdXqTYi3bIlrRIm1EYDZN7q5hYP>

¹⁹⁵ Entre els seus propòsits també estaria millorar l'ocupació, l'educació i el benestar de la població, perquè la ciutat esdevingui motor del desenvolupament econòmic i cultural, tot oferint serveis a l'entorn més immediat i al país.

¹⁹⁶ Més informació a l'enllaç: http://www.bibliotequeslh.cat/858013_1.aspx?id=1

principals de treball és la promoció de la lectura a través d'accions com ara els laboratoris de lectura, les hores del conte, els clubs de lectura (romàntica i infantil), etc. Així doncs, té la vocació de "ser el referent cultural per als barris de La Florida i les Planes per a l'aprenentatge, la informació i el lleure"¹⁹⁷.

L'any 2018 va donar servei a una població de 46.110 persones¹⁹⁸, va comptar amb 13.623 usuaris/es inscrits (29,5% de carnets en relació amb la població) i va rebre 72.676 visites. Els usuaris actius representen el 7% de la població atesa. El perfil de les persones usuàries amb carnet de la biblioteca per franja d'edat va ser: petits lectors (0-4 anys) 0,46%, població infantil (5-14 anys) 12,20%, joves (15-24 anys) 19,58%, adults 1 (25-39 anys) 29,11%, població adulta 2 (40-64 anys) 32,89% i gent gran (més de 65 anys) 5,32%.

El Centre Municipal La Florida- Ana Díaz Rico (CMADR), inaugurat a principis del 2013, fou creat arran de la reivindicació d'entitats, veïns i veïnes del barri. La construcció d'aquest equipament va estar emmarcada dins de les accions del Pla Integral de Pubilla Cases - La Florida. Situat al mig de la plaça dels Blocs Florida, és un edifici d'una planta de 372 m². Disposa d'una sala polivalent, una sala taller, una aula d'informàtica, una sala d'estudi i una sala per assajos musicals.

En aquest equipament integrat en la comunitat es realitzen activitats i formacions relacionades amb la cultura, la salut, la música, la informàtica, el cinema, etc. També es promou la difusió d'esdeveniments culturals i d'oci dirigits a tota la població del barri. Així mateix, la vocació de servei del centre permet la cessió d'espais per organitzar-hi actes diversos.

La programació d'activitats va orientada a donar resposta a les necessitats i demandes de tota la població en l'àmbit cultural. A més, el CMADR es proposa afavorir la inclusió, promoure el civisme i reduir la conflictivitat al barri.

En el centre destaquen les accions transversals encaminades a facilitar les relacions intergeneracionals i interculturals a fi de possibilitar la convivència i la cohesió social al barri. Cal assenyalar també la participació d'entitats i centres escolars en l'oferta d'activitats del centre.

Entre alguns veïns i veïnes existeix la preocupació que ambdós equipament són espais petits i insuficients per donar abast al districte amb més densitat de la ciutat. Segons les seves opinions, la creació d'una nova biblioteca i/o altres dispositius culturals al Districte IV per promoure la cultura, l'oci i l'educació són clau per millorar la igualtat d'oportunitats i d'accés al coneixement per la transformació social de Les Planes i de La Florida.

"L'espai de l'Ana Rico està molt bé però és petitíssim, un vull i no puc"

"Necesitamos un centro cívico mucho más grande donde podamos estar todos. Un equipamiento donde tuvieran que convivir todas las culturas y todas las generaciones. Que convivan los abuelos con los jóvenes y los dominicanos con los magrebís"

"Si hubiera un espacio cultural nuevo que sabes que tienes que compartir sería diferente, habría más integración"

"El Centre Municipal Ana Diaz Rico ha fet molt bé la feina que ha fet, però clar, primer que té les dimensions que té i no pot fer tota l'activitat"

¹⁹⁷ Memòria Biblioteca La Florida 2018, p.3.

¹⁹⁸ Població del Districte IV a data 31/12/2018. Més informació a l'apartat 4.3. Població.

“Tenemos dos mercados y creo que no hacen falta. Uno podría ser un equipamiento. Necesitamos un auditori”

Al barri de Les Planes no es disposa de cap equipament municipal especialitzat per realitzar activitats de caràcter escènic. Així, es fan servir equipaments d'altres districtes (Auditori Barradas, Auditori la Torrassa, Teatre Joventut, etc.). L'Escola Municipal de Música i Centre de les Arts (EMMCA), malgrat no estar situada en el barri de Les Planes, desenvolupa projectes de creació comunitària anomenats l'Orquestra a l'escola i Dansa a l'escola, que consisteixen en una secció a algunes escoles públiques de la ciutat¹⁹⁹. Entre els objectius d'aquests projectes destaquen: fomentar la pràctica artística i oferir-la a tota la població, vincular infants i joves amb l'Orquestra Simfònica de la ciutat, usar el llenguatge musical, teatral i de dansa com a vehicle d'expressió i desenvolupament personal.

5.8.1.2. FESTIVITATS

A part de les tradicionals festes nacionals, la ciutat de L'Hospitalet celebra dues festes locals: Dilluns de Pasqua i Mare de Déu de la Mercè.

El calendari festiu de L'Hospitalet engloba les activitats de Nadal, Cavalcada de Reis, Setmana Santa i les Festes de la Primavera.

Les Festes de Primavera és la festa major de L'Hospitalet i, com a tots els barris de la ciutat, també a Les Planes i La Florida es programen activitats festives, lúdiques i culturals adreçades a tota la població.

A més, cada barri té la seva festa major. La de La Florida s'organitza des del 1983 gràcies a la Comissió de Festes de La Florida i amb la col·laboració d'un conjunt d'entitats i equipaments, com ara l'Associació Cultural Recreativa Capgrossos de la Florida i l'Associació de Diables i Diablesses de la Florida. La Festa major esdevé un moment de trobada i de celebració veïnal intergeneracional i intercultural.

Atès que a Les Planes cohabituen persones de nacionalitats diverses, existeixen diferents festivitats culturals i religioses, com són el Ramadà i la posada de llarg per als quinze anys de les noies de països llatinoamericans. En alguns casos, aquestes celebracions no troben el reconeixement per part de tot el veïnat del barri.

“Hay comunidades que no se integran, que dan una guerra en la calle tremenda. Unos celebran el Ramadán, otros la pedida de mano, los cumpleaños, (...) no me imagino a esos colectivos cambiando de forma de ser por sus vecinos. Eso hay que ponerlo fuera y sancionarlo, sus actos tienen que tener consecuencias”

“Les festes de barri fan que la gent s'animi, i aquí no hi ha. Es podrien fer més coses lúdiques”

Una de les festes més destacable és el Dia Internacional del Poble Gitano (8 d'abril), que se celebra especialment als Blocs Florida atesa la presència de veïns i veïnes d'una nombrosa comunitat gitana

¹⁹⁹ Vegeu apartat 5.1.1.6. Altres programes i serveis educatius. Al barri de Les Planes i en Tàndem amb l'Escola Pau Vila desenvolupen el projecte anomenat L'Orquestra del meu barri.

arrelada al barri des que es va construir. Aquest dia es dinamitzen activitats per afavorir el coneixement de la comunitat gitana i combatre els estereotips, els prejudicis i la discriminació.

5.8.2. ESPORT

Com s'ha apuntat en altres apartats (5.1 Educació i 5.2 Salut), a L'Hospitalet hi ha múltiples iniciatives per prevenir i promoure la salut integral, és a dir el benestar físic, però també psicològic i social. Una de les eines principals per sensibilitzar i difondre hàbits saludables és l'esport dirigit a totes les franges de població.

La ciutat disposa d'equipaments esportius, tant de caràcter públic com privat, per donar cobertura a les necessitats de caràcter esportiu de la població. La ciutat compta amb un total de 545 espais esportius, 365 sense escoles i 180 espais escolars²⁰⁰.

Per la seva banda, el Districte IV disposa dels equipaments esportius següents: el camp municipal de futbol La Florida, una pista de bàsquet al parc de Les Planes, les pistes municipals de Petanca La Florida, el poliesportiu municipal Les Planes, equipaments de dinamisme ciutadà de referència i identitat al barri.

El camp de futbol La Florida es troba al Parc Les Planes i té 45 anys d'història. El futbol és l'esport més demandat del barri i de la ciutat.

El poliesportiu municipal compta amb una alta participació dels veïns i veïnes del barri, però també afavoreix la participació d'entitats esportives, com ara el Club Esportiu Joventut L'Hospitalet, el Club Esportiu Voleibol L'Hospitalet Sud, L'Hospitalet Patin Club, diferents escoles, etc., essent l'únic equipament adequat per a la pràctica del patinatge. El poliesportiu també és utilitzat per entitats externes al barri i per col·lectius amb risc de vulnerabilitat social que dinamitzen activitats de caràcter més socioesportiu. Cal dir que actualment és un equipament en règim de concessió administrativa, aspecte que delimita les actuacions que allà es desenvolupen.

Les Planes-La Florida són els barris amb menys entitats esportives de la ciutat. És destacable però, el fet que és el districte amb més equitat de gènere en la seva participació d'esportistes a les entitats esportives (43,80% d'esportistes femenines, seguit del 40,01% al Districte III i del 25,83% al Districte VI).

Caldria però fomentar la cohesió social del barri mitjançant una major oferta d'activitats esportives, amb noves instal·lacions i amb altres activitats lúdica-esportives que fomentin hàbits saludables entre la població jove i adulta.

“L'esport ajuda molt, i tenir una pista de bàsquet, que els joves puguin jugar, els adolescents estan en plena eferescència i necessiten esbravar-se. Si estan fent un esport, no estan fent altres coses”

“Amb el criquet, posem l'èmfasi en la convivència en les diferents comunitats. Nens de l'Índia i el Pakistan puguin ensenyar un esport seu als altres infants del barri i que juguin partits junts”

“L'esport és un element que afavoreix molt la convivència entre diferents comunitats; també està el tema del futbol nocturn”

Alguns dispositius comunitaris, com ara els centres cívics, disposen de programació esportiva per al veïnatge, com ara gimnàstica suau, dansa, etc. Al Centre Municipal Ana Díaz Rico s'ofereix aquest

²⁰⁰ Font: Anuari Estadístic de L'Hospitalet, 2018.

tipus d'activitat, com és l'espai relacional "Ens Cuidem" destinat a dones del barri. Té la finalitat promoure una visió integradora de la salut (alimentació, exercici, convivència, etc.).

Cal destacar que no només es compta amb l'oferta esportiva dels centres, sinó que arreu de la ciutat es realitzen diverses activitats i programes a l'aire lliure situades en parcs i places (com són les àrees d'activitats físiques) que promouen la salut i l'esport. Un exemple són els programes municipals com L'Hospitalet Camina, Tai-txi als Parcs, Cicle de Passejades per a la Gent gran, etc.

És important assenyalar que moltes de les entitats que gestionen l'activitat comunitària i la participació ciutadana incorporen algun tipus d'activitat física en els seus dispositius així com en la seva programació d'activitats i esdeveniments.

"Nosotros empezamos a trabajar en la Florida con acciones formativas para mujeres en procesos de búsqueda de trabajo, y en menor medida para jóvenes. Y hacemos un trabajo abierto a toda la comunidad, en relación a los cuidados. Las mujeres son el motor del proyecto"

"Las que más vienen son señoras latinas, muchas veces derivadas por el médico. Y vienen a las actividades. La convivencia con la gente mayor de fuera, ningún problema. Los jubilados se quejan más de la gente joven, no de los de su quinta"

"Los hombres hacen una cosa y las mujeres otra. Al 90% de las actividades vienen mujeres"

"A los hombres me parece que les da más vergüenza relacionarse. Las mujeres son más abiertas. Intervienen mucho más las mujeres que los hombres. Las mujeres vienen con la amiga, la vecina. Los hombres vienen porque los trae la mujer. Las señoras vienen a casi todo. Si quieres tener éxito tienes que meterte con las mujeres"

5.9. EXPRESSIONS RELIGIOSES

La Llei 16/2009, de 22 de juliol de centres de culte, i el Decret 94/2010 de desplegament de la mateixa constitueixen el marc legal dels centres de culte a Catalunya²⁰¹ a fi de facilitar l'exercici del dret de la llibertat de culte. La legislació estableix tant les condicions tècniques com materials per l'obertura i funcionament de nous locals destinats al culte. La inexistència d'una ordenació legal en aquest àmbit fins aquesta data va suposar una disparitat de criteris entre els ajuntaments a l'hora de concedir llicències i regular aquests espais d'ús ciutadà. Aquesta reglamentació, doncs, va garantir la unificació de criteris.

Atès el creixement demogràfic de persones procedents d'altres països, la realitat religiosa del municipi és cada dia més plural i diversa. Per tant, la coexistència de diferents confessions religioses presenta nous reptes, tant per part dels diferents agents socials com de la ciutadania.

Per la seva part, l'Ajuntament de L'Hospitalet va aprovar l'any 2013, el Pla Especial sobre establiments destinats a centres de culte, el qual estableix les ubicacions dels nous centres de culte d'acord amb l'ordenació urbanística vigent. Així, tot garantint el dret per l'exercici de la llibertat de culte, el Pla vol assegurar que els espais compleixin amb les condicions adequades de seguretat i higiene. Actualment, els centres de culte que hi ha al districte són:

²⁰¹ Més informació a <http://justicia.gencat.cat/web/.content/afers-religiosos/documents/WEB-El-nou-marc-legal-dels-centres-de-culte-a-Catalunya-3.pdf>

- Parròquia Mare de Déu de la Llum de confessió catòlica. És el centre religiós amb una trajectòria històrica més llarga al districte, ja que es va crear als anys 60²⁰².
- Comunidad Musulmana Al Falah. Aquesta mesquita aplega a persones que professen la religió musulmana.
- Movimiento Misionero Mundial de confessió protestant. Les esglésies evangèliques aglutinen principalment persones d'origen llatinoamericà.

Igualment cal assenyalar que veïns i veïnes de Les Planes que professen altres religions s'apropen i participen de les activitats de culte en altres barris de L'Hospitalet. Així doncs, el veïnatge es desplaça, per exemple, al barri de Collblanc-La Torrassa, on hi ha el 21,25% els espais de culte de tota la ciutat.

"Mi comunidad se reúne en la Mezquita de Collblanc. Hemos hecho algunas visitas a otras mezquitas y parroquias para ver cómo es la cultura.

"La Mezquita de aquí es de marroquíes. Si que podríamos juntarnos con los marroquíes en la mezquita, pero llevamos años yendo a Collblanc y allí están todos nuestros amigos"

"Las mujeres indias y sigh me han invitado abiertamente a ir a su templo en Collblanc."

"La religión es importante para mí. Es importante también conocer la cultura de las otras personas, para conocer sus tradiciones y así los conoces mejor también a ellos y a sus familias"

D'altra banda, no es detecten relacions significatives entre les esglésies de confessions diferents, fet que pot provocar desconeixement i desconfiança entre els veïns i veïnes. També és gairebé nul·la la relació entre els centres de culte i la ciutadania aconfessional.

"La Iglesia ha sido siempre punto de referencia de la gente más débil y desfavorecida. La demanda espiritual es baja"

"No hay mucha diferencia con los marroquíes, su manera de vivir es un poco diferente a la nuestra. La comida y los dulces son distintos que los de Asia. Y también en cómo visten ellos, llevan la ropa muy larga, nosotros la llevamos más corta. Como productos de aquí, pero no mucho. Eso sí, no como cerdo"

"A mí no me molesta la religión, es un tema de cada uno"

"En el barrio también hay una Iglesia Evangelista, y una Mezquita. La cuestión religiosa cuesta mucho, ellos tienen sus ritos y no buscan otra cosa. En la parroquia hemos querido conectar, pero no ha sido fácil. Las distintas opciones religiosas, sobre todo Testigos de Jehová, han ido haciendo sus guetos, no hay una apertura, están cerrados, aunque tampoco crean problemas, pero tampoco han querido generar lazos comunes...no lo necesitan"

"La voluntad de tendernos la mano los unos a los otros, a nivel religioso podría contribuir a una mejor convivencia, todo lo que se pueda hacer positivamente, ayuda"

"Una de las cosas es que nos tenemos que enriquecer, ninguna religión es mejor que la otra. Lo más importante es que la persona sea feliz en la religión que ha escogido, lo mejor es que entre nosotros nos enriquezcamos con las experiencias de los demás. Y, por supuesto, que respetemos todo tipo de creencias, y si alguna persona no cree en nada, pues bienvenida"

²⁰² Veure apartat 4.2. Evolució històrica i social.

Pel que fa a les iniciatives que intenten afavorir el coneixement entre les diferents conviccions i confessions religioses i espirituals, es troba el Fòrum l'Hospitalet²⁰³, un espai ciutadà interreligiós que es proposa: “Fer camins de confiança entre les diferents opcions de consciència, pensament o religió a L'Hospitalet, i posar en relleu les experiències alliberadores”²⁰⁴.

El FÒRUM L'Hospitalet promou els espais de convivència, reflexió i diàleg entre persones de diferents confessions religioses i és membre de l'Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós i la Xarxa Catalana d'Entitats de Diàleg Interreligiós.

²⁰³ Fou creat l'any 2012. Es pot consultar el seu web a http://www.forumlhospitalet.cat/?page_id=191

²⁰⁴ Ídem web anterior.

6. ACRÒNIMS

ABS: Àrea Bàsica de Salut

ABSS: Àrea Bàsica de Serveis Socials

ADIGSA: Administració, Promoció i Gestió, SA

AFA: Associació de Famílies d'Alumnes

AMB: Àrea Metropolitana Barcelona

AMPA: Associació de Mares i Pares d'Alumnes

APS: Aprenentatge i Servei

AROE: taxa de risc de pobresa o exclusió social

ASPCAT: Agència de Salut Pública de Catalunya

ASSIR: Servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva

A.VV.: Associació de Veïns i Veïnes

CAD: Centre Atenció a Persones amb Discapacitat

CAP: Centre d'Atenció Primària

CASD: Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències

CDIAP: Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç

CMADR: Centre Municipal Ana Díaz Rico

CNL: Centre de Normalització Lingüística

CSI: Consorci Sanitari Integral

CSMA: Centre de Salut Mental d'Adults

CSMIJ: Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil

CRO: Centre de Recursos Ocupacionals

CSO: Centre Social Okupat

EAIA: Equip d'Atenció a Infància i Adolescència

EBASP: Equips Bàsics d'Atenció Social i Primària

EAP: Equip d'Atenció Primària

EMMCA: Escola Municipal de Música i Centre de les Arts

EOI: Escola Oficial d'Idiomes

EPHUS: Àrea d'Espai Públic, Vivenda, Urbanisme i Sostenibilitat

ESDE: Espai Social de Debat Educatiu

ESO: Educació Secundària Obligatòria
EUROSTAT: Oficina Europea de Estadística
FN: Florida Nord
FS: Florida Sud
FAI: Federació Anarquista Ibèrica
FECSA: Fuerzas Eléctricas de Cataluña, S. A
FP: Formació Professional
GESO: Graduat en Educació Secundària Obligatòria
ICS: Institut Català de la Salut
IDESCAT: Institut d'Estadística de Catalunya
INE: Instituto Nacional de Estadística
INV: Instituto Nacional de Vivienda
HPO: Habitatge de Protecció Oficial
NEE: Necessitats Educatives Especials
MSSSI: Estrategia de Promoción de la Salud y Prevención de la Enfermedad del Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad
OGI: Oficina de Gestió d'Incidències
OME: Oficina Municipal d'Escolarització
OMS: Organització Mundial de la Salut
ONU: Organització Nacions Unides
OSHA: Obra Sindical del Hogar y Arquitectura
PAEF: Programa d'Acompanyament Educatiu a Famílies
PAH: Plataforma d'Afectats per la Hipoteca
PAM: Pla d'Acció Municipal
PASSIR: Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva
PDC: Pla de Desenvolupament Comunitari
PEC: Projecte Educatiu de Ciutat
PEE: Pla Educatiu d'Entorn(PFI) Programa de Formació i Inserció
POA: Programa d'Orientació i Acompanyament
PINSAP: Pla Interdepartamental i Intersectorial de Salut Pública
PIX: Programa d'Intercanvi de Xeringues
PSC: Partit Socialista de Catalunya

RGC: Renda Garantida de Ciutadania
RME: Registre Municipal d'Entitats
RMI: Renda Mínima d'Inserció
RECS: Red Española de Ciudades Saludables
SAP: Servei d'Atenció Primària
S.C.C.L. Societat Cooperativa Limitada
SCI: Servei de Ciutadania i Integració
SMC Servei de Mediació Comunitària
SSAD: Serveis Socials d'Atenció a la Dependència
SSB: Serveis Socials Bàsics
TMG: Trastorn Mental Greu
TEA: Trastorns de l'espectre autista
TDAH: Trastorn de la conducta i el dèficit d'atenció i/o hiperactivitat
UBAI: Unitat Bàsica d'Atenció a la Infància
UEC: Unitat d'Escolarització Compartida
UGEAP: Unitats de Gestió d'Equips d'Atenció Primària
SIEI: Unitats de Suport Intensiu a l'Educació Inclusiva (abans anomenades USEES)
UNESCO: Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura.
ZE: Zones educatives

7. LLISTAT MAPES, GRÀFICS, TAULES I IMATGES

LLISTAT DE MAPES

MAPA 1: UBICACIÓ DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

MAPA 2: DISTRICTES I BARRIS DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

MAPA 3: DIVISIÓ GEOLÒGICA DE L'HOSPITALET

MAPA 4: ZONES EDUCATIVES DE L'HOSPITALET

MAPA 5: CENTRES EDUCATIUS AL DISTRICTE IV

MAPA 6: PROJECTES APS A L'HOSPITALET CURS 2018-2019

MAPA 7: UBICACIÓ DELS POLÍGONS INDUSTRIALS DE L'HOSPITALET

MAPA 8: UBICACIÓ D'EMPRESES A L'HOSPITALET PER VOLUM DE FACTURACIÓ, 2011

MAPA 9: UBICACIÓ DE LOCALS COMERCIALS A L'HOSPITALET, 2017

MAPA 10: PARADES DE METRO I D'AUTOBÚS DEL BARRI DE LES PLANES

LLISTAT D'IMATGES - FIGURES

IMATGE 1: PLÀNOL DE LES PLANES

IMATGE 2: PLÀNOL DEL PROJECTE D'URBANITZACIÓ DEL TERRITORI DE LES PLANES (1921)

IMATGE 3: FÀBRICA QUÍMICA LA CARDONER

IMATGE 4: CONSTRUCCIÓ DELS HABITATGES ONÉSIMO REDONDO (1955)

IMATGE 5: HORTS URBANS ENMIG DE LÍNIES D'ALTA TENSIÓ (1965)

IMATGE 6: PLÀNOL D'URBANITZACIÓ D'HABITATGES FECSA (1955)

IMATGE 7: BUTLLETÍ INFORMATIU DEL CENTRE SOCIAL LA FLORIDA (1974)

IMATGE 8: VISTA PARCIAL FAÇANA D'UN BLOC ONÉSIMO REDONDO (1978)

IMATGE 9: OBRES DEL PARC DE LES PLANES (1979)

IMATGE 10: PLÀNOL ALTERNATIU DE CONSTRUCCIÓ DELS BLOCS FLORIDA DE JOSEP ANTONI CODERCH I MANUEL VALLS, 1949

IMATGE 11: OBRES DE CONSTRUCCIÓ DEL MERCAT LA FLORIDA, 1956

IMATGE 12: BARRACONS DE L'ESCOLA ONÉSIMO REDONDO, 1960

IMATGE 13: REIVINDICACIONS PROMOGUDES PEL CENTRE SOCIAL LA FLORIDA, 1978

IMATGE 14: FULL INFORMATIU DELS VEÏNS/NES DE LA FLORIDA REIVINDICANT ESCOLES GRATUITES, 1973

IMATGE 15: INFOGRAFIA ESPAIS PARTICIPATIUS PROPOSATS PEL PLA INTEGRAL, 2019

IMATGE 16: INFOGRAFIA ESPAIS PARTICIPATIUS PROPOSATS PEL PLA INTEGRAL, 2019

FIGURA 1: CARTA D'OTTAWA PER A LA PROMOCIÓ DE LA SALUT

FIGURA 2: MODEL DELS DETERMINANTS SOCIALS DE LA SALUT DE DAHLGREN I WHITEHEAD, 1991

LLISTAT DE GRÀFICS

GRÀFIC 1: EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE DRET A L'HOSPITALET, 2006-2018

GRÀFIC 2: EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER BARRIS A L'HOSPITALET, 2012-2018

GRÀFIC 3: EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ALS BARRIS LA FLORIDA I LES PLANES, 2012-2018

GRÀFIC 4: DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER SEXE AL BARRI DE LES PLANES, 2018

GRÀFIC 5: PIRÀMIDE DE POBLACIÓ AL BARRI DE LES PLANES, 2018

GRÀFIC 6: COMPARATIVA DE L'ÍNDEX D'ENVELLIMENT I SOBREENVELLIMENT A LES PLANES, L'HOSPITALET I CATALUNYA, 2018

GRÀFIC 7: PERCENTATGE DE POBLACIÓ SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT A LES PLANES I A L'HOSPITALET, 2018

GRÀFIC 8: EVOLUCIÓ DE LES ALTES PADRONALS ALS BARRIS DEL DISTRICTE IV, 2013-2018

GRÀFIC 9: EVOLUCIÓ DE LES BAIXES PADRONALS ALS BARRIS DEL DISTRICTE IV, 2013-2018

GRÀFIC 10: SALDO MIGRATORI PER BARRIS A L'HOSPITALET, 2018

GRÀFIC 11: PERCENTATGE DE POBLACIÓ DE NACIONALITAT ESTRANGERA PER CONTINENTS A LES PLANES, 2018

GRÀFIC 12: EVOLUCIÓ DE LES SOL·LICITUDS D'ADEQUACIÓ DE L'HABITATGE PER AL REAGRUPAMENT FAMILIAR I LA RENOVACIÓ D'AUTORITZACIONS DE RESIDÈNCIA A LA CIUTAT, AL DISTRICTE IV I AL BARRI DE LES PLANES, 2009 – 2018

GRÀFICA 13: EVOLUCIÓ DE LES SOL·LICITUDS D'ARRELAMENT SOCIAL I D'ESFORÇ D'INTEGRACIÓ A LA CIUTAT, AL DISTRICTE IV I AL BARRI DE LES PLANES, 2009 – 2018

GRÀFIC 14: PERCENTATGE DE VOTS A LES ELECCIONS MUNICIPALS DE L'HOSPITALET 2019

GRÀFIC 15: EVOLUCIÓ DE L'ESCOLARITZACIÓ AL PRIMER CICLE D'INFANTIL SEGONS TITULARITAT A L'HOSPITALET, 2011-2019

GRÀFIC 16: EVOLUCIÓ DE L'ESCOLARITZACIÓ A L'ESO SEGONS TITULARITAT DE CENTRE A L'HOSPITALET, 2011-2019

GRÀFIC 17: COMPARATIVA CASOS D'ABSENTISME A LA CIUTAT PER ZONES EDUCATIVES, CURS 2016-2017 I CURS 2017-2018

GRÀFIC 18: PERCENTATGES D'INCIDÈNCIA I PROPORCIÓ DE LA DESPESA PÚBLICA DESTINADA ALS DETERMINANTS DE LA SALUT

GRÀFIC 19: MITJANA ESPERANÇA DE VIDA EN NÉIXER A CATALUNYA, ESPANYA I LA UNIÓ EUROPEA, 2003-2017

GRÀFIC 20: PERCENTATGE PER A LA TAXA DE RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ SOCIAL (TAXA AROPE) A CATALUNYA, 2009-2017

GRÀFIC 21: EVOLUCIÓ DE LA FRANJA DE DESCOBERTURA TOTAL DE PRESTACIONS A L'HOSPITALET, 2007-2018

GRÀFIC 22: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'EMPRESSES PER SECTORS ECONÒMICS A L'HOSPITALET, 2010-2018.

GRÀFIC 23: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'EMPRESSES MANUFACTURERES A L'HOSPITALET, 2017

GRÀFIC 24: TAXA DE REPARTIMENT DEL NOMBRE D'EMPRESSES PER SECTORS A L'HOSPITALET, I TRIMESTRE 2018

GRÀFIC 25: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'AUTÒNOMS A L'HOSPITALET, 2006- 2018

GRÀFIC 26: EVOLUCIÓ MENSUAL ATURATS A L'HOSPITALET, 2016-2019

GRÀFIC 27: PERCENTATGE D'ATURATS/DES ESTRANGERS SEGONS NACIONALITAT A L'HOSPITALET I CATALUNYA, I TRIMESTRE 2019

GRÀFIC 28: EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE CONTRACTES SIGNATS A L'HOSPITALET, 2011-2019

GRÀFIC 29: PERCENTATGE D'HABITATGES A L'HOSPITALET SEGONS EL PERÍODE DE CONSTRUCCIÓ

GRÀFIC 30: COMPARATIVA D'HABITATGES SENSE EMPADRONAMENT I AMB EMPADRONAMENT EN ELS BLOCS FLORIDA, LES PLANES, DISTRICTE IV I L'HOSPITALET, 2018

GRÀFIC 31: COMPARACIÓ SUPERFÍCIE D'HABITATGE ALS BLOCS FLORIDA, LES PLANES, DISTRICTE IV I CIUTAT, 2018

GRÀFIC 32: EVOLUCIÓ DEL PREU PER M² A L'HOSPITALET, 2011-2018

GRÀFIC 33: EVOLUCIÓ DEL PREU DE LLOGUER I NOMBRE DE CONTRACTES DE LLOGUER A L'HOSPITALET, 2011-2018

GRÀFIC 34: DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL PER NOMBRE ABSOLUT D'ENTITATS SEGONS BARRI, 2018

LLISTAT DE TAULES

TAULA 1: HABITANTS I DENSITAT DE POBLACIÓ, 2017 I 2018

TAULA 2: PERCENTATGE DE POBLACIÓ PER FRANGES D'EDAT ALS BARRIS DE LES PLANES, LA FLORIDA I L'HOSPITALET, 2018

TAULA 3: PERCENTATGE DE POBLACIÓ ESPANYOLA I ESTRANGERA PER BARRIS, 2018

TAULA 4: PERCENTATGE DE POBLACIÓ NASCUTA A L'ESTRANGER PER PAÏSOS ALS BARRIS DE LA FLORIDA, LES PLANES I L'HOSPITALET, 2018

TAULA 5: PERCENTATGE PER EDAT DE LES PERSONES QUE ES VOLEN REAGRUPAR AL DISTRICTE IV I AL BARRI LES PLANES, ANY 2018

TAULA 7: RESULTATS A LES ELECCIONS MUNICIPALS DE 2015 I 2019

TAULA 8 ESCOLES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AL DISTRICTE IV SEGONS TITULARITAT

TAULA 9: MATRICULACIONS EN LES ETAPES D'INFANTIL I PRIMÀRIA A LA ZONA EDUCATIVA E2 I PERCENTATGE DE LES MATRÍCULES RESPECTE A LA CIUTAT SEGONS TITULARITAT DE CENTRE, 2018-2019

TAULA 10: MATRÍCULA VIVA D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AL DISTRICTE IV, 2018-2019

TAULA 11: INSTITUTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA A LA ZONA E2 SEGONS TITULARITAT

TAULA 12: MATRICULACIONS EN L'ETAPA DE SECUNDÀRIA A LA ZONA E2 I PERCENTATGE DE LES MATRÍCULES RESPECTE A LA CIUTAT SEGONS TITULARITAT DE CENTRE, 2018-2019

TAULA 13: MATRÍCULA VIVA D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA ZONA E2, 2018-2019

TAULA 14: PERCENTATGE DE LES PATOLOGIES MÉS FREQUENTS PER SEXE A L'ABS FLORIDA SUD I A CATALUNYA, 2016

TAULA 15: AUTOPERCEPCIÓ DE LA SALUT DE LA POBLACIÓ DE L'ABS FLORIDA SUD I DE CATALUNYA, 2016

TAULA 16: POBLACIÓ CONSUMIDORA DE FÀRMACS I PSICOFÀRMACS DE LA POBLACIÓ CORRESPONENT A L'ABS FLORIDA SUD I DE CATALUNYA, 2016

TAULA 17: PREVALENCIA DELS PRINCIPALS PROBLEMES PSICOLÒGICS DE LES PERSONES ATESES A L'ABS FLORIDA SUD I CATALUNYA, 2016

TAULA 18: PERSONES ATESES PELS EQUIPS BÀSICS D'ATENCIÓ SOCIAL A L'HOSPITALET, 2018

TAULA 19: NOMBRE PERSONES ATESES PER SEXE ALS SERVEIS SOCIALS BÀSICS SEGONS EL TIPUS D'ATENCIÓ, 2018

TAULA 20: PRINCIPALS DEMANDES ALS SERVEIS SOCIALS DE L'HOSPITALET I EL DISTRICTE IV, 2016-2018

TAULA 21: PERCENTATGE DE FAMÍLIES PER TIPOLOGIA ATESES PELS SERVEIS SOCIALS A LA CIUTAT I EL DISTRICTE IV, 2016-2018

TAULA 22: PERCENTATGES I TIPOLOGIA DE Tinença d'habitatges de persones ateses pels serveis socials a la ciutat i al districte IV, 2018

TAULA 23: PERCENTATGES DE POBLACIÓ ATESA PER L'ABSS AL DISTRICTE IV I A LA CIUTAT SEGONS ORIGEN, 2018

TAULA 24: PERCENTATGE DE PERSONES ATESES PER SERVEIS SOCIALS PER FRANGES D'EDAT AL DISTRICTE IV, 2018

TAULA 25: TIPOLOGIA DE SERVEIS I NOMBRE D'INFANTS I JOVES ATEsos AL DISTRICTE IV, 2018

TAULA 26: NOMBRE D'AJUTS DE MENJADOR ESCOLAR DE LES ESCOLES DEL DISTRICTE IV, 2018

TAULA 27: NOMBRE D'AJUDES DE BEQUES DE LLEURE D'ESTIU AL DISTRICTE IV, 2018 p. 106

TAULA 28: PERSONES AMB GRAU DE DEPENDÈNCIA AL DISTRICTE IV I LA CIUTAT, 2018 p. 107

TAULA 29: PERSONES AMB PROGRAMES INDIVIDUALS D'ATENCIÓ (PIA) PER SEXE AL DISTRICTE IV I A LA CIUTAT, 2018

TAULA 30: PERSONES AMB PROGRAMES INDIVIDUALS D'ATENCIÓ PER FRANGES D'EDAT AL DISTRICTE IV I LA CIUTAT, 2018

TAULA 31: RENDA NETA PER HABITANT I LLAR DELS BARRIS DE L'HOSPITALET, 2016

TAULA 32: COMPARATIVA DE L'ATUR REGISTRAT I DESCOBERTURA DE PRESTACIONS A L'HOSPITALET, 2007-2013-2017

TAULA 33: PRESTACIONS ECONÒMIQUES PER TIPUS I ATUR REGISTRAT A L'HOSPITALET, 2018

TAULA 34: DEMANDES D'AJUDES D'ALIMENTS A L'HOSPITALET PER GRUPS D'EDAT, 2013-2018

TAULA 35: GRANDÀRIA DE LES EMPRESES A L'HOSPITALET SEGONS EL NOMBRE DE TREBALLADORS/RES, 2014-2018

TAULA 36: COMPARATIVA NOMBRE D'ATURATS/DES I TAXA D'ATUR ESTIMADA A L'HOSPITALET I CATALUNYA, I TRIMESTRE 2019

TAULA 37: NOMBRE D'ATURATS/DES PER FRANJA D'EDAT, I TRIMESTRE 2019

TAULA 38: NOMBRE D'ATURATS/DES SEGONS EL NIVELL D'ESTUDIS, I TRIMESTRE 2019

TAULA 39: NOMBRE D'ATURATS/DES PER SECTORS, I TRIMESTRE 2019

TAULA 40: NOMBRE D'ATURATS/DES D'ORIGEN ESTRANGER PER EDATS, I TRIMESTRE 2019

TAULA 41: PERCENTATGE DELS PRINCIPALS PROBLEMES IDENTIFICATS PER DISTRICTE, 2018

TAULA 42: EVOLUCIÓ DE LES INCIDÈNCIES DE CONVIVÈNCIA AL DISTRICTE IV, 2016-2018

TAULA 43: DISTRIBUCIÓ NOMBRE DE CASOS TREBALLATS PEL SERVEI DE MEDIACIÓ PER DISTRICTES-2018

TAULA 44: EVOLUCIÓ DELS CASOS ATEsos AL SERVEI DE MEDIACIÓ COMUNITÀRIA AL DISTRICTE IV I CIUTAT, 2016-2018

TAULA 45: PERCENTATGE DELS PRINCIPALS CONFLICTES ATEsos PEL SERVEI DE MEDIACIÓ COMUNITÀRIA, 2018

TAULA 46: DISTRIBUCIÓ NOMBRE DE CASOS TREBALLATS PEL SERVEI DE SUPORT A LES COMUNITATS PER DISTRICTES-2018

TAULA 47: PERCENTATGES DE LES ENTITATS PER BARRIS DE L'HOSPITALET, 2018

TAULA 48: ENTITATS REGISTRADES SEGONS LA SEVA TIPOLOGIA ALS BARRIS DE LES PLANES I LA FLORIDA, 2018

ESBORRANY

8. BIBLIOGRAFIA I FONS DOCUMENTAL

BIBLIOGRAFIA

Camós i Cabeceran, Joan (1997). Història de L'Hospitalet: una síntesi del passat com a eina de futur. Ajuntament de L'Hospitalet: Centre d'Estudis de L'Hospitalet.

Murillo Tejada, Mn. José i Santolino, Montse. 50 anys compartint i acollint: història de la Parròquia de la Mare de Déu de la Llum (1966-2006).

Lalonde M (1974). A new perspective on the health of Canadians. Ottawa: Department of National Health and Welfare, 1974.

Cabezas, Dra. Carmen (2015) Ponència "Els Determinants Socials de la Salut" (a partir de Kickbusch 2006 sobre Ottawa Charter 1986 i Model de determinants de la salut de Dahlgren i Whitehead, 1991)

Navarro Acebes, Ferran (1988). Els plans de L'Hospitalet. Quaderns d'Estudis, núm.8 (p.59). Centre d'Estudis de L'Hospitalet.

FONS DOCUMENTAL (Fonts de consulta i facilitació de dades)

Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT). Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. Pla Inter departamental de Salut Pública (PINSAP) 2014.

Anuari Estadístic de L'Hospitalet de Llobregat, 2018

Àrea de Convivència i Seguretat de L'Hospitalet de Llobregat

Àrea d'Espai Públic, Vivenda, Urbanisme i Sostenibilitat (EPHUS) de L'Hospitalet de Llobregat

Àrea de Participació i Relacions Ciutadanes

Àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat: Registre mercantil 2011

Arxiu Municipal de L'Hospitalet de Llobregat

Baròmetre d'Opinió Pública de L'Hospitalet de Llobregat 2018

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Guia de Centres Educatius 2019- 2020

Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

Diagnosi de l'ecosistema comercial dels municipis de l'àrea metropolitana. AMB Desenvolupament Social i Econòmic. Desembre 2017

Enquesta de barris de la ciutat. Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat 2017

Evolució recent de la indústria a L'Hospitalet de Llobregat

Gabinet d'Alcaldia, Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat 2018

Geoportal Cartogràfic de l'Ajuntament de L'Hospitalet

Idescat: Enquesta de Condicions de Vida de l'INE 2017

Informe de l'Estat de Salut de la població de L'Hospitalet Àrees Bàsiques de Salut (ABS) Florida Sud (2018). Informe diagnòstic: Projecte Salut Comunitària L'Hospitalet.

Informe mensual d'atur i contractacions de L'Hospitalet

Informe Trimestral de l'activitat econòmica a L'Hospitalet de Llobregat, 2018

Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), 2018

Instituto Nacional de Estadística (INE): Indicadores Urban Audit para Áreas Submunicipales (2016)

Memòria Biblioteca La Florida 2018, p.3.

Memòria del Pla Educatiu d'Entorn (PEE) 2017-2018

Observatori del sistema de Salut a Catalunya. Indicadors de salut comunitària, 2018.

Generalitat de Catalunya.

Observatori socioeconòmic de L'Hospitalet de Llobregat

Observatori de Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Oficina Europea de Estadística (Eurostat)

Oficina de Municipal d'Escolarització de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

Padró Municipal d'habitants de L'Hospitalet de Llobregat, 2018

Pla de Regeneració Urbana Integral Les Planes-Blocs Florida.

Prediagnosi Pla Integral de Les Planes-Blocs Florida (2017)

Polígons d'activitat econòmica a l'AMB estudis territorials – direcció de serveis d'urbanisme, maig 2014.

Portal Estadístic de la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat

Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

Servei de Ciutadania i integració de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

Servei de Participació Ciutadana

Servei de Sistemes d'Informació Territorial de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

Setmanari L'Estaca de L'Hospitalet de Llobregat

Seu electrònica de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

ESBORRANY

Ajuntament de L'Hospitalet

Obra Social "la Caixa"

